

SPRAWOZDANIE
KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI
z rocznego okresu działalności

SPIS TREŚCI

	str.
I. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ konstytucyjny – realizacja zadań ustawowych	1
Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców	8
Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji.	16
Działania z zakresu edukacji medialnej, promocji wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego i organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji.	19
Udział w pracach Sejmu i Senatu RP	25
Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji.	27
II. Działalność prawotwórcza Krajowej Rady Radiofonii I Telewizji.....	28
Realizacja ustawowych delegacji do wydania przez KRRiT aktów wykonawczych	28
Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji	30
Ochrona własności intelektualnej.....	34
Udział w nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych	35
Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem KRRiT oraz jej Biura	37
Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji	38
Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT	38
III. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny.....	41
A. Radiofonia.....	41
Postępowania w zakresie ponownego udzielenia koncesji	41
Nadawcy o zasięgu ogólnokrajowym	41
Koncesja na nadawanie programu uniwersalnego o zasięgu ponadregionalnym - Radio Wawa.....	43
Koncesja na nadawanie programu dla dzieci i młodzieży o zasięgu ponad-regionalnym - Radiostacja	43
Koncesje na nadawanie programu przez podmioty związane z Kościołem katolickim.....	44
Nadawcy lokalni	46
Koncesje na nadawanie programu wyspecjalizowanego – akademickiego	49
Koncesje na nadawanie programu muzycznego o zasięgu lokalnym	49
Aktualnie prowadzone postępowania o udzielenie koncesji.....	51
Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji skutkujące zwiększeniem zasięgu stacji.....	52
Przekształcenia właścicielskie i zmiany w zakresie reklamy.....	53

B. Telewizja	54
Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany skutkujące zwiększeniem zasięgu koncesji	54
C. Telewizja kablowa	55
Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji	55
Rejestracja rozprowadzania programów	59
IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a nadawcy publiczni	61
A. Radiofonia publiczna	61
Działania na rzecz powiększenia zasięgu Programu I PR S.A. na falach UKF	61
Stan realizacji sieci Programu IV Radio Bis	62
Stan realizacji uchwały KRRiT z 14 grudnia 1998 roku w odniesieniu do aktualnej sytuacji nadawczej regionalnych rozgłośni Polskiego Radia	63
B. Telewizja publiczna	64
Porządkowanie zasobów częstotliwości radiofonicznych i kanałów telewizyjnych	64
Działania na rzecz rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej	66
V. Kontrola działalności programowej nadawców – narzędzia, metody i zakres kontroli	67
A. Kontrola działalności nadawców	67
Kontrola działalności programowej nadawców publicznych	68
Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych	70
B. Analizy problemowe	71
Audycje edukacyjno-poradnicze oraz literackie i formy udratyzowane w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego	71
Równowaga, rzetelność i bezstronność w wybranych audycjach publicystycznych nadawanych przez telewizję publiczną podczas kampanii wyborczej do Parlamentu RP	72
Obecność tematyki lokalnej i regionalnej w programach oddziałów terenowych TVP S.A.	74
Obecność w programach radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych audycji dotyczących problemu alkoholizmu	77
Funkcjonowanie w ogólnopolskich programach telewizji - publicznej i koncesjonowanej - systemu oznakowań służącego ochronie dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w emitowanych audycjach (art. 18 ust. 4 i 5)	85
Obecność scen przemocy w programach telewizji publicznej i koncesjonowanej	90
Analiza 12 wydań audycji typu reality show pt. Big Brother – Bitwa wyemitowanych w TVN w dniach 3 –7 marca 2002 roku	91
C. Badania odbioru programów telewizyjnych	93

VI. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i koncesjonowanych.....	95
Telewizja publiczna – programy ogólnopolskie	95
Oddziały Terenowe TVP S.A.....	96
Telewizyjni koncesjonowani nadawcy ogólnopolscy i ponadregionalni	97
Telewizyjni nadawcy lokalni	98
Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży	99
Działalność reklamowa i sponsorska Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej S.A. w 2001 roku	100
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w programach nadawców telewizji kablowej w 2001 roku	101
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej w Polskim Radiu S.A.	102
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych	104
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych	104
Ogłoszenia wyborcze	108
VII. Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	112
Podstawowe kierunki działalności międzynarodowej KRRiT.....	112
Prace związane z integracją europejską	114
Przystąpienie Polski do unijnego programu wspierania produkcji audiowizualnej Media Plus	115
Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem unijnym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski.....	116
Udział w konsultacjach w organizacjach międzynarodowych: WTO - GATS, Rada Państw Morza Bałtyckiego, OECD	120
Udział w pracach Rady Europy.....	125
Udział w pracach Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA)	125
Współpraca bilateralna.....	126
Organizacja konferencji międzynarodowych.....	128
VIII. Działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych.....	133
Wysokość opłat abonamentowych.....	134
Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2001 roku.....	137
Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2002 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji.....	143

Współpraca Krajowej Rady z Urzędem do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, z Ministerstwem Łączności i P.P.U.P. „Poczta Polska” oraz z Ministerstwem Finansów	145
Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych	151
Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi.....	153
Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych	153
IX. Skargi i interwencje.....	157
Skargi dotyczące programów nadawców publicznych.	157
Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych.	161
Skargi dotyczące kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP	163
Zorganizowane protesty	164
X. Budżet Krajowej Rady Radiofonii I Telewizji.....	166

I. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONSTYTUCYJNY – REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH

1.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawia corocznie Sejmowi, Senatowi i Prezydentowi sprawozdanie ze swej działalności oraz informację o podstawowych problemach radiofonii i telewizji. W roku bieżącym przypada dziesiąta rocznica obowiązywania przepisów ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, która w art. 5 stanowi: „Tworzy się Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, zwaną dalej Krajową Radą, jako organ państwowy właściwy w sprawach radiofonii i telewizji.” Od początku uregulowaniom dotyczącym KRRiT nadano rangę konstytucyjną, co jest wyrazem przekonania ustawodawcy o szczególnej roli KRRiT w systemie organów państwowych, a także świadectwem demokratycznych przemian ustrojowych w Polsce i dążenia do stworzenia ładu informacyjnego, a jednocześnie do określenia prawnych zasad prowadzenia działalności gospodarczej w dziedzinie radiofonii i telewizji. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji została więc usytuowana jako konstytucyjny organ państwowy, oddzielający kompetencje regulacyjne od kompetencji właścicielskich w stosunku do jednostek prowadzących działalność na rynku audiowizualnym.

Powołanie KRRiT przewidziała Ustawa Konstytucyjna z 15 października 1992 roku o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a następnie w Ustawie Zasadniczej z 2 kwietnia 1997 roku kompetencje i zasady działania KRRiT określone zostały w rozdziale IX „Organy kontroli państwowej i ochrony prawa”.

Konstytucyjnie akcentowaną rolą KRRiT jest ochrona wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. Realizując swoje kompetencje, zarówno w zakresie ochrony prawa, jak i w zakresie polityki koncesyjnej, Krajowa Rada dąży do zapewnienia otwartego i pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji, przeciwstawiając się wszelkim próbom zmonopolizowania przekazów radiowych i telewizyjnych.

1.2 W roku bieżącym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji po raz dziewiąty przedstawia Sejmowi i Senatowi RP sprawozdanie ze swej działalności wraz z informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

Sejm i Senat podejmują uchwały o przyjęciu bądź odrzuceniu sprawozdania KRRiT. Dotychczas Sejm RP zawsze podejmował uchwały o przyjęciu sprawozdania KRRiT, czterokrotnie dołączając do swoich uchwał dodatkowe uwagi i zastrzeżenia, o których jest mowa w art. 12 ust.3 ustawy o radiofonii i telewizji. Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT trzy razy, w 1995, 1996 i 1997 roku (dodatkowe informacje dotyczące uchwał Senatu RP znajdują się poniżej w punkcie 1.7). Zgodnie z przepisem zawartym w art. 12 ust. 5 ustawy o

radiofonii i telewizji wygaśnięcie kadencji KRRiT nie następuje, jeżeli nie zostanie potwierdzone przez Prezydenta RP.

Z prawa do przedstawienia w uchwale uwag i zastrzeżeń Sejm RP skorzystał już podczas rozpatrywania pierwszego sprawozdania KRRiT w 1994 roku.

1.3 W uchwale z 2 lipca 1994 roku Sejm RP stwierdzając, że powołanie KRRiT stanowiło wyraz troski państwa o ład w sferze elektronicznych środków przekazu oraz przejaw dbałości o zapewnienie niezależnej, demokratycznej kontroli nad działalnością nadawców programów radiowych i telewizyjnych, podkreślił również wysiłek KRRiT na polu tworzenia rynku mediów elektronicznych, formowania reguł ich obecności w demokratycznym systemie społecznym oraz przekształcania państwowego radia i telewizji w instytucje o charakterze publicznym. W uchwale tej Sejm RP podkreślił, że na uznanie zasługują w szczególności takie cechy w postępowaniu KRRiT jak jawność procesu koncesyjnego, trafność doboru kryteriów i określenia priorytetów, stały kontakt z opinią publiczną, dbałość o rzetelny przebieg przesłuchań konkursowych, udział w tworzeniu prawa regulującego działalność mediów, chroniącego wolność słowa i własność intelektualną, niezależność i odpowiedzialność w okresie przedłużającego się kryzysu personalnego. Jednocześnie Sejm RP stwierdził, że w niektórych obszarach wchodzących w zakres odpowiedzialności KRRiT dostrzega zjawiska, wobec których nie można przejść obojętnie. Sejm RP zwrócił uwagę na konflikty pomiędzy publiczną telewizją a organami władzy i częścią opinii społecznej, podkreślając podstawowy obowiązek – zagwarantowanie obywatelom bezstronnej i pełnej informacji o polityce państwa oraz pracy organów władzy, tak by mogły być one poddane społecznej kontroli i ocenie. Sejm RP podkreślił, że od KRRiT i kierownictwa TVP S.A. oczekuje precyzyjnego określenia funkcji i celów publicznej telewizji, co w powiązaniu z wysokimi wymaganiami warsztatowo-programowymi powinno gwarantować wypełnianie przez telewizję publiczną wzorcowej roli w świecie mediów elektronicznych oraz chronić ją przed niebezpieczeństwem komercjalizacji i obniżania poziomu dla doraźnych korzyści.

1.4 W następnym roku przyjmując sprawozdanie KRRiT uchwałą z 26 maja 1995 roku Sejm RP podkreślił, że Krajowa Rada konsekwentnie realizowała konstytucyjny obowiązek kształtowania nowego ładu w eterze, w szczególności tworząc warunki otwartej konkurencji na rynku radiowym i telewizyjnym poprzez przełamanie dotychczasowych monopolii oraz rozpoczynając realizowanie funkcji kontrolnych wobec nadawców. Sejm RP zwrócił jednocześnie uwagę, że zmiany personalne w składzie KRRiT, dokonywane w czasie kadencji osłabiały autorytet KRRiT i hamowały tok jej prac. Pozytywnie oceniona została jawność procesu koncesyjnego. Sejm RP podkreślił jednak konieczność upowszechniania wiedzy na temat kompetencji KRRiT oraz zasad prowadzenia działalności radiowej i telewizyjnej w nowych warunkach. Jako konieczne Sejm RP wskazał również podjęcie energicznych działań zwalczających nielegalne nadawanie programów oraz pilne opracowanie planu zagospodarowania widma częstotliwości, zarówno w celu podjęcia kolejnych procedur koncesyjnych, jak i w celu zapewnienia odbioru programów publicznej radiofonii i telewizji na całym obszarze kraju.

1.5 W uchwale z 24 czerwca 1999 roku Sejm RP przyjmując sprawozdanie KRRiT krytycznie ocenił działalność Krajowej Rady w zakresie ochrony dzieci i młodzieży przed negatywnymi skutkami programów zawierających przemoc, okrucieństwo i pornografię. Ponadto Sejm RP wezwał Krajową Radę do skutecznego egzekwowania przestrzegania przez nadawców przepisów w zakresie ochrony niepełnoletnich przed demoralizacją. Sejm RP krytycznie ocenił również działania KRRiT w zakresie przywrócenia całodobowej emisji Programu 2 i Programu 4 Polskiego Radia oraz wezwał Krajową Radę do niezwłocznego

podjęcia pracy tak, by przywrócić słuchaczowi - płatnikowi abonamentu - pełny dostęp do wszystkich programów radia publicznego. Przewodniczący w imieniu KRRiT złożył na ręce Marszałka Sejmu RP pisemne zapewnienie, że wskazania Sejmu będą priorytetowymi kierunkami prac KRRiT oraz przedstawił informację o podjętych działaniach, a w szczególności o realizacji Porozumienia Nadawców „Przyjazne Media” i rozpoczęciu prac związanych z edukacją medialną. Przewodniczący KRRiT zapewnił, że w zakresie przywrócenia całodobowej emisji Programu 2 i Programu 4 Polskiego Radia, Krajowa Rada będzie podejmować decyzje w miarę przekazywania częstotliwości do jej dyspozycji. Jako priorytet Krajowa Rada potraktowała również budowę Radiowego Centrum Nadawczego Polskiego Radia w Solcu Kujawskim. Radiowe Centrum Nadawcze rozpoczęło działalność 4 września 1999 roku, a od 1997 roku KRRiT łącznie przekazała z wpływów abonamentowych na jego budowę kwotę 41 mln zł., zaś na uregulowanie płatności podatku VAT dodatkowo kwotę 3,6 mln zł.

Informacje dotyczące sytuacji nadawczej publicznej radiofonii znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT.

1.6 W Monitorze Polskim nr 24 poz. 415 opublikowana została uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 27 lipca 2001 roku o przyjęciu sprawozdania KRRiT. Przyjmując w ubiegłym roku sprawozdanie KRRiT Sejm RP wezwał jednocześnie Krajową Radę do skutecznego egzekwowania od nadawców przestrzegania przepisów ustawy o radiofonii i telewizji odnoszących się do ochrony najmłodszych obywateli naszego kraju przed demoralizacją.

Przewodniczący KRRiT kierując się tymi wskazaniem wydał decyzje o nałożeniu kary na nadawców. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 20 listopada 2001 roku przyjęła rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich.

Rozporządzenie KRRiT z 20 listopada 2001 roku m.in. nakłada na nadawców obowiązek opracowania wewnętrznych regulaminów określających zasady kwalifikowania do rozpowszechniania audycji i innych przekazów, które ze względu na treść lub formę mogą zagrażać rozwojowi niepełnoletnich. Nadawcy mają zrealizować ten obowiązek w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, czyli do 12 kwietnia bieżącego roku bądź w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania koncesji.

W projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, opracowanym przez Krajową Radę, wprowadzono zapis zobowiązujący nadawców do zamieszczania symboli graficznych, kwalifikujących rozpowszechniane audycje lub inne przekazy. Symbole te mają na celu ochronę niepełnoletnich widzów przed treściami, które mogą mieć negatywny wpływ na ich prawidłowy rozwój. Projekt przewiduje również upoważnienie Krajowej Rady do określenia szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania tych audycji lub innych przekazów oraz do określenia cech audycji i odpowiadających im symboli graficznych, a także sposobu ich prezentacji.

Z tymi działaniami związana jest również konferencja „Przemoc – telewizja – społeczeństwo, przyczyny – skutki – środki zaradcze”, którą 7 marca bieżącego roku Krajowa Rada zorganizowała wspólnie z Rzecznikiem Praw Obywatelskich oraz Rzecznikiem Praw Dziecka. Podczas konferencji m.in. przedstawione zostały wyniki monitoringu przeprowadzonego przez departament programowy w Biurze KRRiT, który potwierdza wcześniejsze

badania, że nadawcy bardzo swobodnie traktują przepisy o ochronie dzieci i młodzieży przed audycjami, które mogą zagrażać ich rozwojowi.

Podczas konferencji stanowisko przedstawili również członkowie reprezentujący komitet, który przygotował obywatelski projekt ustawy o zakazie promowania przemocy w środkach przekazu. Projekt tej ustawy po pierwszym czytaniu na posiedzeniu Sejmu RP został skierowany do dalszych prac w komisjach sejmowych.

Informacje dotyczące wyników monitoringu przedstawione są w rozdziale V Sprawozdania KRRiT.

Informacje dotyczące decyzji Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu kar na nadawców znajdują się w rozdziale I w punktach 1.30 i następnych Sprawozdania KRRiT oraz w rozdziale VI Sprawozdania KRRiT w punkcie 6.17.

Informacje dotyczące rozporządzenia KRRiT z 20 listopada 2001 roku znajdują się w rozdziale II Sprawozdania KRRiT.

1.7 Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT trzy razy: w 1995, 1996 i w 1997 roku. W uchwałach podejmowanych przez Senat RP nie były zawarte uwagi i zastrzeżenia, o których mowa w art. 12 ust.3 ustawy o radiofonii i telewizji. Uchwały o odrzuceniu sprawozdania KRRiT Senat RP podejmował pięć razy: w 1994, 1998, 1999, 2000 roku, a także w ubiegłym roku. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z 7 czerwca 2001 roku opublikowana została w Monitorze Polskim nr 20 poz. 320. Podczas debaty na forum Senatu RP decyzję o odrzuceniu sprawozdania KRRiT uzasadniano w szczególności brakiem dostatecznych działań KRRiT w zakresie ochrony niepełnoletnich przed skutkami programów mogących zagrażać ich rozwojowi, a także nierównoprawnym traktowaniem nadawców radiowych w związku z realizacją koncesji radiowych.

1.8 W tej sprawie stanowisko zajął również Sejm RP, przyjmując 26 kwietnia 2001 roku odrębną uchwałę, w której w szczególności sformułowany został zarzut o dyskryminowaniu Radia Maryja przy jednoczesnym preferowaniu interesów pozostałych nadawców ogólnopolskich. Przewodniczący KRRiT wielokrotnie przedstawiał Sejmowi RP wyjaśnienia, w których wskazywał na obiektywne przyczyny opóźnień w postępowaniu koncesyjnym, a także przedstawiał informacje o rzeczywistej pozycji na rynku i możliwościach nadawczych, którymi dysponuje Radio Maryja. Te wielokrotne wyjaśnienia Przewodniczący KRRiT przedstawiał zarówno na posiedzeniach komisji, jak i podczas debaty plenarnej oraz pisemnie na ręce Marszałka Sejmu RP. W wyjaśnieniach tych w szczególności Przewodniczący KRRiT podkreślał, że Krajowa Rada nigdy nie dała podstaw do obaw, że istnieją zamiary ograniczenia koncesji dla Radia Maryja, a jedyną przyczyną zwłoki w rozpoczęciu postępowania koncesyjnego, dotyczącego sieci użytkowanej przez Radio Maryja był brak ustawowo wymaganego uzgodnienia projektu ogłoszenia z ówczesnym Ministrem Łączności. Podobne wyjaśnienia zostały przekazane Marszałkowi Sejmu RP, Prezesowi Rady Ministrów oraz Prymasowi Polski.

1.9 Wszystkie wyżej wymienione wskazania Sejmu RP, zawarte zarówno w uchwale o przyjęciu sprawozdania KRRiT, jak i w innych uchwałach oraz uwagi Senatu RP, sformułowane podczas debaty, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała za priorytetowe w swojej działalności. Te wskazania Sejmu i Senatu RP, a także prowadzenie ponownego procesu udzielania koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych, przygotowanie opracowania - nad którym trwa obecnie parlamentarna debata - na temat budowy naziemnych

sieci telewizji cyfrowych w Polsce oraz przygotowanie kompleksowego projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przekazanego 15 stycznia bieżącego roku Prezesowi Rady Ministrów, stanowiły nadrzędne kierunki prac KRRiT.

Zagadnienia te są przedstawione w kolejnych rozdziałach Sprawozdania KRRiT oraz Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

1.10 W 2001 roku zakończyła się kadencja trzech członków KRRiT: p. Michała Strąka, powołanego przez Sejm RP 3 kwietnia 1995 roku, p. Witolda Grabosia, powołanego przez Senat RP 6 kwietnia 1995 roku oraz p. Marka Jurka, powołanego przez Prezydenta RP 10 maja 1995 roku.

Sejm RP 11 kwietnia 2001 roku powołał p. Aleksandra Łuczaka na sześcioletnią kadencję (do 11 kwietnia 2007 roku). Senat RP 25 kwietnia 2001 roku powołał p. Lecha Jaworskiego (kadencja upływa 25 kwietnia 2007 roku). Prezydent RP powołał 15 maja 2001 roku p. Danutę Waniek (kadencja upływa 15 maja 2007 roku).

Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, od 6 lipca 1999 roku, jest p. Juliusz Braun (uchwała KRRiT nr 495/1999). Zastępcą Przewodniczącego KRRiT, od 13 lipca 1999 roku, jest p. Jan Sęk (uchwała KRRiT nr 502/1999). Funkcję Sekretarza KRRiT, od 23 marca 2000 roku, pełni p. Włodzimierz Czarzasty (uchwała KRRiT nr 140/2000).

1.11 Jako organ kolegialny Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2001 roku przyjęła 706 uchwał i odbyła 64 posiedzenia oraz 40 spotkań przede wszystkim z nadawcami, zarówno publicznymi, jak i koncesjonowanymi, a także z przedstawicielami związków i stowarzyszeń (m.in. z Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Komunikacji Kablowej, z Konwentu Lokalnych Komercyjnych Stacji Radiowych, z Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych, ze Stowarzyszenia Nadawców Publicznych). Odbyły się także spotkania z przedstawicielami organów administracji państwowej, z którymi KRRiT współpracuje (m.in. z Ministerstwa Łączności, Urzędu Regulacji Telekomunikacji, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Komitetu Integracji Europejskiej, Polskiej Akademii Nauk i współpracującej z PAN - Polskiej Fundacji Upowszechniania Nauki). Gośćmi KRRiT byli również przedstawiciele Telekomunikacji Polskiej S.A., Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, sygnatariusze Porozumienia Polskich Nadawców Radiowych i Telewizyjnych „Przyjazne Media”, a także członkowie organów spółek Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A., regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A.

Do dnia złożenia Sprawozdania, w pierwszym kwartale 2002 roku, Krajowa Rada przyjęła 226 uchwał oraz odbyła 20 posiedzeń i 5 spotkań przede wszystkim z nadawcami. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odbyła m.in. spotkania z przedstawicielami spółki Inforadio, która otrzymała koncesje na nadawanie programu radiowego TOK FM, a także z przedstawicielami nadawców rozpowszechniających program w sieciach telewizji kablowych.

1.12 W roku ubiegłym podczas spotkania KRRiT z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski biskupi zaprosili Przewodniczącego KRRiT do udziału w posiedzeniu plenarnym Episkopatu. We wspólnym komunikacie prasowym, wydanym po spotkaniu 8 lutego 2001 roku, podkreślono uznanie dla mediów publicznych, zaangażowanych w relacjonowanie wydarzeń związanych z Wielkim Jubileuszem Roku 2000, a także zwrócono uwagę, że dla przyszłości mediów istotne znaczenie mają w szczególności: edukacja do

odbioru mediów, przeciwdziałanie obecności przemocy w mediach i te wyzwania, które stawia integracja europejska. Wyrażona została nadzieja, że przy pełnym poszanowaniu różnorodności narodowej i regionalnej integracja europejska pozwoli na lepszą promocję Polski w Europie i w świecie oraz zapewni właściwy udział kultury państw członkowskich w Polsce. Za potrzebne uznano także pilne uwzględnienie w polskim prawodawstwie niektórych uregulowań obowiązujących w prawie unijnym, na przykład tych, które wykluczają nadawanie jakichkolwiek reklam i audycji mogących mieć wpływ na niewłaściwy rozwój dzieci.

Podczas tegorocznego spotkania KRRiT z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się 14 marca, w szczególności omawiano problemy związane z rozwojem mediów w Polsce w perspektywie integracji z Unią Europejską. Podkreślono ważną rolę mediów katolickich w tym procesie, które winny stawać się płaszczyzną dialogu tak aby społeczeństwo mogło wyrobić sobie jasną opinię na temat przyszłości Europy oraz miejsca w niej Polski. Przedstawiciele Konferencji Episkopatu Polski podkreślili wagę dokumentów Papieskiej Rady do spraw Społecznego Przekazu – „Etyka w środkach społecznego przekazu” oraz „Etyka w Internecie”. Ponadto Przewodniczący KRRiT przedstawił przebieg i rezultaty procesu koncesyjnego dla mediów kościelnych, a także główne założenia projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Przedstawiciele Konferencji Episkopatu Polski zwrócili uwagę na potrzebę większej troski o pluralizm w panoramie polskich mediów.

1.13 Organizacyjne i merytoryczne zaplecze Krajowej Rady stanowi Biuro KRRiT, działające w oparciu o regulamin organizacyjny Biura KRRiT, przyjęty przez Krajową Radę uchwałą nr 324 z 27 czerwca 2000 roku. W Biurze KRRiT działają następujące departamenty: ekonomiczny, finansowy, gabinet Przewodniczącego KRRiT, koncesyjny, prawny, programowy, reklamy, techniki, integracji europejskiej i współpracy z zagranicą oraz samodzielny wydział administracyjno-gospodarczy. Departament współpracy z zagranicą ze względu na koordynację prac związanych z integracją europejską, współpracę z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, z Zespołem Negocjacyjnym oraz Komisją Europejską zmienił nazwę na departament integracji europejskiej i współpracy z zagranicą (uchwała KRRiT nr 391 z 10 lipca 2001 roku).

W okresie sprawozdawczym kancelaria w Biurze KRRiT przyjęła ponad 32 tys. listów. Liczba ta nie obejmuje korespondencji okolicznościowej (np. świątecznej). W tym samym czasie ponad 40 tys. wysłano z Krajowej Rady. Liczba ta obejmuje również korespondencję związaną z kolportażem „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”.

1.14 „Biuletyn Informacyjny KRRiT” ukazuje się nieprzerwanie co miesiąc od października 1996 roku. W minionym roku w Biuletynie Informacyjnym KRRiT ukazały się w szczególności publikacje dotyczące integracji Polski z Unią Europejską (m.in. opublikowano wyniki monitoringu audycji nadawanych w telewizji publicznej, a poświęconych procesowi integracji; przedstawiano stan przygotowania systemu polskiego prawa do standardów unijnych; prezentowano informacje o zagranicznych organach państwowych, działających w dziedzinie mediów audiowizualnych; informowano o regulacjach prawnych obowiązujących w krajach unijnych). W cyklu artykułów dokonano kompleksowego przedstawienia wpływu mediów audiowizualnych na dzieci i młodzież, uwzględniając w tym także problematykę Internetu. Prezentowano również zobowiązania wynikające dla Polski z przynależności do Porozumienia Ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO), a także zagadnienia dotyczące ochrony własności intelektualnej na forum międzynarodowym, czy problematykę związaną z transmisjami z ważnych wydarzeń, szczególnie społecznie

istotnych. W Biuletynie Informacyjnym KRRiT przedstawiano również nowe uregulowania w prawie polskim (m.in. publikacje związane ze stosowaniem przepisów ustawy Prawo Telekomunikacyjne czy ustawy Kodeks Spółek Handlowych). Ukazał się również cykl artykułów poświęconych edukacji medialnej, problematyce wprowadzania w Polsce cyfrowej telewizji naziemnej, a także na temat jej funkcjonowania w Europie. Wiele miejsca zajęły publikacje dotyczące dostępu mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych oraz informacje o rynku reklamy telewizyjnej i radiowej. W „Biuletynie Informacyjnym KRRiT” publikowano również dokumenty Rady Europy, a także akty prawne wydawane na podstawie delegacji ustawowych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, np. rozporządzenia KRRiT w związku z kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP.

Miesięczny nakład „Biuletynu Informacyjnego KRRiT” wynosi 600 egzemplarzy. Jego odbiorcami są m.in. Sejm, Senat, Kancelaria Prezydenta RP, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, spółki publicznej radiofonii i telewizji, nadawcy koncesjonowani oraz główne redakcje prasowe, a także niektóre ośrodki naukowe, np. Ośrodek Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Wynałazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ. Biuletyn Informacyjny KRRiT dostępny jest również w Internecie.

Od początku jego wydawania, tj. od 1996 roku, kwartalnie ukazuje się angielskojęzyczna wersja „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”, przekazywana m.in. do organów odpowiedzialnych za radiofonie i telewizję w poszczególnych państwach.

Opracowania i informacje do Biuletynu są prawie w całości przygotowywane przez pracowników Biura KRRiT, bez dodatkowego wynagrodzenia.

1.15 Rozporządzenie Rady Ministrów z 27 czerwca 2001 roku, wydane na podstawie przepisów ustawy z 26 października 2000 roku o zmianie ustawy o jednostkach badawczo – rozwojowych, ustanowiło Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego organem, który przejmuje nadzór nad Centrum Naukowo – Badawczym Techniki Radia i Telewizji „CENRiT” w Warszawie. Dotychczas zgodnie z art. 63 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT pełnił uprawnienia nadzorcze w stosunku do tej jednostki badawczo – rozwojowej. Wydanie rozporządzenia nastąpiło bez konsultacji z KRRiT. Wątpliwości budzi zarówno forma prawna przekazania nadzoru, jak i ustanowienie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego właściwym w sprawach badawczo-rozwojowych z dziedziny studyjnej techniki radia i telewizji oraz świadczenia specjalistycznych usług w tym zakresie i produkcji urządzeń radiowych i telewizyjnych.

1.16 Najwyższa Izba Kontroli – Departament Budżetu Państwa przeprowadziła w 2001 roku kontrolę wykonania budżetu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Wyniki kontroli wykazały, że gospodarowanie środkami budżetowymi było prawidłowe, a wnioski z poprzednio przeprowadzanej kontroli zostały w pełni zrealizowane. W ocenie NIK gospodarowanie środkami było celowe i oszczędne, a wydatki wynikały z uzasadnionych potrzeb KRRiT. Najwyższa Izba Kontroli podkreśla również, że KRRiT zrealizowała dochody wyższe o ponad 50% od planowanych. Na przekroczenie planu dochodów wpłynęły wyższe niż prognozowano wpływy z tytułu opłat za koncesje radiowe i telewizyjne oraz za koncesje i wpisy do rejestru telewizji kablowej. Dochody zostały przekazane terminowo na rachunek urzędu skarbowego, a w Biurze KRRiT zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o finansach publicznych sprawowane były również nadzór i kontrola nad wykonaniem budżetu. W styczniu roku bieżącego rozpoczęła się doroczna, planowa kontrola NIK obejmująca gospodarowanie środkami budżetowymi przyznanymi Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji.

1.17 Tegoroczne ograniczenia w budżecie państwa powodują, że nie jest możliwe, pomimo podjęcia wstępnych prac projektowych, zrealizowanie zamierzeń KRRiT w zakresie budowy stałej, własnej siedziby. Krajowa Rada jako jedyny organ państwowy takiej siedziby nie posiada, o czym od początku swego istnienia KRRiT kilkanaście razy informowała stosowne władze oraz występowała o przydział obiektu z zasobów Skarbu Państwa. Wystąpienia były kierowane do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sejmu i Senatu RP oraz warszawskich władz samorządowych i wojewódzkich. W lutym bieżącego roku takie wystąpienia Przewodniczący KRRiT przekazał Przewodniczącemu Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Przewodniczącemu Sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Przewodniczący KRRiT przedstawił dotychczasowe starania KRRiT dotyczące uzyskania własnej siedziby, warunki pracy w obecnych, wynajmowanych pomieszczeniach, koszty z tym związane oraz stan wstępnych prac planistycznych związanych z budową obiektu. Wobec przyjętych ograniczeń budżetowych Przewodniczący KRRiT zwrócił się z wnioskiem, aby sejmowe komisje wsparły starania KRRiT o pozyskanie z zasobów Skarbu Państwa odpowiedniego budynku biurowego.

Wynajmując obecną siedzibę od 1994 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji poniosła dotychczas łączny koszt czynszu w wysokości ponad 9,5 mln zł. W roku ubiegłym łączny koszt wynajmu siedziby wyniósł prawie 1,8 mln zł.

Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców

1.18 W stanach nadzwyczajnych przekazywanie rzetelnej, bieżącej informacji nabiera szczególnego znaczenia. Informacja o zagrożeniu, wiedza o jego przebiegu oraz sposobach ratowania ludzi i dobytku są niezbędnymi elementami każdej akcji ratowniczej i stanowią warunek skutecznej, szybkiej i efektywnej akcji niesienia pomocy.

W imieniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Przewodniczący KRRiT wyraził uznanie dla pracy nadawców radiowych i telewizyjnych, działających na terenach objętych ubiegłoroczną klęską powodzi, a także dla wszystkich nadawców, którzy organizowali akcje pomocy dla ofiar kataklizmu.

Wyrazy uznania zostały skierowane do zarządów, właścicieli i pracowników wszystkich publicznych i koncesjonowanych rozgłośni radiowych oraz stacji telewizyjnych, które rozumiejąc rolę, jaką powinny spełniać media w życiu społeczności lokalnych zmieniły zawartość programu, włączyły się w bezpośrednią organizację pomocy dla powodzian, przekazując informacje ważne dla ratowania życia, zdrowia i mienia osób poszkodowanych oraz mienia społecznego.

1.19 Na wniosek Parlamentarnej Grupy Kobiet oraz Forum Współpracy Organizacji Pozarządowych Przewodniczący KRRiT zwrócił się do nadawców o prezentowanie kobiet w przekazach medialnych w sposób godny, na miarę należnego im pełnoprawnego uczestnictwa w społecznym, gospodarczym i politycznym życiu kraju. Parlamentarna Grupa Kobiet podkreśliła, że prezentacja spraw kobiet i ich roli w społeczeństwie musi być zgodna ze standardami europejskimi, a okres kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP powinien stanowić dogodny moment do tworzenia wizerunku kobiet odpowiadającego ich ambicjom, pozycji zawodowej i społecznej.

1.20 Krajowa Rada stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności nadawców i interesów odbiorców oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji. Realizując te zadania KRRiT winna w szczególności przeciwstawiać się wszelkim działaniom zmierzającym do zmonopolizowania przekazów radiowych i telewizyjnych, a także przeciwstawiać się wszelkim formom cenzury i zapewniać przede wszystkim poprzez politykę koncesyjną pluralistyczny charakter mediów audiowizualnych.

1.21 Poczynając od 1998 roku, przy rozdziale wpływów ze środków abonamentowych, KRRiT zaczęła przyznawać jednostkom publicznej radiofonii szczególne preferencje dla dwóch rodzajów tworzonych przez nie audycji: edukacyjno–poradniczych oraz literackich i form udramatyzowanych. W przyjętych kryteriach programowych Krajowa Rada podkreśla, że audycje edukacyjno - poradnicze mają popularyzować kulturę, naukę i technikę, wychowanie obywatelskie, wyjaśniać problemy ekonomiczno – gospodarcze, nauczać języków obcych, kształtować postawy prozdrowotne, umacniać rodzinę, zwalczać patologie społeczne. Audycje i formy udramatyzowane to przede wszystkim słuchowiska będące np. adaptacjami utworów scenicznych, słuchowiska poetyckie, reportaże literackie, powieści radiowe. Są to więc audycje, poprzez które realizowane są ustawowe zobowiązania w szczególności zawarte w art. 21 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.

Te działania wspierające publiczną radiofonię w tworzeniu audycji realizujących ustawowo określone zadania są przez Krajową Radę kontynuowane. Krajowa Rada postanowiła, aby do listy preferowanych audycji dodać te, które służą poszerzaniu wiedzy o integracji Polski ze strukturami Unii Europejskiej oraz audycje popularyzujące muzykę poważną.

Krajowa Rada planuje również wspierać tych nadawców publicznych, których dziennikarze mają szczególne osiągnięcia zawodowe potwierdzone nagrodami konkursowymi.

1.22 Charakter wspierający działalność publicznej radiofonii i telewizji miała też informacyjno – promocyjna, ogólnopolska akcja Tydzień Mediów Publicznych. Celem tej akcji było zwiększenie świadomości obowiązku płacenia abonamentu, w szczególności wśród polskich firm i instytucji. Akcja ta uświadomiła również fakt, że media publiczne otrzymane środki finansowe przeznaczają w dużej mierze na wspieranie kultury polskiej. Tydzień Mediów Publicznych był pierwszą w historii akcją, w której skoordynowane działania promocyjne prowadzili wszyscy polscy nadawcy publiczni.

1.23 Przewodniczący KRRiT, występując w imieniu Krajowej Rady, przekazał komunikat wyjaśniający przepisy ustawy o radiofonii i telewizji dotyczące opłat abonamentowych. W komunikacie tym podkreślone zostało, że na pobieranie opłat abonamentowych nie ma wpływu, czy ogląda się programy nadawcy publicznego, czy koncesjonowanego, ani fakt używania odbiorników do innych celów niż odbiór programów (np. do gier telewizyjnych lub współpracy z magnetowidem). Opłacanie abonamentu telewizji kablowej nie zwalnia z obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych za używanie odbiorników telewizyjnych. Użytkownik telewizji kablowej wnosi dwie niezależne opłaty: wynikającą z ustawy o radiofonii i telewizji obowiązkową opłatę abonamentową oraz wynikającą z umowy cywilnoprawnej opłatę na rzecz operatora sieci kablowej. Opłaty na rzecz telewizji kablowej wnoszone są jako ekwiwalent za świadczone usługi, w wyniku których abonenci korzystają z sygnału telewizyjnego stanowiącego własność operatora sieci i mają możliwość oglądania emitowanych w tej sieci programów telewizyjnych. Telewizja publiczna nie pobiera opłat za udostępnianie programów rozpowszechnianych przez operatorów telewizji kablowej.

Wpływy z opłat za korzystanie z telewizji kablowej przeznaczone są na działalność operatora: rozbudowę i konserwację sieci, zakup programów itd. oraz na jego zysk.

Przewodniczący KRRiT przekazał także komunikat wyjaśniający podmiotom gospodarczym sposób dokumentowania wydatków z tytułu opłat abonamentowych dla potrzeb prowadzenia ewidencji kosztów uzyskania przychodów. Po przeprowadzeniu uzgodnień z przedstawicielami Ministerstwa Finansów Przewodniczący KRRiT poinformował, że jedynym dowodem zarejestrowania odbiorników rtv, zarówno przez osoby fizyczne, jak i osoby prawne, jest imienna książeczka radiofoniczna, która stanowi dostateczną dokumentację poniesionych kosztów uzyskania przychodów.

Komunikaty Przewodniczącego KRRiT, dzięki współpracy z Dyrektorem Generalnym Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, zostały podane do publicznej wiadomości we wszystkich placówkach pocztowych na terenie kraju.

Dzięki tej współpracy corocznie podawane są też do publicznej wiadomości komunikaty o wysokości opłat abonamentowych, ustalanych przez Krajową Radę corocznie w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji.

1.24 Z upoważnienia Krajowej Rady Przewodniczący KRRiT wystąpił z pozwem przeciwko Urzędowi ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych o zwrot zaległości za niezrefundowane opłaty abonamentowe kombatantów. Pozew został złożony do Sądu Gospodarczego w trybie uproszczonym, z wnioskiem o wydanie nakazu. Sąd wydał z przyczyn formalnych postanowienie o odrzuceniu pozwu. Przewodniczący KRRiT złożył w tej sprawie odwołanie wnosząc o uchylenie skarżonego postanowienia w całości. Do dnia złożenia sprawozdania wnioski nie zostały rozpatrzone. W tym samym czasie w wyniku prowadzonych jednocześnie uzgodnień z kierownictwem Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych na konto KRRiT z tytułu zadłużenia wpłynęło netto ponad 31 mln zł.

Informacje dotyczące refundacji przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych opłat abonamentowych znajdują się w rozdziale VIII sprawozdania KRRiT.

1.25 Prywatny sponsoring z roku na rok staje się coraz poważniejszym źródłem finansowania wielu przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia, kultury i edukacji. Bez udziału sponsorów niektóre z nich nie doszłyby do skutku. Zważywszy na niskie budżety samorządów i ministerstw sponsoring odgrywa coraz istotniejszą rolę. Prywatni sponsorzy będą wspierać wydarzenia kulturalne i akcje charytatywne, ale tylko wtedy, gdy otrzymają szansę pokazania swej działalności w mediach. Mając na uwadze społeczną rolę takich działań, Przewodniczący KRRiT przekazał nadawcom wyjaśnienia, w których podkreśla, że nie istnieją prawne przeszkody w zakresie informowania w programach radiowych i telewizyjnych o sponsorach ważnych wydarzeń kulturalnych i przedsięwzięć społecznych czy dobroczynnych. Przewodniczący KRRiT corocznie zwraca się do nadawców zarówno publicznych, jak i komercyjnych o rozważenie możliwości wspierania różnych akcji charytatywnych o niekwestionowanym społecznie znaczeniu. Przykładowo można wskazać na promocję filantropii i prospołecznych działań wśród przedsiębiorców m.in. poprzez organizowanie konkursu o tytuł „Dobroczyncy roku”. Organizatorem tej akcji jest Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce. Telewizja Polska S.A. uczestniczyła w tej akcji, a ponadto była organizatorem lub współorganizatorem innych przedsięwzięć charytatywnych, takich jak np. „Reklama – Dzieciom”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Pocztówka do Świętego Mikołaja”. Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. podjęły apel Przewodniczącego KRRiT i wspierają działalność Polskiej Unii Onkologii.

Należy jednak podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem MSWiA przeprowadzanie zbiórek publicznych wymaga zezwolenia właściwej terytorialnie władzy, a w przypadku stacji telewizyjnych i radiowych, na obszarze przekraczającym zasięg województwa niezbędne jest zezwolenie ministerialne. Tego rodzaju akcje wymagają więc ścisłej współpracy z MSWiA oraz z właściwymi terytorialnie organami władzy.

1.26 W celu uniezależnienia mediów od narzucania im przez firmy badawcze metod badań rynku radiowego Krajowa Rada podjęła inicjatywę opracowania własnego standardu, odpowiadającego wszystkim podmiotom i zarządzania wynikami badań. Nadawcy zawarli porozumienie dotyczące m.in. konieczności utworzenia spółki i wspólnego ponoszenia kosztów jej funkcjonowania. Niestety w styczniu bieżącego roku przedstawiciele Radia Zet i Radia RMF FM wycofali się z prac na rzecz przygotowania jednolitego standardu badań.

1.27 W związku z pracami nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym i faktem wprowadzenia do tego projektu zmian przewidujących objęcie podatkiem od towarów i usług czynności polegających na udzielaniu licencji lub upoważnianiu do korzystania z licencji, a także przenoszeniu autorskiego prawa majątkowego do programu komputerowego, Przewodniczący KRRiT skierował wystąpienie do Marszałków Sejmu i Senatu RP. W wystąpieniu tym Przewodniczący KRRiT wskazał, że projekt ten rodzi negatywne konsekwencje dla działalności mediów publicznych i prywatnych. Opodatkowanie licencji spowoduje, że spółki medialne i instytucje kultury będą musiały ponosić samodzielnie koszty tego opodatkowania, gdyż konsumenci oferowanych usług nie podlegają tym przepisom podatkowym. W przypadku Telewizji Polskiej S.A. ze wstępnych szacunków wynika, że powyższa zmiana spowoduje dodatkowe koszty rzędu 45 milionów złotych. Wprowadzenie takich obciążeń w trakcie roku finansowego spowoduje utratę płynności finansowej spółki.

Argumenty przedstawione przez Przewodniczącego KRRiT zostały uwzględnione w toku prac komisji senackich i przyjęte przez Senat RP. Poprawki Senatu RP zostały przyjęte 15 lutego bieżącego roku przez Sejm RP. Ustawę skierowano do podpisu Prezydenta RP.

1.28 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji od początku brała udział w przygotowywaniu Porozumienia Polskich Nadawców Radiowych i Telewizyjnych „Przyjazne Media”, uważając, że zasada samoregulacji sprawdzona w krajach o wysokich standardach cywilizacyjnych jest zjawiskiem cennym i zasługującym na przeniesienie do Polski. W wyniku Porozumienia nadawcy powołali stałą komisję sygnatariuszy i opracowali jednolity system oznakowania programów. KRRiT ze swej strony podkreśliła, że nadawcy nie mogą czuć się zwolnieni z obowiązku przestrzegania ustawy o radiofonii i telewizji, a w szczególności przepisu stanowiącego, że „audycje, które mogą zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży nie mogą być rozpowszechniane między godziną 6.00 rano a godziną 23.00”. W stanowisku przyjętym 11 stycznia 2001 roku, KRRiT podkreśla ponadto konieczność ścisłego przestrzegania ustawowych ograniczeń, zmierzających do ochrony małoletnich w kontekście częstych przykładów błędnej kwalifikacji audycji do tzw. pasma chronionego, a także konieczność realizacji zawartej w Porozumieniu zapowiedzi stworzenia stałych form publicznego dialogu nadawców z odbiorcami (m.in. w postaci audycji z zakresu edukacji medialnej). Pomimo mało satysfakcjonujących reakcji sygnatariuszy na skierowane do nich stanowisko, Krajowa Rada nie zrezygnowała z kolejnych prób nakłonienia nadawców do bardziej konsekwentnej realizacji Porozumienia. Nie bez znaczenia był fakt, że badania pilotażowe potwierdziły utrwalenie w świadomości rodziców i dzieci dotychczasowego systemu znaków ostrzegawczych. W tym celu, 25 czerwca 2001 roku, zostało zorganizowane spotkanie

KRRiT z sygnatariuszami Porozumienia, podczas którego Krajowa Rada wezwała sygnatariuszy do konsekwentnej realizacji przyjętych dobrowolnie zobowiązań, w szczególności podkreślając konieczność rozwinięcia przyjętego systemu oznakowań, z uwzględnieniem kryterium podziału na grupy wiekowe odbiorców.

W ocenie Krajowej Rady ochrona dzieci i młodzieży przed treściami mogącymi mieć szkodliwy wpływ na ich prawidłowy rozwój winna mieć charakter kompleksowy, uwzględniający rozwiązania europejskie. W rozwiązaniach tych rysują się tendencje do odchodzenia od systemu zakazów na rzecz systemu edukacyjnego, technicznego, informacyjnego czy właśnie samoregulacji nadawców. Ochrona małoletnich powinna być realizowana poprzez wzajemne uzupełnianie się tych systemów z uwzględnieniem roli rodziców wspomaganych na przykład przez szkolenia czy poprzez dostęp do urzędów umożliwiających selekcję programów. Problematyka szczególnej roli i wpływu środków przekazu na rozwój dzieci i młodzieży leży w centrum zainteresowania państw członkowskich UE, a wypracowanie jednolitych rozwiązań w tym zakresie stało się szczególnie aktualnym problemem w dobie rozwoju nowych technik medialnych.

Informacje dotyczące ochrony dzieci i młodzieży przed treściami mogącymi mieć szkodliwy wpływ na ich prawidłowy rozwój znajdują się również w rozdziale V Sprawozdania KRRiT.

1.29 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracuje z Radą Etyki Mediów powołaną przez Konferencję Mediów Polskich. W bieżącej pracy KRRiT wykorzystywane są stanowiska Rady Etyki Mediów, jej oświadczenia i apele. Przedstawiciele Rady Etyki Mediów brali udział w posiedzeniach KRRiT i w spotkaniach z nadawcami. Krajowa Rada podzieliła m.in. stanowisko Rady Etyki Mediów dotyczące audycji typu reality show, a w szczególności audycji Big Brother. To stanowisko przedstawiciele Rady Etyki Mediów prezentowali podczas spotkania zorganizowanego w ubiegłym roku przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Krajowa Rada z niepokojem przyjęła wiadomość o wystąpieniu TVP S.A. z Konferencji Mediów Polskich, co zostało wyrażone również w oświadczeniu Rady Etyki Mediów z 9 listopada 2001 roku.

Kontrola działalności nadawców – przykłady

1.30 Przewodniczący KRRiT wydał 28 lutego 2001 roku decyzję o nałożeniu kary w wysokości 100 000 złotych na spółkę Polska Korporacja Telewizyjna, rozpowszechniającą program telewizyjny Canal +. W programie tym 10 stycznia 2001 roku, o godzinie 20.00, nadany został film produkcji amerykańskiej pt. „Malaria”.

Rok wcześniej Przewodniczący KRRiT wydał decyzję o nałożeniu na spółkę Polskie Media S.A. kary w wysokości 100 000 złotych za emisję, 19 stycznia 2000 roku, o godzinie 20.00, w porze największej oglądalności, w programie Nasza Telewizja, amerykańskiego filmu pt. „Tropikalna gorączka”. „Malaria” i „Tropikalna gorączka” to polskie tytuły filmu Spike’a Lee „Jungle fever”. Oprócz tytułu filmy różnią się tłumaczeniem listy dialogowej. Analiza porównawcza wykazała, że obydwie wersje filmu są jednakowo wulgarne i nasycone treściami agresywnymi, a poprzez emisję naruszone zostały przepisy rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku. W obydwu przypadkach nadawcy złożyli do sądu odwołania od tych decyzji.

1.31 Na spółkę Polskie Media S.A. (Telewizja TV 4), 11 kwietnia 2001 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył karę w wysokości 10 000 złotych za emisję 21 sierpnia 2000 roku,

o godzinie 11.00, animowanego filmu amerykańskiego pt. „Przygody Freya w kosmosie”. Przewodniczący KRRiT uznał, że poprzez rozpowszechnienie tej kreskówki nadawca naruszył przepisy rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku. Film zawierał sceny drastyczne, ukazujące przemoc, które mogą mieć negatywny wpływ na psychiczny i uczuciowy rozwój dzieci i młodzieży. Zaliczenie przez nadawcę filmu do kategorii „za zgodą rodziców” dowodzi, iż zdawał on sobie sprawę z zawartych w filmie treści i ich negatywnego oddziaływania na dzieci i młodzież. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji.

1.32 Na Telewizję TVN na podstawie decyzji Przewodniczącego KRRiT z 9 lipca 2001 roku, została nałożona kara w wysokości 100 000 złotych za emisję bez oznakowania, 29 czerwca 2001 roku, o godzinie 21.40, amerykańskiego thrillera pt. „Psychopata”. Na prośbę nadawcy została zawarta ugoda, na podstawie której odstąpiono od dochodzenia 50% kary nałożonej na spółkę TVN, zaś pozostałą kwotę 50 000 złotych nadawca zobowiązał się wpłacić w częściach równych na rzecz Skarbu Państwa oraz Bractwa Miłosierdzia im. Świętego Alberta w Lublinie.

1.33 W styczniu bieżącego roku przed Sądem Okręgowym w Warszawie zawarta została ugoda z Polską Korporacją Telewizyjną Canal+, która dotyczy decyzji Przewodniczącego KRRiT z 20 listopada 1998 roku. Na podstawie tej decyzji Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Canal+ karę w wysokości 30 000 złotych za emisję 18 września 1998 roku, o godzinie 00.45, filmu erotycznego pt. „Zazel”. Ugoda przewiduje wpłacenie przez nadawcę kary bez naliczania ustawowych odsetek.

Od decyzji Przewodniczącego KRRiT o ukaraniu nadawców stronie przysługuje odwołanie. Przewodniczący KRRiT informował Ministra Sprawiedliwości o przewlekłości postępowań odwoławczych. Szczególnie długo postępowanie odwoławcze było prowadzone w związku z decyzją dotyczącą emisji filmu „Zazel”. Rozprawy, które odbyły się w 2001 roku, zostały wyznaczone po raz pierwszy po prawie trzyletniej przerwie.

1.34 Na podstawie decyzji Nr 10 z 16 lipca 2001 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Polskie Media S.A. karę w wysokości 95 900 złotych, za emisję 3 czerwca 2001 roku, o godzinie 14.00, filmu pt. „Daleko od domu”. Film został zrealizowany w konwencji filmu grozy, zawiera sceny nasycone brutalnością i przemocą. Został wyemitowany w niedzielne popołudnie. Pora emisji mogła sugerować rodzinny charakter filmu. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy.

1.35 Przewodniczący KRRiT, 28 lutego 2001 roku, nałożył karę na nadawcę publicznego wydając decyzję, stwierdzającą naruszenie przez TVP S.A. przepisów rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku w sprawie zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji mogących zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Naruszenie to nastąpiło w związku z emisją 25 listopada 2000 roku, o godzinie 19.00, w paśmie wspólnym programów regionalnych, filmu produkcji francuskiej pt. „W matni”. Na nadawcę została nałożona kara w wysokości 10 000 złotych. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy.

1.36 W roku bieżącym za emisję 7 lutego, o godzinie 22.04, w paśmie wspólnym programów regionalnych, filmu erotycznego pt. „Mężczyzna, który patrzy”, Przewodniczący KRRiT nałożył 22 lutego, na Telewizję Polską S.A. karę w wysokości 50 000 złotych. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy.

1.37 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 22 marca 2001 roku przyjęła stanowisko dotyczące audycji Big Brother oraz innych przekazów o zbliżonej formule. Krajowa Rada podkreśliła, że audycje te mogą być społecznie szkodliwe, a ponadto audycje te są de facto apoteozą knajactwa, głupoty, prostactwa i prymitywizmu. Ukazują i lansują postawy oraz zachowania mogące mieć zdecydowanie niekorzystny wpływ na kształtowanie poglądów, postaw i wzorców zachowań części widzów.

W stanowisku tym Krajowa Rada podkreśliła też, że mieszkańcami masowej wyobraźni, bohaterami publiczności stają się ludzie o zminimalizowanych potrzebach intelektualnych, rozluźnionych więzach rodzinnych i społecznych. Pokazywanie takich zachowań zaprzecza jakiegokolwiek kulturotwórczej i pozytywnej roli telewizji.

W związku z powyższym KRRiT postanowiła przeprowadzić monitoring tych audycji, mając na uwadze w szczególności respektowanie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Krajowa Rada postanowiła również, że spotka się z nadawcami tego rodzaju audycji, a do dyskusji zaprosi ekspertów. Z inicjatywy KRRiT takie spotkanie odbyło się 28 marca 2001 roku. Nadawcy złożyli zapewnienie o zachowaniu szczególnej staranności w sposobie ukazywania wydarzeń rozgrywających się wśród uczestników, z uwzględnieniem opinii ekspertów, przedstawionych podczas spotkania.

1.38 Przewodniczący KRRiT 13 marca 2002 roku wydał decyzję o nałożeniu na spółkę TVN sp. z o.o. kary w wysokości 300 000 zł za naruszenie przepisów rozporządzenia KRRiT z 20 listopada 2001 roku przez rozpowszechnienie w dniach od 3 do 7 marca br. w blokach pomiędzy godzinami 11.30 – 13.15 oraz 20.00 – 20.45 audycji pt. „Big Brother – Bitwa”. W rozpowszechnionych audycjach prezentowane były sprzeczne z moralnością normy grupowe, a treści erotyczne prezentowane były w oderwaniu od odpowiedzialności moralnej za zachowania związane z erotyczną sferą życia człowieka. Audycje lansowały swobodę obyczajową i zachowania oderwane od uczuć. Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji.

1.39 Zgodnie z przyjętym stanowiskiem Krajowa Rada, 18 lipca 2001 roku, upoważniła Przewodniczącego KRRiT do wydania decyzji wzywającej spółkę Polskie Media S.A. do zaniechania w audycji pt. „Amazonki” działań propagujących zachowania sprzeczne z prawem oraz postawy i poglądy sprzeczne z moralnością i dobrem społecznym.

1.40 Na spółkę Polskie Media S.A. Przewodniczący KRRiT, na podstawie decyzji z 4 października 2001 roku, nałożył również karę w wysokości 200 000 złotych, w związku z rozpowszechnianiem audycji pt. „Gladiatorzy”. W audycji przekazywano treści, które naruszają przepisy ustawy o radiofonii i telewizji, w zakresie ochrony nieletnich. Ponadto w audycji pokazano zachowania sprzeczne z normami obyczajowymi, zaś powaga problemów społecznych kontrastowała z wulgarnym i nieodpowiedzialnym sposobem ich przedstawienia. Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji.

1.41 Przewodniczący KRRiT kontrolował również działalność nadawców w zakresie wykonywania przepisów regulujących reklamę i sponsoring. W przypadku najbardziej rażących naruszeń Przewodniczący KRRiT podejmował decyzje o ukaraniu nadawcy. W 2001 roku Przewodniczący wydał dziewięć decyzji o nałożeniu kary za przekroczenie wyżej wymienionych przepisów. Wśród ukaranych jest Telewizja Polska S.A. Kara w wysokości 106 566 złotych za przekroczenie dopuszczalnego limitu reklam została przez nadawcę wpłacona. W bieżącym roku Przewodniczący KRRiT wydał do dnia złożenia sprawozdania, 5 decyzji o ukaraniu nadawców za naruszenia przepisów regulujących reklamę i sponsoring.

Informacje dotyczące kar nałożonych z powodu naruszenia przepisów regulujących reklamę i sponsoring znajdują się również w rozdziale VI Sprawozdania KRRiT.

1.42 Krajowa Rada 14 marca bieżącego roku po stwierdzeniu, że emitowana przez nadawców radiowych reklama Renault Thalia narusza przepis zawarty w art. 16b ust. 2 pkt 2 ustawy o radiofonii i telewizji (zakaz nadawania reklam zachęcających niepełnoletnich do wywierania presji na rodziców lub inne osoby w celu skłonienia ich do zakupu reklamowanych produktów lub usług) przyjęła uchwałę, w której wzywa do natychmiastowego zaniechania emisji tej reklamy. Przewodniczący KRRiT został upoważniony do wydania decyzji w tej sprawie (art. 10 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji).

1.43 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT może wezwać nadawcę do zaniechania działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programów, jeżeli naruszają one przepisy ustawy, uchwały KRRiT lub warunki koncesji. Korzystając z tych uprawnień Przewodniczący KRRiT, po analizie wyników monitoringu tygodniowej próby programu ON, nadawanego przez Telewizję Polsat, skierował wezwanie do natychmiastowego zaniechania działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programu, które naruszają obowiązujące prawo.

1.44 Po analizie wyników monitoringu audycji nadawanych w cyklu „Świrnik” (program regionalny TVP S.A. w Krakowie), Przewodniczący KRRiT skierował do Prezesa Zarządu TVP S.A. wezwanie, w którym podkreśla szczególną odpowiedzialność nadawcy i potrzebę rozwagi w doborze materiałów przeznaczonych do emisji w pasmach dla najmłodszej widowni.

1.45 W związku z kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w przyjętym 21 maja 2001 roku stanowisku uznała, że podstawową powinnością nadawców publicznych i koncesjonowanych jest dostarczanie rzetelnej informacji i dokonywanie bezstronnej analizy przygotowań do wyborów. Dlatego też Krajowa Rada wezwała wszystkich nadawców, aby w okresie poprzedzającym właściwą kampanię oraz w trakcie tej kampanii przestrzegali najwyższych standardów rzetelności, profesjonalizmu i niezależności dziennikarskiej. W szczególności zaś, aby sumiennie respektowali oni zasadę oddzielania faktów od komentarzy oraz zapewniali odbiorcom – w zakresie uzasadnionym charakterem rozpowszechnianego programu – możliwość śledzenia przygotowań do wyborów oraz bliższego poznania programów wyborczych. Nadawcy powinni dołożyć wszelkich starań, aby stworzyć warunki dla pluralistycznej debaty publicznej na temat wyborów parlamentarnych, umożliwiającej wyrażenie zróżnicowanych poglądów i stanowisk, zaś wszelkie komentarze i relacje dokonywane powinny być w sposób bezstronny, obiektywny i kompetentny. Jednocześnie nadawcy publiczni powinni zadbać o to, aby dziennikarze i inni pracownicy spółek publicznej radiofonii i telewizji nie uczestniczyli w prowadzeniu kampanii wyborczej w jakiegokolwiek formie.

Nadawcy powinni w swych programach informować o obowiązujących zasadach prawa wyborczego oraz rzetelnie prezentować wyniki badań opinii publicznej, w szczególności wyjaśniać, że wyniki te odzwierciedlają jedynie stan opinii publicznej w dniu przeprowadzenia badania oraz unikać podawania wyników badań jako informacji o faktach lub jako miarodajnego odzwierciedlenia intencji wyborców.

1.46 Jednocześnie, uznając szczególną rolę jaką ma do spełnienia publiczna radiofonia i telewizja w zakresie sumiennego i bezstronnego przekazywania informacji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała - w oświadczeniu z 21 maja 2001 roku - że członkowie

zarządów spółek publicznego radia i telewizji nie powinni angażować się osobiście w działania objęte kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP. W szczególności Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała za niedopuszczalne kandydowanie członków zarządów wymienionych spółek w wyborach parlamentarnych. Zdaniem Krajowej Rady nie jest bowiem możliwe, aby czynne zaangażowanie w kampanię wyborczą przez osoby zarządzające tymi spółkami było do pogodzenia z realizacją zadań spoczywających na nadawcach publicznych w ramach pełnionej przez nich misji. W czasie wyborów parlamentarnych publiczna radiofonia i telewizja powinna przedstawiać w pełni rzetelny i obiektywny obraz wydarzeń i sprzyjać swobodnemu kształtowaniu się poglądów wyborców oraz formowaniu się ich opinii. Ubieganie się o mandat posła albo senatora przez osoby odpowiedzialne za realizację tej misji podważa autorytet publicznego radia i telewizji jako nadawcy bezstronnego, naruszając tym samym jego dobre imię. Dlatego też Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała, że członkowie zarządów wymienionych spółek, którzy zamierzają kandydować w wyborach parlamentarnych, powinni zrezygnować ze swych funkcji w tych spółkach.

KRRiT podkreśliła również, że w stosunku do członków zarządów, którzy mimo kandydowania do parlamentu nie zrezygnują sami z pełnionych przez siebie funkcji oczekuje od rad nadzorczych spółek publicznego radia i telewizji podejmowania decyzji zgodnie z zasadami określonymi w powyższym stanowisku.

Członkowie zarządów spółek publicznego radia i telewizji, którzy jako kandydaci uczestniczyli w kampanii wyborczej wcześniej zrezygnowali z pełnionych przez siebie funkcji.

W związku z kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP Krajowa Rada przeprowadziła analizę audycji publicystycznych poświęconych wyborom w programach telewizyjnych nadawców publicznych i komercyjnych.

Informacje dotyczące wyników przeprowadzonej analizy programowej przedstawione są w rozdziale V Sprawozdania KRRiT.

Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji

1.47 Do zadań Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji należy w szczególności projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji. Zobowiązanie KRRiT do projektowania kierunków polityki państwa jest konsekwencją jej zadań i kompetencji, których realizacja łączy się z uwzględnianiem w szczególności stanowisk ministrów odpowiedzialnych za finanse, kulturę, łączność, Skarb Państwa, sprawy zagraniczne.

Ustawodawca nie określił zasad, form i trybu porozumiewania się Krajowej Rady z Prezesem Rady Ministrów w sprawach ustalania polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji przewidując, że formy te wykształcą się w toku praktycznej realizacji ustawowych zadań KRRiT. Na podstawie przepisów ustawy KRRiT przekazuje co roku Prezesowi Rady Ministrów informację o podstawowych problemach w dziedzinie radiofonii i telewizji, a także na bieżąco w trybie roboczym przedstawia problemy związane z funkcjonowaniem mediów elektronicznych w Polsce. Ważną formą współpracy z Prezesem Rady Ministrów są

bezpośrednie spotkania, podczas których istnieje możliwość szczegółowego omówienia najważniejszych spraw z dziedziny radiofonii i telewizji.

1.48 Realizacja ustawowego zobowiązania zawartego w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji obejmowała również przedstawianie szczegółowych informacji o harmonogramie działań dotyczących procesu ponownego udzielania koncesji. Wielokrotnie podkreślaną intencją KRRiT było dążenie do przyznania nowych koncesji dotychczasowym nadawcom radiowym. Projekty ogłoszeń zostały przygotowane w taki sposób, że obejmowały w ramach określonych sieci te częstotliwości, które pozostawały w dotychczasowej dyspozycji poszczególnych nadawców. Procedura uzgodnień z właściwym wówczas w tych sprawach Ministrem Łączności została dostosowana do terminów wygasania koncesji. W pierwszej kolejności zostały więc wysłane do uzgodnień projekty ogłoszeń obejmujące sieci Radia ZET i Radia RMF FM, a następnie projekty obejmujące sieć Radia Maryja oraz częstotliwości innych nadawców, których koncesje wygasły w 2001 roku.

Informacje dotyczące postępowania o ponowne udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych znajdują się również w rozdziale III Sprawozdania KRRiT.

1.49 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 15 stycznia 2002 roku spotkała się z Prezesem Rady Ministrów p. Leszkiem Millerem w związku z zakończeniem prac nad projektem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowanym przez KRRiT i przekazanym do uzgodnień międzyresortowych. Uzgodnienia te z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów prowadzi Minister Kultury. Spotkanie z Prezesem Rady Ministrów rozpoczęło się od wystąpienia Przewodniczącego KRRiT, który przedstawił główne założenia projektu nowelizacji ustawy. Przewodniczący KRRiT stwierdził m.in., iż jednym z podstawowych założeń projektu jest ostateczne dostosowanie polskiego prawa do aktualnych wymogów prawa europejskiego. Istotną część projektu stanowią zmiany proponowane w odniesieniu do organizacji mediów publicznych, w tym w szczególności wprowadzenie licencji programowych, które pozwolą na bardziej precyzyjną kontrolę wykonywania zadań ustawowych, a także na publiczne rozliczanie środków z abonamentu.

Informacje dotyczące projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziałach II i VII Sprawozdania KRRiT.

1.50 Prezes Rady Ministrów zadeklarował chęć organizowania cyklicznych spotkań z KRRiT i wyraził wolę bliskiego współdziałania w realizowaniu ustawowych zadań Krajowej Rady. Prezes Rady Ministrów potwierdził również pełnomocnictwo dla Krajowej Rady, jako głównego koordynatora prac związanych z implementacją w Polsce unijnego programu „Media Plus”. Celem programu jest promowanie i dofinansowywanie najlepszych projektów profesjonalistów z branży audiowizualnej w zakresie szkolenia, produkcji, dystrybucji, promocji programów.

W związku z koordynacją tych prac Krajowa Rada ogłosiła konkurs na stanowisko dyrektora Biura Media Desk Polska, którego zadaniem będzie realizowanie założeń unijnego programu audiowizualnego Media Plus.

1.51 Udział KRRiT w projektowaniu polityki państwa w zakresie mediów audiowizualnych jest również realizowany poprzez bezpośrednią współpracę z przedstawicielami administracji państwowej. Jako przykład można wskazać współpracę z Ministrem Skarbu Państwa, który zgodnie z ustawą pełni funkcję Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółek publicznej

radiofonii i telewizji. Podczas spotkania, które odbyło się 29 marca 2001 roku, omówiono m.in. sytuację mediów publicznych, a w szczególności sytuację w TVP S.A. w związku z wdrażaniem reformy. Ważną dziedziną współpracy z Ministrem Skarbu Państwa jest również realizacja ustawowego obowiązku w zakresie uzgadniania z KRRiT projektowanych zmian statutów spółek nadawców publicznych. W listopadzie 2001 roku KRRiT, na wniosek Ministra Skarbu Państwa, wyraziła zgodę na wprowadzenie zmian w statucie spółki Telewizja Polska S.A. W styczniu bieżącego roku w tym samym, ustawowo określonym trybie, KRRiT wyraziła zgodę na zmiany w statucie spółki Radio Zachód S.A.

Informacje dotyczące zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziale II Sprawozdania KRRiT.

1.52 Stałe kontakty utrzymywane były również z Urzędem Regulacji Telekomunikacji, który od 1 stycznia 2001 roku jest instytucją właściwą do współdziałania z KRRiT w zakresie postępowania koncesyjnego.

Regularna współpraca dotycząca harmonizacji polskiego prawa z prawem UE ma miejsce z Komitetem Integracji Europejskiej.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracuje także z Ministerstwem Obrony Narodowej (problem zwolnienia kanałów telewizyjnych), Ministerstwem Spraw Zagranicznych (m.in. w sprawach związanych z emisją programu TV Polonia), z Ministerstwem Finansów (m.in. w sprawach dotyczących opłat abonamentowych, opłat za udzielanie koncesji, stosowania ulg w opłatach), Ministerstwem Edukacji Narodowej (m.in. w sprawach edukacji medialnej), Ministerstwem Sprawiedliwości (m.in. w zakresie postępowań odwoławczych od decyzji wydanych przez Przewodniczącego KRRiT), a także z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych (celem tej współpracy jest przede wszystkim ustalenie zasad zwrotu Krajowej Radzie środków finansowych z tytułu przysługujących kombatantom ulg i zwolnień w zakresie opłat abonamentowych).

1.53 W marcu ubiegłego roku Krajowa Rada zwróciła się do Marszałka Sejmu RP z propozycją odbycia debaty na temat strategii rozwoju mediów cyfrowych. Wynikiem debaty sejmowej powinno być wytyczenie strategicznych kierunków polityki państwa, które stanowić będą podstawę opracowania narodowego programu rozwoju mediów cyfrowych w Polsce. Podjęcie przez Krajową Radę tych prac jest realizacją ustawowego obowiązku harmonizowania działań określających warunki funkcjonowania w dziedzinie radiofonii i telewizji. W tym zakresie, w szczególności w fazie wykonawczej, konieczne jest także współdziałanie z innymi właściwymi organami administracji państwowej, przede wszystkim z Ministrami: Łączności, Finansów, Kultury. Krajowa Rada 29 listopada 2000 roku przyjęła uchwałę wskazującą postulowany termin uruchomienia naziemnej emisji cyfrowej w Polsce na 2002 rok. Wykonując powyższą uchwałę KRRiT przekazała Marszałkowi Sejmu RP opracowanie pt. „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce” z prośbą o zorganizowanie debaty parlamentarnej. Marszałek Sejmu RP skierował opracowanie KRRiT do właściwych merytorycznie komisji sejmowych. Niestety Sejm ubiegłej kadencji nie zajął się tą sprawą. Marszałek Sejmu RP IV kadencji ponownie skierował opracowanie KRRiT do właściwych komisji. Debata w tej sprawie planowana jest w kwietniu bieżącego roku.

Informacje dotyczące strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT oraz w rozdziale I pkt C w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Działania z zakresu edukacji medialnej, promocji wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego i organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji

Edukacja medialna

1.54 Konferencja „Edukacja medialna – potrzeba i wyzwanie przyszłości” zorganizowana przez KRRiT 18 października 2000 roku, rozpoczęła debatę publiczną dotyczącą tego zagadnienia. Krajowa Rada potwierdziła wówczas gotowość koordynowania działań w dziedzinie edukacji medialnej, a także zgłosiła akces do Międzynarodowego Stowarzyszenia Edukacji Medialnej (AEEMA), działającego pod patronatem Rady Europy. Członkostwo w stowarzyszeniu umożliwia dostęp do informacji oraz ułatwia kontakty międzynarodowe i koordynację projektów w dziedzinie edukacji medialnej.

W ubiegłym roku kontynuowane były działania związane z edukacją medialną, przez którą rozumie się m.in. wyrobienie u odbiorców krytycznego i kompetentnego stosunku do mediów. W tym celu nawiązano współpracę z ośrodkami akademickimi zajmującymi się edukacją medialną (m.in. w Poznaniu i Krakowie). Stała współpraca podjęta została z Ośrodkiem Szkolenia – Akademią Telewizyjną TVP S.A. Wspólnie z ekspertami Akademii Telewizyjnej opracowane zostały publikacje dotyczące edukacji medialnej.

Zadania te KRRiT realizuje we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Kultury oraz z organizacjami społecznymi. Problemy edukacji medialnej stały się również jednym z podstawowych zagadnień omawianych podczas spotkań z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski. Biskupi podkreślili, że wykształcenie medialne staje ważnym elementem tworzenia demokracji obywatelskiej, co jest zadaniem dla całego społeczeństwa, a Kościół pragnie uczestniczyć w jego realizacji.

1.55 W kwietniu ubiegłego roku pod patronatem Przewodniczącego KRRiT odbyła się debata z udziałem przedstawicieli m.in. środowisk naukowych, nauczycieli, organów samorządowych, organizacji społecznych. W czasie debaty w szczególności omawiano zagadnienia dotyczące percepcji rzeczywistości przez media, edukacji medialnej w programach szkolnych, wpływu mediów na stosunki rodzinne. Dyskusji towarzyszyły targi edukacyjne, podczas których specjalistyczne wydawnictwa prezentowały swoje publikacje.

W ramach działań związanych z edukacją medialną Krajowa Rada włączyła się w realizację projektu „Cała Polska czyta dzieciom”. Projekt akcji został opracowany przez Fundację „ABC XXI – Program zdrowia emocjonalnego” i jest wzorowany na podobnych programach realizowanych w Stanach Zjednoczonych. KRRiT zorganizowała spotkanie, w którym wzięli udział m.in. przedstawiciele Telewizji Polskiej S.A., Polskiego Radia S.A. oraz nadawców komercyjnych. Akcja ta wiąże się z rozpowszechnieniem w mediach spotów zachęcających rodziców do codziennego, głośnego czytania książek najmłodszym dzieciom.

Z działaniami w zakresie edukacji medialnej wiąże się również objęcie patronatu nad międzynarodowymi warsztatami na temat „Przemoc w społeczeństwie a przemoc w mediach”, które w czerwcu ubiegłego roku odbyły się na Uniwersytecie Warszawskim. Podstawą do dyskusji był referat L. Rowella Huesmanna, profesora Uniwersytetu w Michigan, specjalisty z zakresu wpływu mediów elektronicznych na psychikę odbiorców. Profesor L. R. Huesmann przedstawił m.in. wyniki badań potwierdzających zależność pomiędzy wzrostem przemocy w mediach, a wzrostem przemocy w społeczeństwie.

1.56 W stanowisku z 28 lutego 2001 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stwierdziła, że z aprobatą przyjmuje inicjatywy dotyczące powołania przez Zarząd Spółki Telewizja Polska S.A. – w oparciu o jej ośrodki regionalne - Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego.

Przedsięwzięcie to spotkało się ze zrozumieniem władz Polskiej Akademii Nauk, Fundacji Upowszechniania Nauki oraz środowisk akademickich, co pozwala żywić nadzieję na zapewnienie odpowiedniego poziomu nauczania, a zwłaszcza zakończenie cyklu wykładów i ćwiczeń seminariami w uczelniach oraz zwieńczenie nauki stopniami licencjackimi i magisterskimi.

Włączenie regionalnych ośrodków telewizyjnych i uczelni w całym kraju w proces podnoszenia kwalifikacji i niwelowania różnic w wykształceniu, mieści się w szeroko rozumianej działalności misyjnej mediów publicznych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła przekonanie, że w przyszłości telewizja publiczna, w oparciu o stosowne regulacje prawne, utworzy odrębny kanał tematyczny, w którym znajdzie miejsce uniwersytet telewizyjny. Jednocześnie KRRiT stwierdziła, że tego rodzaju działalność kulturalna i naukowa będzie znajdować odzwierciedlenie w podziale środków pochodzących z wpływów abonamentowych.

1.57 W roku bieżącym w związku z wystąpieniem rektora Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego z Olsztyna w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna, Krajowa Rada objęła patronatem kształcenie specjalistów na tym kierunku studiów. W tej sprawie Krajowa Rada przyjęła uchwałę, która została przekazana Senatowi uczelni. W ramach patronatu KRRiT planuje zorganizowanie praktyk dziennikarskich w mediach publicznych i komercyjnych. Pragnie również podjąć starania w celu umożliwienia stażów dziennikarskich za granicą. Patronat realizowany będzie również poprzez opracowanie cyklu wykładów dla studentów.

1.58 Uchwałą z 28 lutego 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na wniosek władz Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego objęła honorowym patronatem uroczystości pięćdziesięciolecia istnienia Wydziału oraz planowanego utworzenia wydziałowego centrum multimedialnego.

Nagrody KRRiT

1.59 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2001 roku przyznała nagrody dla twórców i zespołów biorących udział m.in. w:

- XXVI Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Nagrodę KRRiT otrzymał film wyprodukowany przez TVP S.A. pt. „Belissima” w reżyserii debutanta Artura Urbańskiego. Uzasadniając wybór Przewodniczący KRRiT m.in. stwierdził, że debiuty składające się na cykl „Pokolenie 2000” to zjawisko liczące się w polskiej kulturze, zaś KRRiT nagradzając film, chciała zaakcentować zarówno uznanie dla tego zjawiska, jak i podkreślić wagę finansowania przez telewizję publiczną filmów poruszających istotne społeczne problemy. Także Jury Festiwalu doceniło poziom artystyczny filmu honorując zarówno reżysera, jak i odtwórczynię głównej roli nagrodami indywidualnymi.
- Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Radiowej w Kazimierzu nad Wisłą. Grand Prix – nagrodę przyznaną corocznie przez Krajową Radę - otrzymał reportaż pt. „Z Polski do Polski”, którego autorami są Katarzyna Widera i Jacek Filus z Radia Katowice S.A. Reportaż przedstawia problemy Polaków zamieszkałych na dawnych Kresach

Wschodnich Rzeczypospolitej, którzy po latach po raz pierwszy odwiedzają Ojczyznę. Nagrodę przyznano zarówno za sposób przedstawienia tematu, rzetelność dokumentacji, jak i walory warsztatu dziennikarskiego;

- I Krajowym Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry – Sopot 2001”. Nagrodę otrzymał spektakl „Historia” w reżyserii Horsta Leszczuka za zdjęcia, których autorem jest Mariusz Prokop.
- VII Ogólnopolskim Niezależnym Przeglądzie Form Dokumentalnych NURT 2001,

1.60 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wraz z Marszałkiem Sejmu RP, Prezesem Rady Ministrów, Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Przewodniczącym Komitetu Kinematografii i Prezydentem Miasta Gdańska sprawowała patronat nad VIII edycją spotkań medialnych NIPTTEL 2001. Głównym tematem obrad były zagadnienia związane z globalizacją mediów i w tym kontekście problemy ochrony tożsamości kultury polskiej. Podczas spotkań medialnych NIPTTEL 2001 przyznana została nagroda mediów kampanii społecznej „Dzieciństwo bez przemocy”. Wręczając nagrodę Przewodniczący KRRiT podkreślił medialny wyraz perspektywicznego myślenia, przeciwstawianie się złu oraz odpowiedni dobór formy i treści przekazu. Twórcami kampanii są Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy - Niebieska Linia, Fundacja Dzieci Niczyje oraz Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Inicjowanie postępu technicznego

1.61 Z inicjatywy Krajowej Rady nastąpiło podjęcie prac związanych z próbą emisją cyfrową w systemie DAB i DVB. Krajowa Rada objęła patronatem te przedsięwzięcia i wyraziła zgodę wnioskodawcy – spółce Telekomunikacja Polska S.A. - na bezprzewodowe rozprowadzanie programów telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, Polsat, TVN) w sposób rozsiewczy cyfrowy naziemny.

Podobne działania zostały również podjęte w sprawie próbnej emisji cyfrowej w systemie DAB. W wielu krajach europejskich prowadzona jest stała emisja naziemna programów radiowych w systemie DAB. Funkcjonują też naziemne sieci pilotażowe DVB. W Wielkiej Brytanii naziemna telewizja cyfrowa obejmuje zasięgiem około 90% terytorium, ale z powodów technicznych dociera jedynie do około 20% ludności.

Oficjalne i uroczyste uruchomienie pierwszego w Polsce nadajnika naziemnej telewizji cyfrowej w systemie DVB-T nastąpiło 19 listopada ubiegłego roku w Warszawie. Podczas tej inauguracji zaprezentowano bezpośredni przekaz cyfrowy ze stacji nadawczej zainstalowanej w Pałacu Kultury i Nauki. Emisja ta ma charakter eksperymentalny i jest prowadzona na użytek pomiarów oraz prób technicznych odbioru cyfrowego w rejonie Warszawy. Dalszy etap prac przewiduje określenie parametrów technicznych i uruchomienie dziewięciu stacji sieci pilotażowej w centralnej Polsce oraz określenie obszarów ich pokrycia i wpływu na kanały analogowe.

Problemy związane z rozwojem naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce Krajowa Rada przedstawiła w swoim opracowaniu przekazanym w marcu ubiegłego roku Marszałkowi Sejmu RP w celu odbycia debaty parlamentarnej oraz Prezesowi Rady Ministrów, zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Informacje dotyczące rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT oraz rozdziale I pkt C w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

1.62 Niektóre ze zmian w projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowanym przez KRRiT, wynikają z dynamicznego rozwoju technik przekazu. Do tego rodzaju propozycji należą przede wszystkim uregulowania związane z tworzeniem multipleksów, rozpowszechnianiem ich sygnału, dostępem warunkowym czy elektronicznym przewodnikiem po programach. W projekcie nowelizacji Krajowa Rada określiła m.in. zasady systemu koncesjonowania multipleksów naziemnej telewizji cyfrowej, a także zdefiniowała pojęcia odzwierciedlające rozwój rynku medialnego i techniki. Ponadto KRRiT zawarła propozycję, której celem jest ujednoczenie dekoderów w taki sposób, aby jedno urządzenie umożliwiało odczyt kart kilku nadawców.

1.63 O roli i przyszłości mediów publicznych w dobie technologii cyfrowej dyskutowano podczas II Konferencji Nadawców Publicznych, która odbyła się w maju ubiegłego roku pod patronatem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W konferencji wziął udział Honorowy Prezydent Europejskiej Unii Radiowo – Telewizyjnej (EBU) profesor Albert Scharf, który pełniąc funkcję prezesa EBU przyczynił się do włączenia w struktury tej organizacji publicznych radiofonii i telewizji krajów Europy Środkowo – Wschodniej. Prezydent RP odznaczył profesora Alberta Scharfa Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi RP. W swoim wykładzie profesor A. Scharf podkreślił, że podstawą polityki medialnej w państwach europejskich jest przekonanie, że media publiczne nie są przestarzałe, wręcz przeciwnie - w dobie rewolucji cyfrowej ich rola jest ważniejsza niż kiedykolwiek wcześniej. To przekonanie zostało wyrażone w wielu deklaracjach i rezolucjach politycznych np. w deklaracjach politycznych Konferencji Ministerialnych Rady Europy. Ta rola mediów publicznych została również potwierdzona podczas Konferencji Ministerialnej, która w 2000 roku odbywała się w Polsce z udziałem Prezesa Rady Ministrów.

1.64 Krajowa Rada wielokrotnie potwierdzała tę szczególną rolę mediów publicznych uznając, że wypełnianiu ich misji towarzyszyć musi dostęp do nowoczesnych technologii, a oferta usług wysokiej jakości musi być wspierana przez odpowiednią politykę państwa. To stanowisko zostało również potwierdzone podczas konferencji „Europa Środkowa – nowy wymiar dziedzictwa”, która odbyła się w czerwcu 2001 roku. W swoim wystąpieniu Przewodniczący KRRiT podkreślił, że rozwój mediów publicznych, zróżnicowanie ich działalności w dobie technologii cyfrowej i poszerzanie zasięgu odbioru ściśle wiąże się z zagadnieniami ochrony tożsamości narodowej i wzbogacaniem oferty programowej.

1.65 W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2001 roku ustawy Prawo telekomunikacyjne przedstawiciel Przewodniczącego KRRiT jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów w skład Rady Telekomunikacyjnej działającej przy Prezesie Urzędu Regulacji Telekomunikacji. Przewodniczący KRRiT skierował do prac w Radzie Telekomunikacyjnej p. Krystynę Roslan-Kuhn, dyrektora departamentu techniki w Biurze KRRiT.

Rada Telekomunikacji działa jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa URT w sprawach działalności telekomunikacyjnej, gospodarki częstotliwościowej oraz spełniania wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej. Prezes URT zasięga opinii Rady Telekomunikacji w sprawach związanych z zapewnianiem dostępu do usług powszechnych, jakością świadczenia usług powszechnych, określaniem zasad łączenia sieci telekomunikacyjnych oraz związanej z tym współpracą operatorów.

Organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji

1.66 Współpraca z Narodową Radą Ukrainy ds. Telewizji i Radia zajmuje w stosunkach bilateralnych KRRiT ważne miejsce. W marcu 1997 roku Rady podpisały porozumienie o współpracy. Przedstawiciele KRRiT zostali zaproszeni do uczestniczenia w posiedzeniach i grupach roboczych Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy we Lwowie oraz Forum Polsko-Ukraińskiego w Kijowie.

W ramach projektu „Kijów w Warszawie, Warszawa w Kijowie” zorganizowana została pod patronatem Przewodniczącego KRRiT we współpracy z Fundacją im. Stefana Batorego i Związkiem Ukraińców w Polsce, konferencja „Integracja europejska w mediach - doświadczenia polskie dla Ukrainy”.

1.67 W związku z nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie wprowadzenia regulacji dotyczących przeprowadzania bezpośrednich transmisji z wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym (art. 20b) w maju ubiegłego roku Krajowa Rada zorganizowała seminarium na ten temat z udziałem europejskich ekspertów. Podczas seminarium zaprezentowano m.in. doświadczenia tych krajów UE, które przedstawiły już Komisji Europejskiej listę takich wydarzeń. Zgodnie z wyżej wymienioną nowelizacją Krajowa Rada może w drodze rozporządzenia określić listę innych wydarzeń niż ustawowo określone uwzględniając stopień społecznego zainteresowania i znaczenie wydarzenia dla życia społecznego, gospodarczego i politycznego.

Podczas negocjacji akcesyjnych w trakcie tymczasowego zamykania obszaru „Kultura i polityka audiowizualna” strona polska zobowiązała się do sporządzenia szczegółowej listy ważnych wydarzeń najpóźniej do dnia akcesji do UE.

W końcu 2001 roku protokół nowelizujący Europejską Konwencję o Telewizji Ponadgranicznej został ratyfikowany przez Francję, co usunęło przyczynę wstrzymującą wejście w życie Konwencji oraz stworzyło warunki przystąpienia Polski do europejskiego systemu ochrony praw widzów, tworzonego w oparciu o art. 9a Konwencji.

Krajowa Rada przystąpiła do prac przygotowawczych związanych z opracowaniem rozporządzenia, o którym mowa w art. 20b ustawy o radiofonii i telewizji. W pracach tych wykorzystywane są wytyczne do stosowania art. 9a Konwencji opracowane przez Stały Komitet ds. Telewizji Ponadgranicznej.

1.68 Wspólnie z Ambasadą USA Krajowa Rada w maju 2001 roku zorganizowała konferencję pt. „Telewizja jutra. Przyszłość mediów elektronicznych w Polsce”. Podczas tej konferencji z udziałem ekspertów i praktyków, dokonano wymiany doświadczeń w zakresie kształtowania właściwego środowiska regulacyjnego dla działalności telewizyjnej. Przyszłość telewizji wiąże się z rozwojem społeczeństwa informacyjnego, a więc społeczeństwa, którego podstawą jest informacja dostępna w skali globalnej.

1.69 Do udziału (we wrześniu 2001 roku) w międzynarodowej konferencji pt. „Rola telewizji regionalnych w rozwoju współpracy przygranicznej” zaproszono przedstawicieli telewizji regionalnych Białorusi, Czech, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, Węgier. Organizatorami konferencji była KRRiT oraz Telewizja Polska S.A. Podczas konferencji wymieniono doświadczenia w zakresie istniejącej współpracy pomiędzy telewizjami regionalnymi z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, a także dyskutowano o możliwościach i warunkach rozszerzenia tej współpracy.

Ważnym punktem programu konferencji była prezentacja telewizji regionalnych uczestniczących w konferencji, podczas której przedstawiono dwa najciekawsze programy realizowane wspólnie przez telewizje regionalne: program Wrocławskiego Ośrodka TVP S.A. i niemieckiej ORB z Poczdamu zatytułowany „Kowalski i Schmidt”, a także program „Kwartet”, w którego realizacji uczestniczą: krakowski i rzeszowski ośrodek TVP S.A. oraz STV Koszyce, STV Bańska Bystrzyca ze Słowacji, ČT Ostrava, ČT Brno z Czech, MTV Szeged, MTV Miskolc z Węgier.

1.70 W listopadzie ubiegłego roku, z inicjatywy KRRiT we współpracy z Oddziałem TVP SA w Rzeszowie, odbyło się spotkanie bilateralne polsko-ukraińskie dotyczące telewizyjnej współpracy przygranicznej ośrodków regionalnych telewizji ze Lwowa, Czerniowiec, Łucka, Użhorodu oraz Krakowa, Rzeszowa i Lublina.

Podczas spotkania w szczególności poruszono problemy dotyczące wymiany programowej między poszczególnymi ośrodkami, stworzenia po polskiej i po ukraińskiej stronie katalogu oferty programów przeznaczonych do wymiany, współpracy w zakresie programów informacyjnych, wspólnych projektów programowych w kontekście planowanych przedsięwzięć antenowych, organizowania wizyt studyjnych dziennikarzy i ekip technicznych.

1.71 Rada Europy przy współudziale Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zorganizowała wizytę w Polsce Krajowej Komisji ds. Telewizji i Radia Republiki Armenii. Oprócz spotkań w Krajowej Radzie goście z Armenii przeprowadzili rozmowy z przedstawicielami nadawców publicznych i komercyjnych m.in. Telewizji Polskiej S. A., Telewizji TVN oraz Radia ZET.

1.72 Przewodniczący KRRiT wziął udział w międzynarodowej konferencji, zorganizowanej dla uczczenia piątej rocznicy powołania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Litwy (RTCL). Podczas konferencji, która odbyła się w listopadzie 2001 roku w Wilnie, Przewodniczący KRRiT wygłosił referat poświęcony doświadczeniom Krajowej Rady w egzekwowaniu prawa wobec nadawców działających na rynku polskim.

1.73 Pod patronatem Prezydenta RP w grudniu ubiegłego roku odbyła się międzynarodowa konferencja „Mniejszości w mediach elektronicznych: modele, wizerunek, oczekiwania”. Konferencję współorganizowały Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oraz TVP S.A. Do udziału zostali zaproszeni reprezentanci Białorusi, Estonii, Litwy, Łotwy, Słowacji, Ukrainy i Polski.

Z okazji tej konferencji, poświęconej realizowanym w językach macierzystych programom dla mniejszości narodowych i etnicznych, Przewodniczący KRRiT przyznał nagrodę redakcji „Telenowyny”. Audycja przygotowywana jest w języku ukraińskim w Warszawskim Ośrodku Telewizyjnym przez zespół dziennikarzy wywodzący się z mniejszości ukraińskiej. Nagroda została przyznana za sposób prezentacji problematyki społeczności ukraińskiej w Polsce.

Informacje dotyczące organizowania współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziale VII Sprawozdania KRRiT oraz w rozdziale V w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Udział w pracach Sejmu i Senatu RP

1.74 Elementem realizacji ustawowych zadań Krajowej Rady w projektowaniu polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych są stałe kontakty z Parlamentem. Członkowie Krajowej Rady brali udział w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz senackich, a w szczególności uczestniczyli w pracach Komisji Kultury i Środków Przekazu, działających w obu izbach Parlamentu. Dla tych Komisji Krajowa Rada przygotowywała materiały i uczestniczyła w ich posiedzeniach, podczas których omawiano m.in.:

- ofertę programową mediów publicznych skierowaną do odbiorców za granicą, a także sytuację finansową Programu Satelitarnego TV Polonia i Programu V Polskiego Radia S.A. W tej sprawie Krajowa Rada przedstawiła odpowiedź na opinię nr 51, którą sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu przyjęła 18 lipca 2001 roku;
- kierunki reformy telewizji publicznej oraz roli i zadań ośrodków regionalnych. Posiedzenie Komisji zostało zwołane na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, do którego zwróciło się Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich informując o nieprawidłowościach w działalności Zarządu TVP S.A. przy wprowadzaniu reformy;
- zarzuty postawione w publikacjach prasowych dotyczące wpływu polityków na media publiczne oraz ograniczania ustawowo gwarantowanej niezależności i samodzielności nadawców;
- prowadzone przez KRRiT postępowanie o ponowne udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych;
- realizację przepisów ustawy o radiofonii i telewizji w kontekście działań na rzecz ograniczania emisji programów i filmów zawierających sceny przemocy;
- warunki funkcjonowania regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A. w kontekście odpowiedzi Ministra Skarbu Państwa na dezyderat nr 26 Komisji w sprawie zbadania prawidłowości działania spółki Radio Łódź S.A.;
- sytuację nadawczą i bazę techniczną Programu I Polskiego Radia S.A.

Ponadto podczas posiedzeń tych komisji rozpatrywano projekt budżetu państwa w części dotyczącej KRRiT i informację o wykonaniu poprzedniego budżetu, a także projekty następujących ustaw:

- ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji poprzez wprowadzenie definicji nadawcy społecznego;
- ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o opłacie skarbowej, poprzez zmianę przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych;
- ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych;

1.75 W grudniu ubiegłego roku Komisja Kultury i Środków Przekazu Sejmu IV kadencji zapoznała się z informacją Przewodniczącego KRRiT dotyczącą koncepcji nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji oraz kierunków reformy mediów publicznych.

W lutym bieżącego roku Komisja Kultury i Środków Przekazu dyskutowała na temat realizacji misji telewizji publicznej wobec środowisk lokalnych. W najbliższym czasie

planowane są również posiedzenia Komisji dotyczące prezentowania przez media problematyki integracji Polski z UE, a także na temat granic komercjalizacji mediów oraz na temat wprowadzania w Polsce naziemnej telewizji cyfrowej.

Dyskusje na posiedzeniach komisji parlamentarnych odbywają się na podstawie materiałów przygotowywanych m.in. przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

1.76 Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uczestniczyli także w posiedzeniach innych sejmowych i senackich komisji oraz podkomisji, w szczególności:

- Komisji Finansów Publicznych w zakresie projektowania i wykonania budżetu KRRiT;
- Komisji Transportu i Łączności w sprawie gospodarowania częstotliwościami radiowymi - posiedzenie wspólne z Komisją Kultury i Środków Przekazu;
- Komisji Rodziny w sprawie realizacji przez media publiczne zadań w zakresie wspierania rodzin w wychowaniu dzieci i młodzieży oraz świadczenia przez władze publiczne pozamaterialnych form pomocy na ich rzecz, a także w sprawie obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej o zakazie promowania przemocy w mediach. Ten obywatelski projekt w Sejmie IV kadencji po odbyciu debaty został skierowany do dalszych prac legislacyjnych w Komisji Kultury i Środków Przekazu;
- Komisji Polityki Społecznej w sprawie przestrzegania przepisów prawa pracy w spółkach publicznej radiofonii i telewizji;
- Komisji Łączności z Polakami za Granicą w sprawie działalności mediów publicznych w zakresie tworzenia oferty programowej dla Polaków zamieszkałych za granicą;
- Komisji Prawa Europejskiego i Integracji Europejskiej w sprawie wymogów i terminów dostosowywania prawa polskiego do ustawodawstwa unijnego w sferze kultury i mediów - posiedzenie wspólne z Komisją Kultury i Środków Przekazu;
- Komisji Kultury Fizycznej w sprawie zadań telewizji publicznej w zakresie upowszechniania oraz promocji sportu i turystyki;
- Komisji Ochrony Środowiska w sprawie emisji w mediach publicznych audycji poświęconych ochronie środowiska;
- Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących prawa obywateli do informacji.

W roku bieżącym Krajowa Rada uczestniczyła m.in. w posiedzeniu sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych, przedstawiając informację o możliwościach dostępu mniejszości do mediów publicznych.

1.77 Krajowa Rada na wniosek Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Kultury Fizycznej i Sportu przekazała również analizę prawną unormowań polskich i europejskich dotyczących transmisji wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym w kontekście transmisji Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej.

W stanowisku tym Krajowa Rada podtrzymuje wcześniej wyrażane opinie, że interpretacja przedstawiana przez Telewizję Polsat nie spełnia ustawowych wymogów zawartych w art. 20b ustawy o radiofonii i telewizji oraz pozostaje w sprzeczności ze standardami unijnymi, których celem jest stworzenie podstaw prawnych do realizacji prawa

społeczeństwa do dostępu do ważnych społecznie wydarzeń. W tej sprawie odbyło się również posiedzenie Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Przewodniczący KRRiT oraz Przewodniczący Komisji przeprowadzili dodatkowe rozmowy z przedstawicielami Telewizji Polsat S.A. i „Telewizji Polskiej” S.A.

1.78 Posłowie i Senatorowie przekazywali również do KRRiT indywidualne wystąpienia dotyczące m.in. przyznania częstotliwości w celu poprawy zasięgu rozpowszechniania programów publicznej radiofonii i telewizji, procesu ponownego udzielania koncesji, a w szczególności koncesji dla Radia Maryja, koncepcji opracowania audycji ukazujących problematykę integracji Polski z UE, rozważenia możliwości emisji cyklu audycji edukacyjnych kształtujących wiedzę i świadomość konsumentką, określenia celów i kierunków rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce.

Ponadto Posłowie i Senatorowie składali indywidualne skargi w szczególności dotyczące emisji niektórych audycji. Na wszystkie wystąpienia udzielone zostały odpowiedzi.

Informacje dotyczące składanych skarg znajdują się również w rozdziale IX Sprawozdania KRRiT.

Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji

1.79 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada powołuje członków rad nadzorczych i rad programowych spółek publicznego radia i telewizji. Kadencja rad nadzorczych spółek publicznej radiofonii i telewizji trwa trzy lata. Członków rad nadzorczych mediów publicznych, z wyjątkiem jednego powoływanego przez Ministra Skarbu Państwa, powołuje Krajowa Rada.

Ze względu na przypadki rezygnacji przez dotychczasowych członków Krajowa Rada dokonywała w roku ubiegłym wyborów uzupełniających w składach rad nadzorczych i rad programowych działających w publicznej radiofonii i telewizji.

1.80 W 2001 roku upłynęła kadencja Rady Programowej TV Polonia. Krajowa Rada rozpoczęła procedurę związaną z powołaniem nowego składu Rady Programowej TV Polonia w trybie art.28a w związku z art. 30a ustawy o radiofonii i telewizji. W porozumieniu z ugrupowaniami parlamentarnymi Krajowa Rada uchwałą z 26 czerwca 2001 roku powołała członków Rady Programowej TV Polonia.

W 2002 roku upłynęła kadencja rad programowych działających w spółkach: Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A. oraz Regionalna Rozgłośnia Polskiego Radia „Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie.

W porozumieniu z ugrupowaniami parlamentarnymi Krajowa Rada uchwałami z 21 lutego 2002 roku powołała członków rad programowych w spółkach Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. Uchwałą z 28 lutego 2002 roku powołana została rada programowa w spółce „Radio dla Ciebie” S.A.

Przewodniczący KRRiT zwołał pierwsze inauguracyjne posiedzenia nowo wybranych rad programowych, podczas których wybrane zostały prezydium rad programowych.

II. DZIAŁALNOŚĆ PRAWOTWÓRCZA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

2.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi działalność prawotwórczą poprzez:

- opracowywanie projektów ustaw,
- wydawanie aktów wykonawczych w postaci rozporządzeń,
- kształtowanie praktyki stosowania prawa z uwzględnieniem orzecznictwa sądów.

Realizacja ustawowych delegacji do wydania przez KRRiT aktów wykonawczych

2.2 Na podstawie delegacji zawartej w artykule 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, 27 czerwca 2001 roku, Krajowa Rada dokonała zmiany rozporządzenia w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Zmiana rozporządzenia uwzględnia przepisy ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na podstawie przepisów tej ustawy w rozporządzeniu rozszerzono listę osób uprawnionych do zwolnień z tytułu opłat abonamentowych. Dotychczas do zwolnień uprawnieni byli inwalidzi I grupy. Obecnie do uprawnionych zaliczono również osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, osoby całkowicie niezdolne do pracy i niezdolne do samodzielnej egzystencji oraz osoby o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny. W rozporządzeniu określono również dokumenty, na podstawie których następuje zwolnienie z opłat.

Ponadto w rozporządzeniu została określona wysokość opłat abonamentowych obowiązujących od 1 stycznia 2002 roku.

2.3 Na podstawie delegacji zawartej w art. 23 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada wydała rozporządzenie z 18 września 2001 roku w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych. W związku z wydaniem wyżej wymienionego rozporządzenia moc obowiązującą utraciło rozporządzenie KRRiT z 13 maja 1994 roku.

W rozporządzeniu określono, że prawo do udziału w audycji, umożliwiającej przedstawianie stanowisk partii politycznych w węzłowych sprawach publicznych, mają partie polityczne, które w wyborach do Sejmu RP przeprowadzonych 23 września 2001 roku

samodzielnie tworząc komitet wyborczy otrzymały w skali kraju co najmniej 3% ważnie oddanych głosów na swoje okręgowe listy kandydatów albo weszły w skład koalicji wyborczej, której okręgowe listy kandydatów na posłów otrzymały w skali kraju co najmniej 6% ważnie oddanych głosów. Określono również w jaki sposób może być wykorzystywany czas przysługujący koalicji wyborczej.

Przyjęte „progi” nawiązują do uregulowań, które wynikają z przepisów ustawy z 12 kwietnia 2001 roku Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP.

2.4 W ustawie z 12 kwietnia 2001 roku Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP zawarte zostały delegacje do wydania przez Krajową Radę rozporządzeń w porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą.

Na podstawie delegacji zawartej w art. 94 ust. 2 ordynacji wydane zostało rozporządzenie KRRiT z 3 lipca 2001 roku w sprawie trybu postępowania w zakresie nieodpłatnego przedstawiania w programach ogólnokrajowych telewizyjnych i radiowych przez Państwową Komisję Wyborczą informacji, wyjaśnień i komunikatów związanych z zarządzonymi wyborami do Sejmu RP i do Senatu RP. W rozporządzeniu określono m.in. definicje rozpowszechniania informacji, wyjaśnień i komunikatów, w których Państwowa Komisja Wyborcza może prezentować swoje stanowisko w programach „Telewizji Polskiej” S.A. i „Polskiego Radia” S.A.

Na podstawie delegacji zawartej w art. 182 ust. 3 w związku z art. 216 ust. 5 i art. 190 ordynacji wydane zostało rozporządzenie KRRiT z 13 sierpnia 2001 roku w sprawie przygotowania i rozpowszechniania audycji wyborczych w wyborach do Sejmu RP i do Senatu RP. W rozporządzeniu określono m.in.:

- tryb postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych w programach „Telewizji Polskiej” S.A., „Polskiego Radia” S.A. i spółek radiofonii regionalnej,
- zakres rejestracji oraz sposób przygotowania i emisji audycji wyborczych,
- sposób upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych,
- zasady i sposób łącznego prowadzenia kampanii wyborczej w programach radiowych i telewizyjnych przez komitety wyborcze uprawnione do rozpowszechniania audycji wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu RP.

W rozporządzeniu określono ponadto, że audycje wyborcze rozpowszechniane są w specjalnych blokach audycji wyborczych zawierających audycje wyborcze do Sejmu, Senatu i łączne audycje wyborcze do Sejmu i do Senatu. Określono również zakres rejestracji i emisji audycji wyborczych dokonywanych przez „Telewizję Polską” S.A., „Polskie Radio” S.A. i spółki radiofonii regionalnej, a także sposoby upowszechniania informacji o terminach audycji wyborczych.

W rozporządzeniu ustalono również na potrzeby rozpowszechniania audycji wyborczych obszary emitowania programów regionalnych Telewizji Polskiej i obszary emitowania programów regionalnych poszczególnych spółek radiofonii regionalnej. Na wniosek zainteresowanych komitetów dotyczący rozpowszechniania audycji w okręgach wyborczych położonych na granicy obszarów określonych w rozporządzeniu, Krajowa Rada

może zezwolić na emitowanie audycji z obszaru sąsiedniego, jeżeli jest to uzasadnione poprawą odbioru programu.

2.5 Na podstawie delegacji zawartej w art. 182 ust. 4 ordynacji, Krajowa Rada przyjęła 21 sierpnia 2001 roku rozporządzenie w sprawie czasu przeznaczanego na rozpowszechnianie audycji wyborczych oraz ramowego podziału czasu w programach ogólnokrajowych i regionalnych.

W rozporządzeniu określono czas wraz z jego ramowym podziałem przeznaczony na rozpowszechnianie audycji wyborczych w każdym z programów ogólnokrajowych i regionalnych. Zgodnie z treścią delegacji rozporządzenie wydane zostało po zasięgnięciu opinii zarządów spółek „Telewizja Polska” S.A., „Polskie Radio” S.A., spółek radiofonii regionalnej oraz właściwych rad programowych.

2.6 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji realizując delegację zawartą w znowelizowanym przepisie art. 18 ust. 6 ustawy o radiofonii i telewizji przyjęła 20 listopada 2001 roku rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji lub innych przekazów, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich

Przepisy rozporządzenia dostosowują polskie unormowania do standardów europejskich w zakresie ochrony dzieci i młodzieży poprzez uzupełnienie norm ustawowych o uregulowania, stanowiące podstawę do realizacji obowiązku zawartego w art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji. W rozporządzeniu wskazuje się kiedy audycje lub inne przekazy ze względu na zawarte w nich treści lub formę mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi niepełnoletnich. Jako istotne kryterium przyjęto przedstawianie scen przemocy, z rozróżnieniem na sytuacje, w których przemoc ukazywana jest jako sposób rozwiązywania konfliktu. Za zagrażające prawidłowemu rozwojowi niepełnoletnich uznano także przedstawienie treści erotycznych, o ile nie wiążą się one z odpowiedzialnością moralną związaną z tą sferą życia człowieka. Do zagrożeń zalicza się też zachowania naruszające normy dobrego obyczaju. Realizując europejskie standardy dostępności powyższych treści dla dzieci i młodzieży, wybrano kryterium czasu ochronnego, w którym nie mogą się one pojawiać: zakaz rozpowszechniania obejmuje godziny pomiędzy 6.00 a 23.00. Krajowa Rada wskazała, że nadawca jest zobowiązany do uprzedzania odbiorców o charakterze audycji lub innego przekazu zarówno w zapowiedziach programowych, jak i bezpośrednio przed rozpowszechnianiem, informując – o ile zachodzi taka sytuacja – o możliwości szkodliwego wpływu na rozwój niepełnoletnich. Zasada czasu ochronnego obejmuje również zapowiedzi audycji.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji

2.7 W 2001 roku Krajowa Rada prowadziła prace nad przygotowaniem projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Głównym celem prac było dostosowanie obowiązującej ustawy do prawa UE oraz uwzględnienie zmian technologicznych w dziedzinie mediów elektronicznych. Projekt zawiera propozycje rozstrzygnięć dotyczące m.in.:

- dostosowania prawa polskiego do standardów UE w zakresie jurysdykcji, kwot programowych i liberalizacji kapitałowej;
- wprowadzania cyfrowej techniki rozpowszechniania programów ze stacji naziemnych;

- organizacji spółek mediów publicznych oraz statusu zbiorów programowych;
- ponownego udzielania koncesji;
- poboru opłat abonamentowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła projekt podczas posiedzenia 14 stycznia 2002 roku. Krajowa Rada przyjęła rozwiązania zawarte w projekcie większością głosów, po przeprowadzeniu szczegółowych dyskusji, podczas których prezentowane były zróżnicowane poglądy, w szczególności dotyczących takich problemów jak utworzenie spółki Polska Telewizja Regionalna S.A. czy wprowadzenie ograniczeń kapitałowych. Projekt ustawy przyjęty przez KRRiT 15 stycznia 2002 roku został przekazany Prezesowi Rady Ministrów w celu podjęcia inicjatywy ustawodawczej. Po zakończeniu procesu uzgodnień międzyresortowych projekt został przyjęty przez Radę Ministrów 19 marca 2002 roku. Przedstawiciele koncesjonowanych nadawców krytycznie wypowiedzieli się o projekcie, a w szczególności negatywnie ocenili przepisy o koncentracji mediów argumentując, że skutkiem tego zapisu może być zahamowanie rozwoju polskich firm medialnych, a po wejściu do UE i otwarciu polskiego rynku – ułatwienie ich przejścia.

2.8 W stanowisku negocjacyjnym w obszarze Kultura i polityka audiowizualna, przyjętym przez Radę Ministrów 27 sierpnia 1998 roku, Rzeczpospolita Polska stwierdziła, że akceptuje w pełni *acquis communautaire* w tym zakresie i nie zgłasza żadnych problemów negocjacyjnych, ani wniosków o okresy przejściowe ani tzw. trudności technicznych. Polska zobowiązała się w pełni dostosować swoje prawo do standardów wspólnotowych do dnia akcesji do Unii Europejskiej.

Negocjacje akcesyjne w obszarze Kultura i polityka audiowizualna zakończyły się 4 grudnia 2000 roku, kiedy to na sesji ministerialnej Międzyrządowej Konferencji Akcesyjnej Unia Europejska podjęła decyzję o tymczasowym zamknięciu negocjacji, uwarunkowanym jednakże pełnym dostosowaniem ustawy o radiofonii i telewizji do postanowień Dyrektywy w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w Państwach Członkowskich w zakresie nadawania programów telewizyjnych 89/552/EWG, znowelizowanej w 1997 roku Dyrektywą nr 97/36/WE, zwanej dyrektywą „o telewizji bez granic”. Ustawa o radiofonii i telewizji wymagała również dostosowania do zasad prawa wspólnotowego w zakresie możliwości prowadzenia przez podmioty z Unii Europejskiej działalności nadawczej w Polsce, co wymaga dokonania liberalizacji kapitałowej w tym zakresie.

Ustanowienie zgodnego z prawem wspólnotowym standardu w zakresie ustalania jurysdykcji w ramach wewnętrznego porządku prawnego jest jednym z najistotniejszych warunków tymczasowego zamknięcia obszaru Kultura i polityka audiowizualna. Projekt nowelizacji dostosował przepisy ustawy o radiofonii i telewizji do standardów Unii Europejskiej w zakresie jurysdykcji w tej dziedzinie.

Zgodnie z prawem europejskim określono także obowiązki programowe nadawców (m.in. tzw. kwoty europejskie i kwoty produkcji niezależnej). Tam gdzie to było niezbędne zmieniono odpowiednio stosowaną terminologię (np. definicję audycji europejskiej).

Nowe rozwiązania zaplanowano jako wchodzące w życie z dniem uzyskania przez Polskę członkostwa w UE, pozostawiając do tego czasu mniej restrykcyjne zapisy, umożliwiające na przedakcesyjnym etapie kwalifikowanie polskich audycji jako audycji

europejskich i pozwalające polskim nadawcom przygotowanie się do stosowania bardziej skomplikowanego systemu kwalifikacyjnego.

Podobnie przewidziano wejście w życie liberalizacji kapitałowej w zakresie sektora audiowizualnego. Harmonizacja ustawy o radiofonii i telewizji z przepisami wspólnotowymi o swobodnym przepływie kapitału w procesie negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej, wymaga pełnego zniesienia ograniczeń kapitałowych względem podmiotów z państw Unii, najpóźniej w momencie przewidywanego przyjęcia Polski do UE.

Zaproponowano zmiany ukierunkowane na uzyskanie całkowitej liberalizacji kapitałowej względem państw – członków Unii Europejskiej z dniem wstąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Ponadto w nowelizacji zaproponowano, aby w tym samym terminie poziom udziału kapitału zagranicznego w mediach elektronicznych w Polsce dla pozostałych osób i podmiotów zagranicznych podnieść do 49%.

2.9 W zakresie regulacji dotyczących rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce zaproponowano wprowadzenie do ustawy nowych, kompleksowych rozwiązań.

Podstawą regulacji był proces multipleksowania, czyli łączenia sygnałów pochodzących od różnych nadawców w jeden sygnał cyfrowy przeznaczony do emisji. Biorąc to pod uwagę dostosowano definicje ustawowe i wprowadzono tryb uzyskiwania uprawnień do wprowadzania sygnału do multipleksu jako jednej z form rozpowszechniania programu.

Podmiot realizujący proces multipleksowania czyli operator multipleksu został w nowelizacji zobowiązany do uzyskania koncesji na rozpowszechnianie sygnału multipleksu. Obowiązek ten nie dotyczy rozpowszechniania w sieciach kablowych, które na dotychczasowych zasadach wymagać będzie wpisu do rejestru rozpowszechnianych programów.

Procedura koncesjonowania operatorów multipleksów została opracowana w sposób spójny z obowiązującą dotąd procedurą koncesjonowania nadawców.

W związku z usługami cyfrowymi nowela objęła również zagadnienia mające na celu ochronę konsumentów tych usług. W projekcie przewidziano zasady wprowadzania systemu warunkowego dostępu, a więc tych środków technicznych, które służą zapewnieniu odbiorcy dostępu do programów i usług dodatkowych. Ponadto uregulowano zagadnienia elektronicznych przewodników programowych podkreślając, iż przewodniki takie powinny wskazywać w jednakowy sposób wszystkie programy oferowane użytkownikom oraz umożliwiać dostęp do nich z jednego poziomu nadrzędnego.

2.10 W projekcie nowelizacji ustawy zaproponowano zmiany funkcjonowania telewizji publicznej. Proponuje się utworzenie dwóch spółek: Telewizji Polskiej S.A., która będzie tworzyła i rozpowszechniała programy ogólnokrajowe i program satelitarny oraz Polskiej Telewizji Regionalnej S.A., która będzie tworzyła i rozpowszechniała program ogólnokrajowy, a w ramach tego programu - regionalne pasma programowe uwzględniające audycje informacyjne i publicystyczne dotyczące problematyki regionalnej.

Istotną zmianą mającą na celu poprawę skuteczności nadzoru nad jednostkami publicznej radiofonii i telewizji z punktu widzenia realizacji przez te jednostki tzw. misji publicznej jest wprowadzenie wymogu uzyskania licencji programowej. Licencja będzie między innymi określać: obowiązki programowe nadawcy, zwłaszcza te związane z kultywowaniem tradycji i tożsamości narodowej, dobowy czas nadawania programu, warunki

techniczne oraz minimalną prognozowaną wysokość wpływów z opłat abonamentowych w kolejnych 4 latach.

2.11 W nowelizacji doprecyzowano kryteria oceny czy udzielenie koncesji nie spowoduje osiągnięcia przez nadawcę pozycji dominującej.

W nowelizacji uregulowano także procedurę ponownego wydawania koncesji. Przewodniczący KRRiT wszczyna postępowanie w sprawie ponownego wydawania koncesji na podstawie wniosku złożonego przez nadawcę. W przypadku ponownego udzielenia koncesji nie będą miały zastosowania przepisy dotyczące procedury i sposobu ogłaszania informacji o możliwościach uzyskania koncesji.

Ponowne wydanie koncesji nie będzie dla Krajowej Rady obligatoryjne. Informacja o wszczęciu postępowania będzie podawana do publicznej wiadomości.

2.12 W projekcie dokonano zmiany przepisów w celu usprawnienia systemu poboru opłat abonamentowych.

Pobieranie opłat abonamentowych i związane z tym czynności oraz kontrolę wykonania obowiązku ich uiszczenia pozostawiono w kompetencji jednostek nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw łączności.

Wysokość opłat abonamentowych ustalana będzie w drodze rozporządzenia wydawanego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, przy czym stawki nie będą mogły przekraczać limitów ustawowych. Spełnia to konstytucyjny wymóg dotyczący ustalania górnej granicy obciążeń publicznych na podstawie przepisów ustawy.

Niezależnie od liczby odbiorników radiofonicznych lub telewizyjnych używanych przez osoby fizyczne w jednym gospodarstwie domowym lub w pojeździe będącym ich własnością - uiszczana będzie tylko jedna opłata. Przyjęto tu równocześnie zasadę, że odpowiedzialność tych osób z tytułu opłat abonamentowych będzie solidarna.

Jednym z istotniejszych rozwiązań w zakresie opłat abonamentowych jest rezygnacja z zasady rejestracji odbiorników radiowych lub telewizyjnych. Ustawa przewidziała bowiem domniemanie, że w każdym gospodarstwie domowym używa się jednego odbiornika radiowego oraz jednego odbiornika telewizyjnego, chyba że pełnoletni domownik złoży pisemne oświadczenie, w którym stwierdzi, iż nie używa tych odbiorników.

Projekt wprowadza konieczność kontroli uiszczenia opłaty abonamentowej przez operatora sieci kablowej. Zgodnie z projektem operator może zawrzeć umowę na dostarczenie usług telewizji kablowej wyłącznie z osobą, która udokumentuje fakt płacenia abonamentu w chwili podpisywania tej umowy.

Zachowano dotychczasowy zakres zwolnień od obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych.

W celu poprawy skuteczności pobierania opłat abonamentowych wprowadzono do projektu przepisy, które dają podstawę do stosowania ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Informacje dotyczące podstawowych założeń projektu w zakresie harmonizacji prawa z normami UE przedstawiono również w rozdziale VII Sprawozdania KRRiT.

Ochrona własności intelektualnej

2.13 W 2001 roku działalność KRRiT w obszarze ochrony własności intelektualnej obejmowała szereg różnorodnych działań o charakterze krajowym i międzynarodowym.

Należy tu przede wszystkim wymienić: uczestnictwo w pracach Rządowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych oraz prace w ramach Podkomisji ds. nowelizacji prawa autorskiego Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu III kadencji. Istotną sprawą było także sporządzenie kompleksowej opinii, dotyczącej „Raportu o Polsce w sprawie własności intelektualnej”, przygotowanego przez Biuro Wykonawcze Prezydenta USA.

KRRiT uczestniczyła także w pracach Grupy Roboczej ds. Współpracy Gospodarczej Rady Państw Morza Bałtyckiego i powołanego w jej ramach Zespołu ds. Ochrony Własności Intelektualnej w Rejonie Morza Bałtyckiego

2.14 Na mocy art. 127 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych Prezes Rady Ministrów, zarządzeniem z 9 listopada 2000 roku, powołał Zespół ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych, który rozpoczął działanie w 2001 roku. Członkiem Rządowego Zespołu jest Przewodniczący KRRiT.

Do zadań Zespołu należy opracowywanie wniosków i propozycji inicjatyw dotyczących usprawnienia działań organów administracji rządowej w zakresie efektywności zwalczania naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Zespół powinien dokonywać bieżącej analizy sytuacji w zakresie przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych, przedstawić propozycje działań mające na celu zapobieganie naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych i zwalczanie istniejących naruszeń, przygotowywać propozycje zmian legislacyjnych zmierzające do skuteczniejszego egzekwowania postanowień prawnych oraz dokonywać okresowej oceny postępów działań w zakresie zwalczania naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych. Wnioski przedstawiane są Prezesowi Rady Ministrów.

2.15 W celu realizacji swych zadań Zespół powołał cztery grupy robocze: Analiza, Legislacja, Stadion i Edukacja.

Grupa Analiza jest powołana do przygotowywania raportów okresowych oraz raportu rocznego dotyczącego ochrony prawa autorskiego i praw pokrewnych w Polsce.

Pierwszy raport obejmuje następujące zagadnienia ogólne: opis aktualnego stanu prawnego, charakterystykę wybranych naruszeń prawa i ocenę społeczną zjawiska piractwa, wskazuje instytucje państwowe i społeczne zajmujące się ochroną praw autorskich i pokrewnych.

W dalszej części w sposób bardziej szczegółowy omówione są kwestie naruszeń na rynkach: fonografii, video, programów komputerowych, sfery nadań radiowo - telewizyjnych, internetu, itp. Raport zawiera także kwestie proceduralne, dane dotyczące współpracy międzynarodowej, porusza kwestie dotyczące edukacji oraz zawiera wnioski mające charakter wyjściowy dla prac następnych grup.

Podstawowym zadaniem grupy pod nazwą Legislacja jest natomiast przygotowanie projektu koniecznych zmian prawnych - dotyczy to zwłaszcza nowelizacji ustawy o prawie

autorskim i prawach pokrewnych - ukierunkowanych na osiągnięcie większej efektywności i racjonalności systemu egzekucji praw autorskich i pokrewnych. Istotne są także zmiany przepisów proceduralnych, które przyspieszyłyby egzekucję, polepszały współpracę pomiędzy różnymi organami administracji, także w innych obszarach legislacyjnych, obejmujących przede wszystkim kwestie dotyczące działalności policji, służb celnych, prokuratury, sądownictwa.

Grupa robocza Stadion (nazwa grupy pochodzi od Stadionu Dziesięciolecia w Warszawie) ma za zadanie praktyczne zmniejszenie skali naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych. Przede wszystkim chodzi o wypracowanie modelu współpracy różnych organów administracji w likwidowaniu procederu piractwa. Przewodnictwo grupy spoczywa w rękach MSWiA. Zadaniem grupy będzie także przeniesienie tego modelu współpracy do innych miejsc w kraju, w celu zwiększenia efektywności w zwalczaniu piractwa.

Zadaniem grupy Edukacja jest opracowanie programu edukacyjnego skierowanego do młodzieży, ukierunkowanego na nauczanie poszanowania praw autorskich i pokrewnych, odróżnianie towarów oryginalnych od towarów podrobionych oraz pomoc w kształtowaniu świadomości społecznej zjawiska piractwa.

W 2001 roku przedstawiciele KRRiT brali aktywny udział w pracach grup: Analiza i Legislacja, wnosząc istotny wkład do Raportu, zarówno w zakresie uczestnictwa w pracach grup, przekazywania uwag i opinii, sporządzania informacji dotyczących miejsca KRRiT w systemie ochrony własności intelektualnej oraz współredagowania części raportu poświęconej sferze nadań radiowo – telewizyjnych.

Udział w nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

2.16 W 2001 roku KRRiT uczestniczyła w pracach nad nowelizacją ustawy z 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w zakresie obejmującym przede wszystkim problematykę organizacji zbiorowego zarządzania i Komisji Prawa Autorskiego.

Sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu Sejmu III kadencji 11 lipca 2000 roku powołała Podkomisję nadzwyczajną do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Prace Podkomisji trwały do końca III kadencji Sejmu. Projekt, będący efektem prac Podkomisji koncentrował się na usprawnieniu funkcjonowania systemu egzekucyjnego zawartego w ustawie. Uprzednie próby nowelizacji ustawy nie doprowadziły do klarownego określenia pozycji organizacji zbiorowego zarządzania oraz uporządkowania sytuacji w sferze zezwoleń na zbiorowe zarządzanie. Wynika to w dużej mierze z faktu, iż kwestie funkcjonowania Komisji Prawa Autorskiego, systemu zezwoleń wydawanych przez Ministra Kultury i zakresu praw organizacji zbiorowego zarządzania stanowią materię kontrowersyjną.

Istotnym problemem, powodującym nieskuteczność systemu ochrony własności intelektualnej jest wskazywana np. przez nadawców i innych użytkowników nieuzasadniona na gruncie ekonomicznym w rozumieniu art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych wysokość stawek proponowanych przez organizacje zbiorowego zarządzania i wzajemne ich nakładanie się na poszczególnych polach eksploatacji.

Pola zbiorowego zarządu, w decyzjach Ministra Kultury nie są wystarczająco precyzyjnie określone, co właśnie stwarza możliwości ich nakładania się (zgodnie z przepisami ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych na jednym polu eksploatacji może działać więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania).

Pokrywanie się zakresu tabel, składanych przez uprawnione organizacje zbiorowego zarządzania, skutkuje w efekcie nieuzasadnionym zwielokrotnianiem zobowiązań finansowych po stronie podmiotów zobowiązanych oraz – co jest konsekwencją tego stanu rzeczy – znacznymi trudnościami w dochodzeniu swoich praw przez twórców.

KRRiT podziela pogląd wyrażany przez organizacje nadawcze, iż kilkuletnie doświadczenie funkcjonowania przepisów w tym zakresie wyraźnie wskazuje na niedostatek dotychczasowych uregulowań. Na pogłębiające się trudności miało wpływ naruszenie równowagi między interesami twórców i użytkowników praw, jak również praktyki organizacji zbiorowego zarządzania, co doprowadziło do naruszenia zasad funkcjonowania rynku.

Poprzednie projekty obejmujące zagadnienia organizacji zbiorowego zarządzania i funkcjonowania Komisji Prawa Autorskiego nie uwzględniały w dostatecznym stopniu stanowiska użytkowników. Dlatego w trakcie prac parlamentarnych nad omawianą nowelizacją po raz pierwszy przedstawiono inne niż dotychczasowe koncepcje, oparte na propozycjach nadawców, co – podobnie jak i projekt wyjściowy (ukierunkowany wyłącznie na potrzeby organizacji zbiorowego zarządzania) - wzbudziło szereg kontrowersji i nie doprowadziło do rozstrzygnięć w tej kwestii. Prace nad projektem nie zostały ukończone z powodu upływu kadencji Sejmu.

2.17 Niewątpliwie sytuacja istniejąca aktualnie na rynku mediów elektronicznych, a zwłaszcza problem wzajemnego zachodzenia uprawnień poszczególnych organizacji (pola eksploatacji) przez poszczególne organizacje zbiorowego zarządzania, kwestia repartycji, itp. oraz pozycja Komisji Prawa Autorskiego pilnie wymagają zmiany.

Weryfikacja istniejących już zezwoleń i ich zakresu, być może także rozgraniczenie kompetencji poszczególnych uprawnionych organizacji zbiorowego zarządzania lub zmniejszenie ich liczby na danym polu eksploatacji ułatwiłoby pełne rozeznanie sytuacji w tej materii, z punktu widzenia uprawnionych twórców i zobowiązanych płatników. Pozwoliłoby także na ustalenie w jakim kierunku powinny pójść zmiany w przepisach prawnych. Podobnie celowe wydaje się rozważenie pozycji prawnej Komisji Prawa Autorskiego, a zwłaszcza rozszerzenia jej kompetencji.

KRRiT uważa, iż dalsze prace są niezbędne, a przyjęcie określonego poziomu kompromisu pomiędzy uprawnionymi a użytkownikami praw autorskich i pokrewnych stanowi podstawę do stworzenia efektywnego systemu egzekucyjnego w zakresie ochrony praw autorskich.

2.18 Krajowa Rada opracowała opinię w sprawie przesłanego 1 marca 2001 roku „Raportu o Polsce w sprawie własności intelektualnej”, przygotowanego przez Biuro Wykonawcze Prezydenta USA. W opinii zwrócono uwagę na najistotniejsze problemy materialno-prawne, stanowiące treść nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych jeszcze z 2000 roku oraz wskazywano na potrzebę wypracowania nowych ram prawnych funkcjonowania organizacji zbiorowego zarządzania, ich praw, obowiązków oraz nowych

ram prawnych dla Komisji Prawa Autorskiego. Odniesiono się kompleksowo do aktualnych międzynarodowych zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej w tym obszarze.

Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem KRRiT oraz jej Biura

2.19 W związku z ustawą z 22 stycznia 1999 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95) w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji wydano wszystkie wymagane przepisy wewnętrzne. Przepisy te dostosowują organizację pracy Biura KRRiT oraz środki ochrony fizycznej do potrzeb, wynikających z wymogów ustawy i zakresu niezbędności ich stosowania. Działania te oraz stan zakończonych postępowań sprawdzających wobec kadry kierowniczej pozwalają stwierdzić, że KRRiT i jej Biuro są przygotowane do pracy z dokumentacją niejawną. Zgodnie z § 30 Regulaminu Organizacyjnego Biura KRRiT wykonywaniem zadań z związanych z ochroną informacji niejawnych zajmuje się Pełnomocnik Przewodniczącego KRRiT do spraw ochrony informacji niejawnych.

2.20 Ustawa z 11 kwietnia 1997 roku o ujawnianiu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne, oprócz nakazu składania oświadczeń lustracyjnych przez członków KRRiT, nakłada także obowiązki na Przewodniczącego KRRiT. Obowiązki te polegają na zbieraniu i przekazywaniu do Sądu Apelacyjnego w Warszawie oświadczeń lustracyjnych od osób sprawujących funkcje publiczne w:

- Telewizji Polskiej S.A. (Zakład Główny w Warszawie oraz 12 oddziałów terenowych);
- Polskim Radiu S.A. w Warszawie;
- 17 regionalnych rozgłośniach Polskiego Radia.

Wykonywanie wyżej wymienionych obowiązków wiąże się z przekazywaniem do Sądu Apelacyjnego aktualnych wykazów osób podlegających lustracji, współdziałania w tym zakresie z Rzecznikiem Interesu Publicznego oraz zamieszczaniem stosownych obwieszczeń w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”. Obowiązki te są realizowane na bieżąco.

2.21 Ustawa z 12 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia nałożyła na KRRiT obowiązki związane z ustalaniem i prowadzeniem wykazu obiektów radiowych i telewizyjnych podlegających obowiązkowej ochronie. W tej sprawie KRRiT przyjęła 7 grudnia 1999 roku uchwałę nr 732 upoważniającą Przewodniczącego KRRiT do wydania decyzji ustalających obiekty podlegające ochronie. Decyzje te zostały przekazane do wojewodów oraz kierowników jednostek organizacyjnych publicznej radiofonii i telewizji. Określone w ustawie obowiązki Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zostały zrealizowane zgodnie z uchwałą KRRiT nr 732. Obowiązki te polegały w 2001 roku na bieżącej aktualizacji ustalonego przez Krajową Radę wykazu obiektów podlegających obowiązkowej ochronie oraz korygowaniu wydanych w tej sprawie decyzji administracyjnych.

2.22 Realizacja przepisów ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej związana była w szczególności z współpracą z wojskowymi komendami uzupełnień, prowadzeniem szkoleń obronnych oraz gospodarowaniem rezerwami specjalistycznymi. W oparciu o przepisy ustawy w 2001 roku realizowano plan finansowego wspomaganie szkolenia obronnego w jednostkach organizacyjnych publicznej radiofonii i telewizji oraz plan szkolenia obronnego kadry kierowniczej KRRiT.

2.23 Ustawa z 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.) nakłada na administratora danych obowiązki związane z przetwarzaniem danych osobowych. Zgodnie z ustawą, administratorem danych jest organ, instytucja, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Organem państwowym właściwym w sprawach radiofonii i telewizji będącym administratorem danych w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie danych osobowych jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Przetwarzanie danych osobowych następuje przede wszystkim w związku z wykonywaniem ustawowych zadań KRRiT takich jak: umarzenie i rozkładanie na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych, koncesjonowanie, rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach kablowych, postępowanie w zakresie skarg i wniosków, prowadzenie spraw pracowniczych.

W związku z realizacją przepisów ustawy o ochronie danych osobowych zgłoszono do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych zbiory danych o następujących nazwach: „Sprawy abonamentowe (umorzenia i rozłożenia na raty płatności opłat abonamentowych)” i „Skargi i wnioski”.

Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji

2.24 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada wyraża zgodę na zmianę statutu spółki publicznej radiofonii lub telewizji po złożeniu wniosku przez nadawcę do Ministra Skarbu Państwa. Zgłoszone w 2001 roku propozycje zmian statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji miały za zadanie uaktualnić brzmienie statutów i dostosować je do obowiązujących ustaw. Propozycje zmian dotyczyły statutów spółek: Telewizja Polska S.A. oraz Regionalna Rozgłośnia Polskiego Radia - Radio Zachód S.A. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaakceptowała wszystkie zmiany wynikające z dostosowania wspomnianych statutów do przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, znowelizowanej 29 czerwca 1995 roku ustawy o radiofonii i telewizji, ustawy o działach administracji rządowej, ustawy o języku polskim, ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi oraz z faktu denominacji złotego. Krajowa Rada wyraziła zgodę na wszystkie zmiany wynikające z dostosowania do obowiązującego prawa. Nie została wyrażona zgoda na zmiany sprzeczne z ustawą o radiofonii i telewizji, m.in. dotyczące zmiany przedmiotu działalności spółki polegającej na wyrażeniu zgody na tzw. rozszczepianie programu.

Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT

2.25 Wyrokiem z 13 listopada 2001 roku Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu skargi „Canal+ Cyfrowy” Spółka. z o.o. na decyzję Przewodniczącego KRRiT z 6 czerwca 2000 roku w przedmiocie cofnięcia koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję z 30 marca 2000 roku. Przewodniczący KRRiT decyzją z 30 marca 2000 roku cofnął Spółce „Canal+ Cyfrowy”

koncesję z 7 lutego 2000 roku na bezprzewodowe rozpowszechnianie programów telewizyjnych w części obejmującej rozpowszechnianie programów telewizyjnych:

- „Nasza Telewizja” rozpowszechnianego przez spółkę Polskie Media S.A.
- „Polsat” i „Posat 2” rozpowszechnianych przez spółkę P.T.S. Polsat S.A.

Podstawą cofnięcia koncesji był brak posiadania aktualnej zgody nadawcy upoważniającej do bezprzewodowego rozpowszechniania jego programu.

Po rozpatrzeniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Przewodniczący KRRiT decyzją z 6 czerwca 2000 roku utrzymał w mocy swoją poprzednią decyzję. Zdaniem Przewodniczącego KRRiT nie naruszono przepisów postępowania administracyjnego, a organ koncesyjny podejmujący decyzję w sprawie cofnięcia koncesji nie jest zobowiązany do oceny ważności umów cywilnoprawnych, ponieważ należy to do kompetencji sądu.

„Canal+ Cyfrowy” zaskarżył decyzję Przewodniczącego KRRiT. NSA podzielił argumenty przedstawione w zaskarzeniu stwierdzając, że organ koncesyjny powinien zawiesić postępowanie do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego.

Przed wydaniem decyzji o cofnięciu koncesji strona skarżąca wniosła bowiem pozew do sądu powszechnego. Zdaniem NSA należało zatem przyjąć, że fakt istnienia umów stanowi zagadnienie wstępne i organ koncesyjny powinien zawiesić postępowanie do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego. Takie rozstrzygnięcie NSA może powodować znaczne wydłużenie procedury koncesyjnej.

2.26 Wyrokiem z 12 grudnia 2001 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę P.T.S. Polsat S.A. na decyzję Przewodniczącego KRRiT z 6 czerwca 2000 roku w przedmiocie wezwania o zaniechanie naruszania warunków koncesji.

Przewodniczący KRRiT decyzjami z 30 marca oraz 6 czerwca 2000 roku wezwał P.T.S. Polsat S.A. do natychmiastowego zaniechania naruszenia warunków koncesji. Naruszenia polegały na bezprzewodowym rozprowadzaniu w systemie cyfrowym bez posiadania aktualnej zgody Telewizji Polskiej S.A. programów rozpowszechnianych przez TVP S.A. (TVP 1, TVP 2, Programu Satelitarnego Polonia, WOT).

22 grudnia 1998 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzję uprawniającą P.T.S. Polsat S.A. do bezprzewodowego rozprowadzania w systemie cyfrowym programów telewizji publicznej.

9 maja 2000 roku prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A. poinformował KRRiT, że P.T.S. Polsat S.A. rozprowadza programy TVP S.A. bez aktualnej zgody. Zarząd TVP S.A. podjął uchwałę zawierającą zgodę na rozprowadzanie jej programów z zastrzeżeniem, że szczegółowe warunki udzielania i cofnięcia zgody określi odrębna umowa. Umowa taka nigdy nie została zawarta.

P.T.S. Polsat S.A. stwierdzał, że posiada prawo do rozprowadzania programów TVP S.A. nabyte na podstawie decyzji z 22 grudnia 1998 roku, oraz że posiada to prawo bezwarunkowo, na okres ważności koncesji.

Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że przepis art. 10 ust 4 ustawy o radiofonii i telewizji pozwala Przewodniczącemu KRRiT na wydanie decyzji nakazującej nadawcy

zaniechanie działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programów, jeżeli naruszają one przepisy koncesji.

NSA stwierdził, że organ administracji publicznej nie przekracza postępowania administracyjnego, jeśli w postępowaniu takim bada fakt istnienia umowy cywilnoprawnej, stanowiącej przesłankę rozstrzygnięcia administracyjnego.

Ponadto P.T.S. Polsat S.A. nie przedstawiła żadnych dowodów pozwalających na uznanie, że pomimo twierdzeń prezesa zarządu TVP S.A. posiada zgodę Telewizji Polskiej S.A. na rozprowadzanie jej programów.

Informacje o decyzjach Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu kar na nadawców przedstawiono w rozdziałach I i VI Sprawozdania KRRiT.

W rozdziale I Sprawozdania KRRiT przedstawiono również informację o udziale KRRiT w pracach Sejmu i Senatu RP.

III. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONCESYJNY

A. Radiofonia

Postępowania w zakresie ponownego udzielenia koncesji

3.1 W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada rozpoczęła proces ponownego udzielenia koncesji na nadawanie programów radiowych. Wiązało się to z upływem terminu ważności koncesji wydanych w latach 1994 i 1995, a więc w trakcie tzw. pierwszego procesu koncesyjnego.

Ustawa o radiofonii i telewizji, pomimo podjętych przez Krajową Radę prób nowelizacji umożliwiającej uproszczenie i skrócenie postępowania w przypadku kontynuacji działalności nadawczej, nie przewiduje odrębnego trybu rozpatrywania wniosków o ponowne udzielenie koncesji. Z powodu braku takich uregulowań Krajowa Rada była zobligowana do przeprowadzenia pełnego postępowania koncesyjnego w tym zakresie.

Nadawcy o zasięgu ogólnokrajowym

3.2 W marcu 2001 roku trwało postępowanie o udzielenie koncesji dla nadawców o zasięgu ogólnokrajowym, zapoczątkowane ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 13 listopada 2000 roku na sieć użytkowaną przez Radio RMF FM i sieć użytkowaną przez Radio ZET oraz ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 9 stycznia 2001 roku na sieć użytkowaną przez Radio Maryja.

W postępowaniach tych uczestniczyły także inne podmioty niż te, które dotychczas wykonywały koncesję. O częstotliwości użytkowane przez spółkę Radio Muzyka Fakty starała się także spółka Zjednoczone Przedsiębiorstwo Rozrywkowe EXPRESS Sp. z o.o., a o częstotliwości użytkowane przez spółkę Radio ZET - spółka „Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe” S.A.

Wydanie nowych koncesji nastąpiło przed datą wygaśnięcia koncesji dotychczas użytkowanych: spółka Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. otrzymała decyzję koncesyjną 22 maja, Radio ZET Sp. z o.o. – 6 czerwca, a Warszawska Prowincja Zgromadzenia Ojców Redemptorystów – 21 czerwca 2001 roku.

Spółki RMF FM i Radio ZET otrzymały koncesje o zbliżonym zasięgu ludnościowym. Pełna liczba mieszkańców w zasięgu programu RMF FM w chwili otrzymania koncesji wynosiła 35.747.000 osób, a w zasięgu Radia ZET – 34.003.000 osób.

Nadawcy otrzymali koncesje na programy o dotychczasowym charakterze. W przypadku Radia RMF FM i Radia ZET są to programy o charakterze uniwersalnym tj. o zróżnicowanej strukturze gatunkowej ze szczególnym uwzględnieniem audycji informacyjnych i publicystycznych oraz o udziale tzw. audycji słownych w programie wynoszącym co najmniej 20 % tygodniowego czasu emisji programu. Nadawcy wnieśli opłaty koncesyjne – Radio RMF FM - 8.022.800 zł, Radio ZET - 7.640.000 zł.

3.3 Radio Maryja realizuje na podstawie nowej koncesji program o charakterze społeczno-religijnym. Audycje realizujące społeczno-religijny charakter programu to w szczególności audycje publicystyczne i edukacyjne o tematyce społecznej, tworzone w różnych formach radiowych, a także audycje religijne. Audycje te przedstawiają wszechstronnie zagadnienia wiary i życia Kościoła.

Warszawska Prowincja Ojców Redemptorystów wystąpiła do Krajowej Rady o przyznanie statusu nadawcy społecznego. KRRiT przyznała koncesjonariuszowi wnioskowany status, co wiąże się m.in. ze zwolnieniem z wniesienia opłaty za udzielenie koncesji.

Liczba mieszkańców pozostająca w zasięgu programu Radia Maryja wynosiła w dniu udzielenia koncesji 30.419.000 osób (obecnie 30.467.300 osób).

Prezes URT przekazał Krajowej Radzie 5 lutego 2002 roku informacje dotyczące zakończenia uzgodnień międzynarodowych w zakresie niektórych częstotliwości zawartych w realizowanym przez KRRiT „Planie sieci stacji UKF FM Radia Maryja w zakresie 87,5-108 MHz”.

Na podstawie tych informacji nadawca - Zgromadzenie Ojców Redemptorystów – 13 lutego 2002 roku wystąpił do Krajowej Rady z wnioskiem o zwiększenie maksymalnej skutecznej mocy promieniowanej 11 stacji nadawczych:

- Biała Podlaska 87,8 MHz,
- Ciechanowiec 97 MHz,
- Ciechanów 91,8 MHz,
- Hrubieszów 95,8 MHz,
- Kutno 88,3 MHz,
- Lublin 97,0 MHz,
- Łomża 101,3 MHz,
- Radom 94,2 MHz,
- Wyszków 92,7 MHz

- Zakopane 96,3 MHz,
- Zamość 96,5 MHz.

Krajowa Rada 5 marca 2002 roku przyjęła uchwałę w sprawie powyższych zmian koncesji na rozpowszechnianie programu Radio Maryja. Decyzje wydane zostaną po zajęciu stanowiska przez Prezesa URT.

Koncesja na nadawanie programu uniwersalnego o zasięgu ponadregionalnym - Radio Wawa

3.4 Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT z 3 kwietnia 2001 roku dotyczyło możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu za pomocą sieci stacji nadawczych dotychczas użytkowanych przez spółkę Wawa S.A. z siedzibą w Warszawie. Krajowa Rada 20 grudnia 2001 roku wydała ponownie spółce Wawa koncesję na rozpowszechnianie programu radiowego.

W 1999 roku do spółki Wawa S.A. za zgodą Krajowej Rady przystąpił udziałowiec zagraniczny – EUROCAST Rundfunk Beteiligungs GmbH z siedzibą w Berlinie, obejmując dopuszczalne ustawą o radiofonii i telewizji 33 % udziałów.

W przypadku programu Radia Wawa istotną zmianą było wprowadzenie zapisów koncesyjnych wykluczających tzw. rozszczepianie, to znaczy nadawanie odrębnych pasm lokalnych zawierających informacje lokalne oraz lokalną reklamę. Program Radio Wawa jest programem o charakterze określonym w koncesji jako uniwersalny. W strukturze gatunkowej zawiera m.in. następujące gatunki i rodzaje audycji: informacyjne, publicystyczne, rozrywkowe oraz edukacyjno-poradnicze. Łącznie tzw. warstwa słowna wynosi 14 % tygodniowego czasu nadawania programu. Radio Wawa ma w koncesji zapis ograniczający retransmisję innego programu, która może stanowić nie więcej niż 33 % dobowego czasu nadawania programu w godzinach 6.00-22.00.

Koncesja na nadawanie programu dla dzieci i młodzieży o zasięgu ponadregionalnym - Radiostacja

3.5 Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT z 3 kwietnia 2001 roku dotyczyło również możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu za pomocą sieci stacji nadawczych dotychczas użytkowanych przez Związek Harcerstwa Polskiego (Radiostacja).

Wniosek o udzielenie tej koncesji złożyła Radiostacja Sp. z o.o., którą tworzą: Związek Harcerstwa Polskiego (49 %) oraz Eurozet Sp. z o.o. (51 %). Spółka Eurozet od prawie 2 lat tworzyła program na podstawie umowy z koncesjonariuszem, wspierając finansowo realizację koncesji. Radiostacja to niszowy program skierowany do młodzieży, dostępny we Wrocławiu, Krakowie, Warszawie, Rzeszowie, Gdańsku, Gdyni oraz w Poznaniu.

Krajowa Rada uznając, że wykonywanie tej koncesji jest związane z ponoszeniem znacznych nakładów finansowych, wyraziła zgodę na udział spółki Eurozet, która wnosi do

Radiostacji profesjonalizm i doświadczenie wynikające z działalności na rynku medialnym jako właściciel Radia ZET.

Jednocześnie Krajowa Rada zagwarantowała dotychczasowy charakter programu. Nadawca jest zobowiązany do rozpowszechniania programu o charakterze uniwersalnym, który zawiera różne gatunki i formy radiowe, a w szczególności audycje informacyjne, publicystyczne i magazyny w wymiarze co najmniej 11 % tygodniowego czasu nadawania programu, w godzinach 6.30-23.00.

Koncesje na nadawanie programu przez podmioty związane z Kościołem katolickim

3.6 Na podstawie ogłoszeń Przewodniczącego KRRiT z 6 lutego oraz 6 i 27 marca 2001 roku o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu o charakterze społeczno – religijnym za pomocą częstotliwości dotychczas użytkowanych przez podmioty Kościoła katolickiego (archidiecezje, diecezje, zakony, parafie), udzielono 43 koncesje. Koncesje otrzymali dotychczasowi nadawcy.

Dwie dotychczasowe koncesje nie zostały ponownie wydane z powodu rezygnacji koncesjonariuszy: Diecezji Ełckiej i Archidiecezji Warmińskiej.

Wśród nadawców kościelnych funkcjonuje obecnie sześciu nadawców społecznych, którzy nie nadają reklam i są zwolnieni z opłaty koncesyjnej.

24 stacje diecezjalne i archidiecezjalne wystąpiły o przyznanie w koncesji pełnego limitu reklamowego przewidzianego w ustawie o radiofonii i telewizji. 6 nadawców kościelnych zdecydowało się na wykorzystanie 7 % limitu reklam i jednocześnie skorzystanie z 25 % ulgi w opłacie koncesyjnej przewidzianej w rozporządzeniu KRRiT z 4 lutego 2000 roku w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych. 5 nadawców kościelnych wystąpiło o 2 % limit reklam, a więc skorzystali z 50 % zniżki w opłacie koncesyjnej, a 2 wystąpiło o program bez reklam (zniżka 80% w opłacie koncesyjnej) bez uzyskiwania statusu nadawcy społecznego.

Zgodnie z konstytucyjną zasadą autonomii państwa i Kościoła odpowiedzialność za ostateczny kształt programu społeczno-religijnego spoczywa na Biskupie Diecezjalnym. Społeczno – religijny charakter programu znalazł odzwierciedlenie w części programowej koncesji. Nadawcy są zobowiązani m.in. do wspierania lokalnego Kościoła w jego misji ewangelizacyjnej. Społeczno-religijny charakter programu jest także realizowany poprzez różne rodzaje audycji i formy radiowe, w tym przez audycje słowne, które zajmują nie mniej niż 12 % tygodniowego czasu nadawania programu.

Wśród nadawców kościelnych 24 stacje współpracują programowo ze Spółką Producentką PLUS. Krajowa Rada wyznaczyła granice tej współpracy wprowadzając do koncesji nadawców diecezjalnych ograniczenia w zakresie retransmisji programu lub tworzenia wspólnych bloków programowych. Ograniczenia te wynoszą 50% dobowego czasu nadawania.

Podczas analizowania sytuacji ekonomicznej dotychczasowych nadawców związanych z Kościołem katolickim Krajowa Rada otrzymała od wszystkich koncesjonariuszy deklaracje o posiadaniu wystarczających środków finansowych niezbędnych do realizacji koncesji, w tym także do wniesienia opłaty koncesyjnej.

Wykaz ponownie wydanych koncesji radiowych na nadawanie programu przez podmioty związane z Kościołem katolickim

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
004/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Białostocka (RADIO PLUS BIAŁYSTOK)	Białystok, Mońki
005/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Gnieźnieńska (RADIO PLUS GNIEZNO)	Gniezno
006/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Katowicka (RADIO PLUS KATOWICE)	Łaziska Górne
007/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Lubelska (RADIO PLUS LUBLIN)	Lublin/Boży Dar
008/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Przemyska Obrządku Łacińskiego (RADIO FARA - ROZGŁOŚNIA ARCHIDIECEZJI PRZEMYSKIEJ)	Jarosław
009/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Warszawska (KATOLICKIE RADIO PLUS ŚW. JÓZEF ARCHIDIECEZJA WARSZAWSKA)	Warszawa
010/P/2001-R	12.07.2001	Archidiecezja Wrocławska (KATOLICKIE RADIO RODZINA)	Wrocław
011/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Elbląska (RADIO PLUS ELBLĄG)	Elbląg
012/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Kaliska (RADIO KATOLICKIE DIECEZJI KALISKIEJ)	Kalisz/Chełmce
013/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska (RADIO PLUS KOSZALIN)	Koszalin/Chełmska Góra
014/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Łomżyńska (DIECEZJALNE RADIO NADZIEJA)	Łomża
015/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Łowicka (RADIO PLUS MIĘDZY ŁODZIĄ A WARSZAWĄ - ROZGŁOŚNIA DIECEZJI ŁOWICKIEJ)	Kutno, Łowicz, Mszczonów, Rawa Mazowiecka,
016/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Opolska (RADIO PLUS OPOLE)	Brzezie, Dobrodzień, Kluczbork, Nysa, Olesno, Racibórz, Wysoka/Góra Św. Anny
017/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Radomska (KATOLICKIE RADIO RADOMSKIE AVE)	Radom
018/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Siedlecka (KATOLICKIE RADIO PODLASIE)	Siedlce/Łosice
019/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Warszawsko-Praska (RADIO WARSZAWA PRAGA)	Warszawa
020/P/2001-R	12.07.2001	Diecezja Zamojsko-Lubaczowska (KATOLICKIE RADIO ZAMOŚĆ)	Zamość/Feliksówka
021/P/2001-R	12.07.2001	Parafia Św. Józefa w Pasłęku (KATOLICKIE RADIO QUO VADIS)	Pasłęk
022/P/2001-R	12.07.2001	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Zbroszy Dużej (RADIO KATOLICKIE ZBROSZA DUŻA)	Zbrosza Duża
023/P/2001-R	27.07.2001	Diecezja Rzeszowska (VIA - KATOLICKIE RADIO RZESZÓW)	Rzeszów
024/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Bielsko-Żywiecka (ANIOL BESKIDÓW - BESKIDZKIE RADIO KATOLICKIE)	Bielsko-Biała
025/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Pelplińska (KATOLICKA ROZGŁOŚNIA DIECEZJI PELPLIŃSKIEJ - RADIO GŁOS)	Chojnice, Pelplin
026/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO PLUS GŁOGÓW)	Głogów
027/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO GORZÓW PLUS)	Gorzów Wlkp., Słubice
028/P/2001-R	14.08.2001	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO PLUS ZIELONA GÓRA)	Zielona Góra
029/P/2001-R	14.08.2001	Polska Prowincja Zgromadzenia Ducha Świętego pod opieką Niepokalanego Serca Maryi (RADIO PLUS BYDGOSZCZ)	Bydgoszcz, Inowrocław

053/P/2001-R	28.08.2001	Archidiecezja Krakowska (RADIO PLUS KRAKÓW)	Kraków, Rabka, Zakopane
054/P/2001-R	28.08.2001	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie) (RADIO NIEPOKALANÓW)	Skierniewice/Bartniki
054/P/2001-R	28.08.2001	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie) (RADIO NIEPOKALANÓW)	Łódź
062/P/2001-R	26.10.2001	Diecezja Płocka (KATOLICKIE RADIO CIECHANÓW)	Ciechanów
063/P/2001-R	14.11.2001	Diecezja Płocka (RADIO PLUS PŁOCK)	Płock
064/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Gdańska (RADIO PLUS)	Gdańsk/Chwaszczyno
065/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Łódzka (RADIO PLUS ŁÓDŹ)	Łódź
066/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (RADIO PLUS SZCZECIN)	Szczecin
067/P/2001-R	14.11.2001	Klasztor OO. Paulinów Jasna Góra - Częstochowa (PROGRAM RADIA JASNA GÓRA)	Częstochowa/Wręczyca
068/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (RADIO PLUS LIPIANY)	Lipiany
069/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Poznańska (RADIO PLUS POZNAŃ)	Poznań/Piątkowo
070/P/2001-R	14.11.2001	Diecezja Tarnowska (RADIO PLUS TARNÓW)	Nowy Sącz, Tarnów, Krynica
071/P/2001-R	14.11.2001	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska (RADIO PLUS GRYFICE)	Gryfice
101/P/2002-R	25.01.2002	Diecezja Gliwicka (KATOLICKIE RADIO PLUS)	Zabrze
113/P/2002-R	26.02.2002	Diecezja Legnicka (RADIO PLUS LEGNICA)	Lubań, Łysa Góra, Polkowice, Wałbrzych
114/P/2002-R	8.03.2002	Archidiecezja Częstochowska (Katolickie Radio FIAT)	Częstochowa
115/P/2002-R	8.03.2002	Diecezja Kielecka (Radio PLUS Kielce)	Kielce

Nadawcy lokalni

3.7 Na podstawie ogłoszeń Przewodniczącego KRRiT z 22 stycznia, 25 lipca, 10 i 23 października 2001 roku o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego Krajowa Rada ponownie wydała 44 koncesje na programy o zasięgu lokalnym. W postępowaniach tych wzięli udział wszyscy dotychczasowi nadawcy lub podmioty będące kontynuatorem działalności, z wyjątkiem Radia Darłowo. Ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT umożliwiały także udział w procesie koncesyjnym nowych podmiotów. Do postępowania zgłosiło się 11 nowych podmiotów, jednak większość postępowań toczyła się z udziałem dotychczasowych koncesjonariuszy.

W ramach tych postępowań ważnym zadaniem Krajowej Rady było ustalenie, czy wnioski o udzielenie koncesji zawiera deklarację kontynuowania dotychczasowego charakteru programowego rozgłośni oraz czy wnioskodawca dysponuje środkami finansowymi pozwalającymi na realizację koncesji, w tym także na wniesienie opłaty koncesyjnej.

Istotnym elementem oceny wniosku było także ustalenie, czy wnioskodawca realizuje zobowiązania finansowe w tym zobowiązania wobec Skarbu Państwa, takie jak: opłaty za częstotliwości radiowe, składki ZUS i inne świadczenia pracownicze oraz należne z tytułu działalności gospodarczej podatki, a także opłaty z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych.

Mimo trudnej sytuacji na lokalnych rynkach oraz ostrej konkurencji nadawcom lokalnym udało się przedstawić wiarygodne finansowo projekty interesującego programu skierowanego do lokalnych społeczności.

W grupie nadawców, których koncesje wygasły do końca stycznia 2002 roku, Krajowa Rada odmówiła udzielenia koncesji 3 spółkom:

- BOSS sp. z o.o. z siedzibą w Płocku (28 września 2001 roku),
- Pro Kolor sp. z o.o. z siedzibą w Opolu (11 grudnia 2001 roku),
- Twoje Radio sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu (4 stycznia 2002 roku).

Podmioty te skorzystały z prawa do wniesienia odwołania od decyzji Przewodniczącego KRRiT wydanych na podstawie uchwał Krajowej Rady.

Krajowa Rada podtrzymała swoje stanowisko w sprawie odmowy udzielenia koncesji dla spółki BOSS i spółki Pro Kolor. Spółka BOSS złożyła skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Dotychczasowi koncesjonariusze prowadzący rozgłośnie lokalne w formie działalności gospodarczej jako osoby fizyczne zmienili formę prawną i założyli spółki. W grupie tej jest 15 dotychczasowych koncesjonariuszy. W większości są to spółki z ich 100 % udziałem, bądź z zachowaniem tzw. pakietu kontrolnego udziałów. Obecnie tylko czterech nadawców wykonuje koncesje jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tzw. lokalni nadawcy otrzymali koncesje na nadawanie programu uniwersalnego, a więc realizowanego w ramach różnych rodzajów audycji poświęconych tematyce lokalnej. Warstwa słowna w tych koncesjach w zależności od wielkości miasta wynosi 12 % w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców lub 10 % w miastach poniżej 200 tys. i w całości jest poświęcona tematyce lokalnej. Nadawcy ci w ramach współpracy programowej mogą nadawać 33 % wspólnego programu w godzinach między 6.00 a 22.00 oraz wspólny program nocny.

W większości nadawcy ci wykorzystują pełny 15 % limit udziału reklamy w dobowym czasie nadawania. Niewielka grupa koncesjonariuszy, głównie w mniejszych miastach, zdecydowała się na określenie progu emisji reklamy na poziomie 7 % i 2 %, korzystając jednocześnie z ulg w opłatach koncesyjnych.

3.8 Uregulowania dotyczące działalności samorządu terytorialnego, a w szczególności ustawa z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, ustawa z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, ustawa z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie wojewódzkim jako zasadę określiły prowadzenie przez samorządy działalności w zakresie zadań o charakterze użyteczności publicznej. Działalność w zakresie nadawania programów radiowych i telewizyjnych, według tych regulacji, wykracza poza tę sferę. Jednostki samorządu terytorialnego wystąpiły o udzielenie koncesji dla spółek prawa handlowego utworzonych ze 100 % lub większościowym udziałem gmin. Spółki takie zostały założone przez:

- Związek Gmin Ziemi Wieluńskiej,
- Gminę Miasta Radom,
- Gminę Łomianki,
- Gminę Miasta Proszowice,
- Opatowski Ośrodek Kultury.

W dopuszczalnej prawem formie jako instytucja kultury działają obecnie dwa podmioty – „Centrum Kultury i Sztuki Kalisz” i „Opatowski Ośrodek Kultury”.

Wykaz ponownie wydanych lokalnych koncesji radiowych

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
030/P/2001-R	14.08.2001	BIS - Media Sp. z o.o. (TWOJE RADIO PULS 95,6 FM)	Lublin
031/P/2001-R	14.08.2001	Radio POMOŻE Sp. z o.o. (RADIO POMOŻE)	Bydgoszcz
032/P/2001-R	14.08.2001	Radio Inowrocław Sp. z o.o. (RADIO I)	Inowrocław
033/P/2001-R	14.08.2001	Radio PARK Sp. z o.o. (RADIO PARK)	Kędzierzyn-Koźle
034/P/2001-R	14.08.2001	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o. (FLASH)	Będzin, Wisła, Zabrze
035/P/2001-R	14.08.2001	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o. (FLASH OPOLE)	Wysoka k/Opola
036/P/2001-R	14.08.2001	Radio Las Vegas Sp. z o.o. (RADIO LAS VEGAS)	Ciechocinek
037/P/2001-R	14.08.2001	Radio VANESSA Sp. z o.o. (RADIO VANESSA)	Strzebnik k/ Raciborza
040/P/2001-R	21.08.2001	Radio W Sp. z o.o. (RADIO W)	Włocławek
041/P/2001-R	21.08.2001	ESKA NORD Sp. z o.o. (RADIO ESKA NORD)	Gdańsk, Gdynia
042/P/2001-R	21.08.2001	Radio PLESINO Sp. z o.o. (MEGA FM)	Pszczyna
044/P/2001-R	21.08.2001	Radio Toruń Sp. z o.o. (RADIO TORUŃ)	Toruń
047/P/2001-R	28.08.2001	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (RADIO Wa-Ma IŁAWA)	Iława
048/P/2001-R	28.08.2001	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (RADIO Wa-Ma MRAĞOWO)	Mrağowo
049/P/2001-R	28.08.2001	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (RADIO Wa-Ma)	Olsztyn
050/P/2001-R	28.08.2001	Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe HITT Bielsko Sp. z o.o. (RADIO DELTA)	Bielsko Biała
051/P/2001-R	28.08.2001	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe "RADIO - MEDIA ZIEMI WIELUŃSKIEJ" Sp. z o.o. (RADIO ZIEMI WIELUŃSKIEJ)	Wieluń
055/P/2001-R	11.09.2001	Radio REKORD FM S.A. (RADIO REKORD FM)	Radom
056/P/2001-R	11.09.2001	Czeremańska-Gocławska Elżbieta (PŁOCKIE RADIO PULS)	Płock
057/P/2001-R	11.09.2001	"Radio 90" Sp. z o.o. (RADIO 90 FM)	Wodzisław Śląski
059/P/2001-R	18.09.2001	Tauer Andrzej (RADIO SUDETY)	Dzierżoniów
060/P/2001-R	18.09.2001	"ALEX MEDIA" Sp. z o.o. (ALEX)	Zakopane
061/P/2001-R	28.09.2001	Regionalne Przedsiębiorstwo Związkowe Sp. z o.o. (TOP)	Katowice
072/P/2001-R	27.11.2001	Obertaniec Stanisław (RADIO eL-LEGNICA)	Legnica, Polkowice
073/P/2001-R	29.11.2001	RADIO KOŁOBRZEG Sp. z o.o. (RADIO KOŁOBRZEG)	Kołobrzeg
075/P/2001-R	29.11.2001	MFM Sp. z o.o. (KOLOR 103 FM)	Warszawa
077/P/2001-R	30.11.2001	Radio LELIWA Sp. z o.o. (RADIO LELIWA)	Machów, Stalowa Wola
078/P/2001-R	30.11.2001	"RADIO PLAMA" Sp. z o.o. (RADIO PLAMA)	Szczecin/Warszewo
079/P/2001-R	30.11.2001	Radio Bielsko Sp. z o.o. (RADIO BIELSKO)	Góra Szyndzielnia
080/P/2001-R	30.11.2001	RADIO KŁAKSON Sp. z o.o. (RADIO KŁAKSON 106,1 FM)	Wrocław
081/P/2001-R	30.11.2001	RADIO KŁAKSON Sp. z o.o. (RADIO KŁAKSON 101,7FM)	Zielona Góra
082/P/2001-R	30.11.2001	RADIO KŁAKSON Sp. z o.o. (RADIO KŁAKSON 106,6 FM)	Wysoka k/Opola
083/P/2001-R	30.11.2001	RADIO REJA Sp. z o.o. (RADIO ReJa)	Szczecinek, Złocieniec
084/P/2001-R	30.11.2001	Radio Gra Sp. z o.o. (RADIO GRA)	Toruń
086/P/2002-R	09.01.2002	MAKS-TARNÓW Sp. z o.o. (MAKS-TARNÓW)	Tarnów
087/P/2002-R	09.01.2002	MAKS-BOCHNIA Sp. z o.o. (MAKS-BOCHNIA)	Bochnia

088/P/2002-R	09.01.2002	Radio WEEKEND Sp. z o.o. (RADIO WEEKEND)	Bytów, Chojnice, Sępólno Krajeńskie
089/P/2002-R	25.01.2002	Centrum Kultury i Sztuki (RADIO CENTRUM)	Kalisz/Mikstat
090/P/2002-R	25.01.2002	Opatowski Ośrodek Kultury (RADIO OPATÓW)	Opatów
091/P/2002-R	25.01.2002	"CLASSIC FM" Sp. z o.o. (CLASSIC FM)	Łódź
092/P/2002-R	25.01.2002	"PARTYTURA" Sp. z o.o. (RADIO 93,5 FM)	Poznań
095/P/2002-R	25.01.2002	Jaworski Wojciech (RADIO ALFA)	Kraków
107/P/2002-R	19.02.2002	Agencja Radiowo-Telewizyjna FAMA Sp. z o.o. (RADIO FAMA)	Kielce
108/P/2002-R	20.02.2002	VIGOR MEDIA Sp. z o.o. (VIGOR FM RADIO)	Czarnówko k/Lęborka, Kobylnica k/ Słupska, Koszalin
110/P/2002-R	21.02.2002	Kalisz Jerzy (RADIO IŁAWA)	Iława
111/P/2002-R	21.02.2002	Rozgłośnia Radiowa "REZONANS" Sp. z o.o. (RADIO REZONANS)	Sosnowiec
116/P/2002-R	19.03.2002	RADIO MAZOWSZE Sp. z o.o. (RADIO MAZOWSZE 95.8 FM)	Nowy Dwór Mazowiecki
117/P/2002-R	20.03.2002	REGION Sp. z o.o. (RADIO ŁAN)	Pietrzejowice

Koncesje na nadawanie programu wyspecjalizowanego - akademickiego

3.9 Koncesje udzielone dla tzw. rozgłośni akademickich wykonują obecnie uczelnie: Politechnika Białostocka (Radio Akadera), Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (Akademickie Radio Centrum), Politechnika Rzeszowska (Akademickie Radio Centrum). Jako spółka działa Porozumienie Radiowe – Poznań Sp. z o.o. nadająca program SUPER FM. Koncesję udzieloną na rozpowszechnianie programu akademickiego realizuje również Fundacja Krakowskiego Radia Akademickiego Żak - Radio Rak, którą tworzą publiczne i niepubliczne szkoły wyższe w Krakowie.

Koncesje te przewidują częściowe finansowanie programu z wpływów reklamowych oraz ze środków przeznaczanych na ten cel przez władze uczelni.

Nadawcy tzw. akademicy realizują program o charakterze wyspecjalizowanym zarówno ze względu na poruszaną problematykę, jak i odbiorcę. Program koncentruje się na działalności środowiska akademickiego i jego problemach.

Wykaz wydanych koncesji radiowych o charakterze akademickim

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
039/P/2001-R	21.08.2001	Politechnika Białostocka (RADIO AKADERA)	Białystok
052/P/2001-R	28.08.2001	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (AKADEMICKIE RADIO CENTRUM)	Lublin
076/P/2001-R	29.11.2001	Politechnika Rzeszowska (AKADEMICKIE RADIO CENTRUM)	Rzeszów
109/P/2002-R	20.02.2002	FUNDACJA KRAKOWSKIEGO RADIA AKADEMICKIEGO ŻAK (RADIO ŻAK)	Kraków

Koncesje na nadawanie programu muzycznego o zasięgu lokalnym

3.10 Dotychczasowi nadawcy, związani właścicielsko ze spółką ZPR S.A. używający wspólnej nazwy ESKA, zwrócili się do Krajowej Rady z wnioskiem o przygotowanie jednego, wspólnego ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji dla wszystkich

koncesjonariuszy, niezależnie od daty wygasania poszczególnych koncesji. Termin ważności najwcześniej wygasającej koncesji upływał w sierpniu 2001 roku; najpóźniejsza koncesja wygasnąć miała dopiero w listopadzie 2002 roku. Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT ukazało się 20 lutego 2001 roku.

Spółki wykonujące koncesje lokalne zadeklarowały w ramach złożonych wniosków gotowość rezygnacji z możliwości uzyskania koncesji na rzecz swojego właściciela – spółki ESKA S.A. Ta zmiana formy prawnej podmiotu wykonującego koncesje podyktowana była względami organizacyjnymi i ekonomicznymi. Działająca obecnie w oparciu o nowe koncesje sieć ESKA składa się z 12 odrębnych koncesji na rozpowszechnianie programu o charakterze muzycznym.

Nadawca w ramach obowiązków programowych realizuje w różnych gatunkach i rodzajach audycji 12 % tzw. warstwy słownej, emitowanej między 6.00 – 22.00. Połowa, tj. 6 % poświęcona jest popularyzowaniu muzyki i wiedzy o muzyce. Pozostała część tzw. warstwy słownej, a więc 6 % dobowego czasu nadawania, poświęcona będzie tematyce lokalnej zgodnie z wybranym przez nadawcę formatem. ESKA S.A. określiła swój format muzyczny, co zostało zapisane w koncesji, jako muzyka pop (współczesne przeboje polskie i zagraniczne powstałe po 1980 roku). Muzyka pop stanowi nie mniej niż 75 % całości muzyki nadawanej w ciągu tygodnia.

Krajowa Rada promując nowych twórców polskich i nowe utwory zobowiązała spółkę ESKA S.A. do przeznaczania nie mniej niż 2 % tygodniowego czasu nadawania programu na utwory słowno-muzyczne, wykonywane w języku polskim lub na utwory muzyczne, związane z kulturą polską, których pierwsze nadanie nastąpiło w okresie ostatnich 6 miesięcy, lub których wykonawcy debiutowali w okresie ostatnich 6 miesięcy.

W związku z decyzją KRRiT dotyczącą zakazu tzw. rozszczepiania programu i reklamy na pasma lokalne, dotychczas jednolity program rozpowszechniany przez spółkę ESKA Warszawa w Warszawie, Białymstoku, Kielcach, Olsztynie i Toruniu został usamodzielniony na podstawie odrębnych koncesji. Podobnie stało się z programem ESKA w Zielonej Górze i Lesznie, nadawanym z Poznania.

Oprócz koncesji wydanych dla spółki ESKA S.A. z siedzibą w Warszawie Krajowa Rada przyjęła uchwały w sprawie udzielenia koncesji dla podmiotów związanych ze spółką ESKA S.A. bądź ZPR S.A. (spółka Radio Radom Sp. z o.o. oraz Porozumienie Radiowe Poznań Sp. z o.o.).

Dopuszczalny udział wspólnego programu na antenach sieci ESKA, podobnie jak w przypadku innych nadawców o zasięgu lokalnym, wynosi 33 % czasu między 6.00 a 22.00. W porze nocnej Krajowa Rada dopuszcza nadawanie programu sieciowego.

3.11 W grupie nadawców o zasięgu lokalnym, którym Krajowa Rada ponownie udzieliła koncesji, znajdują się rozgłośnie związane właścicielsko ze spółką Agora S.A. Podmioty te realizują podobnie jak rozgłośnie, których właścicielem jest ESKA S.A, program o charakterze muzycznym:

- Radio C 96,6 FM Złote Przeboje z Częstochowy,
- Radio Kolor Wrocław 90,4 FM Złote Przeboje z Wrocławia,
- Radio Wanda Sp. z o.o. z Krakowa.

Rozgłoszenie te nadają muzykę pop, a więc współczesne przeboje polskie i zagraniczne powstałe po 1980 roku. Muzyka ta stanowi nie mniej niż 75 % całości nadanej muzyki w ciągu tygodnia.

Z udziałem właścicielskim Agory zostaną, po uzgodnieniu z prezesem URT, wydane ponownie także koncesje dla spółki Radio Echo Wibor Sp. z o.o. z Nowego Sącza, która nadaje program o charakterze uniwersalnym. Spółka ta otrzyma również koncesję na nadawanie lokalnego programu o charakterze uniwersalnym w Skawinie.

Wykaz wydanych koncesji radiowych o charakterze muzycznym

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
038/P/2001-R	14.08.2001	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Bydgoszcz)	Osielsko k/ Bydgoszczy
045/P/2001-R	22.08.2001	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Trójmiasto)	Gdynia, Gdańsk
074/P/2001-R	29.11.2001	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Łódź)	Łódź
096/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Toruń)	Toruń
097/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Warszawa)	Warszawa
098/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Białystok)	Białystok
099/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Kielce)	Kielce
100/P/2002-R	25.01.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Olsztyn)	Olsztyn Pieczewo
102/P/2002-R	18.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Zielona Góra)	Zielona Góra
103/P/2002-R	18.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Leszno)	Lasocice k/Leszna
104/P/2002-R	18.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Poznań)	Poznań
105/P/2002-R	18.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Piła)	Piła
106/P/2002-R	19.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Gorzów)	Gorzów Wlkp.
112/P/2002-R	26.02.2002	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Wrocław)	Góra Słęża
058/P/2001-R	14.09.2001	RADIO RADOM Sp. z o.o. (RADIO RADOM)	RON Radom
043/P/2001-R	21.08.2001	CITY RADIO Sp. z o.o. (RADIO C 96,6 FM ZŁOTE PRZEBOJE)	Częstochowa
093/P/2002-R	25.01.2002	KKK FM S.A. (RADIO KOLOR WROCLAW 90,4 FM ZŁOTE PRZEBOJE)	Wrocław
094/P/2002-R	25.01.2002	RADIO WANDA Sp. z o.o. (RADIO WANDA 92,5 FM)	Kraków

Aktualnie prowadzone postępowania o udzielenie koncesji

3.12 Długotrwała procedura uzgodnień z Urzędem Regulacji Telekomunikacji ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT o udzielenie koncesji o zasięgu lokalnym spowodowała, że to postępowanie toczy się do chwili obecnej. Projekt ogłoszenia został przekazany do URT 6 września 2001 roku, a dopiero 7 grudnia 2001 został uzgodniony. Ogłoszenie zostało opublikowane 18 grudnia 2001 roku. Ustawowo określony termin złożenia wniosków koncesyjnych upłynął 18 stycznia 2002 roku. W postępowaniu uczestniczą 32 podmioty, w tym 4 nowe.

Krajowa Rada przyjęła uchwały o udzieleniu koncesji dla 18 podmiotów. W 7 sprawach toczy się postępowanie o udzielenie koncesji. W tej grupie w większości znajdują się nadawcy, których koncesje już wygasły.

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji skutkujące zwiększeniem zasięgu stacji

3.13 Na podstawie uchwał Krajowej Rady, Przewodniczący KRRiT wydał spółce Polskie Fale Średnie S.A. 6 koncesji na rozpowszechnianie programów lokalnych w zakresie fal średnich w Biłgoraju, Bolesławcu, Iłży, Kluczborku, Puławach i Włodawie.

Zostały wydane również koncesje na nadawanie następujących programów:

- Radio Ortodoxia w Białymstoku dla Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej (współużytkowanie częstotliwości z ewangelickim Radiem CCM);
- Radio Zdrowie w Warszawie dla spółki Arcola sp. z o.o.;
- Radio Jutrzenka w Warszawie dla Waldemara Cieleckiego.

Koncesje 3 nadawców posiadających dotychczas częstotliwości tylko w tzw. dolnym zakresie UKF zostały uzupełnione o częstotliwości w tzw. górnym zakresie UKF:

- Radio Fakty dla spółki Fakt sp. z o.o. (częstotliwość w Czarnorzekach 97,6 MHz);
- Radio Iława dla Jerzego Kalisza (częstotliwość w Iławie 89,0 MHz);
- Radio Katolickie Quo Vadis dla Parafii Św. Józefa w Pasłęku (częstotliwość w Pasłęku 92,4 MHz)

3.14 Przewodniczący Krajowej Rady wydał również decyzje w sprawie rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie następujących programów radiowych:

- Radio CCM dla spółki Radio CCM sp. z o.o. (częstotliwość w Gliwicach 93,4 MHz oraz na Górze Szyndzielnia 97,6 MHz);
- Radio ESKA Poznań dla spółki ESKA sp. z o.o. (częstotliwość w Lasocicach k/ Leszna 102 MHz);
- Radio Fan dla Akademii Rolniczej w Poznaniu (częstotliwość w Poznaniu 107,4 MHz);
- Radio Racja dla spółki Racja sp. z o.o. (częstotliwość w Katowicach / Koszęcinie 1080 kHz).

Przewodniczący KRRiT wydał także 17 innych decyzji skutkujących zwiększeniem zasięgu stacji, a dotyczących m.in. podniesienia ERP, zmiany lokalizacji i parametrów stacji nadawczych. Są to decyzje dla następujących nadawców:

- Katolicka Rozgłośnia Radiowa FIAT,
- Radio Bieszczady,
- Radio Blue,
- Radio BRW 101.1 FM,
- Radio Echo,
- Radio ESKA Piła,
- Radio Jard,
- Radio Łomża,

- Radio Na Fali 89,8,
- Radio Parada,
- Radio Plama,
- Radio Weekend,
- Radio Wielkopolska FM,
- Radio RMF FM,
- Radio TOK FM.

Liczba dokonanych zmian w koncesjach radiowych jest nieduża, co wynika z terminu ich wygasania w okresie sprawozdawczym.

W lutym 2002 roku Krajowa Rada przyjęła uchwały w sprawie udzielenia 2 koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego w Warszawie:

- Radio W-Z dla spółki Spectrum FM Sp. z o.o. (częstotliwość 94 MHz)
- PiN dla spółki Agencja Wydawnicza i Marketingowa MEDIABANK S.A. (częstotliwość 102 MHz).

Koncesja dla PiN zostanie wydana po dokonaniu z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji uzgodnień warunków technicznych. Koncesja dla Spółki Spectrum FM znajduje się w przygotowaniu.

Przekształcenia właścicielskie i zmiany w zakresie reklamy

3.15 Krajowa Rada wyraziła zgodę na zmiany w strukturze właścicielskiej 3 podmiotów wykonujących koncesje. Zmiany te polegały na wejściu inwestora strategicznego spółki Y Radio sp. z o.o., która należy do spółki Yawal sp. z o.o. Zmiany dotyczą następujących nadawców:

- Radio BAB sp. z o.o. z siedzibą w Łomży,
- ABC spółka z o.o. z siedzibą w Szczecinie,
- BWR spółka z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu.

Toczyło się również postępowanie związane z umożliwieniem nabycia przez spółkę ITI S.A. pakietu kontrolnego spółki Inforadio sp. z o. o. rozpowszechniającej program TOK FM. Mimo zgody Krajowej Rady na te zmiany transakcja nie doszła do skutku. Krajowa Rada odmówiła też wyrażenia zgody na przejęcie większościowych udziałów w spółce Inforadio przez spółkę AGORA S.A., która posiada obecnie 41,61% udziałów. W tej sprawie KRRiT przyjęła uchwałę 5 marca 2002 roku.

3.16 Zgodę na zmianę dobowego czasu nadawania reklamy (7 %) uzyskał 1 nadawca - Wiesław Rafalski, właściciel Radia HIT. Spółki: Opera FM z Krakowa, Multimedia Plus ze Śremu oraz Polskie Fale Średnie w Bolesławcu uzyskały zgodę na podwyższenie dobowego czasu nadawania reklam do 15 %.

B. Telewizja

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany skutkujące zwiększeniem zasięgu koncesji

3.17 Na podstawie uchwał Krajowej Rady Przewodniczący KRRiT wydał 4 koncesje na nadawanie programu telewizyjnego drogą satelitarną:

- Niepokalanów II dla Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie)
- TVN 24 dla spółki TVN – 24 Sp. z o.o.
- TVN siedem dla spółki TVN Sp. z o.o.
- RMF TV dla spółki „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o.

Krajowa Rada przyjęła również 2 uchwały w sprawie udzielenia koncesji na nadawanie następujących programów telewizyjnych drogą satelitarną:

- Czas dla spółki Ponadregionalna Telewizja Puls Sp. z o.o.
- Pilot dla spółki Ponadregionalna Telewizja Puls Sp. z o.o.

Decyzje w powyższych sprawach wydane zostaną po otrzymaniu postanowień Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji.

Przewodniczący KRRiT wydał również decyzje w sprawie rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie 3 programów telewizyjnych:

- TV4 dla spółki Polskie Media S.A. - kanały w Szczecinie, Gdańsku, Kaliszu/ Mikstacie, Rzeszowie;
- TVN dla spółki TVN Sp. z o.o.- kanały w Wałbrzychu, Szczecinie, Suwałkach;
- Telewizja Niepokalanów PULS dla Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie) - kanał w Częstochowie

Ponadto Przewodniczący KRRiT wydał decyzje o zwiększeniu mocy ERP stacji rozpowszechniających następujące programy:

- Telewizja Niepokalanów Puls w Krakowie (moc podniesiono z 1 do 10 kW)
- TV 4 w Warszawie (moc podniesiono z 1 do 3 kW)

Krajowa Rada przyjęła również uchwały w sprawie rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych przez następujących nadawców:

- Prowincję Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych - kanał w Bielsku-Białej

Postanowieniem z 24 stycznia 2001 roku Prezes URT zawiesił postępowanie w ww. sprawie ze względu na brak międzynarodowych uzgodnień dotyczących przedmiotowej częstotliwości.

- spółkę Polskie Media S.A. (kanał w Lublinie)

Postanowieniem z 7 grudnia 2001 roku Prezes URT uznał za uzgodnione parametry techniczne rezerwacji częstotliwości. Postanowienie nie jest prawomocne. Po jego uprawomocnieniu Przewodniczący KRRiT wyda decyzję w przedmiotowej sprawie.

- spółkę TVN Sp. z o.o. (kanał w Białymstoku)

Postanowieniem z 12 lipca 2001 roku Prezes URT odmówił uzgodnienia przyznania prawa do rozpowszechniania programu za pomocą stacji nadawczej w Białymstoku. Nadawca złożył do Prezesa URT wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Dokonano również zmian parametrów stacji, co spowodowało zwiększenie zasięgu:

- Telewizja Polsat (zwiększenie wysokości zawieszenia anteny stacji w Białymstoku, zmiana lokalizacji stacji Giżycko ze zwiększeniem ERP z 100 do 400 kW oraz zmiana lokalizacji stacji w Zduńskiej Woli);
- Telewizji TVN Południe (zwiększenie ERP stacji Katowice z 1 do 10 kW, zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji Kraków oraz zwiększenie ERP stacji Wrocław z 1 do 10 kW)

3.18 Krajowa Rada przyjęła uchwałę o odmowie udzielenia koncesji spółce Telewizja Polsat S.A. na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny programu „Playboy Polska”. Wnioskodawca odwołał się od tej decyzji.

C. Telewizja kablowa

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji

3.19 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 12 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Podmioty – osoby fizyczne otrzymały 3 koncesje, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – 5, spółki akcyjne – 1, stowarzyszenia - 2 oraz fundacja - 1 koncesję.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada zorganizowała 4 spotkania z wnioskodawcami ubiegającymi się o koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Spotkania z wnioskodawcami pozwalają Radzie lepiej poznać środowisko operatorów kablowych oraz podmiotów ubiegających się o koncesje.

Koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych w okresie sprawozdawczym otrzymały następujące podmioty:

III. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Nazwa operatora	Adres stacji czolowej
Fundacja Mediów i Kultury im. Zdzisława Krudzielskiego	ul. Promienna 51 Jaworzno	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Jaworznicka 27A Jaworzno
		Stream Communication Sp. z o. o.	ul. Towarowa 42C Jaworzno
GOSAT MEDIA Sp. z o.o.	Pl. Grunwaldzki 6 Wrocław	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Pl. Grunwaldzki 6 Wrocław
			ul. 1 Maja 21 Brzeg Dolny
			ul. Mostowa 9 Gostyn
			ul. Konopnickiej 6 Rawicz
			ul. Mickiewicza 2 Krotoszyn
			ul. Sułkowskiego 46 Leszno
			ul. Dworcowa 6 Mielec
			Pl. Zwycięstwa 1a Oleśnica
			ul. Nawrockiego 30 Pabianice
			ul. E. Plater 4 Piotrków Trybunalski
			ul. Mickiewicza 18 Praszka
			ul. Główna 9 Wałbrzych
Wydawnictwo GM Sp. z o.o.	ul. Św. Barbary 7 Jaworzno	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Jaworznicka 27A Jaworzno
		Stream Communication Sp. z o. o.	ul. Towarowa 42C Jaworzno
Opoczyńskie Stowarzyszenie Przyjaciół Kultury Regionalnej	ul. Biernackiego 4 Opoczno	Multimedia Sieci Sp. z o.o.	ul. E. Biernackiego 4 Opoczno
Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Browarna 36 Elbląg	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	ul. Dąbrowszczaków 2 Ustka
			ul. Skłodowskiej 30 Kościerzyna
			ul. Mireckiego 8 Lębork
			ul. Powstańców Warszawskich 2 Sławno
		Telewizja Kablowa VECTRA-EL S.A.	ul. Elbląska 16A Braniewo
		Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	ul. Nowodworska 105A Wrocław
			ul. Żołnierska 13A Olsztyn
			ul. Sikorskiego 23 Olsztyn
			ul. Kościuszki 2 Nidzica
			ul. Moniuszki 6 Łomża
ul. Wolności 27 Sokołów Podlaski			

III. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

		Telewizja Kablowa VECTRA-EL S.A.	ul. Kwiatowa 6 Bełchatów
		Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	ul. Waszyngtona 18 Białystok
			ul. Utrata 1B Suwałki
			ul. Broniewskiego 79 Wałbrzych
			Os. Jasne 20 Dzierżoniów
Silesia TV Sp. z o. o.	ul. Hagera 41 Zabrze	Śląska Telewizja Kablowa Tarnowskie Góry Sp. z o.o.	ul. Opolska 41 Tarnowskie Góry
		Śląska Telewizja Kablowa Ruda Śląska Sp. z o.o.	ul. Nałkowskiej 6 Ruda Śląska
		BREWET S.C. Zakład Robót Inżynierskich	ul. Piernikarczyka 6 Ruda Śląska
			ul. Hoblera 10 Gliwice
			ul. Wiślana 4 Gliwice
		Broker Service Sp. z o.o.	ul. Perkoza 12 Gliwice
			ul. Niedbalskiego 18 Gliwice
		Śląska Telewizja Kablowa Zabrze Sp. z o.o.	ul. Roosevelta 94 Zabrze
INFO-KAB Sp. z o.o.	ul. Pomorska 11 Starogard Gdański	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Pomorska 11 Starogard Gdański
Krzysztof Robert Wałaski	ul. Waryńskiego 31c/8 Świdnica	Joker montaż TV-kablowej	ul. Bohaterów Getta 10 Nowa Ruda
Dariusz Andrzej Wolski	Os. Unitów Podlaskich 3 m 7 Łuków	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Os. Unitów Podlaskich 17 Łuków
Telewizja Miejska Stalowa Wola Sp. z o.o.	ul. 1-go Sierpnia 12 Stalowa Wola	DIANA S.C. Telewizja Kablowa	ul. Jana Pawła II nr 25 Stalowa Wola
		ZiT STELLA Telewizja Kablowa	ul. Ofiar Katynia 35 Stalowa Wola
		DIANA S.C. Telewizja Kablowa	ul. 1000-lecia 8D Nisko
Jarosław Jan Przedwojski	ul. Zbyszka z Bogdańca 73 Gdańsk	Przedsiębiorstwo Usługowe JARSAT	ul. Ogrodowa 3 Czarne
Stowarzyszenie „Telewizja Wałbrzych	ul. 1 Maja 8 Wałbrzych	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	ul. Główna 9 Wałbrzych

3.20 Do Krajowej Rady wpłynęło 20 wniosków o udzielenie koncesji lub o rozszerzenie koncesji na rozpowszechnianie programów. Przewodniczący KRRiT wydał na podstawie uchwał Krajowej Rady następujące decyzje:

- decyzja z 6 czerwca 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0001/99 udzielonej Jerzemu Krempie – rozszerzenie o sieć kablową zlokalizowaną w Sosnowcu;

- decyzja z 28 sierpnia 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0026/94 udzielonej Młodzieżowej Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w Toruniu – rozszerzenie o 2 sieci kablowe w Toruniu;
- decyzja z 28 sierpnia 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0007/98 udzielonej Mariuszowi Jerzemu Trąbczyńskiemu – rozszerzenie o sieć kablową w Golubiu – Dobrzyniu;
- decyzja z 14 września 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0005/97 udzielonej Małopolskiej Telewizji Kablowej S.TAR-TV sp. z o.o. – rozszerzenie o sieć kablową w Krośnie;
- decyzja z 17 stycznia 2002 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0027/96 udzielonej Wielkopolskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. – rozszerzenie o sieć kablową w Koninie;
- decyzja z 5 lutego 2002 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK0016/97 udzielonej Janowi Wiktorowi Tamiołło – rozszerzenie o sieć kablową w Starachowicach.

3.21 Przewodniczący KRRiT na wniosek koncesjonariuszy oraz na podstawie uchwał Krajowej Rady wydał 5 decyzji dotyczące uchylecia koncesji:

- decyzja z 10 maja 2001 roku w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0002/96 udzielonej Telewizji Kablowej Studio 5 sp. z o.o. w Ciechanowie – koncesjonariusz zrezygnował z emisji programu telewizyjnego w sieci telewizji kablowej;
- decyzja z 10 maja 2001 roku w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0005/98 udzielonej Przedsiębiorstwu Elektroniki Antenowej Telsat sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie – nastąpiła reorganizacja spółki;
- decyzja z 10 maja 2001 roku w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0006/98 udzielonej Chełmskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. z siedzibą w Chełmie – nastąpiła reorganizacja spółki;
- decyzja z 10 maja 2001 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0011/98 udzielonej Rzeszowskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie – nastąpiła reorganizacja spółki;
- decyzja z 12 lipca 2001 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0018/97 udzielonej Telewizji Kablowej TVM S.A. z siedzibą w Warszawie – koncesjonariusz zrezygnował z emisji programu telewizyjnego w sieci telewizji kablowej.

3.22 Przewodniczący KRRiT podpisał także:

- 2 decyzje o umorzeniu postępowania wobec złożonych wniosków (decyzje wydane na wniosek zainteresowanych lub z powodu nieuzupełniania dokumentów wymaganych w procesie koncesyjnym);
- 5 decyzji dotyczących zgody na zawieszenie emisji programu (wnioski związane głównie z przebudową i modernizacją sieci kablowych);

- 11 decyzji dotyczących innych zmian w koncesji (np. zmiany udziałowców lub wydzielenie pasm lokalnych z ograniczeniami w zakresie emisji reklam, zmiany adresu podmiotu);
- 2 decyzje dotyczące odroczenia terminu do wniesienia opłaty z tytułu wydanej koncesji;
- 1 decyzję o cofnięciu koncesji (brak emisji programu);
- 1 decyzję o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania.

Rejestracja rozprowadzania programów

3.23 Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT jest organem rejestrującym programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do Krajowej Rady ponad 300 wniosków o rejestrację programów w sieciach telewizji kablowej (najczęściej jeden wniosek obejmuje więcej niż jeden program do rejestracji).

Przewodniczący KRRiT wydał ponad 300 postanowień dotyczących wpisów do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Obecnie istnieje możliwość zarejestrowania ok. 400 różnych programów rozpowszechnianych drogą satelitarną.

W okresie sprawozdawczym wydane zostały także decyzje o odmowie dokonania wpisu do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych lub o zakazie rozprowadzania programów w sieciach kablowych:

- 3 decyzje w sprawie odmowy wpisu do rejestru programów (decyzje dotyczące odmowy rejestracji programów Private Blue i Private Gold. Krajowa Rada uznała, że rozprowadzanie tych programów będzie propagowało działania sprzeczne z moralnością i dobrem społecznym i naruszać będzie art. 18 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, a także art. 7 ust. 1 lit. a Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, który stanowi, że programy powinny szanować godność człowieka oraz podstawowe prawa innych, a w szczególności nie mogą być nieprzyzwoite. Przewodniczący KRRiT wydał także decyzję o odmowie rejestracji ze względu na brak rozszerzenia właściwej koncesji o wnioskowaną przez operatora sieć);
- 41 decyzji dotyczących pozostawienia wniosków bez rozpoznania ze względu na nie uzupełnianie braków, w określonym przez kodeks postępowania administracyjnego terminie, przez operatorów sieci kablowych oraz ze względu na brak ważnych zezwoleń na eksploatację sieci kablowych wydawanych przez Urząd Regulacji Telekomunikacji;
- 3 decyzje dotyczące zakazu rozprowadzania programu w sieciach kablowych (głównie ze względu na brak aktualnych zezwoleń URT).

3.24 Opierając się na wynikach monitoringu programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej oraz na podstawie skarg abonentów sieci telewizji kablowej, Przewodniczący KRRiT wystosował wezwania do operatorów o zachowanie właściwej

kolejności programów wprowadzanych do sieci telewizji kablowej (np. program satelitarny TV Polonia powinien być wprowadzany w pierwszym pakiecie) oraz do zaniechania rozprowadzania niezarejestrowanych programów.

3.25 W roku 2001 dwie duże sieci telewizji kablowej - TK „Vectra” S.A. oraz UPC Polska Sp. z o.o., objęte zostały kontrolą, która miała na celu weryfikację informacji, dotyczących rzeczywistej liczby gniazd w poszczególnych sieciach, aktualność posiadanych wpisów w rejestrze Przewodniczącego KRRiT programów rozprowadzanych przez te sieci oraz posiadanie zezwoleń Urzędu Regulacji Telekomunikacji na eksploatację sieci.

Na skutek interwencji KRRiT rozwiązane zostały problemy telewizji kablowych w Jaworznie. Koncesjonariusz (Wydawnictwo GM sp. z o.o.) posiadając umowę z operatorem (UPC Polska) nie mógł wprowadzić swojego programu do sieci, gdyż wcześniej zrobił to inny nadawca. Dzięki mediacyjnej roli KRRiT umowa została zrealizowana, a w sieci w Jaworznie rozpowszechniane są dwa programy lokalne.

IV. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI A NADAWCY PUBLICZNI

A. Radiofonia publiczna

4.1 Rozwój bazy nadawczej programów ogólnopolskich radia publicznego odbywa się w oparciu o projekty sieci oraz o wnioski składane przez nadawców dotyczące dokonania niezbędnych uzupełnień w określonych rejonach kraju. Rozwój w oparciu o projekty sieci wiąże się najczęściej z faktem uruchamiania nowych stacji nadawczych w oddawanych do użytku profesjonalnych obiektach. W 2001 roku Telekomunikacja Polska S.A. przekazała do eksploatacji jeden obiekt nadawczy dużej mocy RTCN Białogard / Sławoborze. Pozwoliło to na ulokowanie dwóch częstotliwości dla programów ogólnopolskich „Polskiego Radia” S.A. oraz jednej dla programu regionalnego. Uruchomiony został również nowy obiekt nadawczy Spółki Cywilnej INFO w Leżajsku, z którego także korzysta „Polskie Radio” S.A. emitując dwa programy ogólnopolskie oraz program regionalny.

Działania na rzecz powiększenia zasięgu Programu I PR S.A. na falach UKF

4.2 Program 1 PR S.A. funkcjonuje w oparciu o podstawową częstotliwość długofalową 225 kHz w Solcu Kujawskim oraz 23 częstotliwości w paśmie 87,5 – 108 MHz, przy czym 11 z nich to częstotliwości o mocy równej lub wyższej od 1 kW.

W 1993 roku Polskie Radio S.A. zgłosiło zapotrzebowanie na 11 stacji UKF FM małej mocy, w południowej i zachodniej części kraju, w celu uzupełnienia pokrycia stacji długofalowej w Raszynie.

W 2000 roku radio publiczne wystąpiło o przyznanie w aglomeracjach miejskich powyżej 50 tys. mieszkańców częstotliwości z zakresu UKF dla uzupełnienia pokrycia stacji długofalowej. Wykonanie tego wniosku musiało być odłożone w związku z koniecznością realizacji zadania priorytetowego, jakim było opracowanie projektu sieci Programu IV Radia Bis.

W 2000 roku KRRiT wystąpiła do Ministra Łączności z 14 projektami decyzji zmieniającymi parametry stacji wykorzystywanych do retransmisji Programu 1 PR S.A. W większości przypadków zmiana polegała na zwiększeniu mocy promieniowanej. Tylko w przypadku stacji w Białymstoku wniosek został załatwiony pozytywnie. W przypadku 5 stacji

Urząd Regulacji Telekomunikacji przysłał opinie negatywne, zaś pozostałe wnioski nie zostały dotychczas załatwione.

W połowie ubiegłego roku w KRRiT został opracowany projekt sieci dopełniającej plan stacji UKF FM z zakresu 87.5 – 108 MHz w oparciu o posiadane możliwości częstotliwościowe. Projekt przewidywał uruchomienie 17 kolejnych stacji nadawczych do emisji Programu 1 PR S.A., w tym 9 stacji o mocy promieniowanej równej lub większej od 1 kW.

Dotychczas Przewodniczący KRRiT podpisał 2 decyzje przydzielające częstotliwości w Kielcach i Koszalinie. Przygotowywana jest również decyzja dla Stalowej Woli.

Wnioski w sprawie uzgodnienia parametrów technicznych pozostałych 13 częstotliwości zostały przesłane do Urzędu Regulacji Telekomunikacji, gdzie oczekują na realizację. Polskie Radio nie podało dotychczas szczegółowej lokalizacji dla częstotliwości w Piszcu. Po uzgodnieniu przez URT docelowych parametrów technicznych pokrycie ludnościowe Programem 1 PR S.A. w zakresie UKF FM powinno wzrosnąć do około 36%, zaś powierzchniowe do około 18%. Łączna ilość stacji w tym paśmie wyniesie 37.

Stan realizacji sieci Programu IV Radio Bis

4.3 Od 1 września 2000 roku nastąpiło ponowne rozdzielanie anten Programu 2 Polskiego Radia S.A. i Programu IV Radio Bis. Było to zgodne z uchwałą Sejmu RP, a także z oczekiwaniami środowisk twórczych i słuchaczy obu tych programów. Nowo projektowana sieć Polskiego Radia składać się będzie z ponad 50 stacji nadawczych dużej, średniej i małej mocy, zapewniających odbiór przez 65,2 % ludności kraju.

W 2001 roku kontynuowano jako zadanie priorytetowe realizację sieci stacji Programu IV Radio Bis. Z uwagi na rozległość tej sieci jest to proces długotrwały i skomplikowany.

W ramach optymalizacji sieci PR S.A. jedna częstotliwość z sieci przeznaczony dla Programu 3 została włączona do sieci Programu IV Radio Bis. W związku z przydzieleniem w ubiegłym roku dwóch docelowych częstotliwości, przewidzianych dla sieci Programu IV Radio Bis w Częstochowie i Kaliszu, „Polskie Radio” S.A. zmniejszyło do 6 ilość stacji przeniesionych czasowo z sieci Programu 2. Dotyczy to następujących stacji:

- Giżycko (92,6 MHz, 10 kW)
- Kłodzko (97,6 MHz, 10 kW)
- Płock (92,2 MHz, 60 kW),
- Siedlce (88,3 MHz, 30 kW),
- Wałbrzych (87,9 MHz, 5 kW),
- Zamość (87,6 MHz, 30 kW).

Ponadto w 2001 roku przydzielono 13 nowych częstotliwości, a w jednej decyzji wyrażona została zgoda na zmianę parametrów technicznych. Przygotowywana jest decyzja dla Białogardu.

Obecne pokrycie ludnościowe wynosi: 49,2 % dla stacji z projektu sieci oraz 56,6 % po tymczasowym uzupełnieniu sieci stacjami Programu 2.

W celu rozwoju sieci Programu IV Radio Bis i uzyskania docelowego pokrycia zgodnego z projektem sieci konieczne jest:

- wskazanie przez „Polskie Radio” S.A. szczegółowych lokalizacji dla 10 stacji nadawczych, których częstotliwości znajdują się w dyspozycji Przewodniczącego KRRiT,
- wydanie przez Prezesa URT postanowień dla 8 stacji nadawczych, zgodnie z projektami decyzji Przewodniczącego KRRiT,
- przekazanie przez Prezesa URT do dyspozycji Przewodniczącego KRRiT częstotliwości dla 11 stacji nadawczych, co wiąże się z koniecznością zakończenia uzgodnień międzynarodowych.

Krajowa Rada dokłada wszelkich starań, aby proces rozwoju nowej sieci Programu IV Radio Bis maksymalnie przyśpieszyć. Jednocześnie podejmowane będą działania mające na celu zwiększanie zasięgu programu, w miarę pozyskiwania nowych możliwości częstotliwościowych.

Stan realizacji uchwały KRRiT z 14 grudnia 1998 roku w odniesieniu do aktualnej sytuacji nadawczej regionalnych rozgłośni Polskiego Radia

4.4 Uchwała Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 497/98 z 14 grudnia 1998 roku, określiła konieczność rekonfiguracji sieci nadawczych eksploatowanych przez regionalne spółki radia publicznego w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju.

Pomimo zakończenia 1 stycznia 2000 roku wykorzystywania w Polsce przez radiofonię zakresu częstotliwości 65,75 – 74 MHz, dwie spółki regionalne - Radio Koszalin S.A. oraz Radio dla Ciebie S.A. użytkują nadal częstotliwości z tego zakresu. Brak możliwości emisji programu na tych częstotliwościach spowodowałby ograniczenie dotychczasowych zasięgów tych nadawców. KRRiT oczekuje na przekazanie przez URT częstotliwości z zakresu 87.5 – 108 MHz o ekwiwalentnym lub zbliżonym zasięgu.

W 2001 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzje rozszerzające dotychczasowy stan posiadania rozgłośni regionalnych o częstotliwości zlokalizowane w następujących miejscowościach:

- Radio Białystok S.A. - częstotliwość w Łomży,
- Radio Gdańsk S.A. – częstotliwość w Elblągu,
- Radio Koszalin S.A. – częstotliwość w Koszalinie,
- Radio Lublin S.A. – częstotliwość w Dęblinie - Rykach,
- Radio Rzeszów S.A – częstotliwości w Mielcu i Rzeszowie.

Przewodniczący KRRiT dokonał zmiany parametrów technicznych dla 3 stacji. Natomiast 12 projektów decyzji z ubiegłego roku oczekuje w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji na uzgodnienia techniczne.

Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach stanowiących załącznik do Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

B. Telewizja publiczna

4.5 Rozwój sieci ogólnopolskich programu 1 i 2 TVP S.A. realizowany jest w oparciu o uchwałę Krajowej Rady Nr 171/95 z 1995 roku. Krajowa Rada w porozumieniu z Ministrem Łączności określiła wówczas kanały niezbędne do dokończenia budowy tych sieci. Jednakże zrealizowanie uchwały nie zapewni całkowitego pokrycia kraju. Do tego konieczne będzie uruchomienie, szczególnie w rejonach górskich, wielu stacji retransmisyjnych małej mocy. Po oddaniu do eksploatacji wszystkich planowanych obiektów dużej mocy pokrycie kraju zbliży się do 100 %.

W 2001 roku oddano do użytku jeden profesjonalny obiekt nadawczy dużej mocy w Białogardzie - Sławoborzu, co pozwoliło na uruchomienie nadajników programu 1 i 2 TVP.

Programy regionalne telewizji publicznej wzbogaciły się o kolejne 6 stacji nadawczych w Kaliszu, Olsztynie, Opolu, Przemyślu, Ciechanowie i Kazimierzu Dolnym. Możliwości zaspokojenia przez Krajową Radę potrzeb w zakresie wzrostu zasięgu programów regionalnych są ograniczone przede wszystkim brakiem wolnych kanałów. Pewne możliwości mogłyby powstać w wyniku przeprowadzenia szczegółowej optymalizacji obydwu sieci ogólnopolskich. O zlecenie wykonania takiej optymalizacji Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Prezesa TVP S.A. W przypadku radiowych sieci ogólnopolskich wynik podobnego działania okazał się bardzo korzystny. Jednakże dalszy rozwój sieci regionalnych w pełnym wymiarze będzie możliwy dopiero z chwilą wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej.

Porządkowanie zasobów częstotliwości radiofonicznych i kanałów telewizyjnych

4.6 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji do kompetencji Przewodniczącego KRRiT należy dokonywanie rezerwacji (do 1 stycznia 2001 roku przydziału) częstotliwości dla nadawców publicznych i komercyjnych, w porozumieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji (do 1 stycznia 2001 roku z Ministrem Łączności).

Do kompetencji Prezesa URT, zgodnie z art. 106 ustawy Prawo Telekomunikacyjne, należy ustalanie planu zagospodarowania częstotliwości oraz wprowadzanie zmian na wnioski i w porozumieniu z Przewodniczącym KRRiT. Zgodnie z tymi unormowaniami prawnymi organy te winny współpracować w zakresie gospodarki częstotliwościami przeznaczonymi do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych. W praktyce oznacza to przekazanie przez Prezesa URT częstotliwości do dyspozycji Krajowej Rady, która podejmowała uchwały o ich zagospodarowaniu.

Rozbieżności pomiędzy danymi podawanymi przez URT i danymi będącymi w posiadaniu KRRiT spowodowały podjęcie działań porządkujących zasoby częstotliwości będące w dyspozycji Krajowej Rady.

4.7 Do 11 lutego 2002 roku KRRiT otrzymała 911 częstotliwości z zakresu 87.5-108 MHz. Krajowa Rada rozdysponowała 698 częstotliwości, 62 częstotliwości zostały wycofane. W stosunku do 43 częstotliwości prowadzone jest postępowanie administracyjne. Pozostaje 108 wolnych częstotliwości. Wśród nich jest 25 częstotliwości rezerwowanych dla radia publicznego, w większości dla Radia Bis. Z przeprowadzonej analizy możliwości wykorzystania wolnych częstotliwości wynika, że 11 z nich należałoby wycofać ze względu na brak kompatybilności ze stacjami już pracującymi. KRRiT wystąpiła w tej sprawie, w marcu 2001 roku, z wnioskiem do URT, na który dotychczas nie uzyskała odpowiedzi. Obecnie KRRiT ma do dyspozycji 72 częstotliwości.

Wśród tych częstotliwości 15 zostało zwolnionych w ramach tzw. rekonesjonowania, a z 10 częstotliwości nadawcy zrezygnowali w ramach zmian wprowadzanych do wydanych koncesji. 21 częstotliwości KRRiT otrzymała pod koniec 2001 roku i w 2002 roku. Pozostałe 26 częstotliwości, które były wcześniej przekazane, nie zostały przydzielone. Część z nich oczekuje na wybudowanie docelowych obiektów takich jak Opczno, Sztum lub Iława Kisielice, Włoszczowa, Żagań Wichów, a część nie została przydzielona z uwagi na płytkość rynku, na którym działają stacje nadawców koncesjonowanych. W stosunku do większości wolnych częstotliwości w najbliższym czasie zostanie wszczęty proces koncesyjny.

4.8 Do 11 lutego 2002 roku KRRiT otrzymała 634 kanały telewizyjne. Krajowa Rada rozdysponowała 492; 69 kanałów wycofano. W stosunku do 7 kanałów prowadzone jest postępowanie administracyjne, zaś 25 kanałów blokuje na potrzeby wojska Ministerstwo Obrony Narodowej. Dla uzupełnienia sieci telewizji publicznej jest zarezerwowanych 19 kanałów. Obecnie KRRiT ma do dyspozycji 22 wolne kanały. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z URT 10 z nich należałoby zachować dla sieci cyfrowych. Wspólnie z Telewizją Polską S.A. oraz URT Krajowa Rada ocenia konieczność uzupełnienia sieci telewizji publicznej o 19 kanałów, a także możliwości wykorzystania kanałów o mocy promieniowanej poniżej 100 W. Po zakończeniu tych prac KRRiT w porozumieniu z URT podejmie decyzje co do dalszego sposobu wykorzystania wolnych kanałów, a więc czy przeznaczyć je do uzupełnienia sieci już pracujących, czy przeznaczyć je dla telewizji cyfrowej.

4.9 Uwzględniając obecne intensywne wykorzystanie widma częstotliwości celowe wydaje się podjęcie prac zmierzających do określenia tzw. planowanych parametrów stacji oraz sprawdzenie czy parametry rzeczywiste są zgodne z parametrami zapisanymi w decyzjach KRRiT. W celu realizacji tych zadań KRRiT nawiązała współpracę z operatorami stacji - Telekomunikacją Polską S.A, Polskimi Sieciami Nadawczymi, RS TV sp. z o.o. oraz Info s. c. Dokonano analizy zgodności parametrów topograficznych stacji zapisanych w decyzjach z danymi uzyskanymi od operatorów. Często występują rozbieżności, które są korygowane w procesie wydawania nowych koncesji lub decyzji o przydziale częstotliwości. Tzw. docelowe określenie planowanych parametrów stacji jest możliwe jedynie we współpracy z URT. Niestety jak dotychczas Prezes URT odmawia KRRiT przekazania baz danych zawierających docelowe parametry stacji, jak również parametry uzgodnionych stacji zagranicznych. Brak tych danych ma również negatywny wpływ na prawidłowość obliczeń zasięgów stacji, które są podstawą naliczenia opłat koncesyjnych.

Działania na rzecz rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej

4.10 W lutym 2001 roku Krajowa Rada opracowała i opublikowała dokument „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”. Opracowanie zostało przekazane do Marszałka Sejmu RP III kadencji z wnioskiem o zorganizowanie dyskusji parlamentarnej na temat warunków wdrożenia mediów cyfrowych w Polsce, w kontekście planów związanych z budową społeczeństwa informacyjnego. W Sejmie IV kadencji w kwietniu 2002 roku planowane jest omówienie opracowania w komisjach sejmowych. Opracowanie zostało również przekazane Prezesowi Rady Ministrów.

Przedstawiciele Krajowej Rady brali również udział w przygotowaniu dokumentu rządowego „e-Polska – Społeczeństwo informacyjne dla wszystkich”. W dokumencie tym poświęcono odrębny rozdział radiofonii i telewizji cyfrowej oraz ich roli w budowaniu społeczeństwa informacyjnego.

Przechodzenie do w pełni zaawansowanego społeczeństwa informacyjnego wymaga czasu i odpowiednich środków, przeznaczanych również na przygotowanie odbiorców do posługiwania się nowoczesnymi urządzeniami. Większość obywateli nadal będzie wykorzystywać radio i telewizję jako podstawowe źródło informacji i zaspakajania potrzeb kulturalnych. Szczególne obowiązki i wyzwania stoją przed nadawcami publicznymi, którzy mogą spełniać w okresie przejściowym niezwykle istotną rolę edukacyjną. Mogą też zmniejszać różnice pomiędzy tą grupą społeczeństwa, która dysponować będzie nowoczesnymi zestawami multimedialnymi oraz tą grupą, która ze względów finansowych takich możliwości nie będzie posiadała. Nadawcy publiczni mogą im dostarczać nowoczesne i interaktywne cyfrowe programy radiowe i telewizyjne.

W oczekiwaniu na określenie podstaw prawnych rozpoczęcia regularnej, cyfrowej emisji naziemnej w Polsce, Krajowa Rada opracowała i przekazała do Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji założenia do budowy naziemnych sieci telewizji cyfrowej. Założenia określają podstawowe dane dla pierwszego etapu projektowania i planowania dwóch ogólnopolskich sieci cyfrowych, których uruchomienie pozwoli na wyemitowanie od 8 do 10 programów telewizyjnych wysokiej jakości.

4.11 KRRiT jest sygnatariuszem porozumień Polskie Forum DAB i Polskie Forum DVB. Rada Polskiego Forum DAB zorganizowała pokaz radiofonicznych odbiorników cyfrowych, których cena zbliża się powoli do poziomu akceptowalnego przez odbiorcę. Określenie ceny najprostszego odbiornika na poziomie około 100\$ może spowodować od dawna oczekiwany wzrost zainteresowania naziemnym radiem cyfrowym.

V. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ NADAWCÓW – NARZĘDZIA, METODY I ZAKRES KONTROLI

A. Kontrola działalności nadawców

5.1 Krajowa Rada prowadzi kontrolę działalności nadawców, w tym kontrolę zgodności nadawanych przez nich programów z ustawą o radiofonii i telewizji, prawem prasowym i innymi regulacjami prawnymi odnoszącymi się do sfery działania nadawców (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji). Kontrola odbywa się w granicach określonych ustawą i nie narusza prawa nadawców do samodzielnego kształtowania programu (art. 13).

Obok zawartych w ustawie regulacji dotyczących zadań wszystkich nadawców (art. 1, 15, 16, 17, 18, 20), działania kontrolne Rady obejmują także realizację zapisów ustawy odnoszących się do poszczególnych grup nadawców. W odniesieniu do nadawców publicznych należy tu wypełnianie zadań i powinności związanych ze statusem nadawców publicznych (art. 21, 25), w odniesieniu do nadawców koncesjonowanych - realizacja warunków koncesji.

Głównymi narzędziami kontroli jest sprawozdawczość programowa nadawców oraz monitoring programów. Obie formy kontroli obejmują zarówno nadawców publicznych, jak i koncesjonowanych.

Sprawozdania nadsyłane są w cyklu rocznym. Dostarczają one danych o zawartości programów nadanych w ciągu roku oraz o wypełnianiu przez nadawców zobowiązań w zakresie programu, wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji, rozporządzeń KRRiT i koncesji.

Monitoring nadawanych programów (dokonywany na materiale poemisyjnym) realizowany jest przez Krajową Radę w różnych cyklach i przedziałach czasowych, zależnie od badanego zagadnienia. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi trzy podstawowe rodzaje monitoringu:

- **k o m p l e k s o w y**, prowadzony najczęściej na próbie tygodniowej, mający na celu charakterystykę całości danego programu, dostarczający jego opisu jakościowego, zarazem uzupełniający i weryfikujący dane uzyskane poprzez sprawozdawczość programową nadawcy. Służy on zbadaniu zgodności nadawanego programu z koncesją lub - w przypadku nadawców publicznych - z zadaniami określonymi w art. 21 i 25 ustawy;

- **problemowy**, który koncentruje się na analizie zagadnień szczegółowych określonych w ustawie o radiofonii i telewizji, w prawie prasowym lub innych regulacjach prawnych dotyczących działalności programowej mediów elektronicznych;
- **interwencyjny**, którego podstawą są skargi i zażalenia wpływające do KRRiT.

Monitoring, podobnie jak w 2000 roku, koncentrował się przede wszystkim na radiowych programach koncesjonowanych, ze względu na fakt, że w latach 2000-2001 wygaszały terminy koncesji wielu z nich.

Wymienione, komplementarne formy kontroli pozwalają ocenić działalność programową nadawców i respektowanie przez nich obowiązującego prawa.

Krajowa Rada analizuje także systematycznie roczne plany programowe nadawców publicznych, będące podstawą decyzji przy rozdziale środków pochodzących z wpływów abonamentowych. Plany nadawców weryfikowane są analizą sprawozdań programowych za poprzedni rok, a w przypadku rozgłośni regionalnych radia publicznego - także wynikami monitoringu, sprawdzającego udział w programach audycji realizujących ustawowe zadania i powinności nadawców publicznych, preferowanych przy rozdziale środków z wpływów abonamentowych.

Kontrola działalności programowej nadawców publicznych

5.2 Podobnie jak w latach ubiegłych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła analizę sprawozdań dotyczących programu nadanego w okresie minionego roku, złożonych przez radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych. KRRiT prowadzi takie badanie systematycznie od sześciu lat.

Analiza objęła wszystkich nadawców publicznych, czyli następujące podmioty:

- Polskie Radio S.A., nadające cztery programy ogólnokrajowe: PR 1, PR 2, PR 3 i Polskie Radio BIS, oraz program dla zagranicy Radio Polonia;
- 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego, nadających programy z następujących miast: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kielce, Koszalin, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław i Zielona Góra;
- TVP S.A., nadająca dwa programy ogólnokrajowe: TVP 1 i TVP 2, dwanaście programów oddziałów terenowych TVP S.A, zlokalizowanych w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu, wraz z 4 ośrodkami regionalnymi: Świętokrzyskim, Opolskim, Lubuskim i Warmińsko-Mazurskim oraz Program Satelitarny TV Polonia, adresowany do Polaków za granicą.

Sprawozdania zawierały m.in. następujące kwestie szczególne:

- struktura gatunkowa programu w rocznym czasie emisji;
- tematyka regionalna i lokalna w programie;

- oferta programowa dla dzieci i młodzieży;
- audycje służące umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych i zwalczaniu patologii społecznych, czyli stanowiące realizację ważnej części tzw. misji mediów publicznych (art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8);
- audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt 9);
- audycje oświatowe dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2);
- programy dla odbiorców za granicą (art. 25 ust. 1);
- kwoty wymaganych w ustawie o radiofonii i telewizji następujących audycji i pozycji programu:
 - a) w odniesieniu do obu kategorii nadawców, tj. do nadawców radiowych i telewizyjnych: kwoty utworów słowno-muzycznych w języku polskim w łącznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych w programie (art. 15 ust. 2); utworów muzycznych związanych z kulturą polską w łącznym czasie utworów muzycznych w programie (art. 15 ust. 3); audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed ich emisją w programie (art. 15a, ust. 2);
 - b) w odniesieniu tylko do nadawców telewizyjnych: kwoty audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim (art. 15 ust. 1); audycji wytworzonych przez producentów europejskich (art. 15 ust. 4); audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie (art. 15a ust. 1).

Wyniki analiz dokonanych na podstawie tych danych przedstawiono w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji” (rozdział II).

W 2001 roku prowadzono także monitoring problemowy programów radiofonii i telewizji publicznej. W kilku przypadkach monitoring danego zagadnienia obejmował także programy nadawców koncesjonowanych. Analizą objęto następujące tematy:

- realizacja przez rozgłośnie regionalne Polskiego Radia szczególnych, ustawowych zadań mediów publicznych, na przykładzie nadanych w 2001 r. audycji edukacyjno-poradniczych oraz literackich i form udratyzowanych; przeprowadzono dwukrotny monitoring tygodniowych prób programów wszystkich (17) rozgłośni; wyniki analizy były jednym z kryteriów przy rozdziale środków z abonamentu;
- analiza wybranych audycji publicystycznych nadawanych przez telewizję publiczną i koncesjonowaną w ramach kampanii wyborczej do Parlamentu RP;
- obecność tematyki lokalnej i regionalnej w programach oddziałów terenowych TVP S.A.;
- obecność w programach radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych audycji dotyczących problemu alkoholizmu;

- funkcjonowanie w ogólnopolskich programach telewizji - publicznej i koncesjonowanej - systemu oznakowań służącego ochronie dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w emitowanych audycjach (art. 18 ust. 4 i 5);
- obecność scen przemocy w programach telewizji publicznej i koncesjonowanej.

Wyniki przeprowadzonych monitoringów zostały przedstawione dalej, w podrozdziale „Analizy problemowe”.

Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych

5.3 W 2001 roku Krajowa Rada kontynuowała analizę programów radiowych nadawców koncesjonowanych, których koncesje wygasły w 2001 roku. W 2001 roku zmonitorowano programy 66 stacji radiowych (11088 godzin programu) rozpowszechniających programy o zasięgu lokalnym i 2 stacji nadających programy o zasięgu ponadregionalnym. Były to następujące stacje:

Radio Las Vegas (Ciechocinek), Radio Radom, Radio Boss (Płock), Radio Kołobrzeg, Radio Mazowsze (Łomianki), Radio Maks (Tarnów), Radio Weekend (Chojnice), Radio Centrum (Kalisz), Radio Pro Kolor (Opole), Pomorska Stacja Radiowa (Szczecin), Radio Opatów, Radio Fan (Poznań), Twoje Radio Wałbrzych, Radio 93,5 Klasyka FM (Poznań), Radio Kolor (Wrocław), Radio Fama (Kielce), Radio Akademickie Rak (Kraków), Radio Alfa (Kraków), Radio Wanda (Kraków), Radio Łan (Proszowice), Vigor FM (Słupsk), Radio Darłowo, Radio Rezonans (Sosnowiec), SBB Rodło (Bytom), Radio Echo (Nowy Sącz), Radio Blue (Gdów), Radio Sud (Kępno), Radio Fama (Opole), Radio Północ (Koszalin), Radio PM (Kwidzyń), Radio ESKA (Warszawa), Radio Fama (Sochaczew), Radio EL (Elbląg), Radio ABC (Szczecin), Radio RMI (Poznań), Radio Afera (Poznań), Radio ESKA (Poznań), Radio ESKA (Piła), Radio Elka (Gostyń), Radio BRW (Wałbrzych), Radio Na fali 89,80 (Świnoujście), Radio Piotrków (Piotrków Trybunalski), Radio FON (Częstochowa), Radio 100 (Piła), Muzyczne Radio (Jelenia Góra), RADIO 5 (Suwałki), Twoje Radio Jowisz Jelenia Góra), Twoje Radio (Wałbrzych), Radio Parada (Łódź), Radio Konin, Nasze Radio (Sieradz), Akademickie Radio Indeks (Zielona Góra), Studenckie Radio ŻAK, 88,8 FM (Łódź), Radio FAN, 88,10 FM (Knurów), Radio 93,6 POP FM (Siemianowice Śląskie), Radio Pogoda (Warszawa), Radio JAZZ (Warszawa), Radio Bon Ton (Chełm), Radio FAN FM (Rzeszów), Radio Bieszczady (Sanok), Radio Tak (Kielce), Radio BAB (Łomża), Radio Klasyka 103,7 FM (Warszawa), Radio Jarocin (Jarocin), Radio TOK FM (ponadregionalne), Radio Wawa (ponadregionalne).

Monitoring prowadzony był na tygodniowych próbach programów. W większości programów wymienionych wyżej stacji były obecne następujące rodzaje audycji: informacyjne (od 2% do 15% tygodniowego czasu nadawania programu), publicystyka (0,5%-4%), edukacyjno-poradnicze (0,1%-5%), o tematyce sportowej (0,2%-9%), religijne (0,3%-3%), artystyczne (literackie) (0,2%-2%), rozrywkowe (0,2%-6%), dla rodziny, dzieci i młodzieży (0,5%-4%). Dominujący udział w programach wszystkich nadawców miała muzyka, która zajmowała od 75% do 95% tygodniowego czasu nadawania programu.

Udział tematyki lokalnej wahał się u poszczególnych nadawców od 1,5% do 12%. Tylko w programach pojedynczych nadawców audycje dotyczące spraw lokalnych zajmowały więcej miejsca w programie (do 30%).

W aktualnie toczącym się procesie koncesyjnym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła jednolite zasady formułowania zapisów koncesji lokalnych nadawców radiowych w zakresie programu.

Wszystkie stacje nadające program o zasięgu lokalnym Krajowa Rada zobligowała do obecności w ich programach tematyki lokalnej. Jej wymiar zależny jest od zapisanego w koncesji charakteru programu - uniwersalnego czy wyspecjalizowanego-muzycznego - oraz, dodatkowo, od wielkości miasta, w którym dana stacja rozpowszechnia program.

Stacje tzw. akademickie mają rozpowszechniać programy, których treści będą służyły środowisku uczelni wyższych. Nie mają one obowiązku emisji audycji o tematyce lokalnej.

B. Analizy problemowe

Audycje edukacyjno-poradnicze oraz literackie i formy udramatyzowane w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego

5.4 Przeprowadzony dwukrotny monitoring udziału audycji edukacyjno-poradniczych oraz literackich i form udramatyzowanych w programach rozgłośni wykazał, że w odniesieniu do **audycji edukacyjno-poradniczych** wszystkie rozgłosnie przekroczyły, w skali tygodnia, ustalony przez KRRiT minimalny udział tych audycji w programie, wynoszący 3% rocznego czasu emisji (tj. 263 godz. rocznie, średnio 5 godz. tygodniowo). Ponad połowa - 10 rozgłośni (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kraków, Łódź, Opole, Poznań, Rzeszów, Warszawa) osiągała przy tym, w skali tygodnia, udział dwu- lub dwuipółkrotnie wyższy niż wynosi ustalone przez KRRiT minimum; 4 rozgłosnie – na poziomie trzykrotnie wyższym (Kielce, Olsztyn, Szczecin, Zielona Góra); dwie – na poziomie czterokrotnie wyższym niż przyjęte minimum (Koszalin, Lublin). Tylko jedna stacja (Wrocław) realizowała w badanych tygodniach udział omawianych audycji praktycznie na poziomie postulowanego przez KRRiT minimum (3,7%).

W odniesieniu do drugiej kategorii **audycji** preferowanych, tj. **literackich i form udramatyzowanych**, minimalnego udziału tych audycji, wynoszącego 2 procent programu (czyli 175 godz. rocznie, średnio 3,5 godz. tygodniowo) nie osiągnęła w badanych tygodniach tylko jedna stacja (Łódź). Udział na poziomie minimum realizowały w badanych tygodniach 4 rozgłosnie (Kraków, Lublin, Olsztyn i Opole). Pozostałych 12 rozgłośni plasowało się powyżej minimum - w tym 8 rozgłośni przekraczało minimalny udział 1,5 raza, osiągając udział omawianych audycji w wysokości ok. 3% (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Koszalin, Poznań, Szczecin, Warszawa, Wrocław), dalsze 4 stacje (Katowice, Kielce, Rzeszów, Zielona Góra) realizowały udział omawianych audycji na poziomie dwukrotnie wyższym niż wynosi wymagany próg.

Podsumowując należy stwierdzić, że w porównaniu z latami poprzednimi obserwuje się systematyczny wzrost udziału obu kategorii audycji w programach rozgłośni. Wzrost ten jest wyższy w przypadku audycji edukacyjno-poradniczych, nieco mniejszy, ale także wyraźny, zwłaszcza w porównaniu z ubiegłym rokiem, w przypadku audycji literackich i form udramatyzowanych.

Od 2002 roku Krajowa Rada objęła preferencjami przy rozdziale środków z wpływów abonamentowych dodatkowo dwie kategorie audycji: popularyzujące wiedzę o Unii Europejskiej i o procesie integracji Polski z UE (realizowane poprzez audycje edukacyjne i publicystyczne) oraz audycje popularyzujące muzykę poważną na antenie.

Równowaga, rzetelność i bezstronność w wybranych audycjach publicystycznych nadawanych przez telewizję publiczną podczas kampanii wyborczej do Parlamentu RP

5.5 Kampania poprzedzająca wybory do Sejmu i Senatu w 2001 roku była trzecią relacjonowaną w mediach elektronicznych w warunkach nowego, pluralistycznego ładu w eterze. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, realizując ustawowy obowiązek kontrolowania działalności nadawców (art. 6 ust. 2 pkt. 4 urt), podjęła decyzję o monitorowaniu programów nadawców telewizyjnych, jako że telewizja jest medium mającym największy wpływ na opinię publiczną. Przedmiotem monitorowania były audycje publicystyczne, w których prezentowano programy komitetów wyborczych ubiegających się o mandaty do parlamentu, nadawane w programach ogólnokrajowych „Telewizji Polskiej” S.A. W celu uzyskania materiału porównawczego objęto również monitoringiem audycje publicystyczne poświęcone wyborom w programach nadawców koncesjonowanych – w Telewizji Niepokalanów – Puls, TVN, Telewizji Polsat i TV 4.

Celem monitorowania było sprawdzenie czy nadawca publiczny we własnych audycjach publicystycznych w wystarczającym stopniu omawiał oraz wyjaśniał programy komitetów wyborczych; czy komitety wyborcze i ich programy były w tych audycjach prezentowane w sposób rzetelny, bezstronny i z zachowaniem równowagi oraz jaką rangę nadał nadawca audycjom publicystycznym poświęconym komitetom i ich programom wyborczym.

Audycje wszystkich nadawców analizowano zgodnie z trzema przyjętym kryteriami: równowagi, rzetelności i bezstronności.

Monitoring wykazał, że Telewizja Polska i nadawcy koncesjonowani nadali wysoką rangę wyborom parlamentarnym. Nadawca publiczny zrealizował i wyemitował cztery zróżnicowane formalnie cykle audycji (*Lider*, *Wybory Polaków*, *Studio wyborcze Jedyńki*, *Studio parlamentarne 2001*) oraz *Wieczór wyborczy*, przeznaczając na nie łącznie 21,5 godziny. Trzy cykle telewizja publiczna wyemitowała w czasie największej oglądalności między godziną 17:20 a 21:00, a jeden między godziną 21:30 a 22:50. Telewizja Niepokalanów – Puls wyborom poświęciła audycje: *Studio wyborcze* i *Debata wyborcza*, Telewizja Polsat – *Wyborcza ruletka*, TVN – *Trójkąt wyborczy* i *Wieczór wyborczy*, zaś TV4 – *Wybory 2001*. Nadawcy koncesjonowani emitowali swoje audycje również w porze największej oglądalności. Łączny czas trwania tych audycji w programach czterech nadawców koncesjonowanych wyniósł 25,5 godziny.

Monitoring wykazał jednakże, że zarówno nadawca publiczny, jaki i nadawcy koncesjonowani we własnych audycjach publicystycznych nie przedstawili w wystarczającym stopniu programów komitetów wyborczych. Dziennikarze omawiali je zbyt wybiórczo i powierzchownie, co spowodowało, że widzowie otrzymali nieporównywalne informacje o poszczególnych programach. Poważnym mankamentem tych audycji było nieuwzględnienie zróżnicowania widowni pod względem poziomu wiedzy przede wszystkim w zakresie

znajomości problematyki gospodarczej. Ponadto zrozumienie wielu omawianych w audycjach zagadnień wymagało od widzów dużego wyrobienia politycznego.

W audycjach nadawcy publicznego zastrzeżenia budził również sposób prezentacji poszczególnych komitetów i ich programów wyborczych. Wprawdzie wszystkim komitetom wyborczym, które zarejestrowały listy kandydatów w ponad połowie okręgów (wyjątkiem była Platforma Obywatelska, której z niewiadomych przyczyn zabrakło w jednym cyklu) umożliwiono wystąpienie w 3 cyklach audycji, to jednak nie wszystkie zostały w jednakowy sposób potraktowane. Dziennikarze rozmawiając z poszczególnymi komitetami nie zadbali o to, aby dobór omawianych tematów był porównywalny. Komitet wyborczy AWSP we wszystkich audycjach nadawcy publicznego był wyłącznie rozliczany z niepowodzeń i niepopularnych w społeczeństwie decyzji, które podjął w okresie sprawowania rządów. Podobnie dziennikarze potraktowali komitet UW. Dziennikarze jedynie przedstawicielom tych dwóch komitetów, nie zadawali pytań o program wyborczy uniemożliwiając tym samym jego prezentację.

Dziennikarze telewizji publicznej prowadzący rozmowy z komitetami popełnili kilka, powtarzających się w każdej audycji błędów. W niektórych wypowiedziach narzucali własny punkt widzenia oraz nie oddzielali wyraźnie obiektywnych informacji od tez i komentarzy, rozmowy prowadzili w sposób nieprzejrzysty dla odbiorcy. Ponadto w wywiadach z niektórymi komitetami rozmowy podporządkowywali z góry założonemu stereotypowemu wyobrażeniu o ugrupowaniu politycznym i jego liderach, co nie sprzyjało obiektywnej prezentacji komitetów wyborczych. Podobne zastrzeżenia, choć zaobserwowano ich mniej, można sformułować pod adresem dziennikarzy występujących w audycjach nadawców koncesjonowanych. W Telewizji Puls dziennikarzom nie zawsze udało się zapobiec kampanii negatywnej, jaką uprawiali niektórzy przedstawiciele komitetów, ponadto niektóre pytania dziennikarzy prowokowały gości do krytykowania czy wypowiedziania negatywnych ocen na temat innych ugrupowań. W TV 4 dziennikarz nie panował nad przebiegiem niektórych audycji, wypowiadał własne opinie i komentarze oraz popełniał błędy merytoryczne.

W analizowanych pod kątem przestrzegania zasady bezstronności audycjach TVP nie zaobserwowano, aby dziennikarze angażowali się po stronie jednego z komitetów wyborczych albo wyraźnie występowali przeciwko innemu.

Poważnym zaniedbaniem nadawcy publicznego było niepoświęcenie ani jednej audycji przedstawieniu komitetów ubiegających się o mandaty do Senatu.

Z kolei nadawcy koncesjonowani, z wyjątkiem TVN, gościli w swoich audycjach kandydatów do Senatu, Blok Senat 2001. Natomiast w audycjach przez nich zrealizowanych nie wystąpiły wszystkie komitety wyborcze ubiegające się o mandaty do Sejmu. Komitet wyborczy Alternatywa nie wystąpił u żadnego nadawcy koncesjonowanego, Samoobrona wystąpiła tylko w TVN, a LPR tylko w Telewizji Puls. Natomiast komitet PiS nie wystąpił jedynie w Telewizji Polsat. Pozostałe komitety występowały nawet w kilku wydaniach audycji wyborczych.

Nadawcy, realizując audycje publicystyczne poświęcone komitetom i ich programom wyborczym, wprowadzili odbiorców do uczestniczenia w debacie publicznej i wpisali się w trwającą kampanię wyborczą.

Obecność tematyki lokalnej i regionalnej w programach oddziałów terenowych TVP S.A.

5.6 „Telewizja Polska” S.A. obowiązki nadawcy publicznego wobec środowisk lokalnych realizuje w 12 programach regionalnych rozpowszechnianych przez własne oddziały terenowe. W 2001 roku oddziały terenowe wyemitowały łącznie 77 545,6 godziny programu regionalnego. W tej liczbie 18 151,8 godziny przypadło na emisję programu tworzego przez oddziały, co stanowiło 23,4% programów regionalnych. Pozostały czas wypełniały pasma wspólne. Średni dzienny czas nadawania programu regionalnego przez każdy oddział wynosił 17,7 godziny, z czego średnio 4,1 godziny w ciągu dnia zajął program własny. Nadawany był on w dni powszednie przez wszystkie oddziały w podobnych pasmach czasowych; w dni powszednie: w paśmie porannym (8.00–8.35), popołudniowym (15.25–16.30 i 17.15–19.00) i wieczornym (21.30–22.00); w sobotę i w niedzielę godziny nadawania tych pasm były nieco inne: pasmo poranne (8.00–9.00), południowe (13.30–14.30), popołudniowe (17.00–19.00 lub 18.00–18.20) i wieczorne (21.00–22.00).

Programy własne oddziałów terenowych dostarczały społecznościom lokalnym informacji o najważniejszych lokalnych wydarzeniach społecznych, gospodarczych, politycznych, kulturalnych, sportowych i in. Informacje te były przekazywane głównie w formie codziennych dzienników, które miały po kilka wydań w ciągu dnia.

Większość oddziałów tj. oddziały w Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Rzeszowie i Warszawie, obok audycji informacyjnych adresowanych do wszystkich odbiorców regionu nadawały również audycje adresowane do mniejszych lokalnych społeczności. I tak trzy zamiejscowe redakcje oddziału terenowego w Katowicach tworzyły magazyny o charakterze informacyjnym adresowane do społeczności zamieszkujących Beskidy („Magazyn beskidzki”), dawne województwo częstochowskie („Z krukiem w herbie”) i obecne – opolskie („Studio pod bukiem”). Świętokrzyski Ośrodek Regionalny w Kielcach tworzył audycje informacyjne dla mieszkańców województwa świętokrzyskiego („Kronika świętokrzyska”). Oddział terenowy w Poznaniu emitował codziennie audycje informacyjne (wśród 7 wydań dziennie, 3 wydania zawierały informacje z Poznania, 2 wydania dotyczyły województwa wielkopolskiego i lubuskiego, dwa adresowane wyłącznie do społeczności województwa lubuskiego („Teleskop lubuski”). Oddział terenowy w Białymstoku oprócz codziennych audycji informacyjnych dotyczących całego regionu nadawał dwa razy w tygodniu także audycje adresowane do społeczności suwalsko-mazurskiej oraz łomżyńskiej („Panorama Łomżyńska” i „Przegląd suwalsko-mazurski”). Oddział terenowy w Bydgoszczy nadawał dwa razy w tygodniu magazyny informacyjno-publicystyczne adresowane do mieszkańców Grudziądza, Torunia, Bydgoszczy, Inowrocławia, Włocławka i Brodnicy („Magazyn bydgoski”, „Magazyn toruński”, „Magazyn grudziądzki”, „Magazyn inowrocławski” „Magazyn włocławski” i „Magazyn brodnicki”). Oddział w Gdańsku emitował dwa razy w tygodniu audycje informacyjno-publicystyczne dla społeczności Słupska i Elbląga („Magazyn słupski”, „EOL – Magazyn elbląski”) oraz dla widzów zamieszkujących Kociewie („Magazyn kociewski”). Oddział terenowy w Rzeszowie emitował audycję poświęconą ważnym wydarzeniom społecznym Przemyśla, Krosna, Sanoka i Tarnobrzegu („Panorama powiatów”). Świętokrzyski Ośrodek Regionalny nadawał w formie reportażu albo felietonów dwa razy w miesiącu magazyn publicystyczny („Wieści spod Łysicy”). Oddział terenowy w Warszawie nadawał dwie stałe audycje informacyjne adresowane do społeczności stolicy („Telewizyjny Kurier Warszawski”) i do mieszkańców Mazowsza („Telewizyjny Kurier Mazowiecki”).

Poza omówionymi audycjami informacyjnymi oddziały terenowe nadawały także informatory tematyczne: kulturalne, sportowe, gospodarcze, samorządowe i inne.

Ważną pozycją nadawanego przez oddziały terenowe programu były cykliczne **audycje publicystyczne**, w których były omawiane, komentowane i wyjaśniane aktualne wydarzenia lokalne. Audycje te miały swoje stałe miejsce w programie ramowym i były nadawane z różną częstotliwością, od codziennych do emitowanych dwa razy w miesiącu. Były to: „*Gość dnia*” (Białystok, codzienna), „*Gość Trójki*” i „*Punkt*” (Gdańsk, dwa razy w tygodniu), „*Porozmawiajmy*” (Katowice, codzienna), „*Ludzie i tematy*”, „*Tematy dnia*” (Kraków, codzienna), „*Temat dnia*” (Lublin, codzienna), „*Rozmowa dnia*” (Łódź, codzienna), „*Wywiad Teleskopu*” (Poznań, codzienna), „*Gość TV Rzeszów*” (dwa razy w tygodniu), „*Dziennikarze pytają*”, „*Pytania do ...*” (Rzeszów, dwa razy w miesiącu), „*Gość Trójki*” (Szczecin, trzy razy w tygodniu), „*Gość WOT*” - 6 wydań w tygodniu oraz „*Rozmowa dnia*” - 5 wydań w tygodniu (Warszawa).

Niektóre oddziały emitowały audycje publicystyczne, które nie tylko prezentowały wydarzenia ważne z punktu widzenia społeczności lokalnej, ale też były debatą publiczną, w której uczestniczyli politycy różnych opcji, przedstawiciele władz wojewódzkich i samorządowych oraz przedstawiciele różnych środowisk opiniotwórczych. Tego rodzaju audycje nadawano w OTV Gdańsk („*Gdański dywanik*”, „*Kość niezgody*”, „*Zderzenia parlamentarne*”, dwa razy w tygodniu), OTV Łódź („*Łódzki klub parlamentarny*”, dwa razy w tygodniu), OTV Poznań („*Kto ma rację*”, raz w tygodniu), OTV Szczecin („*Parlamentarzyści o...*”, raz w miesiącu), OTV Warszawa („*Tak czy inaczej*”, raz w miesiącu).

Oddziały terenowe Telewizji Polskiej tworzyły także audycje poświęcone **kulturze i bieżącemu życiu kulturalnemu regionu**. W audycjach tych prezentowane były sylwetki i dorobek artystyczny lokalnych twórców – plastyków, rzeźbiarzy, literatów, muzyków, architektów, reżyserów teatralnych i filmowych. Tego rodzaju audycje nadawano w Białymstoku („*Prezentacje*”, „*Kinoman*”, dwa razy w tygodniu), Lublinie („*Afisz*”, dwa razy w tygodniu), w Katowicach („*Oblicza kultury*” raz w miesiącu).

Prezentowane były również **relacje z ważnych wydarzeń artystycznych**: przedstawień teatralnych, wystaw, festiwali muzyki poważnej. Nadawane one były przez: Gdańsk („*Brulion*”, raz w tygodniu), Bydgoszcz („*Karnet kulturalny*”, dwa razy w tygodniu) Katowice („*Telewizja 1*” - trzy razy w tygodniu, „*Aktualności kulturalne*” - jeden raz w tygodniu), Poznań („*Mała czarna z...*”, pięć wydań w tygodniu), Lublin („*Przeglądarka kulturalna*” raz w miesiącu), Szczecin („*Artwizje*”, „*Antrakt*”, „*Rozmaitości kulturalne*”, raz w miesiącu), Rzeszów („*Magazyn aktualności kulturalnych*”, raz w miesiącu „*Parnas*”, dwa razy w tygodniu).

W ofercie programowej niektórych oddziałów terenowych znalazły się audycje omawiające trendy we współczesnej sztuce – Wrocław („*Niezła kiecka*”, dwa razy w tygodniu), Łódź („*Piątek, koniec i początek*”, dwa razy w miesiącu).

Oddział terenowy w Katowicach nadawał cykliczną audycję poświęconą muzyce poważnej („*Co sływać w muzyce*”, raz w tygodniu), podobnie oddział we Wrocławiu („*Klasyk nasz bliski*”), i w Białymstoku („*Pro Musica*”).

W programach niektórych oddziałów terenowych prezentowano historię, kulturę i architekturę dużych miast i regionu. Tego rodzaju audycje obecne były w OTV Kraków („*Dzielnice Krakowa*”, „*Skarbiec Małopolski*”), OTV Rzeszów („*Wędrowki galicyjskie*”, „*Karta historii*”), OTV Lublin („*Dziedzictwo*”), OTV Łódź („*Filmowa encyklopedia Łodzi i*

okolic”), OTV Poznań („Historie”, „Korzenie”). Audycje te były nadawane z różną częstotliwością, od emisji raz w tygodniu do dwóch wydań w miesiącu.

Oddziały terenowe nadawały także własne audycje **religijne** koncentrujące się zarówno na bieżących wydarzeniach lokalnego Kościoła katolickiego, jak też poświęcone innym wyznaniom. Tego rodzaju audycje obecne były w programach: OTV Białystok („Pod Twoją obronę”, „U źródeł wiary”), OTV Gdańsk („Etos” i „Schody do niebios”), Kraków („Wiara i życie”), OTV Katowice („Z życia Kościoła”), OTV Lublin („Magazyn katolicki”), OTV Łódź („Depozyt wiary”), OTV Poznań („Źródło”), OTV Rzeszów („Magazyn katolicki”), OTV Szczecin („Arka”), OTV Warszawa („Wierzę, wątpię, szukam”), OTV Wrocław („W kręgu wiary”). Były też oddziały (w Łodzi, Rzeszowie, Białymstoku, Warszawie, Bydgoszczy i Krakowie), które transmitowały mszę świętą z lokalnych kościołów. Audycje religijne nadawane były systematycznie raz w tygodniu.

Na obszarze nadawania niektórych oddziałów terenowych zamieszkują **mniejszości narodowe i grupy etniczne**. Stąd obecność w programach tych oddziałów audycji adresowanych do tej grupy odbiorców. Nadawane one były z różną częstotliwością (raz w tygodniu i raz w miesiącu). Tego rodzaju audycje nadawały następujące oddziały: Białystok („Sami o sobie”, „Sąsiedzi”, dla mniejszości białoruskiej, ukraińskiej, litewskiej, rosyjskiej, rosyjskiej, tatarskiej i romskiej), Katowice („Schlesien Wochenschau”, „Schlesien Journal” - dla mniejszości niemieckiej), Gdańsk („Rodno ziemia” – dla Kaszubów), Kraków („U siebie”, adresowana do Ukraińców, Łemków, Słowaków, Romów, Ormian i Żydów) oraz Warszawa („Telenowyny” – dla mniejszości ukraińskiej, rozpowszechniana przez WOT w programie własnym, a także w paśmie wspólnym 12 programów regionalnych).

Trzy oddziały terenowe: w Białymstoku, Rzeszowie i Lublinie współtworzyły cykliczną audycję pt. „Na ścianie wschodniej” emitowaną raz w miesiącu. Kilka jej wydań poświęcono także problemom mniejszości narodowych i grup etnicznych.

Audycje adresowane do rolników tworzyło 5 oddziałów terenowych. Były to: Białystok („Rolnicze sprawy”), Kraków („Rola”), Lublin („Magazyn rolny”), Rzeszów („Poza miastem”) oraz Wrocław (Agrofakty” i „Teraz wieś”). Audycje te nadawane były regularnie raz w tygodniu bądź dwa razy w tygodniu.

Audycje o charakterze **interwencyjnym**, których celem było pomaganie osobom potrzebującym pomocy, tworzyły oddziały w Białymstoku („Magazyn interwencyjny”), Krakowie („Zalutwny to razem”) i w Warszawie („Mediator”).

W programach oddziałów terenowych emitowane były również audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych, audycje służące zwalczaniu patologii społecznych i audycje adresowane do osób niepełnosprawnych. W ofercie programowej oddziału w Lublinie znalazły się audycje „Na zdrowie” i „Kalejdoskop”, oddziału w Szczecinie - „Zanim zachorujesz”, „Zielone światło”, „Różowa i zielona wstążka”, oddziału w Białymstoku - „Czas dla rodziny”, „Do szczęścia inaczej”, „Diagnoza”, a oddziału w Łodzi - „Pacjent w labiryncie czyli co słyhać, doktorku?” Audycje te nadawane były systematycznie, dwa razy w tygodniu.

Niektóre oddziały podejmowały inicjatywy pozaprogramowe. Oddziały terenowe w Białymstoku, Bydgoszczy, Szczecinie, Rzeszowie, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Łodzi, Poznaniu współpracowały z samorządami przy realizacji ważnych przedsięwzięć lokalnych, uczestniczyły w promocji wielu imprez kulturalnych, takich jak różnego rodzaju festiwale,

festyny, jarmarki, wystawy, przeglądy teatralne i filmowe. Oddziały terenowe obejmowały również patronatem medialnym (samodzielnie albo wspólnie z innymi lokalnymi mediami) imprezy sportowe i kulturalne.

Wszystkie te przedsięwzięcia, do których oddziały się włączały, owocowały później relacjami reporterskimi w nadawanych programach telewizyjnych.

Obecność w programach radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych audycji dotyczących problemu alkoholizmu

5.7 Nadawcy publiczni, zarówno radiowi jak i telewizyjni, zobowiązani są na mocy zapisów artykułu 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8 służyć poprzez emitowane programy umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych i przeciwdziałaniu patologiom społecznym. Mieści się w tych zagadnieniach między innymi przeciwdziałanie jednej z największych chorób społecznych w Polsce – alkoholizmowi. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wykonując ustawowe zobowiązania oraz wnioski złożone przez komisje sejmowe jak i przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowała informację o nadanych w 2001 roku audycjach dotyczących problemu alkoholizmu. Informacja została przygotowana na podstawie danych sprawozdawczych z rocznej działalności programowej nadawców, uzupełnionych o szczegółowy wykaz tytułów audycji, ich cykliczności i czasu emisji oraz poruszanych w nich tematów.

Ogólnopolskie programy Polskiego Radia S.A.

5.8 Polskie Radio S.A. nadawało w 2001 roku audycje dotyczące problemu alkoholizmu w trzech programach: w Programie 1, Programie 3 i w Radiu BIS. Audycji takich nie nadawał jedynie Program 2 PR, mający charakter wyspecjalizowany – literacko-muzyczny i nie zajmujący się w ogóle problematyką społeczną. Problematyce alkoholizmu, w różnych formach radiowych i w różnych szczegółowych zagadnieniach, poświęcono w ciągu roku na trzech antenach łącznie niespełna 22 godziny - w tym 16,5 godzin (0,2% rocznego czasu emisji programu) w Programie 1 PR, 3 godziny (0,03%) w Programie 3 PR i 2 godziny 10 minut (0,02% rocznego czasu emisji) w Radiu BIS.

▪ Program 1 PR S.A.

W Programie 1 PR tematyka antyalkoholowa pojawiała się jako aktualny temat w stałych audycjach informacyjno-publicystycznych i edukacyjnych. Były to następujące cykliczne audycje: *Sygnaly dnia*, *Cztery pory roku*, *Z pierwszej ręki*, *Radio kierowców*, *Poranne rozmaitości rolnicze*, *Muzyka i Aktualności*, *Radio nocą*, *Magazyn Radia Polonia*. Nadano także sześć reportaży poświęconych problematyce alkoholizmu; zajęły one łącznie 4,5 godziny. Wykaz nadanych audycji przedstawiono w tabeli poniżej.

Audycje dotyczące problemu alkoholizmu w Programie 1 PR S.A.

Zagadnienie i tytuł audycji	Czas trwania
Rozwiązywanie problemów alkoholowych	
<i>Mąż i żona</i> - reportaż	30'
<i>Cztery pory roku</i> – Opieka nad dziećmi dotkniętymi alkoholizmem	60'
<i>Magazyn Radia Polonia</i> –Alkohol w szkołach	5'
<i>Ich dzień</i> – reportaż o stowarzyszeniu ASLANA	30'
Łącznie	125'
Alkoholizm jako patologia społeczna	
<i>Krystian już tu nie mieszka</i> – reportaż	30'
<i>Pijane dzieci</i> - reportaż	30'
<i>Z pierwszej ręki</i> – Jak piją Polacy - wyniki sondaży	5'
<i>Z pierwszej ręki</i> – Jazda po pijanemu	5'
<i>Muzyka i Aktualności</i> – Utopione marzenia	5'
Łącznie	75'
Profilaktyka alkoholowa i regulacje prawne	
<i>Cztery pory roku</i> – Przeciwdziałanie i leczenie uzależnień	20'
<i>Radio nocą</i> - Jazda po pijanemu przestępstwem	120'
<i>Z pierwszej ręki</i> – Zakaz picia alkoholu na ulicach	5'
<i>Wodzirej</i> – reportaż o organizatorach zabaw bezalkoholowych	30'
<i>Z pierwszej ręki</i> - Skuteczność akcji antyuzależnieniowych	5'
<i>Z pierwszej ręki</i> - Walka z uzależnieniami	5'
<i>Noc tułaczy</i> - reportaż	120'
<i>Z pierwszej ręki</i> – Zakaz picia alkoholu w miejscach publicznych	5'
<i>Poranne rozmaitości rolnicze</i> - Przeciwdziałanie alkoholizmowi młodzieży na wsi	5'
<i>Sygnaly dnia</i> - Czy ustawa antyalkoholowa może trafić do lamusa?	10'
<i>Z pierwszej ręki</i> - Zmiany w ustawie o wychowaniu w trzeźwości	5'
<i>Z pierwszej ręki</i> - Polska mapa picia	5'
<i>Radio kierowców</i> - akcja antenowa: <i>Wypileś i siadłeś za kierownicą - jesteś przestępcą</i>	400'
Łącznie	735'
Alkohol jako źródło przemocy	
<i>Cztery pory roku</i> - Alkohol jedną z przyczyn przemocy w rodzinie	60'
Łącznie	60'
Ogółem w Programie 1 PR	995'

- Program 3 PR S.A.

W Programie 3 PR zagadnienie alkoholizmu przedstawiano w 2001 roku głównie poprzez reportaże, uwrażliwiające na los ludzi dotkniętych pijaństwem i alkoholizmem, na los ich rodzin, a szczególnie na los dzieci. Nadano dziewięć reportaży o tej tematyce; zajęły one łącznie na antenie 3 godziny. W stałych audycjach informacyjno-publicystycznych problem

alkoholizmu poruszany był w Programie 3 PR tylko przy okazji omawiania innych zagadnień; audycje tych nie uwzględniono w opracowaniu. Wykaz nadanych reportaży przedstawiono w tabeli poniżej.

Audycje dotyczące problemu alkoholizmu w Programie 3 PR S.A.

Zagadnienie i tytuł audycji	Czas trwania
Rozwiązywanie problemów związanych z alkoholizmem	
<i>Ich dzieci</i> – reportaż	20'
<i>Dobra Pani</i> – reportaż	20'
Łącznie	40'
Alkoholizm jako patologia społeczna	
<i>Na dni</i> – reportaż	20'
<i>Ma facet szczęście w życiu</i> – reportaż	20'
<i>Pijące dzieci</i> - reportaż	20'
<i>Co się nie daje, to się należy</i> – reportaż	20'
<i>Podają mi karty do ręki</i> – reportaż	20'
<i>Cytryna, tran i miód</i> – reportaż	20'
Łącznie	120'
Alkohol jako źródło przemocy	
<i>Już nie żyjesz, gościu</i> – reportaż	20'
Łącznie	20'
Ogółem w Programie 3 PR	180'

▪ Radio BIS PR S.A.

Radio BIS poświęciło w 2001 roku problematyce antyalkoholowej dwa wydania stałej audycji *Forum obywatelskie* (łączy czas ich trwania: 1,5 godziny) oraz dwa reportaże, zamieszczone w cyklu *Studio reportażu i dokumentu* (łączy czas trwania: 40 minut). Wykaz nadanych audycji zamieszczono w tabeli.

Audycje dotyczące problemu alkoholizmu w Radiu BIS PR S.A.

Zagadnienia i tytuł audycji	Czas trwania
Profilaktyka alkoholowa	
<i>Forum obywatelskie</i> - młodzież a używki	45'
<i>Studio reportażu i dokumentu</i> - <i>Czuję, że nie idę obok</i> – reportaż	20'
Alkoholizm wśród dzieci	
<i>Studio reportażu i dokumentu</i> - <i>Trzeźwiejące dzieci</i> - reportaż	20'
Alkohol jako źródło przemocy	
<i>Forum obywatelskie</i> - <i>Dzieciństwo bez przemocy</i>	45'
Ogółem w Radiu BIS	130'

Jak widać w powyższych zestawieniach, w trzech ogólnopolskich programach „Polskiego Radia” S.A. omawiano problem alkoholizmu i walki z tą chorobą niemal wyłącznie w ramach już istniejących, stałych audycji i cykli informacyjno-publicystycznych lub edukacyjno-poradniczych.

W audycjach tych przedstawiano następujące zagadnienia: przestępstwa popełniane pod wpływem alkoholu i zmiany w kodeksie karnym, przepisy ograniczające dostęp młodzieży do alkoholu, działania administracyjne i edukacyjne mające na celu zmianę struktury spożycia alkoholu w Polsce, programy antyalkoholowe dotyczące profilaktyki i edukacji młodzieży, patologie i przemoc w rodzinie spowodowane nadużywaniem alkoholu i chorobą alkoholową, terapia osób uzależnionych i członków ich rodzin, działalność środowisk wzajemnej pomocy i stowarzyszeń trzeźwościowych.

W licznych reportażach pokazywano także wymiar społeczny tego zjawiska i nieszczęścia ludzkie przez nie powodowane, a zwłaszcza los dzieci.

Nie nadawano natomiast w sposób regularny i systematyczny odrębnego cyklu audycji, który byłby poświęcony wyłącznie problemowi alkoholizmu w Polsce i przeciwdziałaniu tej patologii.

Wyjątkiem jest tu cykl pt. *Wypileś i kierowaleś - jesteś przestępcą*, nadawany systematycznie w ramach codziennej audycji *Radio kierowców* w Programie 1 PR. W cyklu tym informowano i edukowano słuchaczy o nowych przepisach prawa drogowego i prawa karnego dotyczących prowadzenia pojazdów po alkoholu, przedstawiano reakcje kierowców, akcje policji itp. Zajął on na antenie Programu 1 PR blisko 7 godzin.

Rozgłoszenie regionalne radia publicznego

5.9 Niemal wszystkie rozgłoszenie regionalne radia publicznego (z wyjątkiem Polskiego Radia Kraków) nadawały w ubiegłym roku audycje poświęcone problemom związanym z alkoholizmem. W 16 rozgłoszeniach regionalnych nadano łącznie **372 godziny 40 minut** takich audycji. W tabeli poniżej przedstawiono dane poszczególnych stacji.

Audycje dotyczące problemu alkoholizmu w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego

Nazwa rozgłośni	Liczba audycji (tytułów)	w tym liczba audycji cyklicznych	Łączny czas trwania audycji
PR Białystok	11	4	10 g. 12'
PR Pomorza i Kujaw (Bydgoszcz)	10	1	11 g.
PR Gdańsk	9	2	8 g. 15'
PR Katowice	15	3	8 g. 30'
PR Kielce	2	2	70 g.
PR Koszalin	9	3	7g. 50'
PR Lublin	2	2	59 g.
PR Łódź	6	3	5g. 45'
PR Olsztyn	6	6	32 g.
PR Opole	5	5	46 g. 40'
Radio Merkury (Poznań)	4	3	10 g. 20'

PR Rzeszów	7	7	30 g.
PR Szczecin	2	2	44 g.
Radio dla Ciebie (Warszawa)	4	-	1g. 12'
PR Wrocław	2	1	13 g. 43'
Radio Zachód (Zielona Góra)	13	3	14 g.11'
Ogółem	107	47	372 g. 40'

Jak wynika z danych w tabeli, rozpiętość czasu poświęconego w 2001 roku w poszczególnych rozgłośniach problemom alkoholowym była bardzo duża: od 1 godziny do 70 godzin.

Najwięcej czasu audycje te zajęły w programach sześciu rozgłośni: w Kielcach (70 godzin, tj. 0,8% rocznego czasu emisji), Lublinie (59 godzin, tj. 0,7%), Opolu (46 godzin 40 min., tj. 0,5%), Szczecinie (44 godziny, tj. 0,5%), Olsztynie (32 godziny, tj. 0,4%) i Rzeszowie (30 godzin, tj. 0,3%). W ośmiu rozgłośniach (Radio Zachód, Radio Wrocław, Radio Merkury, Radio Pomorza i Kujaw, Radio Białystok, Radio Gdańsk, Radio Katowice, Radio Koszalin) czas emisji tych audycji w ciągu roku wahał się od ok. 8 godzin do 14 godzin (tj. ok. 0,1% rocznego czasu emisji). Najmniej czasu zajęły one w Radiu dla Ciebie w Warszawie i w Radiu Łódź. Rozgłośnia w Krakowie nie nadawała w 2001 roku audycji poświęconych problemom alkoholowym.

Pięć spośród rozgłośni - Radio Kielce, Radio Lublin, Radio Opole, Radio Szczecin i Radio Wrocław - nadawało specjalne, cykliczne audycje dotyczące wyłącznie tej problematyki. Były to audycje, najogólniej biorąc, dwójakiego rodzaju. Pierwsza grupa to audycje o charakterze informacyjno-publicystycznym lub edukacyjno-poradniczym, najczęściej z udziałem ekspertów (lekarzy, psychologów, urzędników zajmujących się zagadnieniem alkoholizmu itp.) Propagowano w nich styl życia bez alkoholu, informowano o metodach, instytucjach i organizacjach, które pomagają alkoholikom w walce z chorobą, udzielano porad w tym zakresie, a także przedstawiano diagnozę zjawiska alkoholizmu w Polsce, dyskutowano o środkach walki z tym zjawiskiem w skali społecznej itd. Drugi rodzaj audycji to audycje kontaktowe z udziałem samych alkoholików, ich rodzin i przyjaciół, w których przedstawiali oni swoje doświadczenia związane z chorobą i procesem trzeźwienia. Audycje te, najczęściej kilkugodzinne (często też z udziałem specjalistów), stwarzały osobom dotkniętym chorobą alkoholową i ich rodzinom płaszczyznę kontaktu, wymiany doświadczeń i psychicznego wsparcia (audycje publicystyczne, audycje kontaktowe i tzw. „pomocowe”).

Omawiane audycje, zarówno jednego jak i drugiego rodzaju, były nadawane w wymienionych 5 rozgłośniach regularnie, przez cały rok, najczęściej raz w tygodniu (Radio Opole, Radio Wrocław) lub raz w miesiącu (Radio Kielce, Radio Lublin, Radio Opole, Radio Szczecin). Jedna z rozgłośni – Radio Lublin – nadawała także audycje codzienne. Pora emisji tych audycji także miała stały charakter. Audycje edukacyjno-poradnicze i publicystyczne nadawano najczęściej przed południem, natomiast audycje kontaktowe z udziałem osób dotkniętych chorobą alkoholową emitowano w porze nocnej.

W pozostałych 11 rozgłośniach nie nadawano w 2001 roku odrębnych cykli audycji poświęconych wyłącznie uzależnieniu od alkoholu. Problematyka ta podejmowana była w ich programach najczęściej w stałych audycjach informacyjno-publicystycznych lub edukacyjno-poradniczych, poświęconych z założenia różnym problemom społecznym i tylko niekiedy podejmujących problem alkoholizmu. Niektóre stacje zajmowały się tym zagadnieniem także w ramach audycji religijnych (Radio Pomorza i Kujaw w Bydgoszczy, Radio Gdańsk, Radio

Katowice, Radio Łódź), nieliczne – w ramach audycji adresowanych do dzieci i młodzieży (Radio Olsztyn, Radio Rzeszów, Radio Zachód).

Problemowi alkoholizmu i jego skutkom, w tym trudnej sytuacji dzieci z rodzin patologicznych, poświęcono w programach rozgłośni regionalnych także wiele reportaży. Stanowiły one często punkt wyjścia do dalszej dyskusji na antenie o poruszanych w nich sprawach, z udziałem słuchaczy i ekspertów. Reportaże takie nadawane były niemal przez wszystkie rozgłośnie; najwięcej nadano ich w programach Radia Pomorza i Kujaw, Radia Katowice i Radia Olsztyn.

Jedna z rozgłośni (Radio Merkury – Poznań) zorganizowała dodatkowo, tj. poza nadawanymi audycjami publicystycznymi i edukacyjno-poradniczymi, trwającą przez miesiąc akcję antenową pod hasłem „*Nie sprzedawaj małolatom*”, uhonorowaną nagrodą Ministra Zdrowia.

Ogólnopolskie programy telewizji publicznej

5.10 „Telewizja Polska” S.A. nadawała audycje dotyczące problemów związanych z alkoholizmem w obu programach ogólnopolskich oraz w programach 8 regionalnych oddziałów terenowych.

W programach ogólnokrajowych audycje te zajęły w 2001 roku łącznie 11 godzin 20 minut: w Programie 1 TVP - 6 godzin 20 minut, w Programie 2 TVP - 5 godzin, czyli, w każdym z programów, niespełna 0,1% rocznego czasu emisji.

▪ Program 1 TVP S.A.

W ubiegłym roku nie nadano w Programie 1 TVP ani jednego cyklu audycji poświęconego w całości zjawisku alkoholizmu. Temat ten omawiano w pojedynczych wydaniach stałych audycji publicystycznych i edukacyjno-poradniczych oraz w audycjach dla młodzieży. Wykaz tytułów audycji oraz liczbę i czas trwania wydań poświęconych alkoholizmowi przedstawiono poniżej.

Tytuł cyklu	Liczba wydań audycji dotyczących alkoholizmu	Łączny czas trwania
<i>Bezpieczna Jedyńka</i>	2	46'
<i>Euroexpress</i>	1	8'
<i>Rower Błażeja</i>	3	45'
<i>Zgodnie z prawem</i>	3	60'
<i>Mam sprawę</i>	1	30'
<i>Nocne rozmowy</i>	1	45'
<i>Między nami</i>	2	90'
<i>Portret rodzinny</i>	1	20'
<i>Zdrowo i odlatowo</i>	1	10'
<i>360 stopni dookoła ciała</i>	1	25'

Tylko w 3 cyklach nadano audycje w całości poświęcone alkoholizmowi; były to: *Bezpieczna Jedyńka*, *Zdrowo i odlatowo*, *360 stopni dookoła ciała*. W audycjach tych omawiano skutki zdrowotne nadużywania alkoholu, przyczyny, zapobieganie i leczenie alkoholizmu, zjawisko przemocy w rodzinie spowodowanej alkoholizmem, zagrożenia stwarzane przez pijanych kierowców.

W pozostałych wskazanych w tabeli wydaniach audycji problem alkoholizmu omawiany był jako jeden z poruszanych tematów. W cyklach *Mam sprawę i Między nami*, dotyczących różnych patologii społecznych, w wydaniach poświęconym alkoholizmowi specjaliści odpowiadali na żywo na pytania widzów dotyczących choroby alkoholowej. W cyklu *Euroexpress* tematem jednego z felietonów było zjawisko alkoholizmu wśród młodzieży w Europie. Alkoholizm w tej grupie wiekowej był także jednym z tematów audycji z cyklu *Nocne rozmowy*. Temat uzależnień wśród młodzieży (narkotyki, alkohol) kilkakrotnie podejmowano w cyklu *Rower Błażeja*. W jednym z wydań audycji cyklicznej *Zgodnie z prawem* udzielano (w odpowiedzi na listy widzów) porad prawnych dotyczących choroby alkoholowej.

Temat alkoholizmu pojawiał się ponadto na antenach TVP 1 i TVP 2 okazjonalnie w audycjach informacyjno-publicystycznych i interwencyjnych (*Kawa czy herbata, Kronika kryminalna*) oraz w niektórych reportażach (cykl *Zawsze po 21-ej*). Zjawisko alkoholizmu, jego skutki społeczne i związana z nim profilaktyka były w tych audycjach treścią felietonów filmowych, pobocznym wątkiem w dyskusji lub tłem dla relacjonowanych wydarzeń kryminalnych czy społecznych.

▪ Program 2 TVP S.A.

W Programie 2 TVP - podobnie jak w Programie 1 - nie nadano w 2001 roku ani jednego cyklu poświęconego w całości alkoholizmowi. Temat ten omawiano w pojedynczych wydaniach stałych audycji publicystycznych i edukacyjno-poradniczych oraz w audycjach dla młodzieży. Obecny był on także w 2 filmach dokumentalnych i 2 akcjach antenowych. Wykaz tytułów audycji oraz liczbę i czas trwania wydań poświęconych alkoholizmowi przedstawiono w tabeli poniżej.

Tytuł cyklu	Liczba wydań audycji dotyczących alkoholizmu	Łączny czas trwania
<i>Magazyn Ekspresu Reporterów</i>	6	50'
<i>Po prostu żyć</i>	2	50'
<i>Polaków portret własny</i>	1	25'
<i>Znaki czasu</i>	1	20'
<i>Dzieci i ryby</i>	1	25'
<i>Kręcioła</i>	1	20'
<i>Wypaleni</i> – film dokumentalny	1	45'
<i>Dotknięcie nieba</i> – film dokumentalny	1	30'
<i>Stop narkotykom, przemocy, alkoholowi</i> – akcja antenowa	1	20'
<i>Dzieciństwo bez przemocy</i> - akcja antenowa	1	15'

W audycjach tych dyskutowano o społecznych przyczynach powstawania choroby alkoholowej i roli rodziny w pokonywaniu jej (*Po prostu żyć*), omawiano wyniki sondaży na temat społecznych reakcji na zjawisko alkoholizmu (*Polaków portret własny*), dyskutowano o patologiach – w tym o alkoholizmie – wśród dzieci i młodzieży (*Kręcioła, Dzieci i ryby*), przedstawiano inicjatywy mające na celu ratowanie młodzieży z rodzin dotkniętych alkoholizmem poprzez np. organizowanie im wakacji (*Znaki czasu*). W reportażach nadanych w cyklu *Magazyn Ekspresu reporterów* przedstawiano dramatyczne losy dzieci alkoholików (*Mama, Chcę być jej tatą, Nieumyślne spowodowanie śmierci, Ostatni do talerza*) oraz pijaństwo i alkoholizm na wsi (*Dwie setki na głowę, Pętla*).

Oprócz audycji wskazanych w tabeli temat alkoholizmu poruszany był także w Programie 2 TVP w audycji *Magazyn 997*, gdzie zjawisko to pokazywano jako przyczynę przestępstw kryminalnych.

Program 2 włączył się ponadto, choć w niewielkim wymiarze czasowym, w ogólnopolskie akcje *Dzieciństwo bez przemocy*, propagując m.in. działalność Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, *Niebieska Linia*, oraz *Stop narkotykom, przemocy, alkoholowi*.

Oddziały terenowe Telewizji Polskiej S.A.

5.11 Spośród 12 oddziałów terenowych TVP S.A. audycje dotyczące alkoholizmu nadawane były w 2001 roku w programach 8 oddziałów (OTV Bydgoszcz, OTV Gdańsk, OTV Kraków, OTV Łódź, OTV Rzeszów, OTV Szczecin, OTV Warszawa, OTV Wrocław). Audycje te zajęły łącznie ok. 14, 5 godziny. Oddziały terenowe w Białymstoku, Katowicach, Lublinie i Poznaniu nie nadawały w ubiegłym roku audycji o tej tematyce. W tabeli przedstawiono czas trwania audycji poświęconych alkoholizmowi nadanych w poszczególnych oddziałach.

Oddziały Terenowe TVP S.A.	Czas emisji audycji poświęconych alkoholizmowi	
	godz.	% rocznego czasu emisji
OTV Bydgoszcz	1g. 5'	0,02
OTV Gdańsk	1 g.	0,02
OTV Kraków	2g. 30'	0,04
OTV Łódź	1g. 56'	0,03
OTV Rzeszów	5g. 40'	0,09
OTV Szczecin	24'	0,01
OTV Warszawa	1g. 20'	0,02
OTV Wrocław	20'	0,01

Jak widać w tabeli, stosunkowo najwięcej czasu omawianej problematyce poświęcił OTV Rzeszów, najmniej OTV Szczecin. W sumie jednak tematyka ta we wszystkich oddziałach zajęła bardzo niewiele miejsca. Ich udział w programie wahał się od 0,01% do 0,09% rocznego czasu emisji.

Jedynie w programie oddziału - OTV Bydgoszcz - nadano dwa cykle poświęcone w całości problemowi alkoholizmu (*Pomóżmy sobie* - magazyn społeczny, oraz *Popołudnie z Trójką* – cykl prezentujący możliwości niesienia pomocy rodzicom dotkniętym problemem alkoholowym).

W programach pozostałych oddziałów problematyka alkoholizmu omawiana była okazjonalnie, głównie w stałych audycjach informacyjno-publicystycznych lub edukacyjno-poradniczych.

W programie OTV Gdańsk o zwalczaniu alkoholizmu rozmawiano z zaproszonymi do studia gośćmi w niektórych wydaniach audycji *Studio Trójki*. W OTV Kraków tematyka ta była obecna w audycjach *Bezpieczne lato* i *Na granicy prawa*. Obie audycje przedstawiały zagrożenia, z jakimi mogą się zetknąć w życiu młodzi ludzie, w tym zagrożenie alkoholizmem. W programie OTV Łódź problematykę alkoholizmu przedstawiano w

niektórych wydaniach dwóch cykli: w audycji *Łódzki wieczór publicystyczny* oraz *Nasze sprawy*. Dyskutowano tam o środkach finansowych na terapię przeciwalkoholową, informowano o ośrodkach terapii dla osób uzależnionych, prezentowano nowe programy zwalczania alkoholizmu. Na antenie OTV Rzeszów w jednym z wydań cyklicznej audycji publicystycznej *Pytania do...* na pytania widzów odpowiadali przedstawiciele placówek pomagającym ludziom uzależnionym. Poinformowano widzów o adresach placówek, w których można znaleźć pomoc oraz o formach tej pomocy. W magazynie policyjnym *Stan zagrożenia*, wśród tematów w nim poruszanych znalazły się - nowe prawo o ruchu drogowym i przewidziane w nim kary dla pijanych kierowców oraz stan zagrożenia jaki stwarzają oni na drogach. OTV Szczecin poświęcił problemom alkoholizmu dwa wydania audycji *Gość dnia*. W jednym z nich rozmawiano z pełnomocnikiem władz województwa ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych o prowadzonej wśród młodzieży kampanii edukacyjno-profilaktycznej pod hasłem *Nie truj się*. W drugim wydaniu audycji rozmawiano o 15. rocznicy powstania szczecińskiej wspólnoty Anonimowych Alkoholików i uroczystościach z nią związanych (Regionalne Dni Radości). W programie OTV Warszawa omawiana problematyka obecna była w pojedynczych wydaniach dwóch audycji cyklicznych: *Psychiatria bez lęku i wstydu*, w której poruszono problem zwalczania alkoholizmu wśród kobiet, i *Autokurier*, gdzie informowano o nowych przepisach dotyczących bezpieczeństwa na drodze i kar za jazdę po spożyciu alkoholu. Nadano także reportaż *Wolność* przedstawiający proces wychodzenia z alkoholizmu dzięki programowi pod nazwą Atlantis. OTV Wrocław chorobie alkoholowej poświęcił dwa wydania audycji edukacyjno-poradniczej *Bywaj zdrów*.

Oprócz wymienionych audycji każdy z oddziałów przedstawiał bieżące informacje dotyczące problematyki alkoholizmu (nowe uregulowania prawne, informacje o wypadkach drogowych itp.) w dziennikach i magazynach informacyjnych

Podsumowując należy stwierdzić, że Nadawcy publiczni, zarówno telewizyjni jak i radiowi, poświęcili w 2001 roku niewiele czasu na emisję audycji dotyczących alkoholizmu. Problematyka ta zajęła łącznie w programach radiowych i telewizyjnych 420 godzin w ciągu roku. Zdecydowanie więcej miejsca na swoich antenach poświęciło tym zagadnieniom radio publiczne (w programach ogólnokrajowych i regionalnych) - 394 godziny w ciągu roku. Zasadniczy udział w tej liczbie godzin miały rozgłośnie regionalne radia publicznego. W 2001 roku wyemitowały one 372 godziny takich audycji. Telewizja publiczna nadała we wszystkich swoich programach (ogólnokrajowych i regionalnych) jedynie 26 godzin audycji o tej tematyce. Zakres tematyczny nadanych audycji – emitowanych zarówno w stałych cyklach, jak i w audycjach okazjonalnych – był szeroki. Zajmowano się profilaktyką uzależnienia alkoholowego, w tym zwłaszcza rolą rodziny, jak też przedstawiano drogi wychodzenia z choroby. W większości przypadków nadawcy publiczni reagowali jednak przede wszystkim na bieżące wydarzenia (zmiany w prawie, wypadki drogowe), nie prowadzili natomiast na swoich antenach systematycznej edukacji dotyczącej alkoholizmu.

Funkcjonowanie w ogólnopolskich programach telewizji - publicznej i koncesjonowanej - systemu oznakowań służącego ochronie dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w emitowanych audycjach (art. 18 ust. 4 i 5)

5.12 W ponad rok od wprowadzenia przez największych nadawców telewizyjnych systemu znakowania i po ponad pół roku, jaki upłynął od zorganizowanej przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji konferencji, mającej na celu ocenę dotychczasowych praktyk i

wskazanie kierunków działań doskonalących ten system, Krajowa Rada zdecydowała o ponownym monitoringu tygodniowych prób programów TVP1, TVP2, telewizji koncesjonowanych: POLSAT, TVN i TV4 z kwietnia i maja bieżącego roku. Celem monitoringu było prześledzenie praktyki stosowania oznakowań przez poszczególnych nadawców, następnie porównanie z wynikami ubiegłorocznego monitoringu, przeprowadzonego pod kątem realizacji deklaracji zawartych w podpisanym Porozumieniu „Przyjazne media”.

Porozumienie „Przyjazne media” zakładało stosowanie na ekranie oznaczeń filmów i audycji według trzech kategorii: 1 - „dla wszystkich” (kółko na zielonym tle), 2 – „za zgodą rodziców” (trójkąt na żółtym tle), 3 – „tylko dla dorosłych” (kwadrat na czerwonym tle). Każdy z nadawców dokonywał samodzielnie kwalifikacji poszczególnych pozycji programu do odpowiedniej kategorii. Podobnie jak w ubiegłym roku, stosowano 2 typy oznakowań. Planowane wprowadzenie kodu kategorii 1 jako sygnału dla pozycji szczególnie cennych, rodzinnych pozostało jedynie deklaracją.

W monitorowanym okresie - procentowy udział pozycji oznakowanych w całości czasu antenowego u poszczególnych nadawców wynosił: w TVP1 i TVP2 po 8% całości emisji, w Polsacie – 13 %, w TVN – 32 %, a w TV4 – 39%. Ten ostatni program, z racji posiadania elementów nieporównywalnych z innymi nadawcami, będzie przedmiotem odrębnego omówienia.

Z systemu oznakowań nieczęsto korzystała telewizja publiczna: w TVP1 ukazało się siedem oznakowanych pozycji programowych : pięć oznakowanych kategorią 2 i dwa oznakowane kategorią 3, a w TVP2 wyemitowano osiem pozycji oznakowanych, w tym pięć pozycji oznakowanych kategorią 2 i trzy oznakowane kategorią 3. Telewizje Polsat i TVN wyemitowały po 11 pozycji adresowanych tylko do dorosłych. Różnią się natomiast ofertą przeznaczoną do odbioru za zgodą rodziców: 6 w Polsacie i 40 w TVN. (Należy jednak pamiętać, że dane dla TVN zawyżają pokazywane codziennie i kilkakrotnie w ciągu doby dwie audycje : reality show „Big Brother”(20 emisji) i talk show „Rozmowy w toku”. Natomiast bliźniacze widowisko w Polsacie pt. „Dwa światy” nie miało żadnego oznakowania, choć relacje nadawane w TV4 w większości miały kod przeznaczenia do oglądania za zgodą rodziców). Jeśli chodzi o nadawcę publicznego, to w porównaniu z poprzednim monitoringiem obserwujemy pewien constans jeśli chodzi o liczbę oznakowań. Natomiast u nadawców komercyjnych zwiększyła się liczba audycji oznakowanych i dotyczy to przede wszystkim wprowadzanych na ekran nowych gatunków telewizyjnych z grupy talk show i reality show.

Obserwacje dokonane przy okazji obecnego monitoringu są w wielu przypadkach zbieżne ze spostrzeżeniami wynikającymi z monitoringów ubiegłorocznych. I jeśli nawet nadawcy posiadają teraz bardziej udoskonalone kryteria klasyfikacyjne, to nadal pozostaje wiele problemów do szybkiego rozwiązania.

W paśmie najbardziej chronionym – do godz. 18.00, kiedy dostępność dzieci i młodzieży do telewizorów jest najmniej kontrolowana, w TVP1, TVP2 oraz Polsacie nie wyemitowano żadnej audycji, ani żadnego filmu oznakowanego (choć w przypadku Polsatu stwierdzenie to jest dość wątpliwe, gdyż właśnie u tego nadawcy wskazać można przykłady kwalifikujące się do oznakowania). Natomiast w TVN w dni powszednie w tym paśmie wyemitowano 12 pozycji.

Pomiędzy godz. 18.00 a 23.00 w telewizji publicznej (TVP1 i TVP2) wyemitowano całość pozycji oznakowanych, zarówno kategorią 2, jak i 3. Polsat w tym czasie nadał 30% pozycji oznakowanych (w tym dwie kategorii 3), przesuując pozostałą część na późne godziny nocne. W TVN we wskazanym przedziale czasowym wyemitowano niemal połowę pozycji oznakowanych, w tym dziewiętnaście kategorią 2 i dwie kategorią 3.

Jeśli wybór pozycji zakwalifikowanych do kategorii 3 nadawcy pozostawiają tylko i wyłącznie dorosłej widowni, to tym samym sygnalizują, że mogą one zagrażać rozwojowi niepełnoletnich i jako takie, w myśl ustawy nie mogą być nadawane między godz. 6.00 a 23.00. Zatem naruszeniem postanowień Porozumienia jest emisja przed godz. 23.00 audycji i filmów oznakowanych kwadratem, czyli symbolem oznaczającym kategorię „tylko dla dorosłych”. Dotyczy to zwłaszcza magazynów policyjnych i kryminalnych (w TVP1 „*Kronika kryminalna*” (22.10), w TVP2 „*997 – Magazyn kryminalny*” (22.30), w Polsacie „*Telewizyjne biuro śledcze*”(22.40), w TVN „*Detektyw*” (22.37) i „*Supergliny*” (22.28)) oraz talk show Marcina Wrony „*Pod napięciem*”(21.45), co jest tym bardziej niepokojące, że pojawiają się one cyklicznie. Również zdecydowanie za wcześnie rozpoczęła się emisja 4 filmów, z których 3 pokazane zostały w telewizji publicznej (thriller USA „*Adwokat diabła*”(22.10) w TVP1 oraz horror USA „*Wioska przeklętych*”(21.40) i melodramat polski „*Na koniec świata*”(21.40) w TVP2, w Polsacie był to thriller USA „*Fala 98*” (21.20)).

Innym zjawiskiem, pojawiającym się głównie w telewizji publicznej (zarówno w TVP1 jak i TVP2), jest brak oznakowań filmów emitowanych po godz. 23.00 a zdecydowanie przeznaczonych tylko dla widzów dorosłych (w TVP1 były to: niemiecki film obyczajowy „*Ciche dni w Hollywood*”(23.25), amerykański film dokumentalny „*Nastoletni zabójcy*”(23.05), angielski film sensacyjny „*Twarz*”(23.05), amerykański thriller „*Mordercze podchody*”(3.12), a w TVP2 : amerykański film sensacyjny „*Sugar Hill*”(23.20), australijski serial „*Wybrańcy*”(23.10), amerykański thriller „*Postój*” (0.20), amerykański serial „*Jak upolować mężczyznę, czyli seks w wielkim mieście*” (23.25), amerykański horror „*Martwi i pogrzebani*” (23.50), amerykański film sensacyjny „*Śmierć na wiele sposobów*” (0.30). To, że o tej porze niepełnoletni przypuszczalnie śpią, nie jest wystarczającą przesłanką do zaniechania ostrzeżeń. Bowiem bez względu na godzinę emisji nadawcy są zobowiązani do oznakowywania tych pozycji programu, które tego wymagają.

Żaden z wymienionych tu nadawców nie stosuje kodu oznaczającego kategorię „dla wszystkich”, toteż przyjęło się uznawać, że brak piktogramu oznacza zakwalifikowanie właśnie do tej kategorii. Jednak zdecydowanie nie „dla wszystkich” były wyemitowane bez oznakowania w TVP1: koreański film dokumentalny „*Cud narodzin*” (22.05), w telewizji Polsat: angielski film przygodowy „*Robin Hood*”(21.20), amerykański serial sensacyjny „*Strażnik Teksasu*” (16.30, 16.20, 16.20 i powtórka o 8.35, 16.45), amerykański serial s.f. „*Rycerz nocy*” (16.50), amerykański film s.f. „*Robocop III*” (który w zapowiedziach był oznaczony trójkątem), magazyn „*Wystarczy chcieć*” (14.50) i emitowany codziennie reality show „*Dwa światy*”, w TVN : amerykański film obyczajowy „*Ostatni skok – historia Grega Louganisa*” (20.50).

Kolejnym zjawiskiem, które budzi nasze wątpliwości są zwiastuny filmów i audycji. Jedynie w Polsacie - jeśli film lub audycja zostały oznakowane kategorią 2 lub 3 – ich zwiastuny również posiadają oznakowanie. Natomiast ani telewizja publiczna, ani TVN nie oznakowują zwiastunów. Jest to oczywiście, że taka informacja byłaby niezwykle przydatna dla procesu ochrony widzów niepełnoletnich przed treściami zagrażającymi ich właściwemu rozwojowi. Co więcej, w celach reklamowych do zwiastunów dobierane są sceny najbardziej „atrakcyjne”, a to powoduje, że jeśli film zawiera sceny drastyczne, to najczęściej pojawiają

się one również w zwiastunach. To zjawisko odnosi się do wszystkich monitorowanych nadawców. Niestety w czasie przeznaczonym do odbioru głównie przez dzieci i młodzież wciąż reklamowane są te pozycje programowe, które adresowane są tylko do widzów dorosłych. (dla przykładu : zwiastun magazynu „Detektyw” w TVN pokazywano nawet przed godz. 11.00, a zwiastun thrillera USA „Fala 98” był pokazywany w Polsacie przed godz. 13.00).

W programie TV4 średnio 39% czasu antenowego zajmują pozycje przeznaczone do oglądania „za zgodą rodziców” lub tylko dla dorosłych. Wśród pozycji zakwalifikowanych przez nadawcę do oglądania pod nadzorem rodziców – 79% nadano w godzinach 6.00 – 23.00, w tym 34% przed godziną 18.00. Wprawdzie audycje i inne przekazy adresowane tylko do dorosłych (w sumie 5% tygodniowego czasu antenowego) zostały wyemitowane po godzinie 23.00, to jest to jednak tylko pozorna prawidłowość. Nadawca przyjął bowiem zasadę, że czerwony kwadrat nie powinien pojawiać się na ekranie w tzw. czasie chronionym i konsekwentnie używał go jedynie po godz. 23.00, co prowadziło wręcz do absurdalnych sytuacji. I tak dramat wojenny pt. „*Pluton*”, nadany jednego dnia około północy miał ostrzeżenie, że jest przeznaczony tylko „dla dorosłych”, ale już następnego dnia ten sam film, w tej samej wersji i długości – nadany o godz. 20.04 został zakwalifikowany do oglądania „za zgodą rodziców”.

Filarem programu TV4 są seriale, adresowane przede wszystkim do miłośników sensacji i mocnej akcji. Łącznie zajęły one 29% monitorowanego czasu antenowego, w tym 70% tego czasu zostało przeznaczone do emisji ze znakiem ostrzegawczym – „za zgodą rodziców”. Spośród 26 tytułów seriali, jedynie 7 nie miało ostrzeżenia, wszystkie pozostałe można było oglądać za zgodą rodziców. Zważywszy, że były one emitowane (powtórki) już od godzin porannych, można przyjąć, że ta zgoda, w większości przypadków, jest co najmniej iluzoryczna. Podobnie rzecz się ma z widowiskiem „*Dwa światy*”, którego emisji (materiały montowane) przedpołudniowej części towarzyszyły ostrzeżenia niż wieczorem. Nie wdając się w polemikę co do trafności zastosowanych kodów ostrzegawczych i ich adekwatności do treści seriali, nie sposób jednak nie zauważyć, że ten sam tytuł ma różne kody, w zależności od tego, w jakim programie został nadany. I tak serial „*Z archiwum X*” w programie TV4 został zakwalifikowany do oglądania za zgodą rodziców, natomiast w Programie 2 telewizji publicznej jest adresowany głównie „tylko do dorosłych”. W monitorowanym tygodniu nadano 10 tytułów pełnometrażowych filmów fabularnych. Cztery z nich reprezentowały tzw. kino familijne, a pozostałe sześć – to thrillery (w tym erotyczne), dramaty kryminalne i jeden film wojenny. W sumie wypełniły one około 17% monitorowanego czasu antenowego. Ponad połowa z nich opatrzona była znakami ostrzeżenia.

W programie TV4 najczęściej zachęcano do oglądania „*Dwóch światów*” (które to widowisko miało często kod ostrzeżenia „za zgodą rodziców”). Treść i obraz zapowiedzi programowych nadanych w godzinach dziennych niewiele odbiegał od nocnych, poza tym, że nie było w nich pozycji erotycznych (magazynu i filmu). W okolicach lub w ramach bloków przeznaczonych dla dzieci i młodzieży promowano pozycje, których samodzielnie nie powinny one oglądać, np.: „*Dziewczeta z Savoy'u*”, „*Mafioso Anioł ciemności*”, „*Przygody rodziny Adamsów*”. Dramat wojenny „*Pluton*”, zakwalifikowany pierwotnie jako pozycja adresowana tylko do dorosłych, miał najwięcej wejść promocyjnych właśnie w godzinach dziennych.

Program TV4 charakteryzuje się znaczącym udziałem pozycji z kodami ostrzegawczymi. Nadawca najczęściej ostrzega rodziców, że powinni sami podjąć decyzję, czy ich podopieczni mogą te pozycje oglądać. Nie wiążąc jednak wprowadzonego kodu z

paszami emisji, a stosując wręcz praktykę umieszczania zastrzeżonych pozycji w godzinach przedpołudniowych, niweluje jakikolwiek element prewencyjny.

Nadawca programu TV4 w swoisty sposób zaadaptował zobowiązania wynikające z „Przyjaznych mediów”. Kod oznakowania oderwał od treści audycji i innych przekazów, a przełożył na czas emisji. Ważne dla niego stało się tylko to, aby pozycje oznakowane kodem tylko dla dorosłych nie zostały nadane przed godziną 23.00. Kiedy zaś pokusa emisji w prime time była zbyt wielka, zmieniał kod na słabsze ostrzeżenie.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zdecydowała także o monitorowaniu pod kątem stosowania oznakowań programy telewizji kodowanych. Były to CANAL+ Polska i wersja programowa Polsat 2 program pn. ON. Oba programy mają podobną strukturę gatunkową, z dominującą przewagą fabuły. Różnią się jednak jakością swojej oferty i przeznaczeniem.

Program ON adresowany jest do mężczyzn, i jak wynika z monitoringu, do tych mężczyzn, którzy są żądni mocnych a nieskomplikowanych wrażeń. To dla nich program ON prawie w całości oferuje filmy i seriale sensacyjne oraz pozycje erotyczne. Fabuła zajmuje 66% tygodniowego czasu nadawania (39% film pełnometrażowy i 27% seriale). Na 33 nadane tytuły filmowe 17 to filmy sensacyjne, 9 - thrillery, 2 - horrory, 3 - filmy erotyczne, 1 dramat obyczajowy i 1 przygodowy. 21% tygodniowego programu nadawca przeznaczył na ofertę erotyczną.

W CANALE+ film fabularny wypełniał 72% monitorowanego czasu. Przeważały komedie i filmy obyczajowe. Około 70% całości emisji opatrzone zostało kodami ostrzeżenia i dotyczyły one 95% nadanych filmów fabularnych. Połowę czasu oferty programowej CANAL+ można było oglądać „za zgodą rodziców”, 18% zaadresowano tylko do dorosłych (w tym 1 film erotyczny, ze specjalnym oznakowaniem, nadany około godz. 24.00).

W programie ON wszystkie pozycje z kodem ostrzeżenia „za zgodą rodziców” zostały nadane w godz. 7.00 – 23.00, przy czym 76% spośród nich w godz. 7.00 – 18.00. Pozycje przeznaczone „tylko dla dorosłych” w 54% zostały nadane przed godz. 23.00, w tym 20% w godz. 7.00 – 18.00 (prawie wszystkie filmy), pozostałe 46% to emitowany po godz. 23.00 blok erotyczny „*Gorąca noc z Playboyem*”. Codziennie pasmo między godz. 18.00 a 21.00 jest wypełnione filmami „tylko dla dorosłych, dodatkowo są one w środy, czwartki i piątki w godz. 9.00 – 10.30 i w czwartki i piątki: 11.00 – 12.30 oraz w poniedziałki 15.00 – 16.30.

Na 24 tytuły filmów fabularnych oznaczonych przez nadawcę kodem „tylko dla dorosłych”, 8 wyemitowano w godz. 7.00 – 18.00, 14 – w godz. 18.00 – 23.00.

Dla nadawcy programu ON system znakowania to zabieg wyłącznie techniczny, sprowadzający się jedynie do nadania znaku ostrzegawczego (i też nie zawsze trafnego). W przypadku pozycji tylko dla dorosłych wysiłek nadawcy ograniczył się w praktyce jedynie do samego li tylko zastosowania czerwonego piktogramu, bez dołożenia najmniejszych chociażby starań aby pozycje te znalazły się w stosownych godzinach nocnych. W tej sytuacji czerwony znak traci walor ostrzegawczy i pedagogiczny a dla nadawcy staje się pretekstem do nadawania pozycji z tym znakiem w „czasie chronionym”.

Na podstawie monitorowanej próby, zdecydowanie lepszą opinię można wystawić nadawcy programu CANAL+. Spośród obserwowanych 21 tytułów filmowych, 2 przeznaczone tylko dla dorosłych zostały nadane przed godz. 23.00, a 7 z kodem ostrzeżenia „za zgodą rodziców” w godz. 8.00 – 16.00.

Reasumując: Jeśli chodzi o telewizję publiczną nadal nie są oznakowywane pozycje nadawane po godz. 23.00. Dotyczy to przede wszystkim filmów fabularnych i dokumentalnych. Wśród nadawców koncesjonowanych w dalszym ciągu obserwuje się praktyki braku powiązania między stosowanym systemem oznakowań a pasmami emisji (jak wykazał monitoring wiele pozycji oznakowanych „tylko dla dorosłych” nadano przed godz. 23.00). Jeden z nadawców koncesjonowanych (TV4) poszedł jeszcze dalej, przypisując różne kody ostrzeżenia do tego samego filmu, w zależności od godzin emisji. Pozycje w programach kodowanych były wprawdzie opatrzone znakami ostrzegawczymi, lecz był to zabieg czysto techniczny, ograniczony jedynie do umieszczenia znaku na ekranie. W rezultacie wiele pozycji oznaczonych piktogramem „tylko dla dorosłych” zostało nadanych w godzinach przedpołudniowych. Uwaga ta dotyczy przede wszystkim programu ON.

Obecność scen przemocy w programach telewizji publicznej i koncesjonowanej

5.13 Krajowa Rada prowadzi obserwację programów telewizyjnych pod kątem respektowania przez nadawców (zarówno publicznych jak i koncesjonowanych) art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji. Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 20 listopada 2001 określa te rodzaje treści, które szczególnie mogą zagrażać niepełnoletnim i nie mogą być nadawane w czasie określonym przez ustawę o radiofonii i telewizji jako chroniony. KRRiT miała kilkakrotnie okazję przedstawiać wyniki obserwacji na konferencjach poświęconych ochronie dzieci i młodzieży.

Krajowa Rada przeprowadziła monitoring audycji nadanych przez naziemnych nadawców telewizyjnych: oba ogólnokrajowe programy telewizji publicznej, POLSAT, TVN, TV4 i telewizję Niepokalanów Puls. Obserwowano równoległe (nadane w tym samym czasie) propozycje programowe tych nadawców wyemitowane w ciągu trzech weekendowych dni (7 – 9 grudnia 2001 roku).

Do monitoringu celowo wybrano dni z końca tygodnia, czyli te dni, w których zarówno dzieci i młodzież jak i dorośli poświęcają więcej czasu na oglądanie telewizji.

Kontroli poddano obecność scen i obrazów przemocy. Zwracano także uwagę na obecność w programie w czasie objętym ochroną innych zagrażających dzieciom i młodzieży scen, tematów i treści – np. ostrej erotyki, scen grozy (thrillery, horrory) lub tematów trudnych, drastycznych (np. eutanazja, prostytutka wśród dzieci), zwłaszcza ujętych sensacyjnie.

Wnioski z monitoringu są następujące:

1. W monitorowanej trzydniowej próbie programów TVP1, TVP2, POLSAT, TVN, TV4 nadano w czasie chronionym, tj. między godz. 6.00 a 23.00, ponad 10 godzin filmów zawierających mniej lub bardziej liczne sceny przemocy, czyli takie, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Nadawcy spełniają wprawdzie przyjęte dobrowolnie zobowiązania dotyczące oznakowywania audycji i innych przekazów, lecz nie respektują w pełni wymaganego przez ustawę czasu chronionego. Jak wskazują wyniki kolejnego już monitoringu, nadawcy skracają czas ochronny, emitując pozycje programy adresowane tylko do dorosłych we wcześniejszych

godzinach, niż pozwala na to ustawa. Dotyczy to także często audycji, których oglądanie przez dzieci i młodzież powinno zależeć od rodziców.

3. Licznie występujące w programach niemal wszystkich nadawców sceny przemocy doprowadzają do tego, że widz, naciskając kolejny przycisk pilota, napotyka w większości takie sceny. W godzinach wieczornych widz, jak pokazał monitoring, nie ma już żadnego wyboru, bowiem poszczególne stacje prześcigają się w epatowaniu widzów brutalnymi filmami i drastyczną tematyką.

4. Emisja scen przemocy w czasie chronionym prowadzi do oswojania z nią widza i do jej banalizacji. Zarazem też deprecjonuje przyjęty i stosowany przez nadawców system znaków ostrzegawczych.

Analiza 12 wydań audycji typu reality show pt. Big Brother – Bitwa wyemitowanych w TVN w dniach 3 – 7 marca 2002 roku

5.14 Ze względu na skargi, które wpłynęły do Krajowej Rady w marcu 2002 roku przeprowadzony został szczegółowy monitoring nowej edycji nadawanego w TVN reality show pt. Big Brother – Bitwa. W wyniku dokonanych ustaleń Przewodniczący KRRiT 13 marca 2002 roku wydał decyzję o nałożeniu na spółkę TVN kary w wysokości 300.000 zł.

Informacje dotyczące decyzji Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu na nadawców kar znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

Analiza 12 wydań nadanych w dniach 3-7 marca wykazała, że ogólna wymowa tej audycji jest głęboko antywychowawcza i zagraża psychicznemu i moralnemu rozwojowi niepełnoletnich. Składają się na to następujące elementy:

- Nagrody w programie **osiągane są kosztem rezygnacji z takich tradycyjnych wartości jak przyjaźń i przyzwoity stosunek do ludzi.**

Uczestnicy początkowo nastawieni są do siebie przyjaźnie, nawet euforycznie, mają nadzieję, że konieczną w programie rywalizację uda się połączyć z zachowaniem miłej atmosfery i zabawą. Jednak walka, do której zmusza ich Wielki Brat, i przemyślny system (niezasłużonych) nagród, budzący początkowo u wygranych zażenowanie: nie wolno im dzielić się z przegranymi ani im pomagać (emisje z dnia 4 i 5 marca) ale stopniowo przyjmowany jako coś przyjemnego, zasłużonego (emisje z 5 marca) oraz kar, przedstawianych przez prowadzących jako upokarzające, wywołujących złość i frustracja przegranych, powoduje, że ludzie zaczynają być na siebie źli; początkowo nie chcą brać udziału w dzieleniu ich na gorszych i lepszych. Stopniowo jednak łamią się, szukają racjonalizacji, w końcu zaczynają walczyć ze sobą naprawdę agresywnie. Ci, którzy podporządkowują się narzuconym regułom i uznają, że muszą „walczyć na maksa” (Łukasz), są w tych zachowaniach przez autorów audycji wzmacniani; ci, którzy odmawiają udziału i zachowują niezależność postępowania (Wojtek), są karani (scena bezkarnego pobicia Wojtka w basenie przez Łukasza). Tak więc początkowo sympatycznie do siebie nastawieni przeciwnicy stają się w toku kolejnych emisji wrogami – zob. emisje z dn. 6 i 7 marca).

- **W audycjach promuje się bezpardonową walkę jako sposób na wygraną rywalizacji** (emisje z walką bokserską, 4 marca godz. 20.00; 5 marca godz. 11.48; walka w basenie 6 marca godz. 20.00, 7 marca godz. 20.00):

– autorzy pokazują, że tylko stosowanie ostrej konfrontacji daje szansę osiągnięcia celu w perspektywie bliższej (zdobycie dostępu do luksusowego standardu życia i poczucia władzy nad „przegranymi”) oraz dalszej (zdobycie głównej nagrody). Przedstawianie bezpardonowej walki łącznie z przemocą (scena walki w basenie między Łukaszem a Wojtkiem, kiedy Łukasz uderza głową Wojtka o ścianę basenu) w kontekście pozytywnym, jako jedynie skutecznej metody na zwycięstwo;

▪ **W audycji narzuca się uczestnikom i promuje amoralną postawę życiową:**

– **lansuje się swobodę obyczajową i zachowania erotyczne oderwane od uczuć:** przykładem jest postawa Łukasza i Agnieszki, bohaterów scen erotycznych w omawianych odcinkach: Łukasz „wybiera” dziewczyny jako partnerki seksualne, gotowy jest do „dzielenia się” dziewczynami z kolegą, proponuje kąpiel nago, tańczy z obnażonymi poślądkami, akceptuje zdradę, prowokacyjnie zachowuje się wobec wszystkich kobiet; Agnieszka już pierwszą noc spędza z chłopakiem, którego zna zaledwie parę godzin, akceptuje seks grupowy, domaga się od Wielkiego Brata przyzwolenia na całkowicie swobodne zachowanie w jacuzzi. Opisane sytuacje komentowane są z offu jako coś zwyczajnego, normalnego, neutralnego. W audycji przeprowadzono ponadto (6 marca o godz. 20.00) rozmowy z kolegami pary bohaterów, w których wyrazili oni całkowitą akceptację dla pokazanych w audycji seksualnych zachowań Agnieszki i Łukasza, określając je jako „pokazane bardzo estetycznie”, „odważne”, a przy tym zwyczajne, stanowiące obecnie normę, do której o prostu większość ludzi z obłudy i zakłamania nie chce się przyznać;

– **prowokacyjne zachowania niektórych uczestników audycji są podkreślane przez komentarz z offu**, w którym zwraca się uwagę widzów na seksualny charakter relacji między uczestnikami audycji (o Łukaszu: *jeden z atrakcyjniejszych zawodników, przystojny kolega, nie ma stałej partnerki; /wraz z kolegą/ oczyma znawców przyglądają się koleżankom i wymieniają uwagi; Łukasz już chyba dokonał swojego pierwszego wyboru; Łukasz i Agnieszka już spędzili ze sobą pierwszą noc w domu Wielkiego Brata*), wypowiedzi uczestników będące wyrazem swobody obyczajowej (*Magda masz na imię? - Łukasz w wannie do koleżanki; wiesz, ile ja mam narzeczonych? - Łukasz do Magdy, gdy ta próbuje zrezygnować z udziału w zabawie w wannie, tłumacząc się, że ma narzeczonego; Dawaj, laska! Pomóż mu! - wypowiedź jednego z uczestników, gdy Łukasz tańczy z obnażonymi poślądkami; jak się kąpiemy? pełen golas? - pomysł Łukasza na wspólną kąpiel; czy „Ken” będzie wierny? No coś ty! - złamanie jednej z zasad moralnych przyjęte z góry jako norma; będziemy się dzielić - Łukasz do kolegi, przyglądając się koleżankom*). Także w audycjach nadanych w czasie chronionym nieustannie czynione są aluzje do seksu (niedwuznaczne spojrzenia, gesty, rozmowy głównych bohaterów scen erotycznych, komentarze z offu).

– **następuje redukcja uczuciowego aspektu aktu erotycznego** (w audycji scena erotyczna rozgrywa się między nieznanymi sobie osobami, nie ma też w audycji żadnych sygnałów, że łączy je jakakolwiek więź emocjonalna);

– **następuje deprecjacja doznań erotycznych** - scena erotyczna między Łukaszem a Agnieszką rozgrywa się w scenerii jacuzzi, które było jedną z nagród. Umieszczenie jej w takim kontekście może spowodować, że scena erotyczna zostanie uznana przez niewyrobionego widza za kolejną przyjemność będącą integralnym elementem nagrody. Następuje tu instrumentalizacja zachowań seksualnych, a w konsekwencji instrumentalizacja osób jako narzędzi zaspokajania przyjemności.

– jako atrakcyjne pokazywane jest wyłącznie to, co stanowi synonim luksusu i swobody w wersji propagowanej przez kolorowe magazyny, przekraczającej standard życia (wykwintne potrawy: owoce morza, szampan; kąpiel w jacuzzi w przestronnym, nowoczesnym, wystylizowanym barokowo pokoju kąpielowym) i normy obyczajowe (wspólna kąpiel kobiet i mężczyzn) przeciętnej polskiej rodziny.

▪ W audycji wielokrotnie używany jest wulgarny i prymitywny język: *fajna dupa* (o kobiecie i części ciała); *suka* (o kobiecie); *burdel* (o bałaganie); *ja pierdzielę*; *stul mordę*; *opieprzać się*; *dostać w ryj*; *dziewucha*; *kurde*; *warto być twardą, zimną suką, bo jak taki człowiek nie jest, to go faceci skopią i zostawią...*

Podsumowując, w audycji zaobserwowano:

- Promocję przemocy polegającą na zmuszaniu uczestników do takiej formy walki, której prowadzić nie chcą i której towarzyszy przemiana relacji między uczestnikami, z założenia przyjaznych na wrogie.
- Pokazywanie bezpardonowej walki jako jedynej skutecznej metody osiągnięcia sukcesu (nagrody).
- Pokazywanie seksu wyłącznie jako przyjemnej czynności bez zobowiązań, oderwanej od uczuć.

C. Badania odbioru programów telewizyjnych

5.15 W zakresie badań odbioru telewizji Krajowa Rada korzysta z wyników badań telemetrycznych, pokazujących na bieżąco, każdego dnia, wielkość widowni programów poszczególnych stacji i pojedynczych audycji w ich ramach. Badania te pozwalają także dokonywać analiz przekrojowych dla dłuższych okresów, pokazujących generalne tendencje w odbiorze telewizji w Polsce i pozycję poszczególnych nadawców. W roku 2001 KRRiT korzystała z wyników badań telemetrycznych AGB Polska oraz OBOP-Taylor Nelson.

Na podstawie tych badań KRRiT prowadziła na bieżąco analizy zasięgu społecznego odbioru programów telewizyjnych nadawanych na terenie Polski, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych. Analizą objęte były wszystkie stacje naziemne: ogólnopolskie, regionalne i lokalne. KRRiT prowadziła także okresowe i całoroczne, całościowe analizy rynku telewizyjnego, tj. pozycji poszczególnych nadawców i sektorów nadawców wśród odbiorców oraz dynamiki zmian w tym zakresie w porównaniu z latami ubiegłymi.

Analiza rynku nadawców telewizyjnych pozwoliła stwierdzić, że po okresie dynamicznych przemian w latach wcześniejszych obecnie sytuacja jest względnie stabilna, z tendencją do dalszego różnicowania się programów, postępującego w odpowiedzi na uważnie rozpoznawane przez nadawców potrzeby i zachowania widzów. Należy podkreślić start jesienią ubiegłego roku całodobowego programu informacyjnego TVN 24, nowatorskiego w Polsce. Na uwagę zasługuje kilkuprocentowy udział telewizji cyfrowej w rynku (Wizja, Cyfra Plus, Polsat Cyfrowy), oferującej duży wybór programów.

Do zasadniczych przesunięć w czołówce stacji nie doszło. Ponad 80 % rynku należało, podobnie jak przed rokiem, do czterech programów: TVP 1, Polsat, TVP 2, TVN.

Badania potwierdziły nadal silną pozycję telewizji publicznej, która w sytuacji zwiększonej konkurencji utrzymała połowę telewizyjnego rynku.

Badanie dynamiki zmian rynku telewizyjnego uzupełniono analizą preferencji widzów. Mierzono je listą najpopularniejszych audycji nadanych w 2001 roku przez oba programy ogólnopolskiej telewizji publicznej: TVP 1 i TVP 2, oraz przez stacje koncesjonowane: Polsat, TVN, TV4, TV Niepokalanów Puls.

Wyniki analiz zostały przedstawione w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

VI. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI REKLAMOWEJ I SPONSORSKIEJ NADAWCÓW PUBLICZNYCH I KONCESJONOWANYCH

6.1 W 2001 roku KRRiT przeprowadziła dwukrotnie kompleksową kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i koncesjonowanych. Kontrole odbyły się w lutym (dotyczyła nadawców radiowych) i w maju (dotyczyła nadawców telewizyjnych). Ponowną kontrolą objęto nadawców, u których w działalności reklamowej i sponsorskiej stwierdzono istotne naruszenia obowiązujących przepisów. Ponowna kontrola tych nadawców odbyła się w październiku (35 nadawców radiowych) i w listopadzie 2001 roku (5 nadawców telewizyjnych).

W trakcie kontroli analizowano w szczególności:

- nagrania poemisyjne,
- dokumentację dotyczącą emitowanych reklam, ogłoszeń i audycji sponsorowanych,
- uwagi zgłaszane przez radiosłuchaczy i telewidzów,
- dane telemetryczne dotyczące telewizji publicznej oraz telewizji komercyjnych.

W 2001 roku kontrole dotyczyły przestrzegania przez nadawców przepisów prawnych regulujących działalność reklamową i sponsorską, z uwzględnieniem sposobu i jakości archiwizacji programu.

Telewizja publiczna – programy ogólnopolskie

6.2 Przeprowadzone w 2001 roku kontrole telewizji publicznej w zakresie zgodności działalności reklamowej i sponsorskiej z obowiązującymi przepisami wykazały następujące uchybienia:

- nieprawidłowe wskazanie sponsora zawierające element przekazu reklamowego,
- nieprawidłowo prowadzoną ewidencję nadanych reklam (brak nadanych reklam w wykazie wyemitowanych reklam, jak również brak innych informacji określonych w rozporządzeniu KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży),

- nieprawidłowo prowadzoną ewidencję audycji sponsorowanych (brak informacji o wszystkich audycjach sponsorowanych, jak również brak innych informacji określonych w rozporządzeniu KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobu sponsorowania audycji i innych przekazów),
- nieprawidłową archiwizację materiałów.

Przewodniczący KRRiT każdorazowo po stwierdzeniu naruszenia przepisów kierował do nadawcy wystąpienia wskazujące uchybienia, wzywając jednocześnie do bezzwłocznego ich usunięcia.

W 2001 roku TVP S.A. 22 razy przekroczyła dopuszczalny limit reklam w godzinie emisji programu (art.16 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji dopuszcza nadawanie reklamy nie więcej niż przez 12 minut w ciągu godziny). Jako przykład można wskazać uchybienia, które popełniono 7 marca 2001 roku pomiędzy godziną 20⁰⁰-21⁰⁰ w TVP 1. Przekroczono wówczas dopuszczalny limit reklam o 61 sekund. Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do złożenia wyjaśnień. W przesłanych wyjaśnieniach nadawca poinformował, że przekroczenie limitu reklam wynikało z opóźnienia relacji sportowej, które spowodowało przesunięcie bloków reklamowych na późniejszą godzinę.

Przekroczenie limitu reklam nastąpiło również w Programie 2 TVP S.A. 26 marca 2001 roku, pomiędzy godziną 18⁰⁰-19⁰⁰ nadawca wyemitował o 38 sekund, a pomiędzy godziną 21⁰⁰-22⁰⁰ o 37 sekund reklam powyżej dopuszczalnego limitu. Przewodniczący KRRiT decyzją z 3 kwietnia 2001 roku nałożył na TVP S.A. karę pieniężną w wysokości 5.000 zł. Kara została wpłacona.

Za ponowne przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie nadawania programu o 86 sekund, które miało miejsce 8 maja 2001 roku w TVP 1 pomiędzy godziną 21⁰⁰-22⁰⁰, Przewodniczący KRRiT decyzją z 21 maja 2001 roku, nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 106 566 zł. Kara została wpłacona.

Oddziały Terenowe TVP S.A.

6.3 Podczas przeprowadzonej w drugim kwartale 2001 roku kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej Oddziałów Terenowych „Telewizji Polskiej” S.A. nie stwierdzono naruszeń przepisów obowiązujących w zakresie reklamy i sponsoringu w oddziałach TVP S.A. w Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie i Wrocławiu.

W stosunku do pozostałych oddziałów zgłoszono następujące uwagi i zastrzeżenia:

- nieprawidłowa archiwizacja materiałów (Białystok, Gdańsk, Lublin),
- niepełna ewidencja reklam i audycji sponsorowanych (Białystok, Kraków, Warszawa, Szczecin),
- nieprawidłowo prowadzona ewidencja reklam i audycji sponsorowanych (Katowice, Lublin, Warszawa),
- emisja audycji sponsorowanej zawierającej przekazy promujące sponsora (Lublin, Warszawa),

- emisja zakazanej reklamy (reklama loterii promocyjnej – Bydgoszcz),
- zbyt krótki blok poświęcony wyłącznie telesprzedży (Katowice, Kraków).

Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień.

Telewizyjni koncesjonowani nadawcy ogólnopolscy i ponadregionalni

6.4 W 2001 roku prowadzono również kontrolę telewizyjnych, ogólnopolskich nadawców koncesjonowanych (TVN, Telewizja Polsat, TV 4, Telewizja Niepokalanów - Puls, Canal+).

Podczas kontroli stwierdzono kilkakrotne przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam w godzinie zegarowej (TV 4 i TVN).

Telewizja TV 4 w 2001 roku czterokrotnie przekroczyła obowiązujący w godzinie zegarowej limit reklam. Nadawca w programie z 8 lutego 2001 roku przekroczył o 58 sekund dopuszczalny czas emisji reklam pomiędzy godziną 20⁰⁰-21⁰⁰. Było to ponowne przekroczenie obowiązującego limitu. Przewodniczący KRRiT decyzją z 21 stycznia 2001 roku nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 5.000 zł. W związku z postępowaniem odwoławczym kara nie została zapłacona.

Kolejne przekroczenie obowiązującego limitu reklam miało miejsce 21 lutego 2001 roku. Pomiędzy godziną 20⁰⁰-21⁰⁰ nadawca wyemitował 58 sekund reklam ponad obowiązujący limit. Przewodniczący KRRiT decyzją z 3 kwietnia 2001 roku nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 50.000 zł. W związku z postępowaniem odwoławczym kara nie została zapłacona.

6.5 W 2001 roku Telewizja TVN trzykrotnie przekroczyła obowiązujący w godzinie zegarowej limit reklam. 2 maja 2001 roku pomiędzy godziną 22⁰⁰-23⁰⁰ wyemitowała 34 sekundy reklam więcej, 20 maja pomiędzy 21⁰⁰-22⁰⁰ – 21 sekund reklam więcej, a 14 grudnia pomiędzy 23⁰⁰-24⁰⁰ o 94 sekund reklam więcej, niż jest to dopuszczalne. Jak wyjaśnił nadawca, przekroczenia wynikały z awarii systemu emisyjnego i konieczności zmiany przebiegu audycji prowadzonych na żywo.

6.6 Inne zastrzeżenia ujawnione podczas kontroli dotyczyły również:

- zbyt krótkich przerw pomiędzy kolejnymi blokami reklamowymi (TVN),
- emisji reklam loterii promocyjnych (TVN, Polsat, TV 4),
- kryptoreklamy (Polsat emitując losowanie LOTTO zachęcał do korzystania z innych loterii firmy LOTTO),
- nieprawidłowej archiwizacji materiałów (TVN),
- emisji reklamy piwa w tzw. czasie chronionym (TVN),
- braku właściwego oznaczenia reklamy (TVN),

- niepełnej ewidencji reklam (TVN, Polsat, TV 4, Canal+),
- niepełnej ewidencji audycji sponsorowanych (TVN, Polsat, Canal+),
- zbyt długiej zapowiedzi sponsorskiej (Polsat),
- nieprawidłowych wskazań sponsora zawierających przekaz reklamowy (TVN, Polsat).

Przewodniczący KRRiT każdorazowo, po stwierdzeniu naruszenia przepisów, kierował do nadawcy wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień. Nadawcy dostosowali się do przekazanych zaleceń.

Telewizyjni nadawcy lokalni

6.7 Kontrolą przestrzegania przepisów z zakresu reklamy i sponsoringu objęto 9 lokalnych koncesjonowanych nadawców telewizyjnych: Telewizję Amber, Telewizję Aval, Telewizję Bryzę, Telewizję Dolnośląską Te De, Telewizję Lubań, Niezależną Telewizję Lokalną NTL, Telewizję Regionalną Zagłębia Miedziowego, Telewizję Vigor, Telewizję Zielona Góra.

Kontrola przeprowadzona przez KRRiT wykazała przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam w godzinie zegarowej przez Niezależną Telewizję Lokalną, Telewizję Regionalną Zagłębia Miedziowego i Telewizję Dolnośląską Te De.

6.8 Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego 11 maja 2001 roku, dwukrotnie przekroczyła dopuszczalny czas emisji reklam pomiędzy godziną 18⁰⁰-19⁰⁰ o 89 sekund, a pomiędzy 22⁰⁰-23⁰⁰ o 86 sekund. W związku z przekroczeniem Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do usunięcia nieprawidłowości. W odpowiedzi nadawca poinformował, że dołoży wszelkich starań, aby emitowany program nie naruszał przepisów prawa.

Zobowiązanie nadawcy nie zostało dotrzymane. Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego w programie z 16 listopada 2001 roku ponownie przekroczyła o 79 sekund dopuszczalny limit emisji reklam, nadanych pomiędzy 21⁰⁰-22⁰⁰. Przewodniczący KRRiT decyzją z 18 lutego 2002 roku nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 5.000 zł.

6.9 Telewizja Dolnośląska TeDe w programie z 11 maja 2001 roku dwukrotnie przekroczyła dopuszczalny czas emisji reklam, pomiędzy godziną 17⁰⁰-18⁰⁰ o 37 sekund, a pomiędzy 22⁰⁰-23⁰⁰ o 50 sekund. Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do usunięcia nieprawidłowości i przedstawienia wyjaśnień. Nadawca poinformował, że przekroczenie limitu reklam było wynikiem niewłaściwego obiegu informacji pomiędzy Telewizją Dolnośląską sp. z o.o. a spółką Polskie Media S.A. Poinformował również, że podjęto starania mające na celu uniknięcie podobnych sytuacji w przyszłości.

Zobowiązanie nadawcy nie zostało dotrzymane. W programie z 16 listopada 2001 roku nadawca dwukrotnie przekroczył dopuszczalny czas emisji reklam, pomiędzy godziną 17⁰⁰-18⁰⁰ o 5 sekund, a pomiędzy godziną 21⁰⁰-22⁰⁰ o 57 sekund. Przewodniczący KRRiT decyzją z 18 lutego 2002 roku nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 5.000 zł.

6.10 Niezależna Telewizja Lokalna NTL 11 maja 2001 roku pomiędzy 18⁰⁰-19⁰⁰ wyemitowała o 95 sekund reklam powyżej dopuszczalnego limitu. Nadawca zobowiązał się do usunięcia nieprawidłowości. Podczas ponownej kontroli nie stwierdzono uchybień.

6.11 Inne zastrzeżenia ujawnione podczas kontroli dotyczyły również:

- braku należytej archiwizacji (Niezależna Telewizja Lokalna NTL),
- reklamy produktów, których reklama jest zakazana (reklama loterii promocyjnej – Niezależna Telewizja Lokalna NTL, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego),
- nieprawidłowej ewidencji reklam (Telewizja Dolnośląska TeDe, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego, Telewizja Vigor, Telewizja Bryza, Telewizja Aval, Telewizja Zielona Góra),
- audycji sponsorowanych zawierających przekaz reklamowy produktu sponsora (Telewizja Dolnośląska Te De),
- nieprawidłowej ewidencji audycji sponsorowanych (Telewizja Dolnośląska Te De, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego, Telewizja AVAŁ, Telewizja Zielona Góra).

Przewodniczący KRRiT każdorazowo, po stwierdzeniu naruszenia przepisów, kierował do nadawcy wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień. Nadawcy dostosowali się do przekazanych zaleceń.

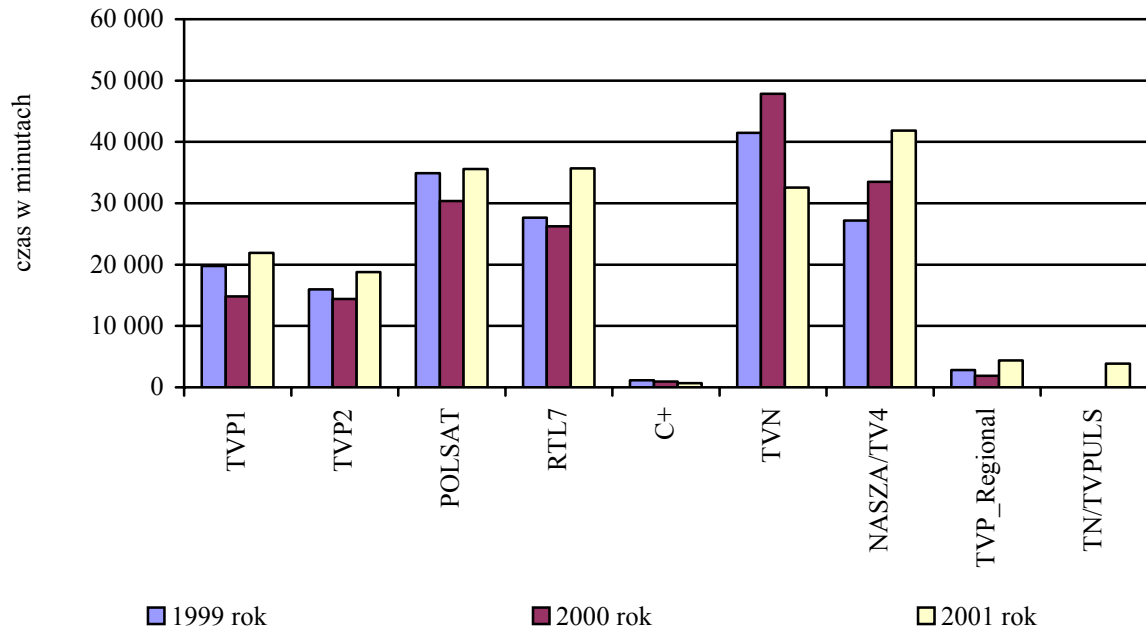
Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży

Czas wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży (na podstawie danych AGB) [w min]

NADAWCA	1999 rok	2000 rok	2001 rok	dynamika zmian 2000/1999 [%]	dynamika zmian 2001/2000 [%]
TVP 1	19 799	14 837	21 888	-25,06	47,53
TVP 2	15 972	14 410	18 777	-9,78	30,31
Polsat	34 920	30 383	35 559	-12,99	17,04
RTL7*	27 634	26 255	35 707	-4,99	36,00
C+	1 138	924	660	-18,80	-28,60
TVN	41 489	47 843	32 576	15,31	-31,91
NASZA/TV4	27 197	33 517	41 853	23,24	24,87
TVP Regionalna	2 808	1 854	4 380	-33,97	136,31
TN/TVPULS	-	-	3 847		-
Razem	170 957	170 021	195 247	-0,55	14,84%

*nadawca zdelokalizowany, bez polskiej koncesji, działający na podstawie koncesji o telewizji ponadgranicznej

Czas wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży

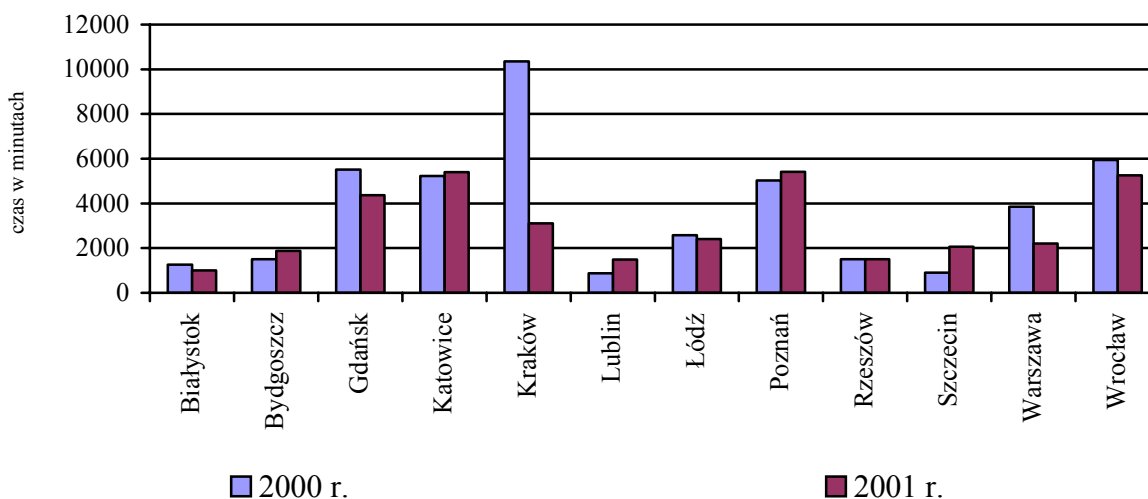
Działalność reklamowa i sponsorska Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej S.A. w 2001 roku

(na podstawie danych z Biura Reklamy TVP S.A.)

Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży w 2000 i 2001 r. [min]

oddział	2000 rok	2001 rok	dynamika zmian 2001/2000 [%]
Białystok	1 080	1 002	-7,22
Bydgoszcz	1 500	1 875	25,00
Gdańsk	5 520	4 371	-20,82
Katowice	5 220	5 394	3,33
Kraków	10 320	3 114	-69,83
Lublin	840	1 490	77,38
Łódź	2 760	2 406	-12,83
Poznań	5 040	5 418	7,50
Rzeszów	1 500	1 506	0,40
Szczecin	600	2 064	244,00
Warszawa	3 840	2 208	-42,50
Wrocław	13 440	5 256	-60,89
Razem	51 660	36 104	-30,11

**Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży
w 2000 i 2001 r.**

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w programach nadawców telewizji kablowej w 2001 roku

6.12 W 2001 roku przeprowadzono kontrole działalności reklamowej i sponsorskiej w programach telewizyjnych nadawców kablowych. W marcu, czerwcu oraz w październiku i listopadzie ubiegłego roku kontrolą objęto 70 nadawców. W grupie tej było 17 nadawców, w których działalności stwierdzono wcześniej istotne naruszenia obowiązujących przepisów.

Podczas kontroli najczęściej powtarzały się następujące uchybienia:

- brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych (19 nadawców),
- przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam (15 nadawców),
- nadawanie zakazanej reklamy: reklamy usług medycznych (12 nadawców) oraz kryptoreklamy (4 nadawców),
- brak ewidencji nadanych reklam i telesprzedaży lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (52 nadawców),
- brak ewidencji audycji sponsorowanych lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (12 nadawców).

Spośród 70 kontrolowanych nadawców tylko do 15 nie zgłoszono uwag i zastrzeżeń dotyczących działalności reklamowej i sponsorskiej.

Zestawienie najczęściej popełnianych uchybień przedstawia poniższa tabela.

	2000 r.	2001 r.
Brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych	20,4%	27,1%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam	17,5%	21,4%
Przerwanie audycji w celu nadania reklamy	1,0%	7,1%
Nadanie zakazanej reklamy	18,5%	22,9%

Nieprawidłowo prowadzona ewidencja nadanych reklam i telesprzedaży	63,1%	74,3%
Niewłaściwe wskazanie sponsora	3,8%	5,7%
Zakaz sponsorowania audycji	2,9%	4,3%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu wskazania sponsora	-	7,1%
Nieprawidłowo prowadzona ewidencja sponsorowanych audycji	15,5%	17,1%
Brak należytej archiwizacji	-	8,6%
Brak odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT	-	2,9%

Wzrost liczby uchybień spowodowała m.in. niezajomość prawa, a w szczególności przepisów regulujących reklamę i sponsoring, które weszły w życie w 2000 roku.

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej w Polskim Radiu S.A.

6.13 Kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej przeprowadzono w Programach 1 i 3 Polskiego Radia S.A. oraz we wszystkich 17 rozgłośniach regionalnych Polskiego Radia, na podstawie materiałów archiwalnych z 27 czerwca 2001 roku. Do 14 rozgłośni (82,35%) nie zgłoszono żadnych uwag. Utrzymuje się, zauważana i w latach poprzednich, poprawa w działalności rozgłośni regionalnych Polskiego Radia w zakresie archiwizacji, reklamy i sponsoringu. Podczas kontroli w 2000 roku uwag nie zgłoszono do 11 nadawców, co stanowiło 64,7%.

Naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji stwierdzono w działalności niżej wymienionych regionalnych rozgłośni Polskiego Radia: Radio Zachód S.A., Radio Merkury S.A., **Radio Łódź S.A.**¹.

Naruszenia przepisów polegały przede wszystkim na wyemitowaniu reklam usług medycznych w programie **Radio Zachód i Radio Merkury**.

Przewodniczący KRRiT skierował do nadawców wystąpienia wzywające do usunięcia uchybień i udzielenia wyjaśnień.

6.14 Inne naruszenia przepisów w zakresie reklamy w programach radia publicznego to nieprzestrzeganie zasad działalności reklamowej określonych w rozporządzeniu KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży.

W programie Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia w Łodzi stwierdzono brak właściwego oznakowania bloków reklamowych i niezgodność przedstawionej ewidencji reklam z ich emisją w programie.

W rozgłośniach regionalnych Polskiego Radia, w których stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie reklamy i sponsoringu, przeprowadzono ponowną kontrolę emitowanego programu. Ponowne naruszenia stwierdzono w **Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia w Łodzi**.

¹Pogrubionym drukiem zaznaczono nadawców, do których podobne uwagi zgłaszano w 2000 roku.

6.15 Analiza działalności reklamowej i sponsorskiej prowadzona w programach rozgłośni regionalnych Polskiego Radia wskazuje na wyraźny spadek udziału reklamy w dziennym czasie emisji programu, a także na systematyczny spadek liczby sponsorowanych audycji.

Poniższe tabele i wykres przedstawiają porównanie czasu emisji reklam w programach ogólnopolskich oraz w programach rozgłośni regionalnych Polskiego Radia w latach 1999 - 2001.

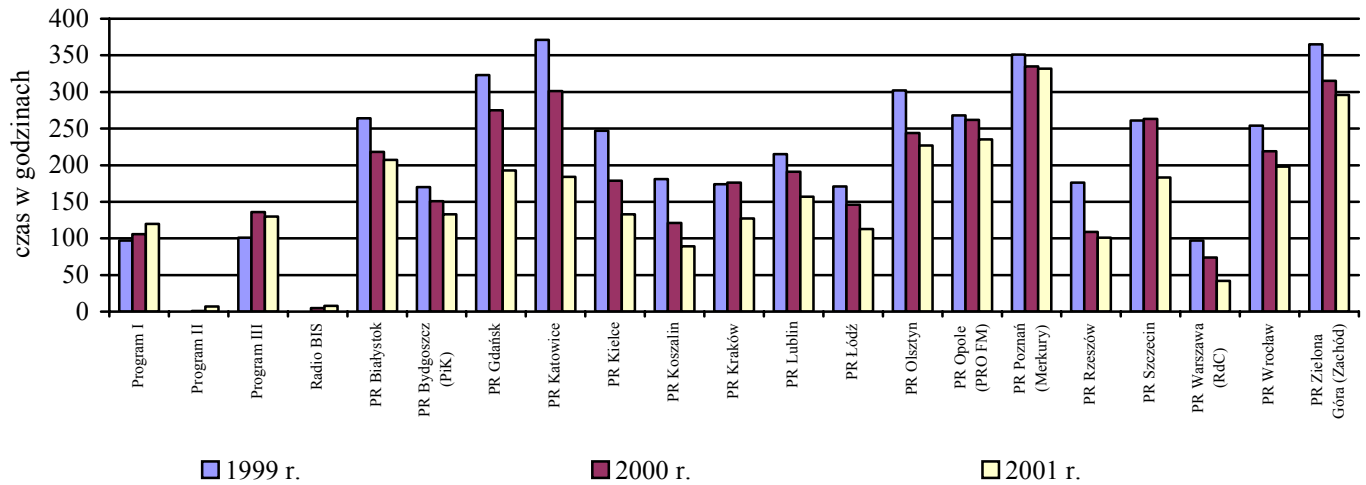
**Informacje o czasie reklam i płatnych ogłoszeń w Polskim Radiu S.A.
w latach 1999 - 2001**

Nadawca	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 1999 r. [godz.: min.]	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 2000 r. [godz.: min.]	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 2001 r. [godz.: min.]	Porównanie 2000/1999 [w %]	Porównanie 2001/2000 [w %]
Program I	96:41	106:00	119:55	9,64	13,13
Program II		1:00	6:30		550,00
Program III	100:51	136:00	130:25	34,85	-4,11
Radio BIS		5:00	7:40		53,33
Razem Polskie Radio S.A.	197:32	248:00	264:30	25,55	6,65

**Informacje o czasie reklam i płatnych ogłoszeń w rozgłoszeniach radia publicznego
w latach 1999 - 2001**

Nadawca	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 1999 r. [godz.: min.]	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 2000 r. [godz.: min.]	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w 2001 r. [godz.: min.]	Porównanie 2000/1999 [w %]	Porównanie 2001/2000 [w %]
PR Białystok	264:26	217:54	207:05	-17,60	-4,96
PR Bydgoszcz (PiK)	170:05	150:53	133:15	-11,29	-11,69
PR Gdańsk	323:00	275:21	192:38	-14,75	-30,04
PR Katowice	371:05	301:00	184:00	-18,89	-38,87
PR Kielce	246:41	179:18	133:28	-27,32	-25,56
PR Koszalin	181:28	120:35	88:58	-33,54	-26,22
PR Kraków	174:00	176:13	127:29	1,27	-27,66
PR Lublin	215:18	191:07	157:00	-11,23	-17,85
PR Łódź	171:00	146:01	113:00	-14,61	-22,61
PR Olsztyn	302:00	244:00	227:00	-19,21	-6,97
PR Opole (PRO FM)	267:39	261:35	235:09	-2,25	-10,11
PR Poznań (Merkury)	351:23	335:00	331:37	-4,66	-1,01
PR Rzeszów	176:00	109:00	101:00	-38,07	-7,34
PR Szczecin	261:23	263:16	182:40	0,72	-30,62
PR Warszawa (RdC)	96:47	74:25	42:00	-23,11	-43,56
PR Wrocław	253:46	219:00	198:25	-13,70	-9,40
w tym: miejski		42:00	28:00		-33,33
regionalny		177:00	170:25		-3,72
PR Zielona Góra (Zachód)	364:49	315:00	296:18	-13,66	-5,94
w tym: miejski		74:10	132:37		78,81
regionalny		241:48	163:41		-32,31
Razem rozgłoszenie regionalne	4 190:50	3 579:38	2 951:02	-14,58	-17,56

Czas emisji reklam w rozgłośniach Polskiego Radia w 1999, 2000 i 2001 roku

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych

6.16 Analizie poddano działalność reklamową i sponsorską Radia RMF FM oraz Radia Zet.

Czas emisji reklam w latach 1999 - 2001

Nazwa rozgłośni	Czas emisji reklam [godz.]			Dynamika zmian 2000/1999 [%]	Dynamika zmian 2001/2000 [%]
	1999 r.	2000 r.	2001 r.		
RMF FM	328	369	201	12,50	-45,53
Radio ZET	340	299	223	-12,06	-25,42

Podczas kontroli Radia Zet nie stwierdzono istotnych naruszeń obowiązujących przepisów.

W działalności Radia RMF FM naruszenia przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską dotyczyły przede wszystkim naruszenia zakazu reklamy usług medycznych. Kontrola programu wykazała również naruszenia przepisów rozporządzeń KRRiT określających sposób prowadzenia ewidencji emitowanych reklam.

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych

6.17 W 2001 roku przeprowadzono kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej u 162 lokalnych komercyjnych nadawców radiowych, a ponowną kontrolę u 35 nadawców, u których w trakcie pierwszej kontroli stwierdzono rażące naruszenia przepisów dotyczących działalności reklamowej i sponsorskiej.

Podczas kontroli do 89 (54,93%) nadawców nie zgłoszono uwag dotyczących archiwizowania programu oraz prowadzonej działalności reklamowej i sponsorskiej.

W porównaniu z kontrolą przeprowadzoną w 2000 roku, nastąpił wzrost liczby nadawców, u których nie stwierdzono żadnych uchybień w zakresie archiwizacji programu, reklamy i sponsoringu. W 2000 roku nie zgłoszono zastrzeżeń do 72 ze 153 nadawców, co stanowiło 47% skontrolowanych wówczas lokalnych radiowych nadawców komercyjnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Przewodniczący KRRiT wydał decyzje o ukaraniu następujących nadawców:

- **Radio Mazowsze w Łomiankach** - nadawca nie wywiązywał się z obowiązku archiwizacji programu i przechowywania go przez 28 dni od daty jego emisji. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 18 kwietnia 2001 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł. Kara została wpłacona.
- **Radio AS z Inowrocławia** - nadawca naruszył obowiązek udzielenia terminowej odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 25 września 2001 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł.
- **Radio JA z Jarocina** – nadawca naruszył warunki koncesji, przekraczając określony 2% limit reklam. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 25 września 2001 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł. W związku z postępowaniem odwoławczym kara nie została wpłacona.
- **Radio RMI z Poznania** – nadawca reklamował usługi medycznych. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 16 października 2001 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł. Kara została wpłacona.
- **Radio Gniezno w Gnieźnie** – nadawca naruszył warunki koncesji, przekraczając określony 2% limit reklam. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 23 stycznia 2002 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 1.600 zł. W związku z postępowaniem odwoławczym kara nie została wpłacona.
- **Radio HIT z Włocławka** – nadawca naruszył warunki koncesji, przekraczając określony 2% limit reklam. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 25 lutego 2002 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 1.200 zł.
- **Radio FREM ze Zgorzelca** - nadawca naruszył obowiązek udzielenia terminowej odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT. Przewodniczący KRRiT, decyzją z 25 lutego 2002 roku, nałożył na nadawcę karę w wysokości 2.000 zł.

6.18 Do 28 nadawców (17,28%), którzy po raz pierwszy naruszyli obowiązujące przepisy, Przewodniczący KRRiT skierował wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień i przesłania wyjaśnień. W wyniku kontroli przeprowadzonej w 2000 roku Przewodniczący KRRiT skierował podobne wezwania do 7 nadawców (11,6%). Do 47 nadawców (29%), u których stwierdzono nieprawidłowości mniejszej wagi, skierowano pouczenia. W 2000 roku podobne pouczenia skierowano do 65 nadawców (42,5%).

W poniższym zestawieniu przedstawione zostały szczegółowe wyniki kontroli:

- 5 nadawców naruszyło warunki koncesji dotyczące czasu nadawania reklam,
- 14 nadawców naruszyło przepisy w zakresie archiwizacji programu,

- 1 nadawca promował wyroby tytoniowe;
- 15 nadawców reklamowało usługi medyczne;
- 11 nadawców nadawało przekazy kryptoreklamowe;
- 8 nadawców dopuściło do sponsorowania audycji przez niedozwolony podmiot bądź umożliwiło reklamę produktu sponsora w sponsorowanej audycji;
- 1 nadawca dopuścił do sponsorowania serwisów informacyjnych.

Ponadto kontrola wykazała naruszenia przepisów rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedazy w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów w celu nadania reklamy lub telesprzedazy. Naruszenia te dotyczyły:

- braku oznaczenia lub niewłaściwego oznaczenia bloków reklamowych - naruszenie to stwierdzono u 10 nadawców;
- niezgodności ewidencji z wymogami zawartymi w rozporządzeniu lub niezgodności ewidencji z faktycznie wyemitowanymi reklamami – naruszenia te stwierdzono u 34 nadawców.

6.19 Audycje sponsorowane emitowało 129 spośród 162 skontrolowanych nadawców.

Uchybienia w działalności sponsorskiej dotyczyły:

- wskazania sponsora w trakcie trwania audycji – 1 nadawca;
- przekroczenie dopuszczalnego czasu wskazania sponsora – 1 nadawca;
- nieprawidłowego prowadzenia ewidencji audycji sponsorowanych – 14 nadawców.

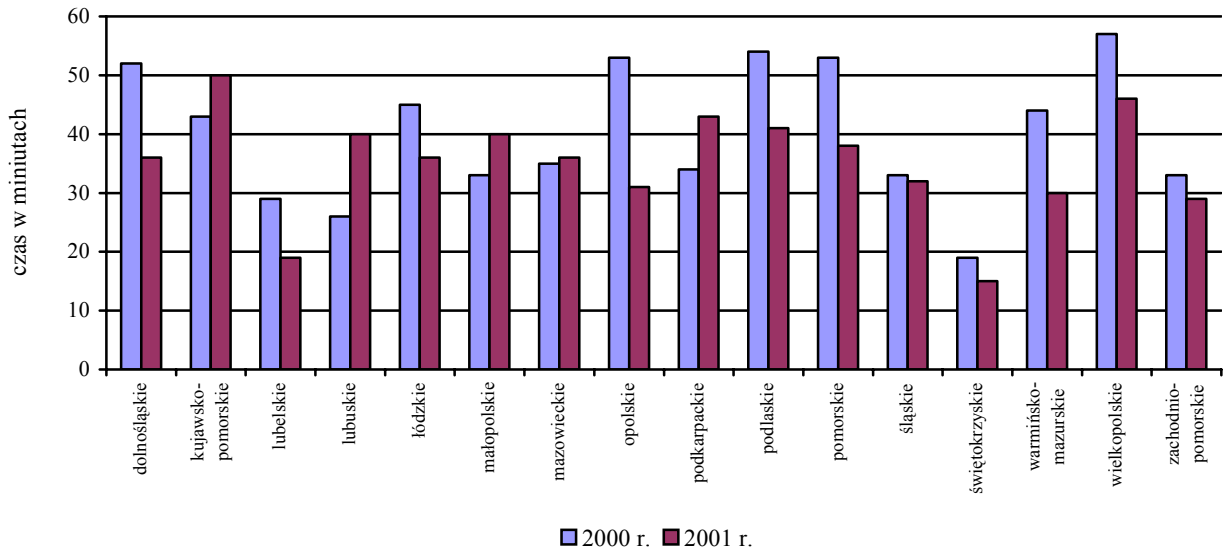
Zestawienie najczęściej spotykanych uchybień obowiązujących przepisów:

	2000 rok	2001 rok
Brak odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT	0,7%	0,6%
Brak należytej archiwizacji	8,5%	8,6%
Emitowanie kryptoreklamy	b.d	6,8%
Przekroczenie czasu reklamowego	2,6%	3,0%
Reklama produktów zakazanych	0,7%	9,9%
Niewłaściwe oznaczenie reklamy	13,7%	6,8%
Nieprawidłowa ewidencja reklam	23,5%	21,0%
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	9,4%	8,6%
Przekroczenie czasu informacji o sponsorze	0,9%	0,6%
Wskazanie sponsora w trakcie audycji	0,0%	0,6%
Audycja sponsorowana zawiera przekaz reklamowy sponsora	0,9%	1,2%

6.20 W dniu kontroli stwierdzono dużą rozpiętość wykorzystanego czasu reklamowego. 162 komercyjnych lokalnych i regionalnych nadawców radiowych wyemitowało łącznie 60 godzin reklam – jeden nadawca średnio ok. 36 minut. Najwięcej reklam wyemitowało Radio ESKA Poznań – 144 minuty, co stanowiło 9,97% udziału reklam w dziennym czasie nadawanego programu, najmniej Radio Jazz Warszawa – 2 minuty reklam, co stanowiło 0,16% udziału reklam.

Liczba reklam w programie zależna jest od zasięgu i słuchalności nadawcy, jak również od regionu nadawania. Zmiany na regionalnym rynku reklam można zauważyć porównując czas emisji reklam z lat 2000 - 2001.

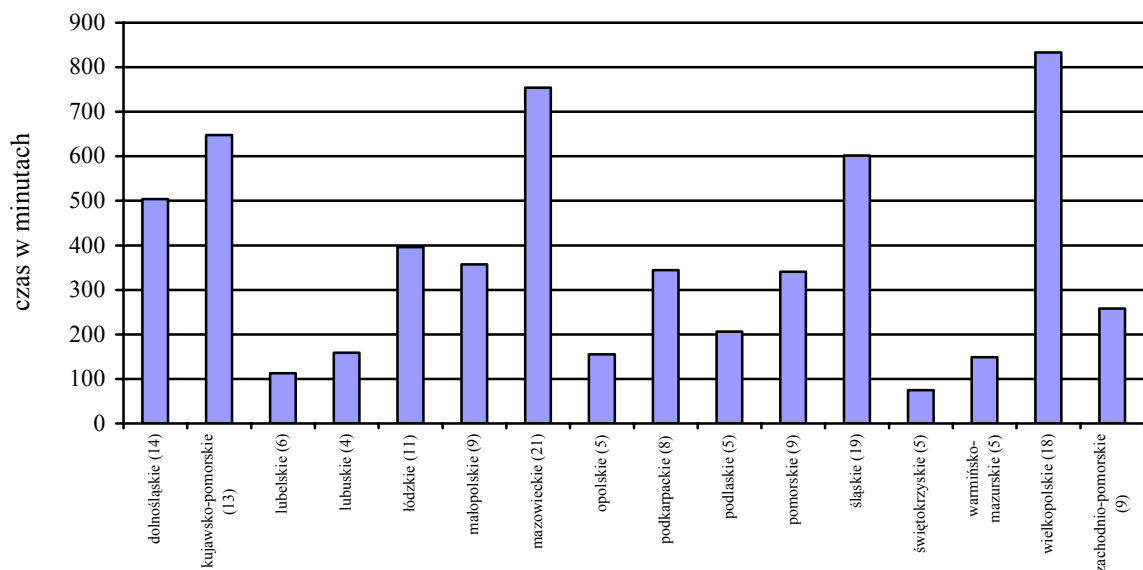
Porównanie średniego czasu nadanych reklam przez jednego nadawcę w danym województwie w 2000 roku i 2001 roku (w kontrolowanym dniu)

O wielkości regionalnego rynku reklamowego świadczy m.in. ogólny czas reklam wyemitowanych przez wszystkich nadawców z danego województwa.

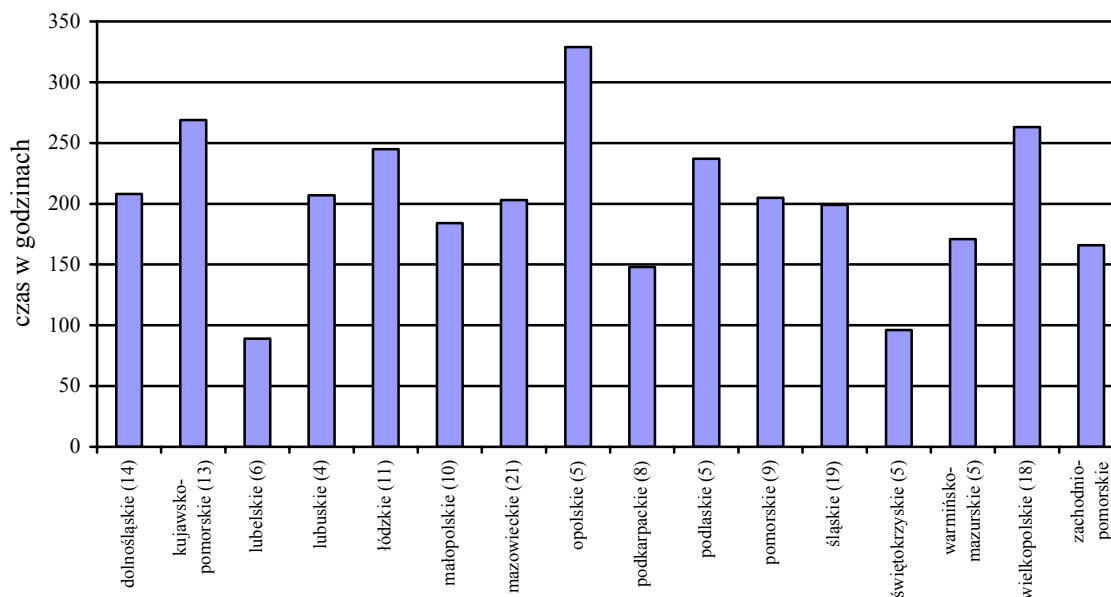
Zależność tę odzwierciedla poniższy wykres (w nawiasach podano liczbę nadawców).

Łączny czas nadanych reklam przez nadawców radiowych w poszczególnych województwach (w dniu kontrolowanym w 2001 roku)

Powyższe wykresy obrazują dane z jednego wybranego dnia, a dla porównania poniżej przedstawiono wykres ilustrujący czas wyemitowanych reklam w 2000 roku.

Caloroczny czas reklam wyemitowanych w poszczególnych województwach w 2000 roku

Ogłoszenia wyborcze

6.21 Kampania wyborcza do Sejmu i Senatu RP rozpoczęła się 28 czerwca, a zakończyła się 22 września 2001 roku. Ordynacja wyborcza m.in. określiła zasady umieszczania w radiu i telewizji płatnych ogłoszeń wyborczych.

Krajowa Rada zwróciła się do nadawców radiowych i telewizyjnych o nadesłanie danych dotyczących emisji ogłoszeń wyborczych. Informacje prezentowane poniżej (pkt 6.22) pochodzą z dokumentów nadesłanych przez 18 publicznych nadawców radiowych, 166 koncesjonowanych nadawców radiowych, a także przez Telewizję Polską S.A. i 12 koncesjonowanych nadawców telewizyjnych. Nadesłane materiały źródłowe znajdują się w archiwum departamentu reklamy w Biurze KRRiT.

Z możliwości emisji ogłoszeń wyborczych w radiu i telewizji nie skorzystała Polska Wspólnota Narodowa. Komitety Wyborcze Samoobrona RP, Alternatywa i Polska Partia Socjalistyczna nie umieściły swoich ogłoszeń wyborczych u nadawców publicznych. Komitet Konfederacja nie skorzystał z możliwości emisji ogłoszeń wyborczych u nadawców koncesjonowanych.

Wydatki na ogłoszenia wyborcze

6.22 Ordynacja wyborcza określiła kwoty, jakie komitety mogą wydać na promocję swoich kandydatów. Zgodnie z art. 15 Ordynacji wydatki komitetu wyborczego na kampanię wyborczą prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy, nie mogły przekraczać 80% limitu ustalonego zgodnie z przepisami.

Ogółem na ogłoszenia wyborcze komitety wyborcze wydały 7 358 999,52 zł, z czego:

- 3 247 489,79 zł na ogłoszenia wyborcze wyemitowane przez nadawców publicznych (44,13%),
- 4 111 509,73 zł na ogłoszenia wyborcze wyemitowane przez nadawców komercyjnych (55,87%).

Nadawcy radiowi z emisji ogłoszeń wyborczych uzyskali 2 331 579,40 zł, a nadawcy telewizyjni 5 027 420,12 zł.

Wydatki poszczególnych komitetów wyborczych na ogłoszenia wyborcze w radiu i telewizji [zł]

SLD - UP	1 684 985,15
AWSP	634 398,00
UW	870 611,04
SAMOOBRONA RP	9 528,90
PiS	522 091,90
PSL	489 423,60
PO	2 647 189,73
ALTERNATYWA	6 782,04
PWN	0,00
LPR	51 608,06
Mniejszość Niemiecka	1 657,00
KONFEDERACJA	360,00
PUG	11 965,20
PPS	2 144,20
SENAT 2001	184 031,90
INNE	242 222,80
Razem	7 358 999,52

Wydatki poszczególnych komitetów wyborczych na ogłoszenia wyborcze w telewizji [zł]

	telewizja publiczna	telewizja komercyjna	razem
SLD – UP	546 506,60	500 690,65	1 047 197,25
AWSP	214 475,90	12 371,20	226 847,10
UW	451 603,74	267 455,00	719 058,74
SAMOOBRONA RP	0,00	0	0,00
PiS	266 532,80	96 036,20	362 569,00
PSL	181 314,10	11 156,00	192 470,10
PO	828 723,19	1 429 982,24	2 258 705,43
ALTERNATYWA	0,00	325,74	325,74
PWN	0,00	0,00	0,00
LPR	20 051,16	0,00	20 051,16
Mniejszość Niemiecka	0,00	0,00	0,00
KONFEDERACJA	0,00	0,00	0,00
PUG	6 792,00	0,00	6 792,00
PPS	0,00	0,00	0,00
SENAT 2001	72 234,00	1 866,60	74 100,60
INNE	102 955,00	16 348,00	119 303,00
Razem	2 691 188,49	2 336 231,63	5 027 420,12

Wydatki poszczególnych komitetów wyborczych na ogłoszenia wyborcze w radiu [zł]

	radio publiczne	radio komercyjne	razem
SLD – UP	323 101,60	314 686,30	637 787,90
AWSP	28 045,40	379 505,50	407 550,90
UW	54 118,50	97 433,80	151 552,30
SAMOOBRONA RP	0,00	9 528,90	9 528,90
PiS	50 097,90	109 425,00	159 522,90
PSL	33 866,10	263 087,40	296 953,50
PO	21 021,70	367 462,60	388 484,30
ALTERNATYWA	0,00	6 456,30	6 456,30
PWN	0,00	0,00	0,00
LPR	2 530,30	29 026,60	31 556,90
Mniejszość Niemiecka	747,00	910,00	1 657,00
KONFEDERACJA	360,00	0,00	360,00
PUG	556,30	4 616,90	5 173,20
PPS	0,00	2 144,20	2 144,20
SENAT 2001	21 149,20	88 782,10	109 931,30
INNE	20 707,30	102 212,50	122 919,80
Razem	556 301,30	1 775 278,10	2 331 579,40

Czas ogłoszeń wyborczych

6.23 Zgodnie z Ordynacją czasu emisji ogłoszeń wyborczych nie wliczano do obowiązującego nadawcę limitu reklam. Nadawca mógł wyemitować dowolną liczbę reklam zamówionych przez komitety wyborcze, które zgodnie z Ordynacją mogły na ten cel wydać określoną limitem kwotę.

Ogółem wyemitowano 24 084,28 minut ogłoszeń wyborczych, z czego:

- 3 389,55 minut przez nadawców publicznych (14,07%),
- 20 694,73 minut przez nadawców komercyjnych (85,93%).

Komitety wyborcze wyemitowały 22 430,48 minut ogłoszeń wyborczych u nadawców radiowych (93,13%) i 1 653,48 minut ogłoszeń wyborczych u nadawców telewizyjnych (6,87%)

Czas ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez poszczególne komitety w radiu i telewizji [min]

SLD - UP	6 498,05
AWSP	3 611,70
UW	1 090,08
SAMOOBRONA RP	91,50
PiS	1 381,94
PSL	3 384,50
PO	5 274,41
ALTERNATYWA	95,40
PWN	0,00
LPR	352,50
Mniejszość Niemiecka	13,70
KONFEDERACJA	3,00
PUG	39,50

PPS	19,50
SENAT 2001	1 043,80
INNE	1 184,70
Razem	24 084,28

Czas ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez poszczególne komitety w telewizji [min]

	telewizja publiczna	telewizja komercyjna	razem
SLD - UP	226,75	52,30	279,05
AWSP	260,30	40,10	300,40
UW	116,98	45,00	161,98
SAMOOBRONA RP	0,00	0,00	0,00
PIS	97,39	32,45	129,84
PSL	209,00	26,50	235,50
PO	235,73	88,08	323,81
ALTERNATYWA	0,00	2,40	2,40
PWN	0,00	0,00	0,00
LPR	18,00	0,00	18,00
Mniejszość Niemiecka	0,00	0,00	0,00
KONFEDERACJA	0,00	0,00	0,00
PUG	9,00	0,00	9,00
PPS	0,00	0,00	0,00
SENAT 2001	62,10	5,00	67,10
INNE	75,40	51,00	126,40
Razem	1 310,65	342,83	1 653,48

Czas ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez poszczególne komitety w radiu [min]

	radio publiczne	radio komercyjne	razem
SLD - UP	497,50	5 721,50	6 219,00
AWSP	120,50	3 190,80	3 311,30
UW	80,50	847,60	928,10
SAMOOBRONA RP	0,00	91,50	91,50
PiS	65,10	1 187,00	1 252,10
PSL	94,00	3 055,00	3 149,00
PO	130,50	4 820,10	4 950,60
ALTERNATYWA	0,00	93,00	93,00
PWN	0,00	0,00	0,00
LPR	9,00	325,50	334,50
Mniejszość Niemiecka	6,00	7,70	13,70
KONFEDERACJA	3,00	0,00	3,00
PUG	2,00	28,50	30,50
PPS	0,00	19,50	19,50
SENAT 2001	89,00	887,70	976,70
INNE	981,80	76,50	1 058,30
Razem	2 078,90	20 351,90	22 430,80

VII. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Podstawowe kierunki działalności międzynarodowej KRRiT

7.1 Przy planowaniu kierunków działalności międzynarodowej Krajowa Rada kierowała się priorytetami polskiej polityki zagranicznej oraz kierunkami europejskiej polityki audiowizualnej. Z tego powodu szczególne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada działaniom związanym z przyszłym członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Poczynając od 1996 roku działania te stały się centralną częścią działalności międzynarodowej Krajowej Rady. KRRiT jest włączona do działań związanych z integracją europejską, których koordynatorem jest Urząd Komitetu Integracji Europejskiej.

7.2 „Polityka audiowizualna” stanowiąca jeden z 31 obszarów negocjacyjnych, znalazła się w pierwszej grupie obszarów poddanych screeningowi przez Komisję Europejską w związku z decyzją Rady Europejskiej o rozpoczęciu w marcu 1998 roku negocjacji akcesyjnych z Polską.

KRRiT z racji ustawowych kompetencji została włączona przez Radę Ministrów i Zespół Negocjacyjny w prace przygotowujące screening, a następnie w negocjacje. W 2000 roku prace nad dostosowaniem polskiego ustawodawstwa do standardów Unii Europejskiej w sektorze audiowizualnym nie zostały zakończone, choć Komisja Europejska uznając postęp Polski w tym zakresie podjęła decyzję o tymczasowym zamknięciu obszaru „polityka audiowizualna” 4 grudnia 2000 roku. Warunkiem ostatecznego zamknięcia jest zakończenie przez Polskę prac ustawodawczych w tej dziedzinie.

Projekt Krajowej Rady zatytułowany „Kształtowanie i dostosowanie polityki audiowizualnej w warunkach konwergencji technologicznej” został zaakceptowany przez Komisję Europejską w ramach PHARE 2001. Projekt będzie realizowany do 2004 roku.

7.3 Działalność Krajowej Rady związana z integracją europejską wykracza poza prace związane z harmonizacją polskiego ustawodawstwa audiowizualnego z unijnym i procedurą negocjacyjną. Podstawą stosunków Polski z Unią Europejską pozostaje Układ Europejski, zawarty między Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi.

Układ Europejski przewiduje m.in. szerszą współpracę w dziedzinie informacji i audiowizualnych środków przekazu (art. 90). Przepis ten obowiązuje Polskę, podobnie jak inne państwa stowarzyszone z Europy Środkowej i Wschodniej, do popierania europejskiego przemysłu audiowizualnego. Oznacza także współdziałanie w przyjmowaniu norm

technicznych i lansowanie europejskiej techniki audiowizualnej oraz udział w przedsięwzięciach na szczeblu europejskim, ukierunkowanych bezpośrednio na wzmacnianie europejskiej produkcji audiowizualnej.

7.4 Jednym z najważniejszych elementów realizowania polityki audiowizualnej przez Unię Europejską jest Program wspierania produkcji audiowizualnej i kinematograficznej MEDIA. Jego trzecia edycja pod nazwą Media Plus została przyjęta w ubiegłym roku przez Komisję Europejską. KRRiT z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów koordynuje we współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej prace umożliwiające realizację tego programu w Polsce.

Prace związane z procesem akcesyjnym do Unii Europejskiej nie zamykają działań Krajowej Rady związanych z wypełnianiem zobowiązań międzynarodowych Polski dotyczących sektora audiowizualnego. Zobowiązania te obejmują również OECD i WTO. KRRiT uczestniczy w pracach Światowej Organizacji Handlu, a w szczególności Rady GATS. Sektor audiowizualny łącznie z telekomunikacyjnym stają się coraz bardziej znaczące w działaniach WTO, zwłaszcza w kontekście rozwoju nowych technologii i konwergencji działalności nadawczej i innych usług komunikacyjnych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaangażowana była w negocjacje akcesyjne związane z przystąpieniem do OECD, uczestniczyła w konferencjach przeglądowych, jak również w przygotowywaniu stanowiska RP na te konferencje i w konsultacjach na temat zawartości raportów z tych konferencji.

7.5 Krajowej Radzie została powierzona odpowiedzialność za reprezentowanie Polski w strukturach Rady Europy zajmujących się środkami masowego przekazu. Reprezentanci Polski odgrywają znaczącą i aktywną rolę w pracach tych struktur. Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią eksperci biorą udział w pracach grup zajmujących się najważniejszymi dla sektora audiowizualnego problemami. Nasz wkład w prace Rady Europy jest bardzo wysoko oceniany. Znajduje to m.in. odzwierciedlenie w wyborach polskich przedstawicieli do pełnienia funkcji przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego poszczególnych grup ekspertów.

KRRiT reprezentuje również Polskę w Europejskiej Organizacji Audiowizualnej, organizacji zrzeszającej 34 kraje europejskie oraz Komisję Europejską i Radę Europy, stanowiącej najliczniejszą, najbardziej reprezentatywną organizację w europejskim sektorze audiowizualnym. Zadaniem Eureka jest wspieranie i inspirowanie współpracy między krajami kontynentu w zakresie filmu, telewizji i sztuk pokrewnych.

Dostrzegając potrzebę współpracy między europejskimi ciałami regulującymi, KRRiT jest członkiem międzynarodowej organizacji zrzeszającej europejskie ciała regulujące, European Platform for the Regulatory Authorities (EPRA). Krajowa Rada była również współzałożycielem tej organizacji.

7.6 Osobne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada inicjowaniu i rozwijaniu współpracy w sektorze audiowizualnym pomiędzy krajami Europy Środkowo-Wschodniej oraz współpracy bilateralnej. W ciągu dwóch ostatnich lat szczególnego znaczenia nabrała współpraca w dziedzinie sektora audiowizualnego z Ukrainą.

Ważną częścią działalności międzynarodowej jest organizowanie i inicjowanie konferencji międzynarodowych.

Prace związane z integracją europejską

7.7 KRRiT jest włączona do działań związanych z integracją europejską, których koordynatorem jest Urząd Komitetu Integracji Europejskiej. Podstawowym dokumentem, ukierunkowującym współpracę Urzędu z poszczególnymi resortami jest „Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC)”.

7.8 Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej jest dokumentem, który wyznacza kierunek działań dostosowawczych oraz określa harmonogram ich realizacji w latach 1998-2002 w kontekście zbliżającego się członkostwa Polski w UE. Jego treść wynika z trzech podstawowych elementów:

- dotychczasowej realizacji Układu Europejskiego i stanu przygotowań Polski do członkostwa w Unii,
- opinii Komisji Europejskiej w sprawie polskiego wniosku o członkostwo w UE,
- dokumentu „Partnerstwo dla członkostwa”.

Program precyzuje podstawowe priorytety dostosowawcze, które będą realizowane w nadchodzących latach. Program obejmuje również harmonogram określający szczegółowo zakres prac koniecznych dla zrealizowania ustalonych priorytetów, terminarz realizacji zadań, instytucje odpowiedzialne za programowanie i realizację zadań, procedury decyzyjne oraz źródła i procedury finansowania.

7.9 W ramach współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, Krajowa Rada przygotowała rozdziały poświęcone sektorowi audiowizualnemu w opracowaniach takich jak:

- Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w UE w 2001 roku wraz z wersją angielską.
- Raport z realizacji Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w UE w 2000 roku.
- Informacja do Raportu Okresowego Komisji Europejskiej z postępów na drodze zbliżania Polski do członkostwa w UE – 2000-2001.
- Odpowiedź do Action points Komisji Europejskiej w dziedzinie polityki audiowizualnej.
- Opracowanie programu „Development and Adjustment of Audiovisual Policy in Environment of Technology Convergence” dla programu PHARE 2001. Celem programu jest stworzenie stabilnych podstaw dla działalności krajowych i zagranicznych podmiotów sektora audiowizualnego w warunkach pełnej integracji z UE, a ponadto zmiana i wprowadzenie ustawodawstwa zgodnego z wymogami UE. Celem jest również opracowanie strategii dla sektora audiowizualnego w erze cyfrowej zgodnie z zaleceniami UE oraz rozwój i umocnienie strukturalne i instytucjonalne KRRiT.
- Aktualizacja bazy danych The Harmonogram – ver. 8.40 – 9.30. Jest to baza danych Komisji Europejskiej zawierająca wszystkie akty prawne UE wraz z ich odpowiednikami w prawie polskim.
- Bilans otwarcia w sprawach integracji Polski z Unią Europejską.
- Uzupełnienie stanowiska negocjacyjnego w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna”.
- Wytyczne dla delegacji polskiej na IX posiedzenie Komitetu Stowarzyszenia RP – UE.
- Odpowiedź do Planu Działania (Action Plan) Komisji Europejskiej odnośnie wzmocnienia administracyjnego w Polsce.

Przystąpienie Polski do unijnego programu wspierania produkcji audiowizualnej Media Plus

7.10 Jednym z najważniejszych elementów realizowania polityki audiowizualnej przez Unię Europejską jest program wspierania produkcji audiowizualnej i kinematograficznej Media.

Media Plus opiera na się na dwóch zasadniczych filarach: Media Plus-Szkolenia i Media Plus-Rozwój, a jego całkowity budżet został określony na 400 mln euro.

Wsparcie finansowe przyznawane jest w formie grantów i subsydiów do wysokości 50% budżetu zgłoszonego projektu.

Pomoc finansowa oferowana w ramach Programu Media Plus obejmuje praktycznie wszystkie etapy powstawania dzieła filmowego, od fazy przygotowania i rozwoju projektu, poprzez dystrybucję i promocję gotowego dzieła. Przewidziany jest również system wsparcia dla kin promujących produkcję europejską, festiwalu oraz stosowania nowych technologii w kinematografii i telewizji, ze szczególnym naciskiem na zachowanie dziedzictwa filmowego.

Uczestnictwo Polski w Media Plus 2001-2005 daje polskim profesjonalistom możliwość wspólnych przedsięwzięć koprodukcyjnych, udziału w szkoleniach oraz rozszerzenia rynku dystrybucji i promocji swych dzieł w Europie.

7.11 W kwietniu 1997 roku Polska zgłosiła oficjalnie chęć przystąpienia do Programu Media. Wówczas Komisja Europejska stwierdziła, że z powodu niedostatecznego dostosowania polskiego prawa audiowizualnego do standardów Unii nie jest to możliwe. Sytuacja uległa zmianie w 2000 roku, gdy w życie weszła nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji. Po jej analizie i zapewnieniu władz polskich, że pełne dostosowanie do Dyrektywy o Telewizji bez Granic nastąpi w kolejnej nowelizacji do końca 2002 roku, Komisja Europejska we wrześniu 2001 roku poinformowała, że udział Polski w Programie Media Plus będzie możliwy w 2002 roku.

7.12 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako instytucja upoważniona przez Prezesa Rady Ministrów do prowadzenia działań w zakresie wdrażania Programu Media Plus w Polsce, przejęła na siebie zadanie utworzenia biura programu, tzw. Media Desku, który będzie zajmował się promocją programu, informacją i pomocą techniczną dla polskich beneficjentów wsparcia finansowego. W tej sprawie w 1997 roku zawarto porozumienie z Komitetem Kinematografii dotyczące koordynacji współpracy w zakresie uczestnictwa Polski w Programie Media.

Pod koniec 2001 roku Komisja Europejska poinformowała o uproszczeniu procedury przystąpienia do programów unijnych, co może oznaczać, przy korzystnych uzgodnieniach władz polskich i Unii Europejskiej, zakończenie jej do połowy 2002 roku. Wówczas polski sektor audiowizualny i filmowy mógłby korzystać z pomocy unijnej w drugiej połowie 2002 roku.

Biorąc pod uwagę niedostateczną ilość środków na finansowanie produkcji filmowej w Polsce, korzystanie z tak potężnego systemu wsparcia jest dużą szansą dla polskiego przemysłu filmowego i powinno wzmocnić jego konkurencyjność na rynku międzynarodowym.

Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem unijnym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski

7.13 Strona Polska, kontynuując przyjęte w stanowisku negocjacyjnym założenia, przez długi czas prowadziła starania o zamknięcie negocjacji akcesyjnych w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna”, które zostały uwieńczone sukcesem 4 grudnia 2000 roku, kiedy to na sesji ministerialnej Międzyrządowej Konferencji Akcesyjnej Unia Europejska podjęła decyzję o tymczasowym zamknięciu negocjacji.

Podstawę zamknięcia omawianego obszaru negocjacyjnego stanowiły: ustawa o radiofonii i telewizji (po zmianach z 31 marca 2000 roku) oraz projekt nowelizacji przygotowany w połowie 2000 roku (w ramach tzw. ustawy horyzontalnej), który został skierowany na tzw. szybką ścieżkę legislacyjną w Komisji Prawa Europejskiego wraz projektami aktów wykonawczych.

Pomimo zamknięcia obszaru negocjacyjnego „Kultura i polityka audiowizualna”, prawo polskie nie jest jeszcze w pełni dostosowane do postanowień Dyrektywy w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w Państwach Członkowskich w zakresie nadawania programów telewizyjnych 89/552/EWG, znowelizowanej w 1997 roku Dyrektywą nr 97/36/WE (zwanej dalej Dyrektywą o Telewizji bez Granic).

Ustawa o radiofonii i telewizji wymaga również dostosowania do zasad prawa wspólnotowego w zakresie możliwości prowadzenia przez podmioty z Unii Europejskiej działalności nadawczej w Polsce, co wymaga dokonania liberalizacji kapitałowej w tym zakresie.

7.14 Fakt wycofania w kwietniu 2001 roku przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej tzw. ustawy horyzontalnej z prac parlamentarnych postawił Polskę w trudnej sytuacji negocjacyjnej. Wobec potrzeby przyjęcia przez rząd kompleksowego projektu nowelizacyjnego, wypełniającego akcesyjne zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej, z inicjatywy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego powstała grupa, w skład której weszli przedstawiciele Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, KRRiT, UKiE i Pełnomocnika Rządu ds. Negocjacji. Celem działań grupy było pilne przygotowanie projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Po uzgodnieniu zakresu zmian, które powinny znaleźć się w nowelizacji, Krajowej Radzie powierzono zadanie opracowania projektu. Tryb pracy warunkowany był krótkim terminem oraz powstaniem realnego zagrożenia ponownego otwarcia obszaru negocjacyjnego. Rząd przyjął omawiany projekt 27 czerwca 2001 roku.

Ostatecznie projekt wszedł w zakres kompleksowej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowywanej w 2001 roku przez KRRiT. Projekt nowelizacji został przyjęty przez Krajową Radę 14 stycznia 2002 roku i przekazany na ręce Prezesa Rady Ministrów 15 stycznia 2002 roku.

7.15 24 lipca 2001 roku odbyły się w Brukseli konsultacje techniczne w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna” z przedstawicielami Komisji Europejskiej, w ramach monitoringu wykonania zobowiązań negocjacyjnych. Przedmiotem rozmów były przede wszystkim przepisy projektowanej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Uwagi przedstawicieli UE dotyczyły niektórych przepisów projektu zmian ustawy o radiofonii i telewizji.

W kwestii jurysdykcji (art. 1a ust. 1) istotne jest wprowadzenie norm kolizyjnych, zapobiegających uznaniu za podlegających jurysdykcji polskiej nadawców, znajdujących się w istocie w jurysdykcji innego państwa członkowskiego UE.

Wyjaśnienia terminologicznego wymaga tzw. kwota kulturowa utworów muzycznych w programach radiowych (art. 15 ust. 3 ust.). Natomiast w zakresie kwoty europejskich audycji niezależnych (art. 15a ust. 3 ust.) należy przyjąć odpowiedni system preferencyjnego naliczania czasu nadawania audycji najnowszych.

Przepisy ustawy naruszają zasady zapewniające wolność rozprowadzania programów telewizyjnych w UE, ponieważ upoważniają do wprowadzenia zakazu retransmisji w sieciach kablowych programów dopuszczonych do obiegu zgodnie z postanowieniami dyrektywy w innym państwie członkowskim (art. 45 ust. 2 pkt 1).

Oczekiwania KE dotyczyły również wydania przez KRRiT rozporządzenia odnoszącego się do ochrony dzieci i młodzieży. Rozporządzenie takie KRRiT przyjęła 20 listopada 2001 roku.

7.16 Podstawą dalszego omawiania problematyki harmonizacyjnej są zapisy projektu kompleksowej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przyjętej w dniu 14 stycznia 2002 roku przez KRRiT. Aktualny projekt oparto zarówno o dotychczasowe propozycje, jak i uwzględniono w nim zagadnienia dostosowawcze do postanowień Dyrektywy o Telewizji bez Granic, z uwzględnieniem terminów ich wprowadzenia.

Uwzględniając ocenę zakresu harmonizacji, w dokumentach prezentujących przebieg procedury akcesyjnej wskazywano, iż o niedostosowaniu lub niepełnym dostosowaniu polskich regulacji do wymogów wspólnotowych można mówić odnośnie następujących zagadnień:

- zasad jurysdykcji,
- promocji audycji europejskich w kontekście promocji polskich,
- uzupełnienia systemu ochrony dzieci i młodzieży,
- zapewnienia wolności retransmisji oraz liberalizacji kapitałowej.

W dalszym terminie uściślenia wymagają też przepisy wykonawcze ukierunkowane na wypełnienie obowiązku respektowania list wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne społecznie.

7.17 Projekt nowelizacji obejmuje ustanowienie zgodnego z prawem wspólnotowym standardu w zakresie ustalania jurysdykcji w ramach wewnętrznego porządku prawnego oraz stosowanie niniejszego standardu względem wszystkich państw, będących członkami Unii Europejskiej (art. 1a). Odzwierciedlono w ten sposób zasady określania jurysdykcji wskazane w art. 2 Dyrektywy. Implementacja tych zasad, poprzez włączenie ich do polskiego prawa, realizuje unijne cele i standardy w kontekście przepisów prawa materialnego. Z dniem akcesji zasady jurysdykcyjne, winny być stosowane względem wszystkich państw będących członkami Unii Europejskiej. Grupa podstawowych kryteriów jurysdykcyjnych obejmuje: siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, podejmowanie redakcyjnych decyzji programowych na jej terytorium lub prowadzenie tamże działalności przez zespół pracowniczy związany z wykonywaniem telewizyjnej działalności nadawczej (art. 1a ust. 2 pkt 1).

Istotnym kryterium jest również moment rozpoczęcia rozpowszechniania programu, zgodnie z prawem Rzeczypospolitej Polskiej, przy stałym utrzymywaniu stabilnych i efektywnych związków gospodarczych z Polską (art. 1a ust. 2 pkt. 2).

Ustawę stosuje się, w określonych warunkach do nadawców, którzy dysponują lub wykorzystują częstotliwość na podstawie decyzji wydanej przez polski organ administracji publicznej albo korzystają z satelity, wykorzystującego rezerwę zasobów orbitalnych dokonaną przez organ administracji publicznej, albo korzystają ze stacji dosyłowej do satelity zlokalizowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1a ust. 4).

W przypadku, jeżeli statusu nadawcy nie można ustalić na podstawie powyżej wskazanych przepisów, ustawę stosuje się również do nadawców, którzy mają siedzibę lub stałe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1a ust.5).

Do projektu wprowadzono normy zapobiegające uznaniu za podlegających jurysdykcji polskiej nadawców znajdujących się w istocie w jurysdykcji innego państwa członkowskiego UE (art. 1a ust.4).

Wskazane przepisy jurysdykcyjne stosować się będzie do nadawców od dnia uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej.

7.18 Ustawa o radiofonii i telewizji posługuje się terminem „audycje wytworzone przez producentów europejskich” (art. 15 ust. 4), który nie odpowiada postanowieniom art. 6 Dyrektywy. W projekcie ustawy zastąpiono dotychczasowe sformułowanie tej kwoty, pojęciem „audycje europejskie” i przyjęto dwie definicje takiej audycji: jedna miałaby obowiązywać do dnia uzyskania przez Polskę członkostwa w UE (art. 15 ust. 5), druga miałaby obowiązywać po wejściu do UE (art. 15 ust.6). Wynika to z faktu, iż definicja zawarta w dyrektywie pisana jest z perspektywy państw wspólnotowych i jej bezpośrednie zastosowanie byłoby przedwczesne, ponieważ w okresie przedakcesyjnym stawałoby Polskę w mniej korzystnej sytuacji, niż państwa unijne. Dyrektywa zawiera bowiem m.in. odniesienie do umów w sprawach audiowizualnych zawartych przez Wspólnotę Europejską. Oczywiście jest, że Polska, nie będąc jeszcze członkiem Unii, nie ma powodu honorować tych umów przy braku wzajemności ze strony Unii. Umieszczenie tych elementów definicji audycji europejskiej w ustawie mającej wejść w życie przed dniem akcesji nie było celowe.

Pierwszą z omawianych definicji skonstruowano w oparciu o audycje wytworzone w państwach członkowskich UE lub w państwach europejskich będących stronami Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej sporządzonej w Strasburgu 5 maja 1989 roku. Uwzględniono w niej także – istotne z punktu widzenia standardów europejskich – aspekty kontroli lub koprodukcji oraz uściślono pojęcie siedziby. Przy konstruowaniu definicji, wzięto pod uwagę fakt, iż Rzeczpospolita Polska jest stroną Konwencji, a zatem nie może stosować kryteriów, które dyskryminowałyby inne państwa strony Konwencji (art. 15 ust.5 pkt.1).

Nie oznacza to jednak wyłączenia innych państw europejskich, które spełniają określone, analogicznie do zawartych w standardach unijnych, warunki. Audycję telewizyjną uznaje się za europejską także w przypadkach, gdy większość zespołu twórczego stale zamieszkuje w państwach europejskich, a audycja została wyprodukowana przez producenta, którego siedziba znajduje się w państwie europejskim (lub w koprodukcji z osobami lub spółkami z wyodrębnionych na podstawie wyżej określonych kryteriów państw europejskich) pod warunkiem zawarcia przez to państwo umowy w sprawach audiowizualnych z państwem Unii Europejskiej lub państwem stroną Konwencji (art. 15 ust. 5 pkt.2).

Przyjęcie ostrzejszych kryteriów definicyjnych audycji europejskiej, skutkuje powstaniem nowych rozwiązań prawnych, w których nie każda audycja zaliczona do kwoty polskiej wypełni kryteria obligatoryjne dla kwoty europejskiej.

Z dniem akcesji Polska przyjmie przepisy właściwe wyłącznie prawu wspólnotowemu (art. 15 ust.6).

Inną kwestią są zmiany dotyczące kwoty europejskiej, które wychodzą naprzeciw zastrzeżeniom nieproporcjonalności względem kwoty utworów oryginalnie wytworzonych w języku polskim i zmierzają do rozwiązania tego problemu. Kwota europejska staje się kwotą normatywną, w miejsce dotychczas obowiązującego sformułowania „tam gdzie jest to wykonalne” (art. 15 ust.4). Nie przewiduje się podwyższania kwoty polskiej, bez analogicznego podwyższenia kwoty europejskiej, z zachowaniem proporcji obydwu kwot (art. 15 ust.7).

Zamiast określenia „audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych”, przyjęto według kryterium wskazanego w Dyrektywie, określenie: „audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych” (art. 15a).

7.19 Zgodnie z projektem ustawy nadawcy programów telewizyjnych winni przeznaczать, co najmniej 10% miesięcznego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, przy czym audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie powinny stanowić co najmniej 50% (art.15a ust.1). Zachowano proporcje pomiędzy tzw. kwotą polską a tzw. kwotą europejską (art.15a ust.1 i 2).

Zmieniono także termin określający preferencje dla produkcji najnowszej z 3 na 5 lat, zgodnie z wymogami art. 5 Dyrektywy.

7.20 Udział kapitału zagranicznego w stacjach nadawczych kształtuje się na tym samym poziomie od początku obowiązywania ustawy i aktualnie wynosi 33%.

Harmonizacja ustawy o radiofonii i telewizji z przepisami wspólnotowymi o swobodnym przepływie kapitału w procesie negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej, wymaga pełnego zniesienia ograniczeń kapitałowych względem osób zagranicznych albo podmiotów kontrolowanych przez osoby zagraniczne, których siedziby lub stałe miejsca zamieszkania znajdują się w państwach będących członkami Unii, ale dopiero z momentem przewidywanego przyjęcia Polski do Unii Europejskiej.

Także zgodnie z innymi międzynarodowymi zobowiązaniami wobec OECD i WTO stopniowe osiągnięcie liberalizacji kapitałowej jest pożądane.

Przy zmianie przepisów art. 35 ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie liberalizacji kapitałowej w sektorze mediów elektronicznych uwzględniono, iż nie ma międzynarodowych zobowiązań, które nakazywałyby natychmiastową, całkowitą liberalizację, a jedynie stopniowe jej osiągnięcie (w przypadku akcesji do Unii Europejskiej, dotyczy to przyjęcia odpowiednich norm legislacyjnych do dnia akcesji, o ile zasada takiej liberalizacji zostanie uprzednio przyjęta).

Wzięto także pod uwagę odmienny charakter zobowiązań międzynarodowych, skutkujący dopuszczalnością zróżnicowania sytuacji systemowo - legislacyjnej, względem państw wspólnotowych i państw nie będących w UE, a będących członkami WTO i OECD.

Aktualny stan rozwoju rynku mediów elektronicznych w Polsce powoduje, iż pełna liberalizacja kapitałowa w tym obszarze jest przedwczesna, a zatem proponowane przepisy powinny wejść w życie od dnia uzyskania przez RP członkostwa w UE.

Uwzględniając powyższe zaproponowano zmiany ukierunkowane na uzyskanie całkowitej liberalizacji kapitałowej względem państw, członków Wspólnoty, z dniem wstąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, przy czym zasada liberalizacji już została zamieszczona w ustawie (art. 35 ust. 2 i 4).

W projekcie nowelizacyjnym zaproponowano również, aby w tym samym terminie poziom udziału kapitału zagranicznego w mediach elektronicznych w Polsce dla pozostałych osób i podmiotów zagranicznych podnieść do 49 % (art. 35 ust.3).

Informacje dotyczące podstawowych założeń projektu przedstawiono także w rozdziale II Sprawozdania.

Udział w konsultacjach w organizacjach międzynarodowych: WTO - GATS, Rada Państw Morza Bałtyckiego, OECD

WTO – GATS

7.21 KRRiT uczestniczy w pracach Światowej Organizacji Handlu, a w szczególności Rady GATS. Sektor audiowizualny łącznie z telekomunikacyjnym stają się coraz bardziej znaczące w działaniach WTO, zwłaszcza w kontekście rozwoju nowych technologii i konwergencji działalności nadawczej i innych usług komunikacyjnych.

W 2001 roku KRRiT brała udział w konsultacjach zarówno z Radą Handlu Usługami, jak i z utworzoną w ramach GATS Grupą Roboczą ds. Regulacji Krajowych (WDPR). Ponadto Krajowa Rada uczestniczyła w wypracowaniu „Projektu stanowiska Polski w zakresie handlu usługami” – w zakresie dotyczącym sektora audiowizualnego – przygotowywanego przez Zespół ds. Nowej Rundy Wielostronnych Negocjacji Handlowych WTO.

W ubiegłym roku prace w ramach GATS koncentrowały się na dyskusjach nad rozszerzeniem zakresu „Układu Ogólnego ds. Handlu Usługami”, dalszą redukcją barier w handlu usługami, w tym również nad stworzeniem nowych ram prawnych usług audiowizualnych oraz nad próbami wypracowania jednolitej interpretacji spornych zapisów *Układu*, w tym zwłaszcza redukcji zastrzeżeń do klauzuli najwyższego uprzywilejowania (art. II), także w zakresie usług audiowizualnych. Nowa Runda wpisuje się w proces postępującej globalizacji gospodarki światowej i odzwierciedla wyzwania, nadzieje i problemy związane z tym procesem.

„Układ Ogólny w Sprawie Handlu Usługami” jako bazowe porozumienie GATS odnosi się do środków stosowanych przez Członków, które oddziałują na handel usługami (art. I ust.1). Najważniejszym zobowiązaniem ogólnym Członka WTO jest przyjęcie zasady (klauzuli) największego uprzywilejowania: „W odniesieniu do jakiegokolwiek środków objętych niniejszym Układem, każdy Członek udzieli usługom i usługodawcom któregośkolwiek innego Członka, natychmiast i bezwarunkowo, traktowania nie mniej korzystnego niż to, którego udziela podobnym usługom i usługodawcom z jakiegokolwiek innego kraju”.

Bardzo ważne jest podkreślenie, iż mimo jednoznacznej wymowy przepisu dopuszczalne są wyjątki, przewidziane w ściśle określonym trybie: „Członek może utrzymywać środek niezgodny z ustępem 1 pod warunkiem, że środek taki jest wykazany w Załączniku i odpowiada warunkom Załącznika w sprawie odstępstw od Artykułu II” (ust.2). Zgodnie z powyższym Załącznik precyzuje warunki, na mocy których Członek GATS jest zwolniony z odnośnych obowiązków. W dokumencie „Polska - odstępstwa od artykułu II: Zasada największego uprzywilejowania” przyjęto jako zastrzeżenie preferencyjne traktowanie europejskich dzieł audiowizualnych i twórców europejskich.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji brała udział w wypracowywaniu stanowiska Polski w sprawie „Nowej Rundy Wielostronnych Negocjacji Handlowych WTO”, w ramach przygotowań do Nowej Rundy negocjacji w Doha, stanowiącego kontynuację i uaktualnienie stanowiska strony polskiej na III Konferencji Ministerialną w Seattle w 1999 roku.

7.22 Aktualny stan międzynarodowych stosunków gospodarczych i prowadzonych negocjacji akcesyjnych z Unią Europejską wskazuje, iż powinno się uwzględniać hierarchię celów dotychczas prowadzonej polityki rządu polskiego.

Obecne regulacje odnoszące się do sektora audiowizualnego są dość ograniczone, co znajduje jednak uzasadnienie. Nie ma potrzeby regulowania na forum GATS zagadnień tak kulturowo różnych, co do których istnieją silne regionalne różnice w podejściu do interwencji ustawodawczej - jak usługi audiowizualne. Rolą GATS jest liberalizować ograniczenia w wymianie szeroko rozumianych usług, nie zaś ingerować w kulturalną i społeczną politykę państwa realizowaną za pośrednictwem mediów elektronicznych.

Należy zgodzić się z uwagami podniesionymi przez Kanadę, w których zauważa się, że Art. XIX GATS - dotyczący negocjowania szczegółowych zobowiązań - kładzie nacisk na zasadę, iż proces stopniowej liberalizacji powinien respektować cele polityki narodowej a także poziom rozwoju zarówno całej gospodarki kraju, jak i poszczególnych jej sektorów. GATS nie powinien być interpretowany w taki sposób, że zakłada się obowiązek deregulacji wszelkich aspektów funkcjonowania rynku usług. Państwa dobrowolnie, po analizie strategicznych celów gospodarczych, społecznych i kulturowych mogą - nie są jednak do tego zobowiązane - podjąć decyzję o przyjęciu określonego zobowiązania szczegółowego. Kanada słusznie w prezentowanym stanowisku podkreśla, iż jest wyłączną, a w pewnym sensie arbitralną decyzją państw członkowskich podjęcie decyzji, które usługi i w jakim zakresie zdecydują się otworzyć dla zagranicznych usługodawców.

7.23 KRRiT wskazuje, iż w obszarze mediów elektronicznych nie istnieją obecnie warunki pozwalające na rezygnację z odstępstw od klauzuli najwyższego uprzywilejowania, ani ich modyfikację, a rezygnacja z utrzymania wyjątku kulturalnego wydaje się zdecydowanie przedwczesna. Sektor ten winien być traktowany nie tylko jako ekonomiczny, ale także niosący ze sobą pewien element o charakterze kulturotwórczym.

Trzeba tu dodać, iż problem traktowania usług audiowizualnych w sposób szczególny, w ramach dziedzictwa kulturowego Europy, a nie jako typowy przedmiot handlu, usług, czy inwestycji, pojawił się również, w trakcie konsultacji Traktatu o współpracy z USA.

Należy podkreślić, iż szereg krajów UE, podobnie jak i Polska, zgłosiło odstępstwa od klauzuli najwyższego uprzywilejowania w zakresie usług audiowizualnych, mimo iż chronione są przez Art. V GATS, dotyczący integracji gospodarczej, pozwalający na bardziej preferencyjne traktowanie krajów – stron porozumienia integracyjnego.

Inne grupy państw proponowały rezygnację lub co najmniej modyfikację zastrzeżeń od klauzuli najwyższego uprzywilejowania także w zakresie sektora audiowizualnego. Przegląd odstępstw od Art. II GATS, sporządzony przez kraje Azji i Ameryki wskazuje na występowanie pewnych istotnych tendencji co do weryfikacji istniejących wyjątków w tym zakresie, ukierunkowanych na ich redukcję oraz przyjęcie określonego terminu obowiązywania tychże wyjątków wraz z koniecznością prowadzenia negocjacji co do ich zasadności. Podkreśla się również, iż rozpatrzenia wymaga kwestia ochrony tożsamości kulturowej, zwłaszcza w kontekście wypracowania innych niż odstępstwa od klauzuli najwyższego uprzywilejowania środków dla osiągnięcia celów kulturowych.

Należy jednak zgodzić się z uwagami Szwajcarii, iż rewolucja cyfrowa zmieniła rynek mediów elektronicznych, doprowadziła do powstania nowych produktów i nowych typów usług audiowizualnych. Z uwagi na powyższe zasadne jest wypracowanie nowej klasyfikacji usług, obejmującej nowe rodzaje usług, nie istniejące, lub nie dość powszechnie występujące podczas negocjacji rundy urugwajskiej.

7.24 KRRiT przychyliła się do propozycji rozpoczęcia szerokiej dyskusji w tym obszarze, ale także rozważenia celowości wypracowania wspólnej z państwami członkowskimi Wspólnoty polityki wyłączenia lub znacznego ograniczenia sfery audiowizualnej jako zróżnicowanej, kulturowej spuścizny kontynentu europejskiego, nie traktowanej *stricte* jako przedmiot handlu usługami (tendencja ta występuje w niektórych krajach członkowskich Unii Europejskiej; w innych proponuje się natomiast łączenie preferencyjnego traktowania dzieł audiowizualnych z szeroko rozumianym preferencyjnym dostępem do finansowania).

Dyskusja może także obejmować zagadnienia związane z klasyfikacją i definicjami nowych usług audiowizualnych, jednak na obecnym etapie przyjęcie jakichkolwiek wiążących decyzji wydaje się przedwczesne; Polska nie jest jeszcze gotowa, do ustaleń w zakresie bardziej liberalnej listy odstępstw od zasady klauzuli najwyższego uprzywilejowania w zakresie usług audiowizualnych, a tym bardziej do ich wpisania na listę na szczegółowych zobowiązań.

7.25 Innym poważnym problemem jest sprawa wypracowania odpowiednich zasad w zakresie autonomicznej liberalizacji. KRRiT współpracuje w wypracowaniu polskiego stanowiska w tym względzie.

Proces liberalizacji powinien respektować cele polityki narodowej, a także poziom rozwoju zarówno całej gospodarki kraju, jak i poszczególnych sektorów. Państwa zatem dobrowolnie podejmują decyzję o dokonywaniu liberalizacji i jej zakresie w ramach GATS, wskazując, które usługi i w jakim stopniu zdecydują się otworzyć dla zagranicznych usługodawców.

Problem autonomicznej liberalizacji jest bardzo złożony, a wątpliwości co do wykładni dokonywanej w ramach Art. XIX ust. 3 GATS powstają zarówno w zakresie definicyjnym, w relacji do klauzuli najwyższego uprzywilejowania, związania i uznania w GATS, jak i kwestii technicznych związanych z terminami, szacowaniem oraz wyborem sposobu negocjacji i charakteru podejścia. Niektóre z zagadnień warte są wskazania. Zdefiniowanie podstawowych pojęć powinno uwzględniać metodę oszacowania i system podejścia do autonomicznej liberalizacji. Istotą takiej liberalizacji jest podjęcie jej poza tzw. kontekstem negocjacyjnym, na zasadzie dobrowolności i niezależnie od związania w ramach GATS.

Jak się wydaje zasadne jest włączenie w zakres pojęcia „autonomicznej liberalizacji” wszystkich środków usuwających istniejące bariery w międzynarodowym obrocie usługowym (a więc np. rezygnację z odstępstwa od klauzuli najwyższego uprzywilejowania), zarówno w przypadkach o charakterze sektorowym, jak i horyzontalnym. Przyjęcie zawężenia niniejszego pojęcia jedynie do środków, które można umieścić na listach szczegółowych zobowiązań nie wydaje się ani klarowne ani zasadne.

Przy konstruowaniu ram legislacyjnych dla autonomicznej liberalizacji i miejsca tejsze instytucji w GATS trzeba mieć na względzie, iż wyrażenie zgody na wpisanie - dokonanej od ostatniej rundy negocjacji - autonomicznej liberalizacji na listę zobowiązań szczegółowych powinno być rozwiązaniem końcowym, a decyzja podejmowana w tych kwestiach winna znajdować silne uzasadnienie ekonomiczne i prawne.

Rada Państw Morza Bałtyckiego

7.26 W Polsce problematyką ochrony własności intelektualnej zajmują się różne instytucje: Ministerstwo Kultury, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Gospodarki, Główny Urząd Cel, Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Eksperci Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji od początku uczestniczyli w pracach Grupy Roboczej ds. Współpracy Gospodarczej Rady Państw Morza Bałtyckiego, w powołanym w jej ramach Zespole ds. Ochrony Własności Intelektualnej w Rejonie Morza Bałtyckiego. Głównym zadaniem Zespołu jest doprowadzenie do zwiększenia skuteczności systemu ochrony praw autorskich i pokrewnych na forum międzynarodowym, głównie poprzez prowadzenie szerokiej działalności szkoleniowej i informacyjnej.

Z udziałem w pracach Zespołu związane było uczestnictwo przedstawiciela KRRiT w konferencji w sprawie fałszerstwa i piractwa w kontekście ochrony własności intelektualnej, zorganizowanej w dniach 22-24 kwietnia 2001 roku w Sztokholmie przez Prezydencję Szwedzką we współpracy z Komisją Europejską. Celem konferencji było uświadomienie złożoności problemów jakie wiążą się z takimi zjawiskami jak fałszerstwo i piractwo oraz stworzenie bazy dla dalszych projektów mających na celu przeciwdziałanie im, w powiększonej o kraje akcesyjne, Unii Europejskiej. Można zgodzić się z poglądem, iż materialny poziom ochrony prawnej w państwach europejskich jest wystarczający. Brakuje natomiast przepisów umożliwiających efektywną egzekucję praw własności intelektualnej.

Komisja Europejska przywiązuje dużą wagę do ochrony własności intelektualnej, zwłaszcza w dobie rozwoju nowych technologii, czego efektem jest m.in. przyjęcie, po kilkuletniej debacie, 22 maja 2001 roku Dyrektywy o prawie autorskim w społeczeństwie informatycznym. Trwają również prace nad stworzeniem wewnątrz UE jednolitego modelu ochrony znaków towarowych, patentów oraz wzorów użytkowych.

7.27 W ramach Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) wypracowana została tzw. deklaracja lizbońska, z czerwca 2000 roku, obejmująca problematykę podziału świata na państwa uprzemysłowione, działające w systemie informatycznym i państwa nie mające rozwiniętej infrastruktury informatycznej. Przyjęcie przez państwa rozwijające się Porozumień TRIPS, powinno być poprzedzone procesem szkolenia i edukacji.

Zwrócono uwagę na powiązania pomiędzy naruszaniem praw własności intelektualnej poprzez fałszerstwo i piractwo, a rozwojem przestępczości zorganizowanej.

Istotnym dla działalności grupy państw Współpracy Gospodarczej Rady Państw Morza Bałtyckiego jest dokument Komisji UE „Follow up to the Green Paper on Counterfeiting and Piracy in the Single Market”, przedstawiający szczegółowo projekt ram prawnych zwalczania fałszerstwa i piractwa wewnątrz UE. Komunikat zawiera plan działań KE, które mają być przeprowadzone w trybie pilnym. Komisja przedstawi propozycję dyrektywy mającej na celu wzmocnienie efektywnego wykonywania praw własności intelektualnej oraz stworzenie ram prawnych dla wymiany informacji i współpracy pomiędzy administracjami krajów członkowskich. Rozważa się też harmonizację sankcji karnych za naruszenia praw własności intelektualnej oraz rozszerzenie kompetencji Europolu. Ponadto będzie rozwijać system szkoleń dla urzędów odpowiedzialnych za przestrzeganie prawa własności intelektualnej, m.in. dla prokuratur, urzędów celnych, policji, również dla przedstawicieli sądownictwa.

Komisja zwróci szczególną uwagę na zwalczanie fałszerstwa i piractwa w kontekście negocjacji akcesyjnych o członkostwo w UE i w tym celu zamierza ustanowić komórkę odpowiedzialną za zbieranie i wymianę informacji o zwalczaniu fałszerstwa i piractwa.

OECD

7.28 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaangażowana była w negocjacje akcesyjne związane z przystąpieniem do OECD, uczestniczyła w konferencjach przeglądowych, jak również w przygotowywaniu stanowiska RP na te konferencje i w konsultacjach dotyczących rozmów na temat zawartości raportów z tych konferencji.

W 2001 roku odbyły się konsultacje w sprawie wypracowania, w porozumieniu z Komisją Europejską, stanowiska Polski w zakresie interpretacji art. 9 i 10 w związku z art. 4 Kodeksu Liberalizacji Bieżących Operacji Niewidzialnych – w kontekście kwot europejskich, w odniesieniu wyłącznie do telewizji komercyjnej.

Przepisy art. 9 Kodeksu stanowią zasadę niedyskryminacji: „Członek nie będzie dyskryminowany pomiędzy innymi Członkami w zakresie zezwoleń na dokonywanie bieżących operacji niewidzialnych, wymienionych w Załączniku A i będących przedmiotem jakiegokolwiek stopnia liberalizacji”. Postanowienia te dotyczą kwot europejskich, których wprowadzenie stawia pozaeuropejskich członków OECD w mniej korzystnej sytuacji. Problem ten nie dotyczy tzw. kwoty krajowej, opartej o kryterium językowe (kwota audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, niezależnie od miejsca wytworzenia i statusu producenta).

Wyjątek od zasady niedyskryminacji stanowi przepis art. 10: „Członkowie będący częścią specjalnych systemów celnych lub walutowych, mogą stosować względem siebie, ponad środki liberalizacji zastosowane zgodnie z postanowieniami Artykułu 2a), inne środki liberalizacji bez rozciągania ich na pozostałych Członków...”. Istotne jest wskazanie art. 4, który stanowi, iż: „nie będzie uznawane za zmianę zobowiązań podjętych przez Członka jako Sygnatariusza (...) istniejących umów międzynarodowych”.

Stanowisko Strony Polskiej opiera się o założenie, że Układ Stowarzyszeniowy pomiędzy RP a Wspólnotą Europejską mieści się w zakresie wskazanym w art. 10 Kodeksu Liberalizacyjnego Bieżących Operacji Niewidzialnych i uprawnia do stosowania preferencji dla audycji europejskich. Układ Stowarzyszeniowy uznano za porozumienie mieszczące się w ramach art.10 w związku z art. 4 Kodeksu, co upoważnia nasz kraj do stosowania niektórych środków liberalizacyjnych tylko względem UE, bez rozszerzania ich na pozostałe państwa członkowskie OECD.

Udział w pracach Rady Europy

7.29 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji reprezentuje Polskę w strukturach Rady Europy, zajmujących się środkami masowego przekazu.

Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią specjaliści brali w 2001 roku udział w pracach następujących komitetów i grup roboczych:

- Komitet Zarządzający ds. Mediów (CDMM): uczestniczy Karol Jakubowicz, doradca przewodniczącego KRRiT i Izabella Chruślińska, dyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą; CDMM określa kierunki działania w dziedzinie mediów, w Komitecie uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Rady Europy.
- Stały Komitet ds. Telewizji Transgranicznej (T-TT): uczestniczy od 1993 roku Karol Jakubowicz, który został ponownie wybrany na drugą kadencję, na stanowisko przewodniczącego Komitetu; zadaniem Komitetu jest formułowanie rekomendacji co do zastosowania Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej oraz podejmowanie starań na rzecz rozstrzygnięcia konfliktów wynikających z zastosowania Konwencji.
- Grupa Rady Europy ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-S-DB): uczestniczą Bolesław Sulik i Katarzyna Badźmirowska-Masłowska, wicedyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą; grupa zajmuje się analizą kwestii związanych z funkcjonowaniem telewizji publicznej w nowych technologicznie warunkach,
- Grupa specjalistów ds. usług on-line i demokracji (MM-S-OD): uczestniczy Tadeusz Kowalski, ekspert KRRiT; podstawowym obszarem zainteresowań ekspertów w tej grupie są potencjalne możliwości zastosowania nowych technologii informacji i komunikowania w dziedzinie demokracji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zgłosiła również akces do Międzynarodowego Stowarzyszenia Edukacji Medialnej (AEEMA), działającego pod patronatem Rady Europy. W pracach Stowarzyszenia uczestniczy ekspert KRRiT Małgorzata Potocka.

Szczegółowe omówienie pracy poszczególnych grup znajduje się w rozdziale V w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Udział w pracach Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA)

7.30 KRRiT prowadzi aktywną działalność w organizacji skupiającej przedstawicieli ciał regulujących EPRA (European Platform of Regulatory Authorities). KRRiT była współzałożycielem tej organizacji, a wśród członków znajduje się większość krajów europejskich.

Dla przedstawicieli europejskich rad radiofonii i telewizji EPRA stała się ważnym forum dyskusyjnym. EPRA umożliwia ciałom regulującym poszczególnych krajów wypracowanie wspólnych rozwiązań, a także zapoznanie się z doświadczeniami krajów, które są bardziej zaawansowane we wdrażaniu nowych technologii w sektorze audiowizualnym.

W spotkaniach członków EPRA uczestniczą w charakterze obserwatora przedstawiciele Rady Europy i Unii Europejskiej. Komisja Europejska doceniła potencjał, tkwiący w EPRA, gdyż organizacja ta skupia przedstawicieli ciał regulujących państw członkowskich UE i krajów stowarzyszonych.

7.31 W roku ubiegłym poświęcono wiele miejsca problemom związanym z planowaną nowelizacją Dyrektywy o Telewizji bez Granic, m.in. regulacjom reklamy w świetle przyszłej rewizji Dyrektywy oraz wobec nowych technicznych możliwości takich jak np. virtual i split-screen advertising. Na forum EPRA zaprezentowano także opinie różnych ekspertów w sprawie tworzenia regulujących ciał konwergentnych tzn. takich, które mają szerokie uprawnienia w sektorze zarówno telekomunikacji jak i środków masowego przekazu.

Współpraca bilateralna

Ukraina

7.32 W marcu gościła w Warszawie, na zaproszenie Przewodniczącego KRRiT, grupa członków Narodowej Rady Ukrainy do spraw Telewizji i Radia. Wizyta ukraińskiej Rady odbywała się w ramach całorocznego projektu „Kijów w Warszawie, Warszawa w Kijowie”, który był realizowany pod patronatem Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy oraz Forum Polsko-Ukraińskiego. Celem projektu było nawiązanie wszechstronnej współpracy pomiędzy środowiskami naukowymi, elitami kulturalnymi, działaczami samorządowymi oraz dziennikarzami z obydwu stolic. W ramach projektu zainaugurowanego 26 lutego 2001 roku, w ubiegłym roku został zrealizowany cykl wizyt studyjnych, koncertów oraz wystaw poświęconych różnym aspektom życia kulturalnego, naukowego, gospodarczego. Współpraca z Narodową Radą Ukrainy ds. Telewizji i Radia zajmuje w stosunkach bilateralnych KRRiT ważne miejsce. W marcu 1997 roku obie rady podpisały porozumienie o współpracy.

W 2000 roku został powołany nowy skład ukraińskiej rady. Ponadto przedstawiciele KRRiT zostali zaproszeni do uczestniczenia w posiedzeniach i grupach roboczych Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy we Lwowie oraz Forum Polsko-Ukraińskiego w Kijowie. Podczas obydwu spotkań podkreślano wagę ściślejszej współpracy w dziedzinie mediów elektronicznych.

Najważniejszym efektem wizyty ukraińskiej Rady, w marcu 2001 roku, było podpisanie protokołu w sprawie powołania stałej Wspólnej Grupy Konsultacyjnej KRRiT i Narodowej Rady Ukrainy ds. Telewizji i Radia. Celem powołania Grupy jest prowadzenie regularnych konsultacji dotyczących zagadnień współpracy w dziedzinie telewizji i radia. Ponadto przedstawiciele ukraińskiej Rady mieli cykl roboczych rozmów, m.in. z Komisją Kultury i Środków Masowego Przekazu, w TVP S.A., Polskim Radiu S.A. Uczestniczyli również wspólnie z grupą kijowskich dziennikarzy w prezentacji „Internet w mediach”.

W ramach bilateralnych kontaktów przedstawiciele KRRiT złożyli również wizytę w Kijowie, jej celem było podpisanie aneksu do umowy o wzajemnej współpracy oraz pierwsze posiedzeniepowołanej w marcu 2001 roku Stałej Grupy Konsultacyjnej obu rad, której celem jest regularna współpraca i konsultacje w dziedzinie radia i telewizji.

Współpraca KRRiT z Ukrainą, wpisując się w priorytety polskiej polityki zagranicznej, nie ogranicza się do bliskich kontaktów z radą ukraińską. Zapoczątkowane w 2000 roku z inicjatywy ukraińskiej kontakty w ramach Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów RP i Ukrainy, mające zbliżyć polskie i ukraińskie media elektroniczne, miały ożywiony charakter i w 2001 roku. W czasie Forum Ekonomicznego w Dniepropietrowsku doszło do spotkania polskich przedstawicieli mediów elektronicznych i KRRiT z ukraińskimi. Zorganizowane zostały, również przy pomocy KRRiT, panele z udziałem uczestników obu krajów w czasie Forum Ekonomicznego w Krynicy.

KRRiT, dostrzegając braki we współpracy przygranicznej telewizji obu krajów, zorganizowała w listopadzie 2001 roku w Przemyśle wspólnie z Oddziałem TVP S.A. w Rzeszowie, spotkanie bilateralne polsko-ukraińskie dotyczące telewizyjnej współpracy przygranicznej. W spotkaniu wzięli udział dyrektorzy i przedstawiciele ośrodków regionalnych telewizji ze Lwowa, Czerniowiec, Łucka, Użhorodu oraz Krakowa, Rzeszowa i Lublina. Pomysł tego spotkania zrodził się dwa miesiące wcześniej w czasie konferencji w Czarnej współorganizowanej przez KRRiT i TVP S.A. poświęconej roli telewizji regionalnych w rozwoju współpracy przygranicznej. Okazało się wówczas, że nie ma do tej pory stałej współpracy regionalnych ośrodków telewizji polskiej i ukraińskiej.

W trakcie spotkania w Przemyśle zostały poruszone następujące sprawy: warunki wymiany programowej między poszczególnymi ośrodkami, stworzenie po polskiej i po ukraińskiej stronie katalogu oferty programów przeznaczonych do wymiany, współpraca w zakresie programów informacyjnych, wspólne projekty programowe w kontekście planowanych przedsięwzięć antenowych, wizyty studyjne dziennikarzy i ekip technicznych.

W ciągu najbliższego roku powinny zostać stworzone mechanizmy wymiany programowej. Strona ukraińska już dziś jest zainteresowana emisją wyprodukowanych przez TVP S.A. programów o tematyce polsko-ukraińskiej, a także programu „Telenowiny” skierowanego do mniejszości ukraińskiej w Polsce, realizowanego w języku ukraińskim przez WOT z napisami w języku polskim.

Armenia

7.33 W październiku 2001 roku przebywała w KRRiT z wizytą studyjną delegacja Krajowej Komisji ds. Telewizji i Radia Republiki Armenii. Wizyta została zorganizowana przez Radę Europy przy współudziale Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Goście z Armenii mieli okazję zapoznać się z funkcjonowaniem Biura KRRiT oraz wybranych mediów – Telewizji Polskiej S.A., Telewizji TVN oraz Radia ZET. Krajowa Komisja ds. Telewizji i Radia została utworzona na początku 2001 roku na mocy ustawy o radiofonii i telewizji z października 2000 roku jako organ regulujący w sektorze mediów komercyjnych. Podstawowym zadaniem Komisji jest rozdzielanie częstotliwości i przyznawanie koncesji nadawcom oraz czuwanie nad przestrzeganiem ustawy o radiofonii i telewizji. Komisja składa się z 9 członków desygnowanych przez Prezydenta Republiki.

Podpisanie umowy o współpracy z Conseil Superieur d'Audiovisuel

7.34 W dniach 27-28 marca wizytę składa przewodniczący francuskiej rady Conseil Superieur d'Audiovisuel. Celem wizyty jest podpisanie umowy o współpracy bilateralnej z Krajową Radą. Kontakty i współpraca pomiędzy francuską radą a KRRiT mają już kilkuletnią tradycję. W związku z tym, że Francja będzie partnerem KRRiT w umowie Twinning, w ramach której zostanie zrealizowany projekt Phare, dotychczasowe formy współpracy z CSA

zostaną rozszerzone. Jednym z ważniejszych punktów umowy bilateralnej będzie wykorzystywanie francuskich doświadczeń w dziedzinie polityki audiowizualnej w kontekście integracji z UE.

Organizacja konferencji międzynarodowych

Transmisje z ważnych wydarzeń – kontekst polski i europejski

7.35 9 maja 2001 roku KRRiT zorganizowała seminarium z udziałem europejskich ekspertów zatytułowane „Transmisje z ważnych wydarzeń – kontekst polski i europejski”. Celem seminarium było z jednej strony zaprezentowanie doświadczeń wybranych krajów UE, które przedstawiły już Komisji Europejskiej listy takich wydarzeń; z drugiej - podjęcie dyskusji dotyczącej następujących aspektów: nadawcy polscy a realizacja przepisów w zakresie dostępu do ważnych wydarzeń, rynek a regulacje – korzyści i niedogodności dla nadawców i widzów w zakresie dostępu do ważnych wydarzeń, procedura uzupełniania polskiej listy ważnych wydarzeń. W panelu zatytułowanym „Ochrona praw do transmisji ważnych wydarzeń, przepisy wewnętrzne, kontekst międzynarodowy – doświadczenia krajów Unii Europejskiej” wzięli udział eksperci z Danii, Niemiec, Wlk. Brytanii, krajów, które już przedłożyły Komisji Europejskiej listę ważnych wydarzeń oraz Szwecji i Europejskiej Unii Nadawców.

Nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji z 19 lipca 2000 roku wprowadziła zapis dotyczący zasady przeprowadzania bezpośrednich transmisji wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym. Nowelizacja wskazała przykładowy, otwarty katalog ważnych wydarzeń, delegując na Krajową Radę Radiofonii i Telewizji kompetencje do wydania rozporządzenia, które uszczegółowi listę ważnych wydarzeń wskazanych ustawą. Dała ona również delegację do przygotowania rozporządzenia w sprawie listy wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne oraz zasad wykonywania wyłącznych praw do telewizyjnych transmisji takich wydarzeń w sposób zapewniający, że wykonywanie tych praw przez nadawców nie pozbawi odbiorców w danym państwie możliwości odbioru tych wydarzeń.

Są to przepisy odzwierciedlające uregulowania zawarte w Dyrektywie „O telewizji bez granic” z 1997 roku. Przepisy te zobowiązują państwa członkowskie UE do wprowadzenia w swoim ustawodawstwie wewnętrznym wymogu, aby transmisje wydarzeń uważanych za szczególnie istotne dla społeczności poszczególnych krajów członkowskich UE nie były rozpowszechniane na zasadzie wyłączności przez nadawców w sposób uniemożliwiający dużej liczbie odbiorców w danym państwie powszechny odbiór programu zawierającego takie wydarzenia, transmitowanego lub retransmitowanego przez telewizję publiczną.

Podczas negocjacji akcesyjnych w trakcie tymczasowego zamykania obszaru negocjacyjnego „Kultura i polityka audiowizualna” strona polska zobowiązała się do sporządzenia szczegółowej listy ważnych wydarzeń najpóźniej do dnia akcesji do UE.

Telewizja jutra. Przyszłość mediów elektronicznych w Polsce

7.36 W dniach 22-23 maja 2001 roku KRRiT zorganizowała wspólnie z Ambasadą USA w Warszawie konferencję z udziałem polskich i amerykańskich ekspertów zatytułowaną: „Telewizja jutra. Przyszłość mediów elektronicznych w Polsce.

Dla formułowania poglądów dotyczących przyszłości mediów elektronicznych w Polsce istotna była diagnoza stanu obecnego oraz ocena tego, co zdarzyło się w przeszłości. Zmiany prawne pozostają zazwyczaj w tyle wobec zmian technologicznych. Do najważniejszych zjawisk, które przyczyniły się do powstania jakościowo nowego systemu mediów zaliczono w czasie konferencji, między innymi: zniesienie cenzury, ustawę o radiofonii i telewizji, powstanie sektora publicznego, otwarcie systemu komunikowania na zagranicę, powstanie sektora komercyjnego, rozwój rynku reklamy (w latach 1994 - 2000 do stacji telewizyjnych napłynęło ponad 2.5 mld USD z dochodów reklamowych), wzrost zainteresowania krajową twórczością audiowizualną i rozwój sektora niezależnej produkcji filmowej i telewizyjnej.

Konferencja była poświęcona wymianie polskich i amerykańskich doświadczeń w zakresie kształtowania właściwego środowiska regulacyjnego dla działalności telewizyjnej z udziałem ekspertów, teoretyków i praktyków z obu stron. W czasie konferencji omówione zostały następujące aspekty sektora audiowizualnego: media elektroniczne lat 90-tych w Polsce; cyfrowe radio, telewizja i Internet.- konwergencja TV i Internetu; gdzie jest Polska w drodze do społeczeństwa informacyjnego; segmentacja rynku: rozwój kanałów tematycznych i platform cyfrowych, telewizja kablowa; nowe technologie: w jaki sposób zmiany w zakresie przekazu (przekaz szerokopasmowy, telewizja wysokiej rozdzielczości) wpłyną na telewizję w najbliższych pięciu latach. Czy przekaz szerokopasmowy spełni pokładane w nim nadzieje?; telewizja kablowa i satelitarna, perspektywy w kontekście rozwoju nowych technologii. W konferencji wzięli udział eksperci amerykańscy, m.in.: Harry Harris, prezes Global Management Associates i profesor University of California w Davis, Mark J. Palchick, profesor prawa w Pennsylvania State University, Karen Edwards Onyeije, doradca prawny Federal Communications Commission.

Ważną część w dyskusji zajęły sprawy związane ze społeczeństwem informacyjnym, którego istotnym elementem jest telewizja przyszłości. W takiej telewizji pojawi się wiele szczebli pośrednich, wystąpią także zjawiska personalizacji przekazu a odbiór nabierze charakteru nieliniowego. Telewizja stanie się interaktywna, personalna i dostarczana na żądanie. Zmieni się rola nadawcy telewizyjnego, a w szczególności nie będzie potrzebna rozbudowana instytucja pośrednicząca, komunikowanie nabierze charakteru bezpośredniego. W czasie konferencji określone zostały korzyści wynikające z rozwoju nowych technik informacyjnych, a także elementarne warunki niezbędne dla osiągnięcia stanu istotnej zmiany jakościowej w skali masowej, a zarazem udało się wyrazić pewne oczekiwania dotyczące swoistej filozofii działania regulatora. Regulator jako obserwator rynku, aktywnie reagujący kiedy pojawiają się zagrożenia, promotor konkurencji i otwarcia rynku – to hasła najlepiej wyrażające doświadczenia amerykańskie.

Rola telewizji regionalnych w rozwoju współpracy przygranicznej

7.37 10-11 września 2001 roku w Czarnej w Bieszczadach miała miejsce międzynarodowa konferencja współorganizowana przez TVP S.A. i KRRiT poświęcona „Roli telewizji regionalnych w rozwoju współpracy przygranicznej”. Do udziału w konferencji zaproszono przedstawicieli telewizji regionalnych Białorusi, Czech, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, Węgier.

Celem konferencji była wymiana doświadczeń w zakresie istniejącej współpracy pomiędzy telewizjami regionalnymi z krajów Europy Środkowo-Wschodniej a także dyskusja dotycząca możliwości i warunków rozszerzenia tej współpracy.

Współpraca przygraniczna telewizji regionalnych ma szczególną rolę do odegrania w jednoczącej się Europie, wpływa bowiem w znaczący sposób na integrowanie obszarów przygranicznych. Przyczynia się również do zmiany stereotypów o najbliższych sąsiadach, które w naszych społeczeństwach nadal są dość silnie zakorzenione. W przyszłości będzie silne parcie na umacnianie regionalizmu w Europie, poszukiwanie własnej lokalnej tożsamości, w tym kontekście rola mediów regionalnych jest szczególna. Jednym z ważniejszych punktów programu konferencji była prezentacja telewizji regionalnych uczestniczących w konferencji, połączona z rozmowami o projektach współpracy. Zaprezentowano również dwa najciekawsze programy realizowane wspólnie przez telewizje regionalne, program Wrocławskiego Ośrodka TVP S.A. i niemieckiej ORB z Poczdamu zatytułowany „Kowalski i Schmidt” oraz program „Kwartet”, w którego realizacji uczestniczą: STV Koszyce, STV Bańska Bystrzyca ze Słowacji, ČT Ostrava, ČT Brno z Czech, MTV Szeged, MTV Miskolc z Węgier, OTVP Kraków, OTVP Rzeszów.

Drugim ważnym punktem była dyskusja w czasie okrągłego stołu, podczas której wiele mówiono o pilnej potrzebie realizacji wspólnych programów pomiędzy telewizjami regionalnymi, które do tej pory tego typu działalności nie prowadzą. Na rolę współpracy pomiędzy polską a ukraińską telewizją regionalną wskazywali przedstawiciele telewizji regionalnej ze Lwowa i Użhorodu. Gdyby w przyszłości udało się doprowadzić do stałej realizacji programu polsko-ukraińskiego, który wykorzystywałby np. doświadczenia programu „Kowalski i Schmidt”, można byłoby mówić o prawdziwym przełomie we współpracy medialnej obu krajów. Także program „Kwartet” wzbudził zainteresowanie innych ośrodków, mówiono o ewentualnej możliwości rozszerzenia programu o inne kraje. Wiele miejsca poświęcono również dyskusji na temat aspektów programowych, organizacyjnych i technologicznych współpracy przygranicznej.

Integracja europejska w mediach – doświadczenia polskie dla Ukrainy

7.38 W Warszawie, 21 listopada ubiegłego roku, odbyła się konferencja zorganizowana pod patronatem Przewodniczącego KRRiT we współpracy z Fundacją im. Stefana Batorego i Związkiem Ukraińców w Polsce, zatytułowana „Integracja europejska w mediach - doświadczenia polskie dla Ukrainy”. Odbywała się ona w ramach całorocznego projektu „Kijów w Warszawie, Warszawa w Kijowie” realizowanego pod patronatem Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów RP i Ukrainy oraz Forum Polsko-Ukraińskiego. Wśród uczestników konferencji byli dziennikarze i pracownicy ukraińskich mediów.

Polska znalazła się w ostatniej fazie negocjacji z Unią Europejską i ma za sobą wieloletnie kontakty z Komisją Europejską, a także bogate doświadczenia - pozytywne i negatywne – w zakresie informowania społeczeństwa o integracji europejskiej i jej konsekwencjach. Z kolei dla polskiej polityki zagranicznej Ukraina jest jednym z ważniejszych partnerów strategicznych i nasze kraje w ciągu ostatnich dziesięciu lat w różnych sferach aktywnie ze sobą współpracują. W ciągu dwóch ostatnich lat nasiliły się kontakty dotyczące współpracy w dziedzinie mediów elektronicznych między obu krajami, rozpatrywano możliwości współpracy programowej, tworzenia wspólnych stacji radiowych czy nawet kanału telewizyjnego. Zostały też podjęte próby nawiązania intensywniejszej współpracy przygranicznej. Konferencja stworzyła możliwości dyskusji w gronie polsko-ukraińskim o dotychczasowych sukcesach i słabościach polityki informacyjnej o Unii

Europejskiej, o roli mediów. Do udziału w konferencji zaproszono przedstawicieli instytucji państwowych, mediów elektronicznych i prasy, aby podjąć dyskusję o zadaniach mediów w procesie informowania społeczeństwa o integracji, czym ta informacja jest dziś, czym powinna być. Wejście krajów naszego regionu do Unii Europejskiej stwarza ogromną szansę dla ich rozwoju, ale stanowi też wyzwanie. Poparcie i zrozumienie społeczeństwa dla tych wyzwań jest nie do przecenienia. Przed Polską te wyzwania już stoją, wszystko wskazuje na to, że mamy szansę znaleźć się w Unii w ciągu kilku najbliższych lat. Przed Ukrainą ta perspektywa jest dłuższa, ale w ostatnim okresie czasu kontakty Ukrainy z Komisją Europejską są bardziej intensywne. Rola mediów ukraińskich w informowaniu społeczeństwa o tym, czym jest Unia, jakie mogą być konsekwencje integracji, jakie wyzwania stoją przed Ukrainą, a także w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego jest raczej porównywalna z zadaniami polskich mediów.

Dla grupy dziennikarzy i pracowników ukraińskich mediów uczestniczących w konferencji Krajowa Rada zorganizowała spotkania w Ministerstwie Gospodarki z departamentami: Stosunków Gospodarczych z Zagranicą oraz Integracji Europejskiej, a także w TVP S.A. Spotkaniu z realizatorami programów poświęconych integracji europejskiej towarzyszył pokaz wybranych programów dotyczących tej tematyki.

W czasie konferencji odbyła się dyskusja w trzech panelach:

- Informacja o Unii Europejskiej - rola i zdania instytucji państwowych, sposoby informowania społeczeństwa, rola mediów, współpraca agend rządowych i mediów, dotychczasowe sukcesy i słabości.
- Obowiązki mediów publicznych i nadawców komercyjnych w odniesieniu do integracji europejskiej.
- Problematyka integracyjna w prasie wysokonakładowej – informacja, promocja czy misja

Mniejszości w mediach elektronicznych – modele, wizerunek, oczekiwania

7.39 W Białymstoku w grudniu ubiegłego roku odbyła się międzynarodowa konferencja zatytułowana: „Mniejszości w mediach elektronicznych – modele, wizerunek, oczekiwania (doświadczenia tworzenia programów mniejszościowych: Białoruś, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Słowacja, Ukraina)”. Konferencja pod patronatem Aleksandra Kwaśniewskiego, Prezydenta RP, została przygotowana przez KRRiT, TVP S.A. i Radio Białystok S.A. Była to druga edycja konferencji, zorganizowanej po raz pierwszy w listopadzie 2000 roku, adresowana do dziennikarzy i twórców audycji dla mniejszości narodowych i etnicznych emitowanych w radiu i telewizji z krajów naszego regionu.

Pierwszą edycję konferencji poświęcono problematyce dostępu mniejszości do mediów, przede wszystkim uwarunkowaniom prawnym, ale także rozwiązaniom praktycznym. Tematem konferencji, w grudniu 2001 roku, było zwrócenie uwagi na programy dla mniejszości, które realizowane są w językach macierzystych tych mniejszości. Wśród postulatów mniejszości, jakie pojawiają się w odniesieniu do ich dostępu do mediów elektronicznych, emisja tego typu programów w radiu i telewizji wydaje się bardzo istotna. Również zapisy w Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych, którą Polska ratyfikowała w 2000 roku, wskazują na duże znaczenie takich właśnie audycji. Przewodniczący KRRiT Juliusz Braun, otwierając konferencję zwrócił uwagę na fakt, że

często mówi się o tych programach nie dostrzegając ich specjalnej roli, traktując je na równi z innymi programami poświęconymi tematyce mniejszości narodowych i etnicznych.

Na inny aspekt zwrócił uwagę Prezydent RP w skierowanym do uczestników konferencji liście podkreślając, że debata o tym, jak prezentować społeczności mniejszościowe i umacniać ich tożsamość za pośrednictwem mediów elektronicznych, jest cennym wkładem w kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego, zarówno dla Polski, jak i dla krajów naszej części Europy.

Organizatorzy konferencji zapraszając uczestników z Białorusi, Estonii, Litwy, Łotwy, Słowacji i Ukrainy, a także panelistów z Walii i Austrii chcieli stworzyć warunki do wymiany doświadczeń dotyczących tworzenia programów dla mniejszości. W Polsce istnieje bogata oferta programów tego typu w ośrodkach radiowych w tych regionach, gdzie mniejszości są silnie reprezentowane. W telewizji publicznej sytuacja jest trudniejsza także ze względów ekonomicznych. Środki potrzebne na realizację programów telewizyjnych są zwykle znacznie większe niż środki potrzebne na realizowanie audycji radiowych. W czasie konferencji TVP S.A., odpowiadając na wcześniejsze postulaty mniejszości, przedstawiła projekt stworzenia w ramach telewizji regionalnej zespołu redakcyjnego, koordynującego tematykę mniejszości narodowych i grup etnicznych w ramach Redakcji Regionalnej Biura Programów Regionalnych. Konferencja pozwoliła na prezentację różnych modeli programów dla mniejszości realizowanych w Europie. W przeddzień konferencji odbyło się spotkanie przedstawicieli mniejszości, TVP S.A. i KRRiT. Zarówno podczas konferencji, jak i podczas spotkania wskazywano na to, co do tej pory udało się zrobić. Przedstawiciele mniejszości z zainteresowaniem przyjęli informację o wspomnianym powyżej projekcie Redakcji Regionalnej Biura Programów Regionalnych. Wskazano również na potrzebę wypracowania lepszych rozwiązań dotyczących kwestii kadr, lepszego niż do tej pory miejsca na antenie programów dla mniejszości realizowanych w ich językach oraz wypracowywania mechanizmów rozwiązywania sytuacji konfliktowych, które często wokół problemów mniejszości się pojawiają. Przedstawiciele związków mniejszości zaproponowali utworzenie rady składającej się z wybranych przedstawicieli związków mniejszościowych, która byłaby partnerem dla kierownictwa ośrodków radiowych i telewizyjnych w sprawach dotyczących programów dla mniejszości. Za istotną uznano potrzebę kontynuacji profesjonalnych szkoleń dziennikarzy wywodzących się z mniejszości, znających specyfikę życia poszczególnych społeczności. Warto dodać, że jesienią ubiegłego roku Akademia Telewizyjna przeprowadziła szkolenie tego typu, a jego uczestnikami byli dziennikarze wskazani przez organizacje mniejszościowe.

W czasie konferencji przewodniczący KRRiT wręczył nagrodę dla zespołu redakcyjnego programu „Telenowyny” realizowanego w języku ukraińskim w Warszawskim Ośrodku Telewizyjnym. Nagroda została przyznana za sposób pokazania problematyki społeczności ukraińskiej w Polsce.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE OPŁAT ABONAMENTOWYCH I POZAABONAMENTOWYCH

8.1 Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt.6 ustawy o radiofonii i telewizji, do zadań KRRiT należy określenie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy Krajowa Rada określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty abonamentowej za używanie odbiornika radiofonicznego oraz opłaty abonamentowej za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego, sposób i tryb wnoszenia tych opłat, a także może określić przypadki, w których umarza lub rozkłada na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych. Krajowa Rada może, ze względów społecznych, przyznać niektórym kategoriom osób zniżki lub zwolnienia od opłat abonamentowych.

W przypadku stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika (art. 49 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji) pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej (art. 49 ust. 5 ustawy) i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty - art. 51 ust. 5 ustawy) przekazywane są na wyodrębniony rachunek Krajowej Rady (art. 50 ust. 6 ustawy) i w całości są przeznaczane przez Krajową Radę na działalność jednostek publicznej radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada (art. 50 ust. 2 ustawy) ustala corocznie, nie później niż do 30 czerwca, sposób podziału wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym minimalny udział terenowych oddziałów TVP S.A.

Przepis zawarty w art. 50 ust. 3 obliguje Przewodniczącą Krajowej Rady do niezwłocznego przekazania jednostkom publicznej radiofonii i telewizji należnych im udziałów we wpływach.

Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje Minister Łączności. Jednostką organizacyjną Ministra Łączności uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 70, poz. 339) jest Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”. Kontroli - w myśl § 1. ust. 2 cyt. rozporządzenia - dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Wysokość opłat abonamentowych

8.2 Do końca 2001 roku obowiązywały następujące opłaty ustalone przez Krajową Radę w rozporządzeniu z 27 czerwca 2000 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

- za używanie odbiornika radiofonicznego

• miesięczna, w wysokości	4,10 zł
• dwumiesięczna, w wysokości	8,05 zł
• kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości	12,00 zł
• czteromiesięczna, w wysokości	16,00 zł
• pięciomiesięczna, w wysokości	19,90 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	23,60 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	27,47 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	31,30 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	35,05 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	38,75 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	42,35 zł
• roczna, w wysokości	45,65 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego

• miesięczna, w wysokości	12,60 zł
• dwumiesięczna, w wysokości	24,75 zł
• kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości	36,90 zł
• czteromiesięczna, w wysokości	49,20 zł
• pięciomiesięczna, w wysokości	61,20 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	72,50 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	84,40 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	96,20 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	107,70 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	119,10 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	130,10 zł

- roczna, w wysokości 140,30 zł

8.3 Aby przeciwdziałać wyrejestrowywaniu odbiorników radiowych i telewizyjnych Krajowa Rada od 1 stycznia 2001 roku podwyższyła poziom ulg finansowych dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry za okres:

- dwumiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 1,8%
- kwartalny
(lub za kolejne 3 miesiące) - obniżenie opłaty za ten okres o 2,4%
- czteromiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 2,4%
- pięciomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 2,9%
- półroczny
(lub za kolejne 6 miesięcy) - obniżenie opłaty za ten okres o 4,1%
- siedmiomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 4,3%
- ośmiomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 4,6%
- dziewięciomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 5,0%
- dziesięciomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 5,5%
- jedenastomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 6,1%
- roczny - obniżenie opłaty za ten okres o 7,2%

8.4 Uchwałą nr 196/2001 z 28 maja 2001 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych Krajowa Rada ustaliła następujące **opłaty abonamentowe obowiązujące od 1 stycznia 2002 roku**:

- za używanie odbiornika radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 4,60 zł
- dwumiesięczna, w wysokości 9,00 zł
- kwartalna lub za kolejne 3 miesiące
w roku kalendarzowym, w wysokości 13,45 zł
- czteromiesięczna, w wysokości 17,95 zł
- pięciomiesięczna, w wysokości 22,30 zł
- półroczna lub za kolejne 6 miesięcy
w roku kalendarzowym, w wysokości 26,40 zł
- siedmiomiesięczna, w wysokości 30,80 zł
- ośmiomiesięczna, w wysokości 35,10 zł
- dziewięciomiesięczna, w wysokości 39,35 zł
- dziesięciomiesięczna, w wysokości 43,45 zł
- jedenastomiesięczna, w wysokości 47,50 zł
- roczna, w wysokości 51,20 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego	
• miesięczna, w wysokości	14,10 zł
• dwumiesięczna, w wysokości	27,65 zł
• kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości	41,25 zł
• czteromiesięczna, w wysokości	55,00 zł
• pięciomiesięczna, w wysokości	68,40 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	80,90 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	94,45 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	107,60 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	120,55 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	133,25 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	145,65 zł
• roczna, w wysokości	156,80 zł

Powyższe wysokości opłat abonamentowych zostały wprowadzone w życie rozporządzeniem KRRiT z 27 czerwca 2001 roku. Zgodnie z przepisami rozporządzenia użytkownik odbiornika może jednorazowo uiścić opłatę za dowolną liczbę miesięcy w roku kalendarzowym do dnia 20 pierwszego miesiąca okresu rozliczeniowego. Użytkownik odbiornika miał również możliwość wniesienia opłat na poczet 2002 roku (z ulgą) w IV kwartale 2001 roku.

8.5 Krajowa Rada od 1 stycznia 2002 roku podwyższyła poziom ulg finansowych (wprowadzonych od 1998 roku) dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry za okres:

• dwumiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,0%
• kwartalny (lub za kolejne 3 miesiące)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,5%
• czteromiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,5%
• pięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,0%
• półroczny (lub za kolejne 6 miesięcy)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,3%
• siedmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,3%
• ośmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,6%
• dziewięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,0%
• dziesięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,5%
• jedenastomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	6,1%
• roczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	7,3%

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2001 roku

8.6 Krajowa Rada uchwałą nr 369/2000 z 29 czerwca 2000 roku dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych prognozowanych na 2001 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji, w sposób następujący:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓLEM , z tego:	100,00	941 400
II.	Środki na nakłady inwestycyjne związane z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej w Polskim Radiu S.A. w Warszawie	0,999	9 400
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	99,001 liczone jako 100,00	932 000
1.	Telewizja Polska S.A. w Warszawie <i>w tym:</i> <i>TV Polonia</i>	60,00 <i>minimum 5,00</i>	559 200 <i>46 400</i>
2.	Jednostki publicznej radiofonii	40,00	372 800

Uchwałą nr 574/2000 z 13 grudnia 2000 roku KRRiT przyjęła algorytm rozdziału między spółki regionalnej radiofonii publicznej prognozowanych na 2001 rok wpływów z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Uchwałą 575/2000 z 13 grudnia 2000 roku KRRiT dokonała podziału prognozowanych na 2001 rok wpływów abonamentowych na spółki radiofonii publicznej:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓLEM jednostki publicznej radiofonii , z tego:	40,00	372 800
II.	Polskie Radio S.A. w Warszawie, <i>w tym:</i> <i>- Radio Polonia (na koszty rozpowszechniania)</i>	21,545 <i>0,633</i>	200 800 <i>5 900</i>
III.	17 spółek publicznej radiofonii regionalnej	18,455	172 000

Uchwałami nr 369/2000 z 29 czerwca 2000 roku i nr 14/2001 z 25 stycznia 2001 roku na podstawie art. 30 ust. 6 ustawy KRRiT ustaliła na 2001 rok minimalną kwotę w prognozowanych wpływach abonamentowych przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 200,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 100,0 mln zł.

Lp.	TREŚĆ	udział % we wpływach ogółem	kwota przeznaczona na finansowanie	udział % we wpływach przeznaczonych
-----	-------	-----------------------------	------------------------------------	-------------------------------------

		932 000 tys. zł	telewizji w tys. zł	na finansowanie telewizji
1	2	3	4	5
I.	Ogółem TVP S.A. w Warszawie	60,00	559 200,0	100,00
	z tego:			
1.	Program ogólnokrajowy TVP S.A.	38,54	359 200,0	64,23
	z tego:			
1.1	Zakład Główny w Warszawie	22,81	212 600,0	38,02
1.2	TV Polonia	5,00	46 600,0	8,33
1.3	Oddziały Terenowe TVP S.A.	10,73	100 000,0	17,88
II.	Oddziały Terenowe (finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci „Dwójki”)	21,46	200 000,0	35,77

Uchwałą nr 27/2001 z 6 lutego 2001 roku KRRiT ustaliła sposób podziału wpływów z opłat abonamentowych uzyskanych od Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jako spłata zaległości za miesiące sierpień-grudzień 2000 roku w kwocie 13 802 tys. zł.

Uchwałą nr 585/2000 z 20 grudnia 2000 roku KRRiT rozdzieliła środki prognozowane na 2001 rok z tytułu wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi, do których zaliczają się między innymi:

- odsetki za zwłokę w regulowaniu opłat abonamentowych przez abonentów,
- odsetki za nieterminowe przekazywanie wpływów abonamentowych przez Rejonowe Urzędy Poczty,
- wyegzekwowane kary za niezarejestrowane odbiorniki rtv,
- odsetki z tytułu kapitalizacji wpływów abonamentowych gromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym Krajowej Rady pomniejszone o koszty operacji bankowych.

Kwota prognozowanych na 2001 rok wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w wysokości 9 400 tys. zł została przeznaczona przez Krajową Radę na finansowanie inwestycji rozwojowych w spółkach radiofonii publicznej.

Ponadto Krajowa Rada podjęła następujące uchwały w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w okresie od 1 grudnia 2000 roku do 30 listopada 2001 roku:

- Nr 612/2001 z 20 listopada 2001 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału środków z ponadplanowych wpływów pozaabonamentowych uzyskanych ponad kwotę określoną w uchwale KRRiT Nr 585/2000 z 20 grudnia 2000 roku (w kwocie 3 850 tys. zł),
- Nr 684/2001 z 18 grudnia 2001 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału środków z ponadplanowych wpływów pozaabonamentowych uzyskanych ponad kwotę określoną w uchwale KRRiT Nr 585/2000 z 20 grudnia 2000 roku (w kwocie 182,7 tys. zł).

8.7 Stosownie do postanowień art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustaleń zawartych w umowie z 13 maja 1994 r. zawartej pomiędzy KRRiT a Poczta Polska oraz w Aneksie Nr 7 z 30 grudnia 1999 roku do umowy, Rejonowe Urzędy Poczty w 2001 roku, po

potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej w wysokości 6,5% od zainkasowanych wpływów, przekazały na rachunek bankowy Krajowej Rady środki pieniężne z tytułu opłat abonamentowych w wysokości:

Lp.	Wpływy abonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2001 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego:	866 206
II.	Za II i III dekadę grudnia 2000 r.	30 209
III.	Za 2000 rok bez III dekady i częściowo II dekady grudnia 2000 r.	823 411
IV.	Zaległe z 2000 roku wpływy z Urzędu ds. Kombatantów	12 586

Wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe), które zasilily rachunek bankowy KRRiT w 2001 roku wyniosły 13 433 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2001 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego:	13 433
II.	Za grudzień 2000 r. przekazane na rachunek KRRiT w styczniu 2001 r.	1 231
III.	Za okres: styczeń-listopad 2001 r.	12 202

Przekazywanie planowych środków pieniężnych uzyskanych z opłat abonamentowych z rachunku KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji następowało według rzeczywistych, kasowych wpływów za daną dekadę miesiąca, na podstawie wyciągu bankowego, rozliczonych zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwał KRRiT Nr 369/2000 i 575/2000.

Przekazywanie ponadplanowych wpływów abonamentowych następowało z rachunku bankowego KRRiT do spółek publicznej radiofonii według wpływów przekazywanych przez Urząd ds. Kombatantów, na podstawie wyciągu bankowego, rozliczonych zgodnie z udziałem procentowym wynikającym z uchwały KRRiT nr 27/2001.

8.8 W 2001 roku z rachunku bankowego KRRiT przekazano do spółek publicznej radiofonii i telewizji kwotę w wysokości:

867 461 tys. zł

z tego:

1. planowe wpływy abonamentowe	853 620 tys. zł
2. ponadplanowe wpływy abonamentowe	13 841 tys. zł

z tego:

a) saldo z 2000 roku (zaległe wpływy za 2000 rok z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych)	1 255 tys. zł
b) zaległe wpływy za 2000 rok z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych zainkasowane w 2001 roku	12 586 tys. zł

Wpływy abonamentowe (planowe i ponadplanowe) w kwocie 867 461 tys. zł rozdysponowane pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2001 roku stanowiły 92,15% w stosunku do przyjętych prognoz. Natomiast planowe wpływy abonamentowe w kwocie 853 620 tys. zł rozdysponowane pomiędzy spółki publicznej radiofonii i telewizji stanowiły 90,68% w stosunku do przyjętych prognoz.

Do ubytku prognozowanych wpływów abonamentowych w wysokości 9,32% przede wszystkim przyczyniło się nieuregulowanie przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych należności z tytułu refundacji ulg w opłatach rtv za okres luty-grudzień 2001 roku. W związku z tym jednostki Poczty Polskiej nie zainkasowały kwoty 33 593 tys. zł i nie przekazały na rachunek bankowy KRRiT środków w wysokości 31 409 tys. zł, co dało 3,34% ubytku założonych wpływów abonamentowych.

Niewykonanie planowych wpływów abonamentowych w 2001 roku w porównaniu do prognoz spowodowane zostało przede wszystkim następującymi przyczynami:

1. obniżeniem się stanu abonentów płacących abonament rtv na dzień 31 grudnia 2000 roku w porównaniu do stanu z 31 grudnia 1999 roku (o 12,6% abonentów wyłącznie radiowych i o 3,1% abonentów radiowo-telewizyjnych),
 - obniżeniem się stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv na dzień 31 grudnia 2000 roku w porównaniu do stanu z 31 grudnia 1999 roku (o 1,5% abonentów wyłącznie radiowych i o 1,3% abonentów radiowo-telewizyjnych),
 - wzrostem stanu abonentów uprawnionych do zwolnienia z opłat abonamentowych na dzień 31 grudnia 2000 roku w porównaniu do stanu z 31 grudnia 1999 roku (o 1,5% abonentów wyłącznie radiowych i o 1,5% abonentów radiowo-telewizyjnych),
2. zwiększeniem się liczby opłat wniesionych za rok z góry (do 20 stycznia) z 446 681 w roku 2000 do 585 389 w 2001 roku, tj. o 31,1%, co spowodowało skutki finansowe z tytułu udzielonych ulg w opłatach na łączną kwotę 1,4 mln zł,
3. nieuregulowaniem przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych należności z tytułu refundacji ulg w opłatach rtv za okres luty-grudzień 2001 roku, co spowodowało obniżenie się prognozowanych wpływów abonamentowych w 2001 roku o 3,34%, tj. o kwotę 31,4 mln zł,
4. zmniejszeniem się stanu kombatantów, za których ulgi w opłatach abonamentowych refundowane są przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z Państwowego Funduszu Kombatantów z 260,2 tys. osób w pierwszym półroczu i z 257,3 tys. osób w drugim półroczu 2000 roku odpowiednio do 249,6 tys. osób w pierwszym półroczu i 242,1 tys. osób w drugim półroczu 2001 roku, co spowodowało skutki finansowe w postaci obniżenia wpływów o 1,7 mln zł,
5. zwiększeniem się liczby abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv i zalegających z wnoszeniem opłat abonamentowych na bieżąco z 643 690 osób na 28 lutego 2001 roku do 782 405 na dzień 31 stycznia 2002 roku, tj. o 23,1%.

8.9 Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych poza opłatami abonamentowymi, następowało z rachunku bankowego KRRiT:

- w cyklu miesięcznym zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwały KRRiT 585/2000,
- zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwały KRRiT 612/2001 oraz z uchwałą KRRiT 684/2001.

W 2001 roku Krajowa Rada przekazała do spółek publicznej radiofonii i telewizji wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe) w wysokości 13 433 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane w 2001 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego zgodnie z uchwałami KRRiT:	13 433
II.	nr 585/2000	9 400
III.	nr 612/2001	3 850
IV.	nr 684/2001	183

8.10 W 2001 roku Krajowa Rada przekazała do jednostek publicznej radiofonii i telewizji z wpływów z opłat abonamentowych i z opłat uzyskanych poza opłatami abonamentowymi środki pieniężne w łącznej wysokości 880 894 tys. zł, z tego dla poszczególnych spółek:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Wpływy w tys. zł		
		abonamentowe	pozaabonamentowe	RAZEM
I.	OGÓLEM , z tego:	867 461	13 433	880 894
II.	Środki wyodrębnione dla Polskiego Radia S.A.kim	8 524	0,0	8 524
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	858 937	13 433	872 370
III.1	Telewizja Polska S.A.	507 058	2 420	509 478
III.2	Radiofonia publiczna, z tego:	351 879	11 013	362 892
1)	Polskie Radio S.A.	188 997	1 045	190 042
2)	Spółki regionalne, z tego:	162 882	9 968	172 850
1.	„Radio Białystok” S.A.	10 031	400	10 431
2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	8 731	650	9 381
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	9 533	400	9 933
4.	„Radio Katowice” S.A.	8 929	500	9 429
5.	„Radio Kielce” S.A.	9 665	400	10 065
6.	„Radio Koszalin” S.A.	10 390	375	10 765
7.	„Radio Kraków” S.A.	10 072	750	10 822
8.	„Radio Lublin” S.A.	10 617	700	11 317
9.	„Radio Łódź” S.A.	7 179	1 025	8 204
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	10 373	745	11 118
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	8 494	300	8 794
12.	„Radio Merkur” S.A. w Poznaniu	9 608	530	10 138
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	9 104	723	9 827

VIII. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych

14.	„Radio Szczecin” S.A.	11 092	750	11 842
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	8 681	500	9 181
16.	„Radio Wrocław” S.A.	12 577	620	13 197
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	7 806	600	8 406

Rozliczenie sposobu wykorzystania przez „Telewizję Polską” S.A. w Warszawie wpływów abonamentowych uzyskanych z rachunku bankowego KRRiT w 2001 roku, w porównaniu do 2000 roku przedstawia się jak niżej:

TREŚĆ	2000 rok		2001 rok		%	
	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie	kol. 4 : 2	kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem,	526 600	474 516	559 200	507 058	106,19	106,86
z tego:						
1. Program ogólnokrajowy TVP S.A.	331 800	295 310	359 200	328 246	108,26	111,15
z tego:						
1.1 Zakład Główny w Warszawie	226 800	209 746	212 600	271 740	93,74	129,56
1.2 Program Satelitarny TV Polonia	39 000	28 504	46 600	37 549	119,49	131,73
1.3 Oddziały Terenowe TVP S.A.	66 000	57 060	100 000	18 958	151,52	33,22
2. Oddziały Terenowe TVP na finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci „Dwójki”	194 800	179 206	200 000	178 812	102,67	99,78

8.11 W 2001 roku z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek publicznej radiofonii i telewizji przekazano środki w łącznej wysokości 19 387 tys. zł (8 524 tys. zł z wpływów abonamentowych plus 10 863 tys. zł z wpływów pozaabonamentowych), co stanowiło 2,2% łącznej kwoty środków przekazanych tym jednostkom.

Środki te zostały przekazane poszczególnym jednostkom radiofonii i telewizji publicznej następująco:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Środki ogółem	Środki przekazane na finansowanie inwestycji			Udział %
			abona-mentowe	pozaabona-mentowe	RAZEM	w środkach ogółem
I.	OGÓLEM, z tego:	880 894	8 524	10 863	19 387	2,20

II.	Środki wyodrębnione dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie	8 524	8 524	0,0	8 524	100,00
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	872 370	0,0	10 863	10 863	1,25
III.1	Telewizja Polska S.A.	509 478	0,0	0,0	0,0	x
III.2	Radiofonia publiczna, z tego:	362 892	0,0	10 863	10 863	2,99
1)	Polskie Radio S.A.	190 042	0,0	1 045	1 045	0,55
2)	Spółki regionalne, z tego:	172 850	0,0	9 818	9 818	5,68
1.	„Radio Białystok” S.A.	10 431	0,0	400	400	3,83
2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	9 381	0,0	650	650	6,93
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	9 933	0,0	400	400	4,03
4.	„Radio Katowice” S.A.	9 429	0,0	500	500	5,30
5.	„Radio Kielce” S.A.	10 065	0,0	400	400	3,97
6.	„Radio Koszalin” S.A.	10 765	0,0	375	375	3,48
7.	„Radio Kraków” S.A.	10 822	0,0	750	750	6,93
8.	„Radio Lublin” S.A.	11 317	0,0	700	700	6,19
9.	„Radio Łódź” S.A.	8 204	0,0	1 025	1 025	12,49
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	11 118	0,0	745	745	6,70
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	8 794	0,0	300	300	3,41
12.	„Radio Merkur” S.A. w Poznaniu	10 138	0,0	530	530	5,23
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	9 827	0,0	723	723	7,36
14.	„Radio Szczecin” S.A.	11 842	0,0	750	750	6,33
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	9 181	0,0	350	350	3,81
16.	„Radio Wrocław” S.A.	13 197	0,0	620	620	4,70
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	8 406	0,0	600	600	7,14

Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2002 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji

8.12 Krajowa Rada uchwałami nr 285/2001 z 27 czerwca 2001 roku, nr 613/2001 z 20 listopada 2001 roku oraz nr 682/2001 z 18 grudnia 2001 roku ustaliła sposób podziału między spółki publicznej radiofonii i telewizji wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych planowanych na 2002 rok w sposób następujący:

w tys. zł			
Lp.	Jednostki publicznej telewizji i radiofonii	udział % planowanych wpływów	KWOTA planowanych wpływów
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	860 700
II	Środki wydzielone na zadania wyodrębnione, razem z tego:	2,904	25 000

	1. Nakłady inwestycyjne związane z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej w Polskim Radiu S.A. w Warszawie	1,115	9 600
	2. Nakłady dla Telewizji Polskiej S.A. w wysokości na częściowe finansowanie:	1,789	15 400
	1) produkcji programów Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego		1 800
	2) kosztów związanych z zakupem sprzętu, wyposażenia i serwisowaniem telewizji interaktywnej		6 000
	3) kosztów związanych z wdrożeniem systemu informatycznego SAP R/3		7 600
III	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, razem z tego:	97,096 liczone jako 100,00	835 700
1.	Telewizja Polska S.A. <i>w tym:</i> <i>TV Polonia</i>	60,00	501 400 <i>min. 32 000</i>
2.	Spółki publicznej radiofonii, razem	40,00	334 300

8.13 W ramach środków ustalonych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2002 rok Krajowa Rada uchwałą 614/2001 z 20 listopada 2001 roku określiła minimalną kwotę w prognozowanych wpływach abonamentowych przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 187,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 55,0 mln zł.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uchwałą 683/2001 z 18 grudnia 2001 roku dokonała podziału prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2002 roku na poszczególne jednostki radiofonii publicznej.

w tys. zł

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii	udział % w planowanych wpływach	KWOTA planowanych wpływów
1	2	3	4
I	Jednostki publicznej radiofonii razem, z tego:	40,00	334 300
1)	Polskie Radio S.A., z tego: - Radio Polonia (na koszty bezpośrednie rozpowszechniania)	21,478 0,694	179 500 5 800
2)	Spółki radiofonii regionalnej	18,522	154 800

Udział poszczególnych regionalnych spółek radiofonii publicznej w prognozowanych wpływach z opłat za używanie odbiorników rtv w roku 2002 przedstawia się następująco:

w tys. zł

Lp.	Spółki	udział %	KWOTA planowanych wpływów
1	2	3	4
I	Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem	18,522	154 800
1.	Radio Białystok S.A.	1,015	8 486
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	1,012	8 455
3.	Radio Gdańsk S.A.	1,156	9 665

4.	Radio Katowice S.A.	1,095	9 148
5.	Radio Kielce S.A.	0,989	8 270
6.	Radio Koszalin S.A.	1,379	11 521
7.	Radio Kraków Małopolska S.A.	1,061	8 867
8.	Radio Lublin S.A.	1,149	9 605
9.	Radio Łódź S.A.	0,799	6 675
10.	Radio Olsztyn S.A.	1,042	8 707
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	0,974	8 142
12.	„Radio Merkur” S.A. w Poznaniu	1,134	9 476
13.	Radio Rzeszów S.A.	1,044	8 725
14.	Radio Szczecin S.A.	1,118	9 347
15.	Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie	1,116	9 332
16.	Radio Wrocław S.A.	1,340	11 198
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	1,099	9 181

Współpraca Krajowej Rady z Urzędem do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, z Ministerstwem Łączności i P.P.U.P. „Poczta Polska” oraz z Ministerstwem Finansów

8.14 Na mocy ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego kwoty wynikające ze zwolnienia kombatantów od opłat abonamentowych rtv podlegają refundacji przez **Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych** z Państwowego Funduszu Kombatantów.

W 1994 roku Urząd ds. Kombatantów refundował ulgi w opłatach abonamentowych za 600 tys. osób – tj. za osoby figurujące w kartotekach radiofonicznych urzędów pocztowych jako zwolnione od opłat rtv na mocy ustawy o kombatantach, a więc za osoby, które przedłożyły w urzędach pocztowych dokumenty uprawniające do zwolnienia od opłat.

W 1995 roku na prośbę Urzędu ds. Kombatantów Krajowa Rada wyraziła zgodę na odstąpienie od refundacji kwot z tytułu abonamentu rtv za kombatantów, którym na mocy rozporządzeń KRRiT przysługuje prawo do bezpłatnego korzystania z odbiorników rtv z innego tytułu np. z racji wieku czy inwalidztwa.

W grudniu 1996 roku dla usprawnienia rozliczeń przyjęto, że ulgi refundowane z Państwowego Funduszu Kombatantów będą rozliczone w systemie ryczałtowym. Podstawą refundacji miała być liczba osób, które potwierdziły w urzędach pocztowych swe uprawnienia do zwolnienia od opłat rtv.

14 października 1999 roku, po wielomiesięcznych negocjacjach, pomiędzy Krajową Radą a Urzędem ds. Kombatantów zostało zawarte porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów zwolnień w opłatach abonamentowych rtv udzielonych na podstawie art. 20 ust. 2 pkt. 2, ust. 3 oraz art. 20 ust.2 ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz trybu dokonywania wzajemnych rozliczeń z tego tytułu.

Zawarte porozumienie zawierało następujące uregulowania:

- liczba osób stanowiąca podstawę refundacji będzie ustalana aneksem do porozumienia, sporządzanym w okresach półrocznych: do 31 marca za I półrocze i do 30 września za II półrocze każdego roku,
- podstawę refundacji stanowić będzie liczba osób z poprzedniego półrocza pomniejszona:
 - o naturalne ubytki środowiska wykazane przez ZUS w proporcji do liczby osób stanowiącej podstawę refundacji w okresie poprzednim,
 - oraz o osoby, które ukończyły 75 lat lub które uzyskały inwalidztwo,
- naturalne ubytki środowiska kombatanckiego wylicza się na podstawie liczby ryczałtów energetycznych, wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatanom oraz członkom ich rodzin przy świadczeniach emerytalno-rentowych, wykazanych w sprawozdaniach półrocznych ZUS sporządzanych na dzień 30 czerwca i 31 grudnia, mających charakter oficjalnego dokumentu,
- liczbę osób, które ukończyły 75 lat lub są inwalidami ustalono na 2% stanu osób stanowiących podstawę naliczania ryczałtu,
- za punkt wyjścia przyjęto ryczałtową liczbę osób ustaloną na II półrocze 1998 roku w wysokości 292 tys. – zgodnie z porozumieniem z 17 grudnia 1998 r. zawartym pomiędzy Krajową Radą a Urzędem,
- rozliczenia z tytułu refundacji opłat abonamentowych dokonywane będą za pośrednictwem Dyrekcji Okręgu Poczty na podstawie miesięcznych rachunków uproszczonych w terminie 14 dni od daty ich otrzymania.

2 października 2000 r. Urząd ds. Kombatantów przysłał aneks Nr 2 do porozumienia z 14 października 1999 roku. W ww. aneksie nieprawidłowo wyliczono liczbę osób stanowiących podstawę refundacji. Urząd ds. Kombatantów w swych wyliczeniach z liczby ryczałtów energetycznych, wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatanom oraz członkom ich rodzin - wbrew zapisom porozumienia - wyłączył ryczałty wypłacane żołnierzom-górnikom i członkom ich rodzin. Wyłączenie z grupy osób uprawnionych do otrzymywania ryczałtów energetycznych żołnierzy-górników i członków ich rodzin wymagało zmiany zapisów porozumienia z 14 października 1999 roku. Nowe porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów pomiędzy Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych a Krajową Radą Radiofonii i Telewizji podpisano 16 stycznia 2001 roku.

Zgodnie z treścią porozumienia z 16 stycznia 2001 roku Urząd ds. Kombatantów w II półroczu 2000 roku zamiast za 266.000 osób refundował zwolnienia od opłat rtv tylko za 257.300 osób.

W latach 1997 (I półrocze) – 2000 (II półrocze) nastąpiło obniżenie liczby refundowanych ulg z 310,0 tys. do 257,3 tys. osób, tj. o 17,0%.

W dniu 22 maja 2001 roku zostało zawarte kolejne porozumienie pomiędzy KRRiT a Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w sprawie ustalenia ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji zwolnień kombatantów od opłat abonamentowych rtv.

Na lata 2001-2002 ustalono następujące ryczałtowe liczby osób (w tysiącach), za których Urząd ds. Kombatantów dokona odpowiednich płatności:

Rok	I półrocze	II półrocze
2001	249,6	242,1
2002	234,9	227,8

Pomiędzy II półroczem 2000 roku, a II półroczem 2002 roku ustalony ryczałt liczby osób do refundacji ulg obniżył się więc o 11,4% (z 257,3 tysięcy do 227,8 tysięcy).

Od sierpnia 2000 roku Urząd ds. Kombatantów przestał na bieżąco refundować ulgi kombatantów zwolnionych od opłat rtv.

W drugiej połowie grudnia 2000 roku na rachunek bankowy KRRiT wpłynęły środki z opłat wniesionych za sierpień 2000 roku w kwocie 1 255 tys. zł.

W czerwcu, tj. dopiero pod koniec I półrocza 2001 roku, na rachunek bankowy KRRiT wpłynęły ostatnie zaległe z 2000 roku wpływy abonamentowe do kwoty 12 586 tys. zł.

W I półroczu 2001 roku, zaległe od Urzędu ds. Kombatantów z 2000 roku wpływy abonamentowe w łącznej kwocie 13 861 tys. zł zostały przekazane w całości spółkom radiofonii publicznej - zgodnie z uchwałą KRRiT Nr 27/2001.

W piśmie z 18 czerwca 2001 r. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Ministra – Kierownika Urzędu ds. Kombatantów z prośbą o uregulowanie odsetek ustawowych naliczonych przez Dyрекcję Okręgu Poczty za nieterminowe przekazywanie płatności za okres sierpień - grudzień 2000 roku oraz rozpoczęcie regulowania zobowiązań Urzędu z tytułu refundacji ulg w opłatach abonamentowych rtv należnych za poszczególne miesiące I półrocza 2001 roku.

Pismem z 16 lipca 2001 roku Minister - Kierownik Urzędu ds. Kombatantów poinformował, że ze względu na trudności finansowe Państwowego Funduszu Kombatantów, Urząd w 2001 roku ureguluje zobowiązania na rzecz Krajowej Rady maksymalnie za miesiące styczeń i luty 2001 roku.

W październiku 2001 roku Przewodniczący KRRiT wystąpił do Sądu Okręgowego w Warszawie z powództwem przeciwko Urzędowi ds. Kombatantów za nier refundowane opłaty abonamentowe rtv kombatantów od stycznia do września 2001 roku.

W pismach z 26 września i z 14 grudnia 2001 roku Przewodniczący KRRiT ponownie wystąpił do Kierownika Urzędu ds. Kombatantów informując, że Krajowa Rada oczekuje pełnego uregulowania jeszcze w 2001 roku zobowiązań Urzędu z tytułu refundacji ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych w 2001 roku.

W związku z korektą ustawy budżetowej na 2001 rok przydzielającej Urzędowi ds. Kombatantów dodatkowe środki w kwocie 116,8 mln zł, Przewodniczący KRRiT 14 grudnia 2001 roku zwrócił się do Ministra Finansów z prośbą o podjęcie decyzji umożliwiających jeszcze w 2001 roku uregulowanie przez Urząd ds. Kombatantów zobowiązań na rzecz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z tytułu ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych rtv.

Do końca 2001 roku Urząd do spraw Kombatantów uregulował płatności abonamentowe w kwocie 3 317 tys. zł. zaś w styczniu 2002 roku wpłynęła kwota 28 548 tys. zł. Do 8 lutego 2002 roku Urząd uregulował należności w kwocie 2 852 tys. zł.

8.15 Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje **Minister Łączności**. Jednostką organizacyjną Ministra Łączności uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z dnia 16 lipca 1993 r. w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych jest **Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”**. Kontroli dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Z rozliczeń z Rejonowymi Urzędami Poczty wynika, że od roku 1994 notuje się spadek wpływów zasilających rachunek KRRiT z tytułu kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv. Ilustruje to tabela:

w zł

ROK	Wpływy pobrane przez jednostki Poczty Polskiej (brutto)	Wpływy przekazane na rachunek KRRiT (netto)	Wpływy pobrane przez Poczte Polską z tyt. kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv (brutto)	Wpływy z tytułu używania niezarejestrowanych odbiorników rtv przekazane do KRRiT (netto)	% kol. 4 : 2	% kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
1994	475 153 163,68	442 832 862,36	26 279,70	13 139,87	0,00553%	0,00297%
1995	576 883 990,73	535 800 359,27	23 612,75	11 806,38	0,00409%	0,00220%
1996	692 502 075,31	644 027 026,33	3 040,50	1 520,25	0,00042%	0,00024%
1997	758 511 719,18	706 920 670,72	21 916,80	10 958,40	0,00289%	0,00155%
1998	835 039 832,03	778 252 354,41	11 234,90	5 617,45	0,00135%	0,00072%
1999	872 049 544,62	814 493 160,14	4 175,10	2 087,56	0,00048%	0,00025%
2000	885 598 131,39	828 033 685,56	1 555,50	777,75	0,00018%	0,00009%
2001	923 401 645,02	863 377 398,22	5 650,50	2 825,25	0,00061%	0,00033%

Z informacji uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej wynika, że w analizowanym okresie we wszystkich 78 Rejonowych Urzędach Poczty zatrudniano następującą liczbę kontrolerów:

- 1994 rok - 119
- 1995 rok - 61
- 1996 rok - 21
- 1997 rok - 64
- 1998 rok - 56
- 1999 rok - 55
- 2000 rok - 32
- 2001 rok - 32

25 maja 2000 roku Przewodniczący KRRiT w piśmie do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej – p. Jacka Turczyńskiego zaproponował ustalenie na 2001 rok wskaźnika prowizji w wysokości 6,1% od pobranych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych wniesionych przez abonentów.

Centralny Zarząd Poczty Polskiej nie udzielił odpowiedzi na pismo Przewodniczącego KRRiT. W związku z powyższym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na posiedzeniu 29 czerwca 2000 roku, podejmując uchwałę Nr 369/2000 w sprawie określenia sposobu podziału wpływów abonamentowych za używanie odbiorników rtv w 2001 roku między jednostki publicznej radiofonii i telewizji, przyjęła wskaźnik prowizji dla jednostek Poczty Polskiej na 2001 rok w wysokości 6,5% od pobranych wpływów abonamentowych i odsetek ustawowych za zwłokę – tj. zgodnie z podpisanym 30 grudnia 1999 roku aneksem nr 7 do umowy z 13 maja 1993 roku.

18 października 2000 roku Przewodniczący KRRiT w piśmie skierowanym do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej ponowił propozycję ustalenia na 2001 rok wskaźnika prowizji w wysokości 6,1%, uznając że 5-miesięczna zwłoka w udzieleniu przez Centralny Zarząd Poczty Polskiej odpowiedzi oznacza przyjęcie przedstawionej propozycji.

W piśmie z 24 listopada 2000 roku (tj. dokładnie po 6 miesiącach od dnia złożenia propozycji) Dyrektor Generalny Poczty Polskiej poinformował, że po przeprowadzeniu szczegółowych analiz w zakresie przychodów i kosztów ponoszonych w związku ze świadczeniem przez Poczta Polską usługi radiofonicznej, zaproponowany przez KRRiT wskaźnik wynagrodzenia umownego na 2001 rok w wysokości 6,1% jest dla Poczty Polskiej nie do przyjęcia. Zaproponował, by wskaźnik prowizji został ustalony na poziomie 7% od zainkasowanych wpływów brutto. Zwiększenie wskaźnika prowizji o 0,5% tj. z 6,5% w roku 2000 do 7,0% w roku 2001 nie zostało poparte ani analizą ekonomiczną przychodów i kosztów świadczonej usługi radiofonicznej ani uzasadnieniem natury merytorycznej, wskazującej na zwiększenie zakresu świadczonej usługi.

Zastępca Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej w piśmie z 6 lutego 2001 roku podtrzymał propozycję ustalenia wskaźnika prowizji dla jednostek Poczty Polskiej na 2001 rok na poziomie 7,0% od zainkasowanych wpływów.

Przewodniczący Krajowej Rady w piśmie z 29 marca 2001 roku skierowanym do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej przedłożył szczegółowe uzasadnienie przyjęcia przez Krajową Radę wskaźnika prowizji na maksymalnym poziomie 6,1%. Jako główny argument przemawiający za obniżeniem wskaźnika prowizji przedstawiono ponad 43% spadek liczby wniesionych opłat abonamentowych, co spowodowało znaczne obniżenie przeciętnych kosztów usługi pobieranych opłat w „okienkach” pocztowych oraz ich ewidencji w kartotekach. Przewodniczący Krajowej Rady zwrócił uwagę na fakt, że od kwietnia 1999 roku Centralny Zarząd Poczty Polskiej nie przedstawił kalkulacji ekonomiczno-finansowej przychodów i kosztów związanych z realizacją usługi radiofonicznej w latach 1997-1998 i następnych.

W piśmie z 27 kwietnia 2001 roku Zastępca Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej uznał propozycję Krajowej Rady za niemożliwą do zaakceptowania. Stwierdził, że z przeprowadzonej analizy kosztów jednostkowych wynika, iż granicą opłacalności prowadzenia usługi rtv jest wskaźnik prowizji w wysokości 6,9%.

Departament Ekonomiczny w Biurze KRRiT przedstawił analizę na temat sporządzonej przez Centralny Zarząd Poczty Polskiej szacunkowej kalkulacji kosztów usługi radiofonicznej, z której m.in. wynikało:

1. Przedłożona propozycja rozliczeń, jako podstawę odniesienia kosztów przyjmuje miesięczne wynagrodzenie pracowników Dyrekcji Okręgu Poczty. Do rozliczeń powinno przyjmować się średniomiesięczne wynagrodzenie pracowników urzędów pocztowych i Rejonowych Urzędów Poczty bezpośrednio związanych z wykonaniem usługi radiofonicznej.
2. Do kalkulacji kosztów bezpośrednich usług świadczonych przez Rejonowe Urzędy Poczty Polskiej winny być uwzględnione wyłącznie koszty wynagrodzeń:
 - pracowników kartotek radiofonicznych (ewidencja, sprawozdawczość, wysyłanie upomnień)
 - pracowników „okienkowych” przyjmujących wpłaty pieniężne oraz dokonujących zmian w książeczkach radiofonicznych (rejestrowanie i wyrejestrowanie odbiorników, zmiany adresu, wpisywanie adnotacji o zwolnieniu od opłat rtv).
3. W przedłożonej propozycji znacznie zaniżono średni czas pracy urzędów pocztowych w skali miesiąca.
4. W kalkulacji usługi radiofonicznej do kosztów bezpośrednich doliczono aż 90% kosztów pośrednich.
5. Nie do zaakceptowania był również fakt uwzględnienia w ramach kosztów usługi kosztów w wysokości 183.795 złotych związanych z przekazywaniem kwot zainkasowanych z opłat abonamentowych i odsetek na rachunek bankowy KRRiT, skoro nie uwzględniono przychodów jednostek Poczty Polskiej z tytułu różnicy w czasie między wpłacaniem opłat abonamentowych przez abonentów a przekazywaniem ich na rachunek KRRiT (od 5 dni w przypadku I i II dekady miesiąca i 8 dni w przypadku III dekady). Przetrzymanie środków finansowych na kontach jednostek Poczty pozwala na uzyskiwanie przychodów z tytułu odsetek bankowych oraz obracanie środkami przez jednostki Poczty bez konieczności zaciągania krótkoterminowych kredytów na terminowe regulowanie płatności innych płatników.

31 maja 2001 roku Przewodniczący Krajowej Rady złożył Dyrektorowi Generalnemu Poczty Polskiej propozycję ustalenia wskaźnika prowizji na 2002 rok na poziomie 6,1% od zainkasowanych wpływów.

W piśmie z 31 lipca 2001 roku Dyrektor Generalny Poczty Polskiej poinformował Przewodniczącego Krajowej Rady, że wyjściowa propozycja ze strony Poczty Polskiej do podjęcia negocjacji w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia umownego na 2002 rok kształtuje się na poziomie 6,8% od zainkasowanych wpływów.

W 2001 roku wynagrodzenie umowne dla jednostek Poczty Polskiej wynosiło 6,5% od zainkasowanych wpływów od opłat abonamentowych i odsetek za zwłokę, tj. na poziomie ustalonym w roku 2000 w aneksie nr 7 (podpisanym 30 grudnia 1999 roku) do umowy pomiędzy Poczta Polska a Krajową Radą Radiofonii i Telewizji z 13 maja 1994 roku.

8.16 W związku z wejściem w życie rozporządzenia **Ministra Finansów** z 22 grudnia 1999 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym wiele przedsiębiorstw i instytucji zwracało się do Biura KRRiT z prośbą o wystawienie faktury VAT z tytułu wniesienia opłaty abonamentowej za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych.

W piśmie z 1 marca 2001 roku skierowanym do Przewodniczącego Krajowej Rady Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów, p. Jan Rudowski poinformował, że przepisy o podatku dochodowym nie nakazują stosowania specjalnego rodzaju dokumentacji księgowej dla wydatków związanych z opłacaniem abonamentu rtv, sankcjonują natomiast wymogi stawiane dla dowodów księgowych, zawarte w ustawie z 29 września 1994 roku o rachunkowości. Elementy, które co najmniej powinien zawierać prawidłowy dowód księgowy określone są w art. 21 ust. 1 pkt 1-7 ustawy o rachunkowości. Książeczki radiofoniczne zawierające dowody wpłaty mogą stanowić dostateczną dokumentację stwierdzającą ewentualnie poniesione koszty uzyskania przychodu w świetle przepisów powołanej ustawy o rachunkowości. W przypadku, kiedy jednostka gospodarcza dokonuje wpłaty za zarejestrowany odbiornik radiowy lub telewizyjny na specjalne konto Poczty Polskiej poprzez bank, fakt posiadania książeczki radiofonicznej potwierdzającej rejestrację odbiorników oraz bankowy dokument potwierdzający dokonanie przelewu, mogą stanowić łącznie dokument wystarczający dla potrzeb prowadzenia ewidencji kosztów uzyskania przychodu.

Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych

8.17 W związku z przepisem zawartym w art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada korygowała postanowienia dotyczące zasad umarzania i rozkładania na raty zaległości w opłatach abonamentowych zawartych w rozporządzeniu KRRiT z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Dotychczas Krajowa Rada dokonała 3 zmian powyższego rozporządzenia, zawartych w:

- rozporządzeniu z 14 stycznia 1997 roku (Dz. U z 1997 r. Nr 17, poz. 95)
- rozporządzeniu z 25 czerwca 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 108, poz. 701)
- rozporządzeniu z 17 grudnia 1997 roku (Dz. U. z 1998 r. Nr 6, poz. 23).

Zgodnie z § 7 rozporządzenia KRRiT z 27 czerwca 1996 roku na wniosek jednostek Poczty Polskiej Krajowa Rada umarza zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadku gdy:

- niemożliwe jest ustalenie dłużnika lub jego adresu,
- dłużnik nie posiada majątku, z którego można uzyskać należności.

Jednostki Poczty Polskiej przekazują do Krajowej Rady raz na kwartał wniosek o umorzenie sumy zaległych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych wraz z imiennym wykazem dłużników i wskazaniem przyczyny braku możliwości ściągnięcia poszczególnych kwot.

Zgodnie z § 8 rozporządzenia KRRiT z 27 czerwca 1996 roku na uzasadniony wniosek dłużnika Krajowa Rada w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym

szczególne względy gospodarcze lub społeczne, może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadkach innych niż te, o których mowa w § 7.

W 2001 roku rozpatrzono 5 719 wniosków z których pozytywnie rozpatrzono:

- 4 348 wniosków o umorzenie zaległości w opłatach abonamentowych rtv
- 1 329 wniosków o rozłożenie zaległości w opłatach abonamentowych rtv na raty.

Negatywnie zaopiniowano 42 wnioski.

Skutki finansowe 40 uchwał Krajowej Rady przyjętych w 2001 roku w sprawie umorzenia zaległości w płatnościach abonamentowych i odsetek ustawowych opiewały na łączną kwotę 1 550 428,03 zł, a na raty rozłożono zaległości w łącznej kwocie 483 799,41 zł.

Z informacji uzyskanych do końca lutego 2002 roku z Rejonowych Urzędów Poczty wynika, że abonenci, którym Krajowa Rada w 2001 roku rozłożyła na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych rtv, do końca ubiegłego roku wpłacili środki w łącznej wysokości 128 208,75 zł, to jest ok. 26,0% należnej kwoty.

Na wniosek Poczty Polskiej (§7 rozporządzenia KRRiT) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2001 roku przyjęła 16 uchwał w sprawie umorzenia zaległości w opłatach abonamentowych za używanie odbiorników rtv na łączną kwotę 1 150 901,92 zł.

W latach 1996-2001 KRRiT umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych abonentom-dłużnikom

na łączną kwotę: 21 693 505,10 zł

z tego w:

• 1996 roku	125 396,32 zł
• 1997 roku	7 481 380,75 zł
• 1998 roku	4 445 579,39 zł
• 1999 roku	5 092 851,84 zł
• 2000 roku	1 846 966,82 zł
• 2001 roku	2 701 329,98 zł

Kwota umorzonych w 2001 roku zaległości w opłatach abonamentowych w wysokości 2 701,3 tys. zł stanowiła około 0,31% środków przekazanych w 2001 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej - tj. 880 894 tys. zł.

Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi

8.18 W 2001 roku do Krajowej Rady wpłynęło 14 788 listów w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (od 12 040 osób) tj. o ponad 39% więcej w porównaniu do 2000 roku (10 622 listów).

Wśród tych listów 14 323 dotyczyło umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, a pozostałe dotyczyły: czasowego lub stałego zwolnienia od opłat abonamentowych rtv, zwrotu dokonanych opłat abonamentowych rtv, a także zawierały prośbę o udzielenie informacji np. o przepisach regulujących obowiązki uiszczania opłat abonamentowych.

Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych

8.19 Stan abonentów używających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne - na 31 grudnia 2001 roku (według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej) przedstawia się następująco:

- abonenci radiowi 9 219 471
(abonenci używający odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz wyłącznie odbiorniki radiowe)

- abonenci telewizyjni 8 968 700
(abonenci używający telewizor, bądź odbiornik radiowy i telewizor)

natomiast na 31 grudnia 2000 roku stan ten wynosił odpowiednio:

- abonenci radiowi 9 319 178

- abonenci telewizyjni 9 068 989

W 2001 roku w porównaniu do 2000 roku nastąpił spadek ogólnego stanu zarejestrowanych abonentów radiowych o 99 707, czyli o 1,1 % oraz spadek ogólnego stanu abonentów telewizyjnych o 100 289 tj. również o 1,1%.

Stan abonentów, którzy używają wyłącznie zarejestrowanego odbiornika radiowego w 2001 roku, w porównaniu do 2000 roku przedstawia się następująco:

	2000 rok	2001 rok
- abonenci ogółem używający wyłącznie odbiornika radiowego	250 189	250 771
z tego:		
- na wsi	78 925	79 041
- w mieście	171 264	171 730

Obowiązek rejestrowania odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych spoczywa na posiadaczu radia lub telewizora, a więc na osobie, która faktycznie korzysta z odbiorników, lecz wcale nie musi być właścicielem rejestrowanego sprzętu. Obowiązek zarejestrowania odbiornika spoczywa więc na osobie, która faktycznie go używa.

Przedsiębiorstwa, spółki, zakłady pracy itp. zobowiązane są do rejestrowania i wnoszenia opłat za każdy używany odbiornik rtv, z radiami w samochodach włącznie.

Wśród abonentów używających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne lub radiofoniczne wyodrębnia się dwie grupy abonentów:

- uiszczających opłaty abonamentowe,
- zwolnionych od opłat

Zmiany w stanie na 31 grudnia wśród abonentów używających wyłącznie odbiorniki radiofoniczne w latach 2000 – 2001 przedstawiają się następująco:

	2000 rok	2001 rok	%
Abonenci radiowi	250 189	250 771	100,2
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	159 775	159 628	99,9
b/ zwolnieni od opłat	90 414	91 143	100,8

Natomiast zmiany w stanie abonentów używających telewizorów i radioodbiorników w analizowanym okresie przedstawiają się, jak niżej:

	2000 rok	2001 rok	%
Abonenci „telewizyjni”	9 068 989	8 968 700	98,9
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	6 609 769	6 415 643	97,1
b/ zwolnieni od opłat	2 459 220	2 553 057	103,8

W 2001 roku w porównaniu do 2000 roku, zaobserwowano znaczny wzrost liczby abonentów, którzy skorzystali ze zwolnień od opłat za abonament rtv na mocy obowiązujących przepisów.

Na wzrost stanu abonentów korzystających ze zwolnienia z opłat abonamentowych ma wpływ m.in. fakt prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z osobą, która ukończyła 75 rok życia – abonenci dokonują przerejestrowania odbiorników na uprawnionego do zwolnienia od opłat członka rodziny.

Jednocześnie należy podkreślić, że osoby zwolnione od uiszczania opłat za używanie odbiorników radiofonicznych bądź telewizyjnych nie są aktualnie zwolnione od obowiązku rejestrowania użytkowanych odbiorników.

Grupa zarejestrowanych abonentów zwolnionych od wnoszenia opłat w 1994 roku stanowiła 11,7 % abonentów radiowych ogółem, w 1995 roku 14,7 %, w 1996 roku 17,2 %, w 1997 roku 19,3 %, w 1998 roku aż 20,5 %, w 1999 roku już 21,8%, w 2000 roku 27,4%, natomiast w 2001 roku aż 28,7%.

Natomiast w grupie abonentów telewizyjnych udział ten przedstawia się następująco: w 1994 roku - 11,5 %, w 1995 roku 14,5 %, w 1996 roku 17,0 %, w 1997 roku 19,0 %, w 1998 roku 20,3 %, w 1999 roku 21,5%, w 2000 roku 27,1 %, natomiast w 2001 roku 28,5%.

Aktualnie obowiązujące przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji uniemożliwiają ściąganie należności z tytułu zaległości w opłatach abonamentowych rtv w drodze postępowania egzekucyjnego i kierowania tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych. Ten stan prawny powoduje, że począwszy od 1996 roku systematycznie rośnie liczba abonentów zalegających z opłatami abonamentowymi i wnoszących opłaty abonamentowe z opóźnieniem.

Liczba abonentów zalegających z opłatami za używanie odbiorników rtv według stanu na 31 stycznia 2002 roku wyniosła 782 405 osób, to jest aż 11,9% liczby abonentów

posiadających zarejestrowane odbiorniki i uiszczających opłaty abonamentowe na 31 grudnia 2001 roku (6 575 271).

Ogólna kwota z tytułu zaległych opłat abonamentowych rtv na 31 stycznia 2002 roku wynosi blisko 222,6 mln zł brutto, to jest aż 24,2% prognozowanych na 2002 rok wpływów abonamentowych w wysokości 920,5 mln zł brutto.

Według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej, ogólny stan kombatantów na 31 grudnia 2001 roku, w porównaniu do poprzednich lat wynosi:

ROK	Liczba kombatantów posiadających zarejestrowane odbiorniki na dzień 31 grudnia	
	radiowe	telewizyjne
1996	509 197	503 591
1997	415 300	411 328
1997/1996	81,6%	81,7%
1998	403 941	400 060
1998/1997	97,3%	97,3%
1999	397 817	394 193
1999/1998	98,5%	98,5%
2000	379 106	375 643
2000/1999	95,3%	95,3%
2001	367 354	363 959
2001/2000	96,9%	96,9%
2001/1996	72,1%	72,3%

Kombatanci, mimo iż są zwolnieni od opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych powinni być zaliczeni do grupy abonentów uiszczających opłaty rtv gdyż opłaty wnosi Urząd do spraw Kombatantów.

Jednakże w przypadku, gdy abonent-kombatant ukończy 75 rok życia, bądź zostanie zakwalifikowany ze względu na stan zdrowia do inwalidów I grupy, wówczas zaliczany jest do grupy abonentów zwolnionych z opłat rtv, a Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych nie dokonuje refundacji.

W związku z sytuacją jaka zaistniała w 2000 i 2001 roku (wielomiesięczne opóźnienia ze strony Urzędu do spraw Kombatantów w zakresie przekazywania na rachunek KRRiT należnych środków finansowych z tytułu refundacji ulg za kombatantów-abonentów, de facto wystąpił brak tych środków w 2001 roku) w przedstawionej informacji o stanie abonentów za 2001 roku i dla celów porównawczych również za 2000 rok, wykazano kombatantów jako grupę abonentów zwolnionych od opłat - podobnie jak inwalidów I grupy, niewidomych, czy głuchych.

IX. SKARGI I INTERWENCJE

Skargi dotyczące programów nadawców publicznych

„Telewizja Polska” S.A.

9.1 W 2001 roku, podobnie jak i w roku poprzednim nadal obserwowano tendencję wzrostu ilości skarg na łamanie zasad profesjonalizmu i obiektywizmu w programach telewizji publicznej. Spośród 367 pism (podpisanych przez 607 osób), dotyczących programów TVP S.A. najczęściej odnosiło się do programów informacyjnych. W porównaniu z 2000 rokiem wzrosła też liczba protestów dotyczących audycji publicystycznych oraz audycji adresowanych do dzieci i młodzieży. Brak rzetelności, profesjonalizmu, stronniczość, manipulację, łamanie zasady bezstronności, czy norm dobrego obyczaju zarzucali nadawcom przedstawiciele rządu, klubów parlamentarnych, partii politycznych, pełnomocnicy sztabów wyborczych, przedstawiciele organizacji społecznych, samorządowych, a także osoby prywatne.

9.2 Przykładami skarg złożonych przez przedstawicieli administracji rządowej są interwencje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji p. Krzysztofa Janika, byłego Ministra Skarbu Państwa p. Aldony Kameli – Sowińskiej i byłego rzecznika prasowego rządu p. Krzysztofa Lufta.

- Główne wydania "Wiadomości" – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji sformułował zarzut pomijania wydarzeń związanych z poprawą bezpieczeństwa wewnętrznego, a w szczególności pomijania informacji o przedsięwzięciach prewencyjnych oraz eksponowania informacji kryminalnych, budzących u widzów subiektywne poczucie rosnącego zagrożenia. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, który podał przykłady informacji o policyjnych działaniach prewencyjnych. Nadawca podkreślił, że tematowi bezpieczeństwa wewnętrznego i działań prewencyjnych wiele miejsca poświęcały również dzienniki emitowane w innych porach dnia. Również programy inne niż informacyjne poświęcały miejsce problemom bezpieczeństwa. Nadawca zapewnił, że problemy bezpieczeństwa wewnętrznego i prewencji będą z należytą uwagą analizowane i relacjonowane w audycjach informacyjnych i publicystycznych TVP S.A.
- Były Minister Skarbu Państwa p. Aldona Kamela–Sowińska przedstawiła zarzuty manipulacji opinią publiczną oraz nierzetelności w programie „Tygodnik Polityczny Jedyński” (emisja 24 maja 2001 roku). Przewodniczący KRRiT uznał te zarzuty za uzasadnione. Nierzetelność przejawiała się zarówno w sposobie formułowania pytań, jak i komentowania wypowiedzi poszczególnych uczestników dyskusji. Przewodniczący KRRiT skierował w tej sprawie wystąpienie do nadawcy.

- „Wiadomości” z 12 marca 2001 roku – były rzecznik prasowy rządu sformułował zarzuty manipulacji i braku obiektywizmu w informacji o złożeniu przez Związek Nauczycielstwa Polskiego projektu nowelizacji Karty Nauczyciela. W skardze podkreślano, że nie przedstawiono uprzednio znanego stanowiska Ministerstwa Edukacji Narodowej. Przewodniczący KRRiT nie podzielił zasadności zarzutów, przyjął wyjaśnienia nadawcy, który podkreślił, że Telewizyjna Agencja Informacyjna dysponowała wypowiedzią przedstawiciela MEN w sprawie zmian w Karcie Nauczyciela, ale wypowiedź tę przeznaczono do wykorzystania dopiero wówczas, gdy zmiany w Karcie Nauczyciela będą dyskutowane w Sejmie. W nadanej informacji słownej nadawca nie opowiedział się po żadnej ze stron, ograniczył się do podania faktów oraz zapowiedział, iż do tematu powróci, gdy stanie się on przedmiotem debaty sejmowej.
- „Wiadomości” z 15 lipca 2001 roku – były rzecznik rządu sformułował zarzut nierzetelności w relacji z przebiegu wizyty prezydenta USA. W skardze podkreślano, że w relacji nie znalazło się ani jedno ujęcie przedstawiające prezydenta USA z premierem Jerzym Buzkiem, mimo że kamera Telewizyjnej Agencji Informacyjnej zarejestrowała zarówno powitanie, jak i rozmowę polityków oraz ich wspólne wypowiedzi na zakończenie spotkania. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy. W relacji TAI ujęto informację o spotkaniu delegacji polskiego rządu z prezydentem USA. Premier Jerzy Buzek w swojej wypowiedzi podzielił się wrażeniami z tego dnia wizyty, widzowie zaś nie mogli wątpić, że spotkanie z premierem odbyło się. Nadawca przyznał, że wspólne zdjęcie obu polityków wzbogaciłoby materiał reporterski. Za to uchybienie redaktor odpowiadający został ukarany naganą. Nadawca poinformował również, że trzy dni później, w głównym wydaniu „Wiadomości” podsumowano wizytę prezydenta USA pokazując wspólne spotkanie.

9.3 Wystąpienia dotyczące programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w TVP S.A. złożyli również przewodniczący klubów parlamentarnych oraz ich rzecznicy prasowi:

- p. Jerzy Jaskiernia, przewodniczący Klubu Parlamentarnego SLD, skierował do TVP S.A. wystąpienie (przekazane do wiadomości KRRiT), dotyczące sposobu kształtowania składu uczestników cyklicznych programów publicystycznych w telewizji publicznej, m.in. „Tygodnika Politycznego Jedyńki”. Zarzut dotyczył niezaproszenia do udziału w programie przedstawiciela Klubu Parlamentarnego SLD. Nadawca wyjaśnił, że do jesieni 1999 roku na antenie I programu istniały cotygodniowe audycje: „Tydzień Prezydenta”, „Magazyn Parlamentarny Sejmograf” oraz „Dziennik Rządowy”. W audycjach tych przedstawiciele trzech głównych ośrodków władzy i administracji państwowej prezentowali wybrane zagadnienia życia społeczno - politycznego. Od września 1999 roku uruchomiony został „Tygodnik Polityczny Jedyńki”, który w opinii TVP S.A. jest programem autorskim i nie kontynuuje wyżej wymienionych, poprzednich audycji publicystycznych. W audycji biorą udział przedstawiciele Prezydenta, Parlamentu i Rządu. KRRiT wielokrotnie kierowała do nadawcy stanowiska podkreślając konieczność zachowywania tych wszystkich standardów, które decydują o profesjonalizmie, rzetelności i obiektywizmie. W audycji z 22 listopada 2001 roku stanowisko SLD było reprezentowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji p. Krzysztofa Janika, który jest posłem, a wówczas był także Sekretarzem Generalnym SLD. Nie było żadnych powodów by nie można było uznać, że stanowisko wyrażane przez Ministra Krzysztofa Janika nie było tożsame ze stanowiskiem SLD. Przewodniczący KRRiT podzielił wyjaśnienia nadawcy, który podkreślił charakter audycji jako forum wyrażania

różnych poglądów, a także zwrócił uwagę na autorskie prawo do doboru uczestników i określania ich liczby.

- p. Janusz Lisak, przewodniczący Klubu Parlamentarnej Unii Pracy złożył skargę na pominięcie w programach informacyjnych TVP S.A. z 14 listopada ubiegłego roku relacji o działaniach Klubu Parlamentarnej UP. Nadawca wyjaśnił, że ta konkretna sprawa została wyjaśniona w bezpośredniej rozmowie z kierownictwem KP UP, zaś redakcja „Monitora Wiadomości” zamieściła stosowne sprostowanie.
- p. Andrzej Urbańczyk, były rzecznik prasowy SLD złożył skargę dotyczącą programów informacyjnych z 16 lipca 2001 roku. Zaprotestował przeciwko sposobowi informowania o działalności i aktywności politycznej Sojuszu, a w tym o niedostatecznym poinformowaniu o stanowisku SLD wobec rządowego projektu nowelizacji ustawy budżetowej na 2001 rok. Informacja ta w głównym wydaniu „Wiadomości” została przedstawiona nieadekwatnie do wagi problemu, a dodatkowo, poprzez umieszczenie w bloku wyborczym, z ważnego oświadczenia SLD została zredukowana do głosu w kampanii wyborczej. Przewodniczący KRRiT podzielił wyjaśnienia nadawcy, że ta relacja powinna zawierać stanowisko nie tylko klubu SLD, lecz i stanowiska innych ugrupowań reprezentowanych w Sejmie oraz stanowisko rządowe. W dniu emisji informacji liderzy innych klubów nie byli jeszcze gotowi do przedstawienia opinii swoich ugrupowań. Redagujący program podjęli decyzję o przygotowaniu pełnej relacji telewizyjnej do głównego wydania „Wiadomości” w tym dniu, w którym w Sejmie rozpocznie się dyskusja nad projektem nowelizacji budżetu państwa.

9.4 W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła też ilość wystąpień dotyczących programów dokumentalnych i historycznych oraz reportaży nadawanych w TVP S.A. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- ksiądz Dariusz Husak, dyrektor Oratorium im. Św. Jana Bosko w Warszawie skierował wniosek o wstrzymanie emisji w TVP S.A. dokumentu pt. "Jestem zły" ze względu na możliwość naruszenia dóbr osobistych bohaterów filmu oraz drastyczność treści i obrazu. Nadawca w wyjaśnieniach przedstawił zmiany jakie wprowadzono do kopii emisyjnej filmu po rozważeniu argumentów zawartych w skardze.
- ojciec Bogusław Paleczny skierował skargę dotyczącą cyklicznej audycji „Muzyka” (emisja 22 grudnia 2001 roku). Przewodniczący KRRiT podzielił zarzuty zawarte w skardze (niski poziom artystyczny, wulgaryzmy, prymitywizm wypowiedzi), o czym poinformował nadawcę w swoim wystąpieniu.
- warszawskie, dzielnicowe środowiska seniorów zarzuciły p. Ewie Borzęckiej, autorce filmu dokumentalnego pt. „Sprawy damsko-męskie”, dążenie do ośmieszenia osób starszych. W tej sprawie występował również poseł Jan Maria Jackowski, przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu ubiegłej kadencji. Nadawca podkreślił, że zamysłem filmu było ukazanie życia bohaterów, w tym także ich prawa do miłości i jednocześnie zgodził się, że sposób prezentacji może budzić kontrowersje i sprzeciw. Bohaterowie to osoby po tzw. życiowych przejściach, czasami dotknięci nałogami, chorobami, niekiedy życiowo przegrani i zrezygnowani. Film ten został nadany w cyklu zatytułowanym „Miej oczy szeroko otwarte”, którego cechą charakterystyczną jest właśnie ukazywanie prawd trudnych, często niepopularnych, na co dzień niechętnie oglądanych. Przewodniczący KRRiT uznał, że nadawca winien opatrzyć emisję tego

filmu wstępną dyskusją, uprzedzającą o jego treści i sposobie przedstawienia tematu, który dla polskiego widza jest zaskakujący w swej formie i w treści.

- żołnierz Armii Krajowej p. Tadeusz Pietroń („Halny”) w imieniu środowisk zainteresowanych programami historyczno - patriotycznymi zwrócił się z o poparcie prośby o zmianę godzin emisji filmu pt. ”Byli żołnierzami Jodły”. W tej sprawie kierowali również wystąpienia parlamentarzyści. Przewodniczący KRRiT na podstawie tych wystąpień zwrócił się do nadawcy, który złożył zapewnienie iż w nowej ramówce film będzie emitowany we wcześniejszych godzinach.
- wystąpienia dotyczące filmu w reżyserii p. Agnieszki Arnold pt. „Sąsiedzi” wspominającego mord w Jedwabnem. W wystąpieniach tych w szczególności formułowano zarzut manipulacji prawdą historyczną. Przewodniczący KRRiT odpowiadając na zarzuty zwrócił uwagę, że film ten wzbudził ogromny rezonans społeczny i dyskusję, która toczyła się zarówno na łamach prasy jak i w mediach audiowizualnych, publicznych i komercyjnych, w kraju i poza jego granicami. W tej dyskusji prezentowane były różne stanowiska, oceny i opinie. Misją społeczną telewizji publicznej zapisaną w ustawie o radiofonii i telewizji jest rzetelne ukazywanie całej różnorodności wydarzeń w kraju i za granicą, sprzyjanie swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli, a także uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i grup etnicznych. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie posiada kompetencji do oceniania faktów historycznych przedstawianych w programach wyemitowanych w radiu i telewizji. Dochodzeniem prawdy historycznej zajmują się powołane do tego instytucje państwowe i naukowe.

9.5 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji otrzymywała też skargi, w których poruszano problemy dotyczące ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- skarga indywidualna dotycząca audycji pt. "Normalni"(emisja 12 listopada 2001 roku, w II programie TVP S.A.). Skarżący zarzucił, że w czasie audycji żołnierze pokazali w jaki sposób można walczyć z przeciwnikiem, co mogło być odebrane przez młodocianych widzów jako instruktaż. Przewodniczący KRRiT uznał obawy za uzasadnione i skierował do nadawcy wystąpienie, w którym podkreśla, że istotnie pokaz może być wykorzystywany w innych celach niż samoobrona.
- skarga indywidualna dotycząca drastycznych treści zwiastunów filmów „Gloria” i „Twarz” wyemitowanych w TVP S.A. 13 października 2001 roku, o godzinie 19.00. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, który przyznał, że decyzja o emisji tych zwiastunów filmowych, w porze Wieczorynki, była błędem. Nadawca poinformował, że wobec redaktora odpowiedzialnego zostały wyciągnięte konsekwencje służbowe, a Redakcji Oprawy i Promocji TVP I została zwrócona uwaga na konieczność zachowania szczególnej staranności w przygotowywaniu i doborze materiałów emisyjnych w pasmach tradycyjnie przeznaczonych dla najmłodszych.
- koordynator Społecznego Komitetu Zwalczania Pornografii, p. Adam Markowski, skierował wystąpienie w sprawie programu "Rower Błażeja" (emisja 11 października 2001 roku, w I programie TVP S.A.). W programie tym ukazano fragment filmu dokumentalnego pt. „Golasy”. Rok wcześniej pokaz tego filmu wywołał protesty widzów (m.in. kierowane do Marszałka Sejmu RP i Prezesa Rady Ministrów), zaś nadawca uznał wówczas swój błąd co do pory emisji. Przewodniczący KRRiT skierował

wystąpienie do prezesa Zarządu Spółki „Telewizja Polska” S.A., w którym ponownie zwrócił się o wnikliwą analizę i rozważny, odpowiedzialny dobór materiałów filmowych szczególnie w audycjach przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.

„Polskie Radio” S.A.

9.6 Tradycyjnie ilość skarg dotyczących programów Polskiego Radia była zdecydowanie mniejsza w porównaniu ze skargami dotyczącymi programów telewizji publicznej. Jedynie 13 spośród 34 wystąpień dotyczących „Polskiego Radia” S.A. odnosiło się do treści nadawanych audycji. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- p. Jerzy Jaskiernia, przewodniczący Klubu Parlamentarnego SLD skierował wystąpienie, dotyczące nieobecności przedstawicieli Klubu w audycji „Sygnały Dnia”. Nadawca przedstawił wyniki wewnętrznych analiz, które nie potwierdziły tych zarzutów. Z wynikami tych analiz zapoznano również skarżącego.
- indywidualne wystąpienia słuchaczy w sprawie nowego kształtu programowego tzw. „Trójki”. Obrońcy dawnej „Trójki” uważają, że była ona radiową enklawą kultury, której znakiem firmowym był profesjonalizm i perfekcyjnie opracowany program. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła się do Zarządu Spółki PR S.A. z prośbą o przedstawienie informacji o nowej ofercie programowej. W tej sprawie przewidziane jest spotkanie Krajowej Rady z zarządem Spółki „Polskie Radio” S.A.
- indywidualna skarga dotycząca promocji w Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia w Krakowie kontrowersyjnego koncertu duńskiego wokalisty, posiadającego w repertuarze brutalne teksty zawierające apoteozę śmierci i akcenty satanistyczne. Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wystąpienie zwracając uwagę, że na nadawcy publicznym spoczywa szczególnie obowiązek doboru przekazywanych treści. Nadawca poinformował o wycofaniu się z wcześniejszych zamierzeń dotyczących promocji koncertu.

Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych

9.7 W 2001 roku Przewodniczący KRRiT działając w trybie art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji wydał decyzje o ukaraniu nadawców koncesjonowanych za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawowych delegacji.

W związku z emisją w Telewizji TVN, Telewizji Polsat i TV 4 programów „Big Brother”, „Dwa Światy”, „Gladiatorzy”, „Amazonki” skargi do Krajowej Rady złożyli parlamentarzyści, przedstawiciele organizacji społecznych i naukowych, reprezentanci samorządów. Krajowa Rada w tej sprawie 22 marca 2001 roku zajęła stanowisko, a Przewodniczący KRRiT wydał decyzje o ukaraniu niektórych z wymienionych nadawców za naruszenie obowiązujących przepisów w związku z emisją tego rodzaju audycji.

Informacje dotyczące decyzji Przewodniczącego KRRiT i wysokości nałożonych kar znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

9.8 Na program rozpowszechniany przez Telewizję TVN wpłynęło łącznie 30 skarg, a w tym wystąpienia skierowane przez :

- mieszkańców Wejherowa, którzy złożyli skargę dotyczącą materiału wyemitowanego w audycji informacyjnej "Fakty" (emisja 4 czerwca 2001 roku). Przewodniczący KRRiT nie podzielił wyjaśnień nadawcy i nie zgodził się z przedstawioną argumentacją. Uznał, że w przypadku filmowania osób niepełnosprawnych należy postępować ze szczególnym taktem;
- osoby trudniące się eksploracją jaskiń i ratownictwem, które złożyły skargę dotyczącą emisji 20 listopada 2001 roku audycji pt. "Na ratunek". Przewodniczący KRRiT skierował wystąpienie, w którym zwrócił uwagę na nadmierną sensacyjność materiału i na nieuzasadnione eksponowanie zdjęć ofiary podczas akcji ratunkowej.

9.9 Na program rozpowszechniany przez Telewizję Polsat wpłynęło ponad 40 skarg. Większość z tych wystąpień zawierała sprzeciw wobec skierowanego do KRRiT wniosku Telewizji Polsat o przyznanie koncesji na programu „Playboy”.

Krajowa Rada 12 lutego 2002 roku przyjęła uchwałę w sprawie odmowy spółce Telewizja Polsat S.A. udzielenia koncesji na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny kodowanego programu telewizyjnego „Playboy Polska”.

Na program rozpowszechniany przez Spółkę Polskie Media S.A. - Telewizja TV 4 wpłynęło również ponad 40 skarg. Większość z tych wystąpień zawierała sprzeciw dotyczący emisji audycji typu reality show pt. „Amazonki”.

W tej sprawie Krajowa Rada przyjęła uchwałę, na podstawie której Przewodniczący KRRiT wydał decyzję wzywającą nadawcę do zaniechania działań propagujących zachowania sprzeczne z prawem i poglądy sprzeczne z moralnością i dobrem społecznym.

9.10 Na programy rozpowszechniane przez inne telewizje komercyjne wpłynęło łącznie 15 skarg, a w tym wystąpienia skierowane w sprawie:

- treści teledysków wyemitowanych 5 listopada 2001 roku w programie „Viva Polska” rozpowszechnianym satelitarnie spoza kraju. W teledyskach grupy „I Monster”, „Afroman” oraz „U2” nadawano treści niezgodne z prawem obowiązującym w Polsce oraz z uniwersalnymi normami etycznymi. Nadawca satelitarny zapewnił Przewodniczącego KRRiT o niezwłocznym dostosowaniu treści teledysków do obowiązujących norm oraz polskiej obyczajowości i tradycji;
- obraźliwego i nierzetelnego przedstawienia relacji ze spotkania Zarządu Miasta Bolesławca z mieszkańcami w programie pt. „Aktualności”, rozpowszechnianym w sieci kablowej przez Telewizję Lokalną Azart-Sat. Przewodniczący KRRiT w swoim wystąpieniu do nadawcy przypomniał, że podstawowym obowiązkiem zarówno telewizji komercyjnej, jak i publicznej jest dostarczanie informacji oraz upowszechnianie edukacji obywatelskiej. Informować należy w sposób możliwie pełny, a więc należy przedstawiać wszelkie aspekty istotne dla samodzielnego i swobodnego kształtowania się poglądów i ocen odbiorców.

9.11 Skargi, które Krajowa Rada otrzymała w związku z programem rozpowszechnianym przez radiofonię koncesjonowaną nie były liczne i dotyczyły m.in. Radia TOK FM, Radia Las Vegas z Ciechocinka, Radia TOP z Katowic. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady tych wystąpień:

- skarga dotycząca audycji, prowadzonej 26 marca 2001 roku w programie TOK FM przez red. Annę Laszuk, podczas której omawiana była treść książki „Miłość we troje” oraz emitowano wypowiedzi słuchaczy propagujące związki poligamiczne. Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do zaniechania na antenie Radia TOK FM rozpowszechniania treści, niezgodnych z obowiązującym prawem, normami etycznie – moralnymi i warunkami koncesji;
- mieszkańcy Raciążka zarzucali autorom audycji wyemitowanej w Radiu Las Vegas, 28 września 2001 roku, wykorzystywanie anteny w toczącym się sporze administracyjnym, pomiędzy właścicielami posesji sąsiadującej z terenami rozgłośni a nadawcą. W audycji zostały podane dane osobowe uczestników sporu. Przewodniczący KRRiT zwrócił się o zaprzestanie na antenie radiowej powyższej działalności;
- skarga indywidualna zawierająca zarzut dyskryminacji etnicznej ludności w audycji „Goniec Śląski” nadawanej w Radiu TOP z Katowic. Zarzut nie potwierdził się. Nadawca za swą działalność na polu krzewienia kultury śląskiej i śląskiego folkloru otrzymał podziękowania Wojewody Śląskiego. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy.

Skargi dotyczące kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP

9.12 W związku z ubiegłoroczną kampanią wyborczą do Sejmu i Senatu RP Krajowa Rada przyjęła dwa stanowiska:

- 21 maja 2001 roku w sprawie przestrzegania zasad rzetelnego dziennikarstwa podczas kampanii wyborczej;
- 21 maja 2001 roku w sprawie udziału członków zarządów spółek publicznej radiofonii i telewizji w wyborach parlamentarnych;

Przeprowadzona również została analiza audycji publicystycznych poświęconych wyborom parlamentarnym w programach telewizyjnych nadawców publicznych i koncesjonowanych.

Informacje dotyczące stanowisk przyjętych przez KRRiT znajdują się również w rozdziale I Sprawozdania KRRiT, zaś wyniki analizy audycji publicystycznych poświęconych wyborom parlamentarnym znajdują się w rozdziale V Sprawozdania KRRiT.

9.13 Podczas ubiegłorocznej kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP Krajowa Rada otrzymała 46 skarg, w tym 21 było skierowanych do wiadomości KRRiT. Protesty skierowali parlamentarzyści, liderzy partii, pełnomocnicy komitetów wyborczych, rzecznicy prasowi, dziennikarze oraz osoby prywatne. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady ich wystąpień:

- Pełnomocnik Wyborczego Komitetu Wyborców – Blok Senat 2001 p. Zbigniew Romaszewski złożył skargę dotyczącą pomijania Bloku Senat 2001 w audycjach wyborczych, a także w sprawie niezaproszenia przedstawicieli Bloku do udziału w Wieczorze Wyborczym. Przewodniczący KRRiT skierował do prezesa Zarządu Spółki TVP S.A. wystąpienie, w którym zgadzając się z postawionymi zarzutami podkreślił, że w audycjach emitowanych w związku z kampanią wyborczą w sposób nie do końca satysfakcjonujący informuje się o warunkach i zasadach głosowania.

- Szef Sztabu Wyborczego „Prawo i Sprawiedliwość” p. Ludwik Dorn zarzucił nierównomierną obsługę informacyjną kandydatów prowadzoną w TVP S.A. Nadawca wyjaśnił, że zaproszenie do udziału w audycjach publicystycznych skierowane zostało do posła Jarosława Kaczyńskiego. Pan Lech Kaczyński zaproszenia nie otrzymał, gdyż formuła programu przewidywała uczestnictwo jedynie przedstawicieli prezydenta, parlamentu i rządu.
- Wiceprezes NKW PSL p. Marek Sawicki złożył protest dotyczący pominięcia 27 czerwca ubiegłego roku w głównym wydaniu „Wiadomości” informacji o konferencji prasowej PSL, podczas której ogłoszono decyzję p. Ryszarda Bugaja o starcie w wyborach z listy PSL. Nadawca wyjaśnił, iż wcześniej relacjonując konwencję regionalną PSL w Lublinie, poinformował o planowanym starcie z list PSL p. Ryszarda Bugaja.
- Wiceprzewodniczący Samoobrony RP p. Wojciech Mojzesowicz złożył protest przeciw tendencyjnej polityce informacyjnej prowadzonej w mediach. W przekazanych wyjaśnieniach nadawcy poinformowali m.in. o obszernych relacjach z okazji rozpoczęcia przez Samoobronę kampanii wyborczej 15 lipca ubiegłego roku w Gnieźnie.
- Rzecznik prasowy Ligi Polskich Rodzin p. Antoni Macierewicz przekazał do wiadomości KRRiT kopie wystąpień kierowanych do TVP S.A. w sprawie pomijania w „Wiadomościach” informacji o kampanii wyborczej LPR. Nadawca poinformował, że od 1 lipca do 27 sierpnia ubiegłego roku aktywność polityczna LPR została odnotowana na antenie czternastokrotnie oraz przeprosił za błędne podanie nazwy Komitetu Wyborczego LPR.
- Sekretarz Generalny Unii Wolności p. Mirosław Czech przekazał kopie wystąpień do TVP S.A., w sprawie pomijania informacji o inicjatywach podejmowanych przez UW. Nadawca poinformował, iż bezpośrednio w rozmowie z przedstawicielami UW wyjaśnił przyjęte przez TVP zasady relacjonowania kampanii wyborczej.
- Wojewódzki Komitet Wyborczy AWS-P Województwa Śląskiego zaapelował o przywrócenie równowagi reprezentatywności politycznej w programach Oddziału TVP S.A. w Katowicach. Przewodniczący KRRiT poparł zasadność apelu i przekazał go nadawcy.
- Dziennikarze Telewizyjnej Agencji Informacyjnej przekazali do wiadomości KRRiT wystąpienie skierowane do Komitetu Wyborczego Ruchu Społecznego Alternatywa, w którym protestowali przeciwko wykorzystywaniu w programach wyborczych Komitetu ich wizerunku i głosu.
- W indywidualnym wystąpieniu Krajowa Rada została poinformowana, że w czasie imprezy zorganizowanej 16 września ubiegłego roku przez Radio Kraków S.A. dziennikarze rozgłosili reklamowali Platformę Obywatelską. Nadawca uznał swój błąd i poinformował, że dziennikarz odpowiedzialny za relację został ukarany.

Zorganizowane protesty

9.14 Wystąpienie p. Jana Marii Jackowskiego, byłego przewodniczącego sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu, w sprawie sformułowań użytych wobec Ojca Świętego przez kierownika redakcji "Wiadomości" TVP S.A. W tej sprawie Krajowa Rada otrzymała 12 protestów od parlamentarzystów, przedstawicieli środowisk katolickich, stowarzyszeń kombatanckich oraz świata nauki. Sprawa była omawiana podczas posiedzenia KRRiT

17 maja 2001 roku. Krajowa Rada wyraziła poparcie dla stanowiska przedstawionego publicznie przez Przewodniczącego KRRiT, który stwierdził, że nagana jaką otrzymał kierownik redakcji „Wiadomości” za użycie niestosownych określeń wobec Papieża Jana Pawła II nie jest wystarczająca. Wypowiedź kierownika „Wiadomości” pokazała, że nie ma on pożądaných kwalifikacji, by pełnić tę funkcję.

9.15 Środowiska osób niepełnosprawnych złożyły protest w sprawie zmiany godzin nadawania programu pt. "Spróbujmy razem". Program emitowany jest w TVP S.A. o godzinie 7.30, co zadaniem piszących jest porą niedogodną. Przewodniczący KRRiT wystąpił do nadawcy o rozważenie możliwości zmiany tej pory na późniejszą. Nadawca poinformował, że program „Spróbujmy razem”, adresowany do środowiska osób niepełnosprawnych jest kontynuacją cyklu pt. „Tacy sami”, a sobotni ranek od lat jest tradycyjną porą jego emisji. Zapewnił, że przy opracowywaniu przyszłego układu programu ramowego opinie autorów wystąpienia zostaną wzięte pod uwagę.

9.16 Przedstawiciele organów samorządu terytorialnego w porozumieniu z senacką Komisją Ochrony Środowiska zwrócili się z postulatem o przeprowadzenie w telewizji publicznej kampanii na rzecz upowszechnienia w społeczeństwie idei segregacji odpadów. Przewodniczący KRRiT poparł tę inicjatywę, zaś media publiczne czynnie włączyły się w tę kampanię wspólnie z Ministerstwem Środowiska.

9.17 W kwietniu 2001 roku, w związku z kampanią prowadzoną przez dziennikarzy rozgłośni „RMF FM” w sprawie przedłużenia nadawcy prawa do tzw. rozszczepiania programu, wpłynęło do KRRiT ponad 1500 wystąpień zawierających protesty słuchaczy przeciwko odmowie przyznania tego prawa. Równocześnie ponad 1200 dziennikarzy ze 106 lokalnych i regionalnych stacji radiowych skierowało wystąpienia z wyrazami poparcia dla KRRiT w sprawie tej decyzji. Członkowie Krajowej Rady wielokrotnie publicznie wyjaśniali swoje stanowisko w tej sprawie.

9.18 W sprawie powszechnej dostępności transmisji finałów mistrzostw świata w piłce nożnej do KRRiT zwróciło się wielu widzów. Zdaniem Krajowej Rady interpretacja przepisów prezentowana przez Telewizję Polsat jest sprzeczna z prawem. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wspólnie z sejmową Komisją Kultury i Środków Przekazu podejmowała działania w celu zawarcia porozumienia pomiędzy Telewizją Polsat S.A. a Telewizją Polską S.A.

9.19 W sprawie zmiany koncesji dla Telewizji Niepokalanów zbiorowe wystąpienia do Krajowej Rady podpisało ponad 3000 osób. W maju 2001 roku Krajowa Rada upoważniła Przewodniczącego KRRiT do zmiany koncesji w zakresie zwiększenia limitu dziennego nadawania reklam (15%), zaś w lipcu KRRiT wyraziła zgodę na rozpowszechnianie programu telewizyjnego pod nazwą „Telewizja Niepokalanów Puls”.

9.20 W sprawie realizacji koncesji dla Radia Maryja, Krajowa Rada otrzymała łącznie 596 wystąpień, podpisanych przez 3327 osób. Nowa koncesja dla Radia Maryja, ważna na następne 7 lat, została podpisana 21 czerwca ubiegłego roku. Ponadto rozgłośnia otrzymała status nadawcy społecznego oraz prawo do rozpowszechniania programów w sposób rozsiewczy satelitarny.

X. BUDŻET KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

10.1 Z budżetu państwa pokrywane jest 100 % wydatków związanych z działalnością Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz jej Biura jako aparatu wykonawczego. Projekt planu zatrudnienia, dochodów i wydatków budżetowych Krajowej Rady na 2001 rok zakładał średnioroczne zatrudnienie w wysokości 159 etatów, dochody na poziomie 21 250 tys. zł oraz łączne wydatki w wysokości 30 069 tys. zł.

W trakcie prac planistycznych Sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu wniosowała do Komisji Finansów Publicznych o zmniejszenie Krajowej Radzie środków w wysokości 6 270 tys. zł na rozbudowę i budowę własnej siedziby. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych dokonała zmniejszenia budżetu Krajowej Rady o dalsze 4 794 tys. zł.

10.2 W Ustawie Budżetowej na 2001 rok poziom łącznych wydatków Krajowej Rady ustalony został w kwocie 19 005 tys. zł, z tego:

1) w rozdziale 75100 – Integracja z Unią Europejską	-	<u>290 tys. zł</u>
z tego:		
• świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	80 tys. zł
• wydatki bieżące	-	210 tys. zł
2) w rozdziale 75101 – Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	-	<u>18 680 tys. zł</u>
z tego:		
• świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	430 tys. zł
• wydatki bieżące	-	17 712 tys. zł
• wydatki majątkowe	-	538 tys. zł
3) w rozdziale 75195 – Pozostała działalność	-	<u>35 tys. zł</u>
z tego:		
• wydatki bieżące	-	35 tys. zł

Limit zatrudnienia dla osób objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń zatrudnionych w urzędach władzy państwowej – dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji ustalony został w wysokości 9 etatów, zaś średnioroczne zatrudnienie w Biurze KRRiT określone zostało na poziomie 150 etatów kalkulacyjnych, tj. na tym samym co w roku 2000.

Dochody budżetowe zostały ustalone w Ustawie Budżetowej na poziomie zgłoszenia KRRiT w kwocie 21 250 tys. zł.

10.3 Realizacja dochodów i wydatków budżetowych w ubiegłym roku analizowana była kwartalnie, a plan wydatków budżetowych był dostosowywany do potrzeb wynikających ze zmieniających się zadań i ulegał odpowiednim korektom wynikającym z przeniesienia środków pomiędzy paragrafami wydatków na podstawie decyzji Przewodniczącego KRRiT.

Ponadto, w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta RP z 12 lutego 2001 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe decyzją Ministra Finansów z 6 czerwca 2001 roku budżet KRRiT uległ zmniejszeniu o 85 tys. zł.

W związku z koniecznością nowelizacji budżetu państwa uwzględniającej między innymi zmniejszenie wydatków w poszczególnych częściach budżetu, Minister Finansów zwrócił się do Przewodniczącego KRRiT w lipcu 2001 roku z prośbą o zgłoszenie propozycji ograniczenia wydatków KRRiT. Przewodniczący KRRiT zgłosił Ministrowi Finansów do zagospodarowania środki w łącznej kwocie 105 tys. zł. Decyzją Przewodniczącego KRRiT środki te zostały zablokowane.

10.4 Plan dochodów na 2001 rok wyniósł 21 250 tys. zł i obejmował dochody uzyskiwane z przyznawanych koncesji i wpisów do rejestru nadawców kablowych, to jest następujące pozycje:

- wpływy z opłat za koncesje radiowe i telewizyjne (rozszerzenie lub zmiany) 20 600 tys. zł
- wpływy z opłat za telewizję kablową 650 tys. zł

W 2001 roku zrealizowane dochody wyniosły 24 340 155 zł, to jest około 114,5 % kwoty przyjętej w planie.

Na łączną kwotę uzyskanych dochodów budżetowych złożyły się wpływy z tytułu:

1. opłat koncesyjnych w łącznej wysokości 23 727 854 zł
2. opłat za wpisy do rejestru rozpowszechniania programów w sieciach kablowych 318 450 zł
3. kar za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji 140 566 zł
4. odsetek 83 856 zł
5. sprzedaży składników majątkowych 61 920 zł
6. rozliczeń z lat ubiegłych 5 836 zł
7. upomnień 906 zł
8. wynagrodzenia dla płatnika za wykonywanie zadań określonych przepisami prawa 767 zł

W ubiegłym roku zrealizowane zostały nieplanowane wcześniej dochody budżetowe między innymi z tytułu sprzedaży składników majątkowych, rozliczeń z lat ubiegłych,

odsetek itp. na łączną kwotę 293 851 zł, które stanowiły ponad 1,2 % zrealizowanych dochodów ogółem.

Zaległości w opłatach za udzielone przez KRRiT koncesje radiowe i telewizyjne wyniosły na 31 grudnia 2001 roku – 478 332 zł. Ponadto do wpłacenia pozostały kary w łącznej kwocie – 647 400 zł nałożone przez Przewodniczącego KRRiT za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.

10.5 W 2001 roku średnioroczne zatrudnienie zrealizowane zostało na poziomie 156,7 etatów kalkulacyjnych, natomiast przyjęty w planie stan zatrudnienia na 31 grudnia ubiegłego roku opiewał na 159 etatów, a wykonany został w wysokości 154 etaty (tj. w 96,9 %), z tego:

1) Członkowie KRRiT	9,00 etatów
2) Biuro KRRiT	145,00 etatów
z tego na stanowiskach:	
• urzędniczych	139,75 etatów
• robotniczych i obsługi	5,25 etatów

Kadra kierownicza Biura KRRiT na dzień 31 grudnia 2001 roku wynosiła 22 osoby stanowiąc 15,2 % stanu ogółem pracowników i obejmowała:

• Dyrektora Biura KRRiT	-	1 etat
• Dyrektorów Departamentów	-	9 etatów
• Wicedyrektorów Departamentów	-	10 etatów
• Naczelnika Samodzielnego Wydziału	-	1 etat
• Kierującego Samodzielnym Zespołem	-	1 etat

10.6 Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe Członków KRRiT w 2001 roku wyniosło 13 992 zł. bez wypłat jednorazowych związanych z zakończeniem kadencji przez 3 Członków KRRiT.

Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe pracowników Biura KRRiT w 2001 roku wyniosło 4 329 zł.

10.7 Wydatki budżetowe zrealizowane w 2001 roku wyniosły ogółem 18 807,7 tys. zł, to jest 99,0 % budżetu rocznego określonego w Ustawie Budżetowej (19 005 tys. zł). Natomiast w odniesieniu do planu po zmianach (18 920 tys. zł) poziom realizowanych wydatków wyniósł 99,4 %. Wydatki te stanowiły jednocześnie 99,96 % planu po zmianach pomniejszonego o kwotę 105 tys. zł (tj. środki zablokowane, które zostały zgłoszone przez Przewodniczącego KRRiT w lipcu ubiegłego roku do Ministra Finansów w celu ich zagospodarowania).

Na kwotę 18 807,7 tys. zł złożyły się wydatki poniesione w:

1) rozdziale 75100	-	<u>288,6 tys. zł</u>
z tego:		
• wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	0,4 tys. zł
• wydatki bieżące	-	288,2 tys. zł
2) rozdziale 75101	-	<u>18 486,0 tys. zł</u>
z tego:		
• wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	623,0 tys. zł
• wydatki bieżące	-	17 304,2 tys. zł
• wydatki majątkowe	-	558,8 tys. zł
3) rozdziale 75195	-	<u>33,1 tys. zł</u>
z tego:		
• wydatki bieżące	-	33,1 tys. zł

Realizację wydatków budżetowych w poszczególnych paragrafach przedstawia poniższe zestawienie:

TREŚĆ	w złotych				
	plan wg Ustawy	plan po zmianach	wykonanie	kol. 4:3	strukt. % udziału do kol. 4
1	2	3	4	5	6
Ogółem KRRIT	19 005 000	18 920 000^{x/}	18 807 652	99,4%	100,00%
1. rozdział -75100 - razem	290 000	290 000	288 583	99,5%	1,53%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	80 000	500	350	70,0%	0,00%
§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	80 000	500	350	70,0%	0,00%
Wydatki bieżące	210 000	289 500	288 233	99,6%	1,53%
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	5 000	0	0	x	0,00%
§ 4300 Zakup usług pozostałych	81 000	103 000	102 525	99,5%	0,55%
§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	94 000	156 500	156 369	99,9%	0,83%
§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	30 000	30 000	29 339	97,8%	0,16%
2. rozdział 75101	18 680 000	18 595 000^{x/}	18 486 010	99,4%	98,29%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	430 000	623 300	622 987	99,9%	3,31%
§ 3020 Nagrody i inne wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	60 000	79 000	78 751	99,7%	0,42%
§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	366 000	538 100	538 086	100,0%	2,86%
§ 3110 Świadczenia społeczne	4 000	6 200	6 150	99,2%	0,03%
Wydatki bieżące	17 712 000	17 412 700	17 304 215	99,4%	92,01%
§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	9 371 000	9 300 000	9 299 978	100,0%	49,45%
§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników sfery budżetowej	639 000	639 000	638 672	99,9%	3,40%
§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	1 581 000	1 424 000	1 423 984	100,0%	7,57%
§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	244 000	239 200	239 121	100,0%	1,27%
§ 4140 Wpłaty na PFRON	20 000	21 000	20 903	99,5%	0,11%
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	797 000	1 006 500	969 434	96,3%	5,15%
§ 4260 Zakup energii	59 000	61 100	61 017	99,9%	0,32%
§ 4270 Zakup usług remontowych	305 000	248 500	248 448	100,0%	1,32%
§ 4280 Zakup usług zdrowotnych	34 000	48 900	48 828	99,9%	0,26%
§ 4300 Zakup usług pozostałych	3 999 000	3 766 000	3 725 657	98,9%	19,81%
§ 4410 Podróże służbowe krajowe	120 000	106 100	91 003	85,8%	0,48%
§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	158 000	152 700	152 387	99,8%	0,81%
§ 4430 Różne opłaty i składki	115 000	127 300	127 244	100,0%	0,68%
§ 4440 Odpisy na ZFSS	97 000	99 600	99 597	100,0%	0,53%

§ 4480 Podatek od nieruchomości	5 000	4 800	4 354	90,7%	0,02%
§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	66 000	66 000	62 466	94,6%	0,33%
§ 4710 Fundusz dyspozycyjny	102 000	102 000	91 119	89,3%	0,48%
Wydatki majątkowe	538 000	559 000 ^{y/}	558 808	100,0%	2,97%
§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0	31 000	30 826	99,4%	0,16%
§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	538 000	528 000	527 982	100,0%	2,81%
3.rozdział 75195 (wydatki bieżące)	35 000	35 000	33 060	94,5%	0,18%

^{x/} w tym zablokowane środki na kwotę 105 tys. zł zgłoszone Ministrowi Finansów przez Przewodniczącego KRRiT do zagospodarowania.

^{y/} zwiększenie wydatków majątkowych o 21 tys. zł dokonane zostało po uzyskaniu wcześniejszej akceptacji na powyższe Ministra Finansów, tj. zgodnie z art. 96 pkt 1 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych.

Przewodniczący

Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Juliusz Braun

Warszawa, dnia 21 marca 2002 roku